

V. SKATONSKI

EHITAJA KÄSIRAAMAT

V. SKATŌNSKI

V. Skatōnski

EHIJAJA

EHIJAJA

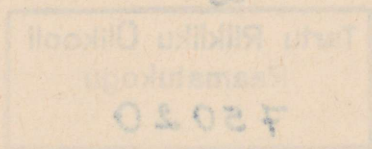
KĀSIRAAMAT

KĀSIRAAMAT

HEIASOJE YALOUS

V. SKATÕNSKI

EHITAJA KÄSIRAAMAT

KIRJASTUS „VALGUS“ · TALLINN 1969

Originaali tiitel:

В. И. Скатынский
КАРМАННЫЙ СПРАВОЧНИК СТРОИТЕЛЯ
Четвертое и пятое издания
Государственное издательство литературы
по строительству и архитектуре УССР
Киев 1963
Издательство «Будівельник»
Киев 1967

Kaane kujundanud E. Tali
Tõlkinud ja ümber töötanud insenerid E. Ainsalu, J. Engelbrecht, T. Masso, P. Mägi, A. Tämmik

Teos sisaldab põhilisi andmeid ehitusmaterjalidest, -mehhanismidest, ehitustööde tehnoloogiast, tasustamisest ja ohutustehnikast. Originaal on ümber töötatud ja kohandatud Eesti NSV tingimustele.

Raamat on mõeldud ehitusplatside insener-tehnilistele töötajatele ja abimaterjaliks ehituse eriala üliõpilastele.

УДК 693

В. Скатынский. Справочник строителя.
Таллин 1969.

Справочник содержит краткие данные о нормах проектирования строительных конструкций, сведения по строительным материалам, производству работ, технологии железобетона, данные о расчетах с рабочими и служащими.

Eessõna

Viimase kümne aasta jooksul on «Ehitaja käsiraamat» vene ja ukraina keeles ilmunud seitsmes trükis üldtiraaziga umbes 600 000 eksemplari.

Käsiraamatu tõlkimisel eesti keelde ja käesoleva väljaande trükiks ettevalmistamisel on välja jäetud vananenud ning Eesti NSV oludes tarbetud andmed, ühtlasi on raamatut täiendatud eesti lugejale oluliste materjalidega.

Kasutan juhust, et soovida edu töös Eesti NSV ehitajaile, kellele käesolev väljaanne on määratud.

Autor

ÜLDISI ANDMEID

Mõõtühikud

PIKKUSÜHIKUD

- 1 meeter (m) = 10 detsimeetrit (dm) = 100 sentimeetrit (cm) = 1000 millimeetrit (mm) = 3 jalga 3,37 tolli
- 1 kilomeeter (km) = 1000 meetrit (m)
- 1 toll = 2,54 cm
- 1 jard = 3 jalga = 36 tolli = 0,9144 m
- 1 inglise miil = 1760 jardi = 5280 jalga = 1,609 km
- 1 meremiil = 6080 jalga = 1,853 km

PINNAÜHIKUD

- 1 ruutkilomeeter (km²) = 100 hektarit (ha) = 10 000 aari (a) = 1 000 000 ruutmeetrit (m²)
- 1 ruutmeeter (m²) = 100 ruutdetsimeetrit (dm²) = 10 000 ruutsentimeetrit (cm²) = 10,764 ruutjalga
- 1 ruutsentimeeter (cm²) = 100 mm²
- 1 aaker = 4840 ruutjardi = 4047 m² = 40,47 a
- 1 ruutjalg = 0,0929 m² = 929 cm²
- 1 ruuttoll = 6,452 cm²

MAHUÜHIKUD

- 1 kuupmeeter (m³) = 1000 kuupdetsimeetrit (dm³; liitrit) = 1 000 000 kuupsentimeetrit (cm³) = 35,316 kuupjalga
- 1 hektoliiter (hl) = 100 dekaliitrit (dl) = 100 liitrit (l)
- 1 kuuptoll = 16,39 cm³
- 1 kuupjalg = 28,32 l
- 1 kuupjard = 27 kuupjalga = 764,5 l
- 1 gallon = 4,546 l

KAALUOHIKUD

- 1 tonn (t) = 10 tsentnerit (ts) = 1000 kilogrammi (kg)
 1 kilogramm (kg) = 1000 grammi (g)
 1 gramm (g) = 1000 milligrammi (mg)
 1 inglise tonn = 20 inglise tsentnerit = 2240 inglise naela = 1,016 t
 1 inglise nael* = 0,4536 kg

SOOJUS-, TÖÖ- JA VÕIMSUSOHIKUD

- 1 kilokalor (kcal) = 427 kgm = 1,1636 vatt-tundi (Wh) = 0,001582 hobujõud-tundi (hjh)
 1 kilogramm-meeter (kgm) = 0,002342 kcal
 1 hobujõud (hj) = 75 kgm/s = 0,736 kW = 0,17564 kcal/s
 1 HP (ingl. hj) = 76 kgm/s = 0,746 kilovatti (kW) = 1,01387 hj
 1 kilovatt-tund (kWh) = 367 000 kgm = 860 kcal = 1,36 hjh
 1 kilovatt (kW) = 1000 vatti (W) = 1000 džauli sekundis (J/s) = 1,36 hj = 0,239 kcal/s
 1 hobujõud-tund (hjh) = 270 000 kgm = 632 kcal

MITMESUGUSTE TEHNILISTE OHIKUTE VÕRDUS

- 1 inglise nael/jalg = 1,488 kg/m
 1 inglise nael/jalg² = 4,883 kg/m²
 1 inglise nael/jalg³ = 16,02 kg/m³
 1 inglise nael/toll² = 0,0703 kg/cm²
 1 toll⁴ = 41,62 cm⁴
 1 toll³ = 16,32 cm³
 1 atmosfäär (at) = 1 kg/cm² = 10 000 kg/m² = 10 t/m² = 10 m vee-sammast (4° C juures) = 14,223 inglise nael/toll²

KONSTANTSEID SUURUSI

$$\pi = 3,14159; \quad \pi^2 = 9,8696; \quad \pi^3 = 31,006$$

$$\frac{1}{\pi} = 0,31831; \quad \frac{1}{\pi^2} = 0,10132; \quad \frac{1}{\pi^3} = 0,03225$$

$$\sqrt{\pi} = 1,77245; \quad \frac{\pi^2}{4} = 2,4674; \quad \frac{\pi}{4} = 0,7854$$

$$e = 2,7183; \quad e^2 = 7,389; \quad \sqrt{e} = 1,648$$

* Endises vene mõõtühikute süsteemis

1 nael = 0,4095 kg

1 puud = 40 naela = 16,3805 kg

RAHVUSVAHELINE MÕOTOHIKUTE SOSTEEM SI

Vastavalt riiklikule standardile ГOCT 9867-61 on alates 1.01.1963. a. NSV Liidus kehtestatud rahvusvaheline mõõtühikute süsteem SI, mille põhiühikuteks on:

pikkuse mõõtühik — meeter (m); massi mõõtühik — kilogramm (kg); aja mõõtühik — sekund (s); elektrivoolu tugevuse mõõtühik — amper (A); temperatuuri mõõtühik — Kelvini kraad ($^{\circ}\text{K}$) ja valgustugevuse mõõtühik — kandela (cd).

Mõned tuletatud mõõtühikud: jõud — njuuton (N); tihedus — kg/m^3 ; erikaal — N/m^3 ; rõhk, pinge — N/m^2 ; töö ja soojushulk — džaul (J).

Põhjalikumalt on SI-süsteemi käsitletud K. Schultsi brošüüris «Mõõtühikud füüsikaliste suuruste mõõtmiseks», Tallinn, 1968.

kg/cm^2 JA N/m^2 ÜLEMINEKUTABEL

$1 \text{ kg}/\text{cm}^2 = 98066,5 \text{ N}/\text{m}^2$

kg/cm^2	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	0	0,98	1,96	2,94	3,92	4,90	5,88	6,86	7,85	8,83
10	9,81	10,79	11,77	12,75	13,73	14,71	15,69	16,67	17,65	18,63
20	19,61	20,59	21,57	22,56	23,53	24,52	25,50	26,48	27,46	28,44
30	29,42	30,40	31,38	32,36	33,34	34,32	35,30	36,28	37,27	38,25
40	39,23	40,21	41,19	42,17	43,15	44,13	45,11	46,09	47,07	48,05
50	49,03	50,01	50,99	51,98	52,96	53,94	54,92	55,90	56,88	57,86
60	58,84	59,82	60,80	61,78	62,76	63,74	64,72	65,70	66,69	67,67
70	68,65	69,73	70,61	71,59	72,57	73,55	74,53	75,51	76,49	77,47
80	78,45	79,43	80,41	81,40	82,38	83,36	82,34	85,32	86,30	87,28
90	88,26	89,24	90,22	91,20	92,18	93,16	94,14	95,12	96,11	97,09

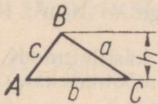
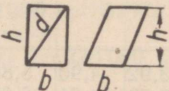
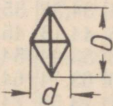
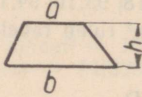

Märkus. Pinge leidmiseks N/m^2 tuleb tabelis toodud arv korrutada teguriga 10^5 .

ÜHIKUTE KÕMNEDEESLIITED

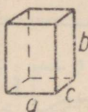

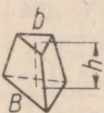
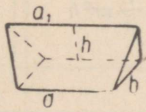
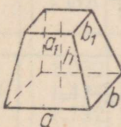
Nimetus	Tähis		Vastav tegur
	vene	ladina	
tera	<i>T</i>	T	10^{12}
giga	<i>Г</i>	G	10^9
mega	<i>M</i>	M	10^6
kilo	<i>κ</i>	k	10^3
hekto	<i>г</i>	h	10^2
deka	<i>да</i>	da	10
detsi	<i>д</i>	d	10^{-1}
senti	<i>с</i>	c	10^{-2}
milli	<i>м</i>	m	10^{-3}
mikro	<i>мк</i>	μ	10^{-6}
nano	<i>н</i>	n	10^{-9}
piko	<i>п</i>	p	10^{-12}
femto	<i>ф</i>	f	10^{-15}
atto	<i>а</i>	a	10^{-18}

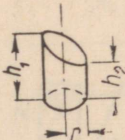
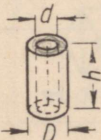

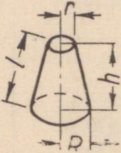
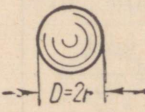
Matemaatilised tabelid

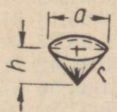
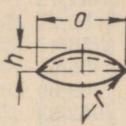
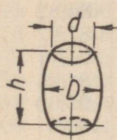
TASAPINNALISTE KUJUNDITE PINDALAD

Nimetus	Joonis	Pindala
Kolmnurk		$S = \frac{bh}{2}$ $S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$ kus $p = \frac{1}{2}(a+b+c)$
Rist- ja rööpkülik		$S = bh$ $d = \sqrt{b^2 + h^2}$
Romb		$S = \frac{Dd}{2}$
Trapets		$S = \frac{a+b}{2} h$
Ring		$S = \frac{\pi D^2}{4} = 0,785D^2$ Ringjoone pikkus $2\pi r = \pi D$
Ringi sektor		$S = \frac{\pi r^2 \alpha}{360}$
Ringi segment		$S = \frac{r^2}{2} \left(\frac{\pi \alpha}{180} - \sin \alpha \right)$

GEOMEETRIILISTE KEHADE MAHUD JA KÜLGPIINDALAD

Nimetus	Joonis	Maht	Pindala
Küüp		$V = a^3$	$S = 6a^2$
Risttahukas		$V = abc$	$S = 2(ab + bc + ac)$
Püramiid		$V = \frac{1}{3} Bh$	—
Tüvipüramiid		$V = \frac{1}{3} h(B + b + \sqrt{Bb})$	—
Kiil (alus on ristkülik, külgtahud on võrdhaar-sed kolmnur-gad ja tra-petsid)		$V = \frac{1}{6} (2a + a_1) bh$	—
Tüvikiil (alus on ristkülik, külgservad ei löiku ühes punktis)		$V = \frac{h}{b} [ab + (a + a_1)(b + b_1) + a_1b_1]$	—

Nimetus	Joonis	Maht	Pindala
Silinder		$V = \pi r^2 h$	$S = 2\pi r (r + h)$
Kaldsilinder		$V = \pi r^2 \frac{h_1 + h_2}{2}$	Külgpindala $S_k = \pi r (h_1 + h_2)$ Kogupindala $S = \pi r [h_1 + h_2 + r + \sqrt{r^2 + (\frac{h_1 - h_2}{2})^2}]$
Õõnessilinder		$V = \frac{\pi}{4} (D^2 - d^2) h$	—
Koonus		$V = \frac{1}{3} \pi r^2 h$	$S = \pi r (r + l)$
Tüvikoonus		$V = \frac{\pi}{3} h (R^2 + r^2 + Rr)$	$S = \pi [R^2 + r^2 + l(R + r)]$
Kera		$V = \frac{4}{3} \pi r^3 = \frac{1}{6} \pi D^3$	$S = 4\pi r^2$

Nimetus	Joonis	Maht	Pindala
Kera sektor		$V = \frac{2}{3} \pi r^2 h$	$S = \pi r (a + 2h)$
Kera segment		$V = \frac{1}{3} \pi h^2 (3r - h)$	$S = \pi (h^2 + 2a^2)$
Vaat		Kui moodustaja on ringi kaar, siis $V = \frac{\pi h}{12} (2D^2 + d^2)$ Kui moodustaja on parabool, siis $V =$ $= \frac{\pi h}{15} \left(2D^2 + Dd + \frac{3}{4} d^2 \right)$	—

ASTMED, JUURED, LOGARITMID, PÖÖRDVÄÄRTUSED

n	n^2	n^3	\sqrt{n}	$\sqrt[3]{n}$	$\lg n$	πn	$\frac{\pi n^2}{4}$	$\frac{1}{n}$
1	1	1	1,000	1,000	0,000	3,142	0,785	1,000
2	4	8	1,414	1,260	0,301	6,283	3,142	0,500
3	9	27	1,732	1,442	0,477	9,425	7,069	0,333
4	16	64	2,000	1,587	0,602	12,57	12,57	0,250
5	25	125	2,236	1,710	0,699	15,71	19,63	0,200
6	36	216	2,449	1,817	0,778	18,85	28,27	0,167

n	n^2	n^3	\sqrt{n}	$\sqrt[3]{n}$	$\lg n$	πn	$\frac{\pi n^2}{4}$	$\frac{1}{n}$
7	49	343	2,646	1,913	0,845	21,99	34,48	0,143
8	64	512	2,828	2,000	0,903	25,13	50,27	0,125
9	81	729	3,000	2,080	0,954	28,27	63,62	0,111
10	100	1000	3,162	2,154	1,000	31,42	78,54	0,100
11	121	1331	3,317	2,224	1,041	34,56	95,03	0,091
12	144	1728	3,464	2,289	1,079	37,70	113,1	0,083
13	169	2197	3,606	2,351	1,114	40,84	132,7	0,077
14	196	2744	3,742	2,410	1,146	43,98	153,9	0,071
15	225	3375	3,873	2,466	1,176	47,12	176,7	0,067
16	256	4096	4,000	2,520	1,204	50,27	201,1	0,062
17	289	4913	4,123	2,571	1,230	53,41	227,0	0,059
18	324	5832	4,243	2,621	1,255	56,55	254,5	0,056
19	361	6859	4,359	2,668	1,279	59,69	283,5	0,053
20	400	8000	4,472	2,714	1,301	62,83	314,2	0,050
21	441	9261	4,583	2,759	1,322	65,97	346,4	0,048
22	484	10648	4,690	2,802	1,342	69,12	380,1	0,045
23	529	12167	4,796	2,844	1,362	72,26	415,5	0,043
24	576	13824	4,899	2,884	1,380	75,40	452,4	0,042
25	625	15625	5,000	2,924	1,398	78,54	490,9	0,040
26	676	17576	5,099	2,962	1,415	81,68	530,9	0,038
27	729	19683	5,196	3,000	1,431	84,82	572,6	0,037
28	784	21952	5,292	3,037	1,447	87,97	615,8	0,036
29	841	24389	5,385	3,072	1,462	91,11	660,5	0,034
30	900	27000	5,477	3,107	1,477	94,25	706,9	0,033
31	961	29781	5,568	3,141	1,491	97,39	754,8	0,032
32	1024	32768	5,657	3,175	1,505	100,5	804,2	0,031
33	1089	35937	5,745	3,208	1,519	103,7	855,3	0,030
34	1156	39304	5,831	3,240	1,531	106,8	907,9	0,029
35	1225	42875	5,916	3,271	1,544	110,0	962,1	0,029
36	1296	46656	6,000	3,302	1,556	113,1	1018	0,028
37	1369	50653	6,083	3,332	1,568	116,2	1075	0,027
38	1444	54872	6,164	3,362	1,580	119,4	1134	0,026
39	1521	59319	6,245	3,391	1,591	122,5	1195	0,026
40	1600	64000	6,325	3,420	1,602	125,7	1257	0,025
41	1681	68921	6,403	3,448	1,613	128,8	1320	0,024
42	1764	74088	6,481	3,476	1,623	131,9	1385	0,024
43	1849	79507	6,557	3,503	1,633	135,1	1452	0,023
44	1936	85184	6,633	3,530	1,643	138,2	1521	0,023
45	2025	91125	6,708	3,557	1,653	141,4	1590	0,022
46	2116	97336	6,782	3,583	1,663	144,5	1662	0,022
47	2209	103823	6,856	3,609	1,672	147,7	1735	0,021
48	2304	110592	6,928	3,634	1,681	150,8	1810	0,021
49	2401	117649	7,000	3,659	1,690	153,9	1886	0,020
50	2500	125000	7,071	3,684	1,699	157,1	1963	0,020
51	2601	132651	7,141	3,708	1,708	160,2	2043	0,020
52	2704	140608	7,211	3,733	1,716	163,4	2124	0,019
53	2809	148877	7,280	3,756	1,724	166,5	2206	0,019
54	2916	157464	7,348	3,780	1,732	169,7	2290	0,019

n	n^2	n^3	\sqrt{n}	$\sqrt[3]{n}$	$\lg n$	πn	$\frac{\pi n^2}{4}$	$\frac{1}{n}$
55	3025	166375	7,416	3,803	1,740	172,8	2376	0,018
56	3136	175616	7,483	3,826	1,748	175,9	2463	0,018
57	3249	185193	7,550	3,849	1,756	179,1	2552	0,018
58	3364	195112	7,616	3,871	1,763	182,2	2642	0,017
59	3481	205379	7,681	3,893	1,771	185,4	2734	0,017
60	3600	216000	7,746	3,915	1,778	188,5	2827	0,017
61	3721	226981	7,810	3,936	1,785	191,6	2922	0,0164
62	3844	238328	7,874	3,958	1,792	194,8	3019	0,0161
63	3969	250047	7,937	3,979	1,799	197,9	3117	0,0159
64	4096	262144	8,000	4,000	1,806	201,1	3217	0,0156
65	4225	274625	8,062	4,021	1,813	204,2	3318	0,0154
66	4356	287496	8,124	4,041	1,820	207,4	3421	0,0152
67	4489	300763	8,185	4,062	1,826	210,5	3526	0,0149
68	4624	314432	8,246	4,082	1,833	213,6	3632	0,0147
69	4761	328509	8,307	4,102	1,839	216,8	3739	0,0145
70	4900	343000	8,367	4,121	1,845	219,9	3848	0,0143
71	5041	357911	8,426	4,141	1,851	223,1	3959	0,0141
72	5184	373248	8,485	4,160	1,857	226,2	4072	0,0139
73	5329	389017	8,544	4,179	1,863	229,3	4185	0,0137
74	5476	405224	8,602	4,198	1,869	232,5	4301	0,0135
75	5625	421875	8,660	4,217	1,875	235,6	4418	0,0133
76	5776	438976	8,718	4,236	1,881	238,8	4536	0,0132
77	5929	456533	8,775	4,254	1,886	241,9	4657	0,0130
78	6084	474552	8,832	4,273	1,892	245,0	4778	0,0128
79	6241	493039	8,888	4,291	1,898	248,2	4902	0,0127
80	6400	512000	8,944	4,309	1,903	251,3	5027	0,0125
81	6561	531441	9,000	4,327	1,908	254,5	5153	0,0123
82	6724	551368	9,055	4,344	1,914	257,6	5281	0,0122
83	6889	571787	9,110	4,362	1,919	260,8	5411	0,0120
84	7056	592704	9,165	4,380	1,924	263,9	5542	0,0119
85	7225	614125	9,220	4,397	1,929	267,0	5675	0,0118
86	7396	636056	9,274	4,414	1,934	270,2	5809	0,0116
87	7569	658503	9,327	4,431	1,940	273,3	5945	0,0115
88	7744	681472	9,381	4,448	1,944	276,5	6082	0,0114
89	7921	704969	9,434	4,465	1,949	279,6	6221	0,0112
90	8100	729000	9,487	4,481	1,954	282,7	6362	0,0111
91	8281	753571	9,539	4,498	1,959	285,9	6504	0,0110
92	8464	778688	9,592	4,514	1,964	289,0	6648	0,0109
93	8649	804357	9,644	4,531	1,968	292,2	6793	0,0108
94	8836	830584	9,695	4,547	1,973	295,3	6940	0,0106
95	9025	857375	9,747	4,563	1,978	298,5	7088	0,0105
96	9216	884736	9,798	4,579	1,982	301,6	7238	0,0104
97	9409	912673	9,849	4,595	1,987	304,7	7390	0,0103
98	9604	941192	9,899	4,610	1,991	307,9	7543	0,0102
99	9801	970299	9,950	4,626	1,996	311,0	7698	0,0101

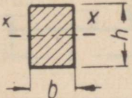
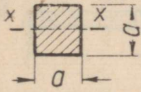
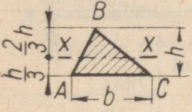
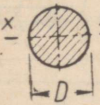
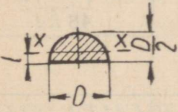
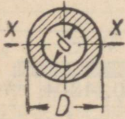
NURGA TRIGONOMEETRILISED FUNKTSIOONID

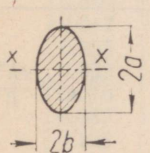
Nurk	sin	cos	tg	ctg	
0°	0,000	1,000	0,000	—	90°
1	0,017	1,000	0,017	57,289	89
2	0,035	0,999	0,035	28,636	88
3	0,052	0,999	0,052	19,081	87
4	0,070	0,998	0,070	14,300	86
5	0,087	0,996	0,087	11,430	85
6	0,105	0,995	0,105	9,514	84
7	0,122	0,993	0,123	8,144	83
8	0,139	0,990	0,141	7,115	82
9	0,156	0,988	0,158	6,313	81
10	0,174	0,985	0,176	5,671	80
11	0,191	0,982	0,194	5,144	79
12	0,208	0,978	0,213	4,704	78
13	0,225	0,974	0,231	4,331	77
14	0,242	0,970	0,249	4,010	76
15	0,259	0,966	0,268	3,732	75
16	0,276	0,961	0,287	3,487	74
17	0,292	0,956	0,306	3,270	73
18	0,309	0,951	0,325	3,077	72
19	0,326	0,946	0,344	2,904	71
20	0,342	0,940	0,364	2,747	70
21	0,358	0,934	0,384	2,605	69
22	0,375	0,927	0,404	2,475	68
23	0,391	0,921	0,424	2,355	67
24	0,407	0,914	0,445	2,246	66
25	0,423	0,906	0,466	2,144	65
26	0,438	0,899	0,488	2,050	64
27	0,454	0,891	0,510	1,962	63
28	0,469	0,883	0,532	1,880	62
29	0,485	0,875	0,554	1,804	61
30	0,500	0,866	0,577	1,732	60
31	0,515	0,857	0,601	1,664	59
32	0,530	0,848	0,625	1,600	58
33	0,545	0,839	0,649	1,539	57
34	0,559	0,829	0,675	1,482	56
35	0,574	0,819	0,700	1,428	55
36	0,588	0,809	0,727	1,376	54
37	0,602	0,799	0,754	1,327	53
38	0,616	0,788	0,781	1,280	52
39	0,629	0,777	0,810	1,235	51
40	0,643	0,766	0,839	1,191	50
41	0,656	0,755	0,869	1,150	49
42	0,669	0,743	0,900	1,110	48
43	0,682	0,731	0,933	1,072	47
44	0,695	0,719	0,966	1,035	46
45°	0,707	0,707	1,000	1,000	45°

— cos sin ctg tg Nurk

Staatika

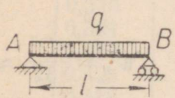
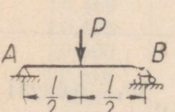
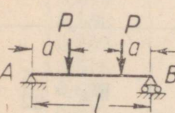

RISTLÕIGETE INERTS- JA VASTUPANUMOMENDID

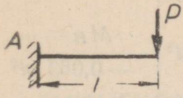
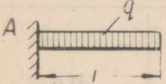

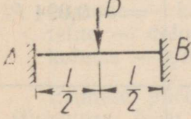
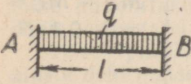
Ristlõike kuju	Ristlõike pindala	Inertsmoment	Vastupanumoment
	$F = lh$	$I_x = \frac{bh^3}{12}$	$W_x = \frac{bh^2}{6}$
	$F = a^2$	$I_x = \frac{a^4}{12}$	$W_x = \frac{a^3}{6}$
	$F = \frac{bh}{2}$	$I_x = \frac{bh^3}{36}$	$W_x^B = \frac{bh^2}{24}$ $W_x^{AC} = \frac{bh^2}{12}$
	$F = \frac{\pi D^2}{4}$	$I_x = \frac{\pi D^4}{64} = 0,0491 D^4$	$W_x = \frac{\pi D^3}{32} \approx 0,1 D^3$
	$F = \frac{\pi D^2}{8}$	$I_x = 0,00687 D^4$	$W_1 = 0,03234 D^3$ $W_2 = 0,02385 D^3$
	$F = \frac{\pi(D^2 - d^2)}{4}$	$I_x = \frac{\pi d^4}{64} \left(1 - \frac{d^4}{D^4} \right) = \frac{\pi D^4}{64} (1 - a^4)$ kus $a = \frac{d}{D}$	$W_x = \frac{\pi}{32} \cdot \frac{D^4 - d^4}{D} = \frac{\pi D^3}{32} (1 - a^4)$

Ristlõike kuju	Ristlõike pindala	Inertsmoment	Vastupanumoment
	$F = \pi ab^*$	$I_x = \frac{\pi a^3 b}{4}$	$W_x = \frac{\pi a^2 b}{4}$

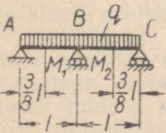
* Ellipsi perimeeter (ligikaudu) $L = \pi [1,5 (a + b) - \sqrt{ab}]$, kus a ja b on poolteljed.

LIHTTALADE ARVUTUSSUURUSED

Koormuskeem	Toereaktsioonid	Maksimaalne paindemoment M_{\max}	Läbipaine f_{\max}
	$A = B = \frac{ql}{2}$	$\frac{ql^2}{8}$	$\frac{5ql^4}{384 EI}$
	$A = B = \frac{P}{2}$	$\frac{Pl}{4}$	$\frac{Pl^3}{48 EI}$
	$A = B = P$	Pa	$\frac{Pa}{24 EI} (3l^2 - 4a^2)$
	$A = \frac{ql}{6}$ $B = \frac{ql}{3}$	M_{\max} on $0,577 l$ kaugusel toest A $\frac{9\sqrt{3}}{9} \frac{ql^2}{3}$	$\frac{0,01304}{EI} \cdot \frac{ql^4}{2}$

Koormus- skeem	Toereaktsioonid	Maksimaalne paindemoment	
		M_{\max}	Läbipaine f_{\max}
	$A = P$	$- Pl$	$\frac{Pl^3}{3EI}$
	$A = ql$	$-\frac{ql^2}{2}$	$\frac{ql^4}{8EI}$
	$A = \frac{ql}{2}$	$-\frac{ql^2}{6}$	$\frac{ql^4}{30EI}$
	$A = B = \frac{P}{2}$	$\pm \frac{Pl}{8}$	$\frac{Pl^3}{192EI}$
	$A = B = \frac{ql}{2}$	$-\frac{ql^2}{12}$	$\frac{ql^4}{384EI}$

JÄTKUVTALADE ARVUTUSSUURUSED

Koormus- skeem	Toereakt- sioonid	Maksimaalne paindemoment	
		silletes	tugedel
	$A = C = \frac{3}{8} ql$ $B = \frac{5}{4} ql$	$M_1 = M_2 =$ $= 0,07 ql^2$	$M_B =$ $= -0,125 ql^2$

Koormus- skeem	Tcereaktsioonid	Maksimaalne paindemoment	
		silletes	tugedel
	$A = \frac{7}{16} ql$ $B = \frac{5}{8} ql$ $C = -\frac{1}{16} ql$	$M_1 = 0,096 ql^2$	$M_B = -$ $-0,063 ql^2$
	$A = C = \frac{5}{16} P$ $B = \frac{11}{8} P$	$M_1 = M_2 =$ $= 0,156 Pl$	$M_B =$ $= -0,188 Pl$
	$A = 0,406 P$ $B = 0,688 P$ $C = -0,094 P$	$M_1 =$ $= 0,203 Pl$	$M_B =$ $= -0,094 Pl$
	$A = D = 0,4 ql$ $B = C = 1,1 ql$	$M_3 = M_1 =$ $= 0,08 ql^2$ $M_2 =$ $= 0,025 ql^2$	$M_B = M_C =$ $= -0,1 ql^2$
	$A = B = 0,35 P$ $B = C = 1,15 P$	$M_1 =$ $= 0,175 Pl$ $M_2 = 0,1 Pl$	$M_B = M_C =$ $= -0,15 Pl$

EHITUSKONSTRUKTSIOONIDE JA ALUSTE PROJEKTIMISNORMID

(СНП II-B alusel)

Üldosa

Konstruksioonide ja aluste arvutus koormustele ja muudele mõjutustele, mis määravad konstruktsioonide ja aluste pingeolukorra ning deformatsiooni, tehakse piirulukordade meetodil. Piirulukorras konstruktsioon või alus ei rahulda enam talle esitatud eksploatatsiooninõudeid.

Arvutustes eristatakse järgmisi piirulukordi:
esimene — kandevõime piirulukord;
teine — deformatsioonide piirulukord;
kolmas — piirulukord pragudekindluse järgi.

Esimese piirulukorra järgi arvutusel on ülesandeks kandevõime (tugevuse, kuju- ja asendipüsivuse, väsimusele vastupanu) tagamine ja konstruktsioonide või aluste plastsete deformatsioonide piiramine nii ehitamise käigus kui ka hoonete ja ehitiste eksploatatsioonis esinevatel võimalikel ebasoodsatel töötingimustel.

Teises piirulukorras on arvutuse ülesandeks konstruktsioonide ja aluste deformatsioonide (ka dünaamiliste) piiramine hoonete ja ehitiste normaalsete eksploatatsioonitingimuste puhul.

Konstruksioonide arvutamisel kolmanda piirulukorra järgi on ülesandeks pragude vältimine või pragude avanemislaiuse piiramine, selleks et hoonete ja ehitiste eksploatatsioon ei oleks raskendatud või hoopis häiritud korrosiooni, kohalike vigastuste, veeläbilaskvuse vms. tõttu.

Põhiline nõue piirulukordade järgi arvutusel seisneb selles, et sisejõudude või pingete, deformatsioonide, paigutiste ja pragude avanemise suurused arvestatud mõjutuste järgi ei ületaks neid piirväärtusi, mis on määratud vastavat tüüpi hoonete ja ehitiste konstruktsioonide ja aluste projektimisnormidega.

Põhilisteks materjalide tugevust iseloomustavateks suurusteks koormusolukorras on normtugevused, mis on kontrollitud katsetega vastavalt kehtivatele standarditele. Normtugevuste väärtused, mida ei kontrollita katsetega, määratakse antud materjali põhilise kontrollitava normatiivse tugevusnäitaja korrutamise teel vastavate üleminekuteguritega.

Konstruksioonide ja ehitiste arvutamiseks on peale materjalide normtugevuste kindlaks määratud ka teised vajalikud normnäitajad (elastsusmoodul, pinnase sisehõordenurk jne.).

Materjalide tugevusnäitajate ja teiste iseloomustavate suuruste võimalikku muutumist ebasoovitavas suunas, tingituna mehaaniliste omaduste muutlikkusest (materjalide ja pinnaste mittehomoogeensusest), võetakse arvesse ühtlusteguritega k .

Materjalide, ühenduste, konstruksioonelementide ja aluste, samuti ehitiste ja konstruksioonide kui tervikute töötamise iseärasusi, mis ei kajastu arvutustes otseselt, võetakse arvesse töötingimusteguritega m . Töötingimuste tegurid määratakse vastavalt konstruksioonide ja aluste tegelikule tööle nii ehitamise kui ka ekspluatatsiooni ajal.

Arvutustes sisalduvaid materjalide tugevusi ja teisi materjale ning pinnaseid iseloomustavaid näitajaid, mis on määratud normtugevuste (-näitajate) korrutamisel ühtlustegurite või vajaduse korral ka töötingimuste teguritega, nimetatakse arvutustugevusteks (-näitajateks). Arvutustugevuste ja -näitajate väärtused teatud arvutusteks koos vastavate töötingimuste teguritega on määratud ehituskonstruksioonide ja aluste projektimismormidega vastavalt ehitise tüübile.

Suurimaid koormusi, mis ei kitsenda ega häiri normaalseid ekspluatatsioonitingimusi ja mida võimaluse korral ekspluatatsioonis kontrollitakse, nimetatakse normkoormusteks.

Koormuste võimalikku kõrvalekaldumist normväärtustest ebasoovitavas suunas koormuste muutlikkuse ja normatiivsetest ekspluatatsioonitingimustest kõrvalekaldumiste tõttu võetakse arvesse ülekoormusteguritega n , mis on kindlaks määratud vastavalt ehitise otstarbele. Koormusi, mis määratakse normkoormuste korrutamisel vastavate ülekoormusteguritega, nimetatakse arvutuskoormusteks.

Konstruksioonide ja aluste arvutus esimese piirolukorra järgi tugevusele ja kujupüsivusele viiakse läbi arvutuskoormustega, arvutus väsimusele aga normkoormustega. Konstruksioonide arvutus esimese piirolukorra järgi asendipüsivusele (konstruksioonide, sealhulgas ka aluste üleskerkimisele, ümberkukkumisele ja libisemisele) viiakse läbi arvutuskoormustega; seejuures konstruksioonide või ehitiste asendi muutumist takistavate koormuste ülekoormustegurid $n \leq 1$. Konstruksioonide ja aluste arvutus teise piirolukorra järgi tehakse normkoormustega, konstruksioonide arvutus kolmanda piirolukorra järgi norm- või arvutuskoormustega sõltuvalt pragude mõjumisest konstruksiooni ekspluatatsioonile.

Betoon- ja raudbetoonkonstruksioonid

Põhiliseks suunaks raudbetoonkonstruksioonide kasutamisel on üleminek sellistele konstruksioonidele, mis võimaldavad kõige efektiivsemalt ära kasutada kõrgemargilisi betoone ja suure tugevusega sarnaseterast (näiteks eelpingestatud konstruksioonid, õhukeseseinalised ja õõnsad suured konstruksioonelemendid, ruumilised õhukeseseinalised konstruksioonid, sealhulgas monteeritavad ja monteeritav-mono-

liitsed konstruktsioonid jne.) ja vastavad spetsialiseeritud ettevõtetes mehhaniseeritud valmistamise tingimustele.

Betooni projektimargid määratakse konstruktsiooni iseloomu ja töötingimuste põhjal järgmiste tunnuste järgi: survetugevus, tugevus tsentrilisel tõmbel, külmakindlus, veepidavus.

Betooni margiks survetugevuse järgi võetakse konstruktsioonis betooni tugevus, mida hinnatakse 200-mm servaga kuupide survekatsete järgi. Betooni vanus projektijärgse survetugevuse margi määramisel hoonete ja ehitiste monoliitsete konstruktsioonide (välja arvatud hüdrotehnilised ehitised) jaoks peab olema 28 päeva, hüdrotehniliste ehitiste monoliitsete konstruktsioonide jaoks — 180 päeva, monteeritavate konstruktsioonide jaoks aga vanus, mis on määratud riiklikes standardites, tüüpjoonistel või konstruktsioonide valmistamise tehnilistes tingimustes.

On kehtestatud järgmised betooni margid:

survetugevuse järgi: 35, 50, 75, 100, 150, 200, 250, 300, 400, 500, 600;

tugevuse järgi tsentrilisele tõmbele: P 11, P 15, P 18, P 20, P 23, P 27, P 31, P 35;

külmakindluse järgi sõltuvalt külmutustsüklite arvust (üks tsükel vastab külmutusele ja ülessulatamisele): Mp₃ 10, Mp₃ 15, Mp₃ 25, Mp₃ 35, Mp₃ 50, Mp₃ 100, Mp₃ 150, Mp₃ 200, Mp₃ 300;

veepidavuse järgi sõltuvalt vee rõhust kg/cm², mille juures ei ole veel märgata vee imbumist läbi uuritava katsekeha: B 2, B 4, B 6, B 8.

Spetsiaalselt on vaja põhjendada betooni marke, mis ületavad: raskel betoonil survetugevuse mark 600, tõmbetugevuse mark P 35 ja külmakindluse mark Mp₃ 300;

kergbetoonil survetugevuse mark 300;

mullbetoonil survetugevuse mark 200;

korebetoonil survetugevuse mark 100.

Teede ja lennuväljade ehitamisel monoliitset betoonist lubatakse kasutada betooni survetugevuse margiga 350. Raudbetoonkonstruktsioonides pole lubatud kasutada raskebetooni survetugevuse margiga alla 150.

Raudbetoonkonstruktsioonide sarruseks kasutatakse järgmisi terase liike:

klassi A-I kuuluv kuumvaltsitud sileda pinnaga ümarsarrus;

klassidesse A-II, A-III ja A-IV kuuluv kuumvaltsitud perioodilise profiiliga sarrus;

klassidesse A-II ja A-III kuuluv kuumvaltsitud perioodilise profiiliga kaliibritud sarrus;

klassi A-I kuuluv külmmuljutud perioodilise profiiliga sarrus;

külmõtmmatud madala süsinikusisaldusega terastraat;

külmõtmmatud ümmarguse profiiliga normaalse süsinikusisaldusega terastraat;

külmõtmmatud perioodilise profiiliga normaalse süsinikusisaldusega terastraat;

punatud traatsarrus (seitsmetraadilised terasköied, trossid jne.).

Monteeritavate betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonide tõsteaasade valmistamiseks kasutatakse klassi A-I kuuluvat kuumvaltsitud sileda pinnaga ümarterast, tariraudade valmistamiseks kuumvaltsitud riba-, nurk- või profiiliterast Cr. 3.

VARRASSARRUS (sortiment GOCT 5781-61 järgi)

Sarruse klass	Mini-maalne voolavus-piir kg/cm ²	Mini-maalne katketugevus kg/cm ²	Läbi-mõõt mm	Profiil	Terase mark
A-I	2400	3800	6... 40	Sile	Ст.3
A-II	3000	5000	10... 40 45... 90	Perioodiline, kruvijoon	Ст.5 18Г2С
A-III	4000	6000	6... 40	Perioodiline, kalasaba	25Г2С 35ГС
A-IV	6000	9000	10... 18 10... 18 10... 18	Sama	20ХГ2Ц 20ХГТ 80С

KÕRGTUGEVA SARRUSETRAADID JA -TROSSID

Liik	Traadi läbimõõt mm	Sarruse klass	Arvutuslik tõmbetugevus kg/cm ²
Kõrgtugev ümartraat GOCT 7348-63	3	B-II	12 200
	4		11 500
	5		10 800
	6		10 200
	7		9 600
	8		8 900
Kõrgtugev perioodilise profiiliga traat GOCT 8480-63	3	Bp-II	11 500
	4		10 800
	5		10 200
	6		9 600
	7		8 900
	8		8 300
Seitsmetraadilised sarrusekõied ЧМТУ/ЦНИИЧМ 426-61	1,5	П-7	12 200
	2		11 500
	2,5		11 500
	3		10 800
	4		10 200
	5		9 600
Terastrossid GOCT 3066-55 GOCT 3067-55 GOCT 3068-55	1... 3	к (number näitab keerdude arvu ja traatide arvu keerus)	9 500
	1... 3		9 000
	1... 3		8 700

Eelpingeta sarruseks kasutatakse ainult teraseid A-I, A-II, A-II_B, A-III ja B-I.

Sarruseterase tugevdamisel etteõtombamisega peab järgima alltoodud nõudeid kontrollpinge ja piir- või etteantud pikennemise suhtes:

sarruseterasel A-II_B peab kontrollpinge tugevdamisel olema 4500 kg/cm² ning pikennemine selle pinge all ei tohi ületada 5,5%; ainult pikennemise kontrollimisel ei tohi see ületada 5,5%;

sarruseterasel A-III_B peab kontrollpinge olema 5500 kg/cm² ja maksimaalne pikennemine selle pinge all ei tohi terasel mark 35ГC ületada 4,5% ning terasel 25Г2С 3,5%; ainult pikennemise kontrollimisel ei tohi see ületada samu väärtusi.

TERMILISELT TUGEVDATUD SARRUSETERASE PÕHILISED MEHAANILISED OMADUSED

Sarruseterase klass	Varraste läbimõõt mm	Minimaalne tinglik voolavuspiir kg/cm ²	Minimaalne katketugevus kg/cm ²
AT-III	6...40	4000	6000
AT-IV	10...32	6000	9000
AT-V	10...40	8000	10500
AT-VI	10...40	10000	12000
AT-VII	10...40	12000	14000
ATK*	6 ja 7 8 ja 9	14000 13000	16000 15000

* Täht «K» tähistab vihtides ümarterast.

SARRUSE ELASTSUSMOODULID E_a kg/cm²

Kuumvaltsitud, klassi A-I ja A-II sarruseteras	2 100 000
Sama, A-III ja A-IV	2 000 000
Külmtoimtatud vähelegeeritud ja harilik terastraat, traadikimbud ja -keermed, külmmuljutud perioodilise profiiliga klassi A-I kuuluv varrassarrus	1 800 000
Terastrossid	1 600 000

Betooni ja raudbetooni joonpaisumistegur α määratakse katsete andmetel, nende puudumisel lubatakse võtta joonpaisumistegur betooni jahtumisel ja soojenemisel 0°...100°C raske- ja kergbetoonil $\alpha = 0,000\ 01$, mullbetoonil $\alpha = 0,000\ 008$ 1/deg. Katseandmete puudumisel võetakse Poissoni tegur raske- ja kergbetoonil $\mu = 0,15$, mullbetoonil $\mu = 0,20$, betooni nihkemoodul $G = 0,4E_0$.

Betooni ja sarruse arvutustugevused on saadud normtugevuste korrutamisel materjalide vastavate ühtlustegurite ja töötingimuste teguritega.

Betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonide arvutamisel tugevusele, pragude tekkimisele ning nende avanemisele tuleb betooni arvutustugevusi korrutada täiendavalt järgmiste töötingimuste teguritega m_0 :

BETOONI ALGELASTUSMOODUL E_6 kg/cm² SURVEL JA TÕMBEL

Betooni survetugevuse mark	Raskebetoon (välja arvatud korebetoon)		Kergbetoon (välja arvatud korebetoon) jämedal ja peenel täitematerjalil		Autoklaavne mullibetoon		Korebetoon	
	tsemendi baasil	silikaatne	tehislikul	looduslikul	tsemendi baasil	silikaatne	raske	kerge
35	—	—	>700	300...700	300...700	25 000	50 000	20 000
50	—	—	—	>700	300...700	38 000	70 000	30 000
75	—	—	—	—	300...700	50 000	110 000	50 000
100	190 000	140 000	—	—	—	75 000	113 000	—
150	230 000	170 000	50 000	30 000	30 000	100 000	—	—
200	265 000	200 000	70 000	40 000	40 000	80 000	—	—
250	—	—	95 000	50 000	50 000	—	—	—
300	315 000	235 000	110 000	65 000	65 000	100 000	—	—
400	350 000	255 000	130 000	80 000	80 000	—	—	—
500	380 000	285 000	150 000	95 000	95 000	—	—	—
600	400 000	300 000	165 000	—	—	—	—	—
			180 000	135 000	135 000	—	—	—

Märkus. Betooni algelastusmooduliks võetakse suhe $\varepsilon : E$ pinge suuruse $\varepsilon \leq 0,2R_{up}$ juures, kus ε — normaalpinge; ε — suhteline deformatsioon ja R_{up} — betooni prismaline normtugevus.

a) automaatsete või poolautomaatsete dosaatoritega tehastes või betoonisõlmedes valmistatud betoonide arvutustugevused survel (R_{np} ja R_n) — teguriga $m_\sigma = 1,1$ tingimusel, et betooni kvaliteeti pidevalt kontrollitakse;

b) aluminaattsemendil valmistatud betoonide arvutustugevused tõmbel (R_p ja R_r) — teguriga $m_\sigma = 0,7$;

c) tsentriliselt ja ekstsentriliselt surutud betoonelementidel, mis on betoonitud püstasendis (kassetmeetodil valmistatud plaadid, monoliitsed postid ja seinad), $m_\sigma = 0,85$;

d) monoliitsete, ristlõikega vähem kui 35×35 cm betoonpostide tugevusarvutusel, samuti monoliitsete, ristlõike suurema küljega vähem kui 30 cm raudbetoonpostide tugevusarvutusel betooni arvutustugevuste väärtused survel (R_{np} ja R_n) tuleb korrutada teguriga $m_\sigma = 0,85$;

e) ristlõikepindalaga vähem kui $0,1 \text{ m}^2$ betoonvaheseinte arvutamisel tugevusele tuleb betooni arvutustugevused survel (R_{np} ja R_n) korrutada teguriga $m_\sigma = 0,8$.

Sarruse arvutustugevuste tabelis toodud väärtusi võib täiendavalt korrutada töötingimuste teguriga $m_a = 1,1$ tehastes ja polügoonidel valmistatavate monteeritavate raudbetoonkonstruktsioonide puhul, kui sarruse tugevust kontrollitakse ja see kõigil proovikehadel vähemalt 10% võrra ületab voolavuspiiri praakmiinimumi ning traatsarruse tugevus ei ole väiksem tugevuspiiri praakmiinimumist.

Kahest kõrgtugevast traadist korrutatud sarruse töötingimuste teguriks võetakse $m_a = 0,95$.

Mitmest kõrvuti paiknevast kõrgtugevast traadist sarruse puhul, kui betoon või mört ei ümbritse traadi kogu pinda, võetakse $m_a = 0,85$.

Survesarruse arvutustugevus $R_{a.c} \leq R_a$, kuid mitte üle 3600 kg/cm^2 .

Tsentriselt surutud betoon- ja raudbetoonelemendid arvutatakse valemiga

$$\frac{N_{дл}}{m_{дл}} + N_{к} \leq \varphi (R_{np} F + R_{a.c} F_a)$$

kus $N_{дл}$ — arvutuslik pikisisejõud pikaajaliselt mõjuvast koormuse osast;

$N_{к}$ — arvutuslik pikisisejõud lühiajaliselt mõjuvast koormuse osast;

$m_{дл}$ — tegur, mis arvestab koormuse pikaajalisuse mõju kandevõimele;

φ — nõtketegur;

$R_{np}, R_{a.c}$ — betooni ja sarruse arvutustugevused;

F, F_a — betooni ja sarruse ristlõikepindalad; betoonelementide puhul $F_a = 0$.

BETOONI ARVUTUSTUGEVED kg/cm^2 TUGEVUS- JA PRAGUDEARVUTUSEKS

Pingeolukord	Tähis	Konstruktsiooni materjal	Betooni survetugevuse mark											
			Betooni tõmbetugevuse mark											
			35	50	75	100	150	200	300	400	500	600		
			—	—	—	P 11	P 15	P 18	P 23	P 27	P 31	P 35		
Tsentriiline surve (prismatugevus)	R_{np}	Raudbetoon	14	20	30	44	65	80	130	170	200	230		
		Betoon	12,5	18	27	40	60	70	115	—	—	—		
Paindesurve	R_n	Raudbetoon	17,5	25	37	55	80	100	160	210	250	280		
		Betoon	16	22	33	50	70	90	140	—	—	—		
Tsentriiline tõmme	R_p	Raudbetoon	2,3	2,7	3,6	4,5	5,8	7,2	10,5	12,5	14	15		
		Betoon	2	2,4	3,2	4	5,2	6,4	9,5	—	—	—		
Tõmme pragude avanemise arvutustes	R_T	Pingbetoon	3,2	3,8	5	6,3	8	10	14,5	17,5	19,5	21		
		Raudbetoon												

Märkus. Üksikute väikeste, betooni mahuga kuni 10 m^3 raudbetoonehitiste puhul tuleb kasutada betoonkonstruktsioonide arvutustugevusi.

SARRUSE ARVUTUSTUGEVUSED kg/cm²

Sarruse liik	Tõmmatud		Surutud sarrus <i>R_{a.c}</i>
	a) piki-sarrus b) põik-sarrus ja ülespöörded kald-lõike painde-arvutusel <i>R_a</i>	põiksar-rus ja ülespöörded kald-lõike arvutusel põikjõule <i>R_{a.x}</i>	
Kuumvaltsitud, klassi A-I kuuluv ümar-teras, samuti riba-, nurk- ja profiil-teras Cr.3 grupist	2100	1700	2100
Kuumvaltsitud, perioodilise profiiliga, klassi A-II kuuluv teras	2700	2150	2700
Sama, A-III	3400	2700	3400
Sama, A-IV	5100	4100	3600
Klassi A-II _B kuuluv kaliibritud teras:			
a) pingete ja pikenemiste kontrolliga	3700	3000	2700
b) ainult pikenemiste kontrolliga .	3250	2600	2700
Sama, A-III _B :			
a) pingete ja pikenemiste kontrolliga	4500	3600	3400
b) ainult pikenemiste kontrolliga .	4000	3200	3400
Harilik sarrusetraat B-I (keevisvõrgud ja -karkassid):			
a) läbimõõduga 3 . . . 5,5 mm . . .	3150	2200	3150
b) läbimõõduga 6 . . . 8 mm . . .	2500	1750	2500

M ä r k u s. Hariliku sarrusetraadi kasutamisel seotud karkasside rangidena võetakse tema tugevus võrdseks klassi A-I kuuluva kuumvaltsitud terase tugevusega (1. rida).

TEGURID φ JA $m_{\text{д.т}}$ RASKEBETOONIST ELEMENTIDELE

l_0/b	l_0/r	Betoon		Raudbetoon	
		φ	$m_{\text{д.т}}$	φ	$m_{\text{д.т}}$
≤ 4	≤ 14	1	1	1	1
6	21	0,98	1	1	1
8	28	0,95	1	1	1
10	35	0,92	0,96	0,98	1
12	42	0,88	0,92	0,96	0,96
14	49	0,85	0,88	0,93	0,93
16	56	0,81	0,84	0,89	0,89
18	63	0,77	0,80	0,85	0,85
20	70	0,73	0,75	0,81	0,81
22	76	0,69	0,71	0,77	0,78
24	83	0,65	0,67	0,73	0,74
26	90	—	—	0,68	0,70
28	97	—	—	0,64	0,67
30	104	—	—	0,59	0,63
32	111	—	—	0,54	0,59
34	118	—	—	0,49	0,55
36	125	—	—	0,44	0,52
38	132	—	—	0,40	0,48
40	139	—	—	0,35	0,45

M ä r k u s. l_0 — elemendi arvutus pikkus, b — ristkülikristlõike lühem küljepikkus, r — ristlõike vähim inertsraadius.

SUURUSED α , r_0 , γ_0 ja A_0 TÄISNURKSE JA RIBIPLAATRIST-
LÕIKEGA PAINDEELEMENTIDE, EKSTSENTRILISELT SURU-
TUD JA TÕMMATUD ELEMENTIDE ARVUTAMISEKS SUVA-
LISTE BETOONI JA TERASE MARKIDE PUHUL

α	r_0	γ_0	A_0	α	r_0	γ_0	A_0
0,01	10,00	0,995	0,010	0,29	2,01	0,855	0,248
0,02	7,12	0,990	0,020	0,30	1,98	0,850	0,255
0,03	5,82	0,985	0,030	0,31	1,95	0,845	0,262
0,04	5,05	0,980	0,039	0,32	1,93	0,840	0,269
0,05	4,53	0,975	0,048	0,33	1,90	0,835	0,275
0,06	4,15	0,970	0,058	0,34	1,88	0,830	0,282
0,07	3,85	0,965	0,067	0,35	1,86	0,825	0,289
0,08	3,61	0,960	0,077	0,36	1,84	0,820	0,295
0,09	3,41	0,955	0,085	0,37	1,82	0,815	0,301
0,10	3,24	0,950	0,095	0,38	1,80	0,810	0,309
0,11	3,11	0,945	0,104	0,39	1,78	0,805	0,314
0,12	2,98	0,940	0,113	0,40	1,77	0,800	0,320
0,13	2,88	0,935	0,121	0,41	1,75	0,795	0,326
0,14	2,77	0,930	0,130	0,42	1,74	0,790	0,332
0,15	2,68	0,925	0,139	0,43	1,72	0,785	0,337
0,16	2,61	0,920	0,147	0,44	1,71	0,780	0,343
0,17	2,53	0,915	0,155	0,45	1,69	0,775	0,349
0,18	2,47	0,910	0,164				
0,19	2,41	0,905	0,172	0,46	1,68	0,770	0,354
0,20	2,36	0,900	0,180	0,47	1,67	0,765	0,359
0,21	2,31	0,895	0,188	0,48	1,66	0,760	0,365
0,22	2,26	0,890	0,196	0,49	1,64	0,755	0,370
0,23	2,22	0,885	0,203	0,50	1,63	0,750	0,375
0,24	2,18	0,880	0,211	0,51	1,62	0,745	0,380
0,25	2,14	0,875	0,219	0,52	1,61	0,740	0,385
0,26	2,10	0,870	0,226	0,53	1,60	0,735	0,390
0,27	2,07	0,865	0,234	0,54	1,59	0,730	0,394
0,28	2,04	0,860	0,241	0,55	1,58	0,724	0,400

Märkus. Tabeli väärtused allpool joont ei kehti läbimõõduga kuni 5,5 mm külmtõmmatud traatide kasutamisel.

Arvutusvalemid:

$$M = mA_0 bh_0^2 R_n$$

$$\alpha = \frac{x}{h_0} = \frac{F_a m_a R_a}{mb h_0 R_n} \quad h_0 = r_0 \quad \sqrt{\frac{M}{m b R_n}}$$

$$F_a = \frac{M}{m \gamma_0 h_0 m_a R_a} \quad \text{või} \quad F_a = \alpha b h_0 \frac{R}{m_a R_a}$$

kus M — arvutuslik paindemoment;

b — ristlõike laius;

h_0 — ristlõike kasulik kõrgus;

- R_{II} — betooni arvutuslik survetugevus paindel;
 x — surutud tsooni kõrgus;
 F_a — tõmbesarruse ristlõikepindala;
 R_a — sarruse arvutustugevus;
 $\alpha, r_0, \gamma_0, A_0$ — tegurid, mis on toodud tabelis.

RAUDBETOONELEMENTIDE PIIRLÄBIPAINDE JA SILDE l SUHE

Kraanatalad:

käskraanade puhul	1/500
elektrikraanade puhul	1/600

Lamedate vahelagede ja katuste elemendid:

$l < 7$ m puhul	1/200
$l \geq 7$ m puhul	1/300

Ribiliste vahelagede ja treppide elemendid:

$l < 7$ m puhul	1/200
$5 \text{ m} \leq l < 7 \text{ m}$ puhul	1/300
$l \geq 7$ m puhul	1/400

Raudbetoonist eelpingestamata elementide töötava sarruse kaitsekiht, samuti pingbetoonielementide vastu tugesid pingutatava piki-sarruse kaitsekiht peab olema (d — sarrusvarraste läbimõõt):

kuni 100 mm paksustes raskebetoonist plaatides ja seintes vähemalt 10 mm, kergbetooni puhul vähemalt 15 mm;

üle 100 mm paksustes plaatides ja seintes, samuti kuni 250 mm kõrgustel taladel ja ribidel, kui $d \leq 20$ mm — vähemalt 15 mm;

üle 250 mm kõrguste talade ja ribide puhul, samuti postides, kui $d \leq 20$ mm — vähemalt 20 mm;

talades, postides ja plaatides, kui $20 \text{ mm} \leq d \leq 32 \text{ mm}$ — vähemalt 25 mm; kui $d > 32 \text{ mm}$ — vähemalt 30 mm, valtsprofiilide kasutamisel sarrusena — vähemalt 50 mm;

vundamenditalades ja monteeritavates vundamentides — vähemalt 30 mm;

monoliitsete vundamentide (eraldiseisvad, plaat- või lintvundamendid) alumise sarruse jaoks aluskihi puudumisel — vähemalt 70 mm, aluskihi olemasolul — vähemalt 35 mm.

Keevitatud karkasside rangide ja põikvarraste kaitsekihi paksus talades ja postides peab olema vähemalt 15 mm, plaatide jaotussarruse kaitsekiht aga vähemalt 10 mm.

Raskebetoonist margiga 200 või rohkem valmistatud monteeritava elementide betoonkaitsekihi paksust võib vähendada toodud väärtustega võrreldes 5 mm võrra, kuid see ei tohi olla väiksem kui 10 mm plaatide sarruse jaoks ja väiksem kui 20 mm postide, talade ja ribide töötava sarruse jaoks.

Vastu tugesid pingutatava sarrusega pingbetoonialade töötava sarruse kaitsekihti ei soovitata $d > 32$ mm puhul võtta alla d väärtust.

Kõigil monteeritavatel raudbetoonist paindeelementidel peavad eelpingeta pikivarraste otsad olema elemendi otsast mitte rohkem kui 5 mm kaugusel paneelide ja plaatide puhul ja mitte rohkem kui 10 mm teiste elementide puhul.

Pingsarruse otsad, samuti ankrud peavad olema kaitstud vähemalt 5 mm paksuse mördi- või betoonikihiga.

BETOON- JA RAUSBETOONKONSTRUKTSIOONIDE TEMPERAATUURIVÜUKIDE MAKSIMAALSED VAHEKAUGUSED, MIS ON LUBATUD ILMA ARVUTUSETA

Konstruktsiooni liik	Kõetavates hoonetes või pinnases	Lahtistes ehitistes ja mittekõetavates hoonetes
Betoonkonstruktsioonid:		
monteeritavad	40	30
monoliitsed, konstruktiivse sarrusega	30	20
monoliitsed, konstruktiivse sarrusega	20	10
Raubetoonkonstruktsioonid:		
monteeritavad karkasskonstruktsioonid, sealhulgas ka segakonstruktsioonid metall- või puitkatusega hoonetes	60	40
monteeritavad ilma karkassita	50	30
monoliitsed ja monteeritav-monoliitsed karkasskonstruktsioonid raskebetoonist	50	30
sama, kergbetoonist	40	25
monoliitsed ja monteeritav-monoliitsed ilma karkassita konstruktsioonid raskebetoonist	40	25
sama, kergbetoonist	30	20

Kivikonstruktsioonid

Välistes ja sisemistes kiviseintes tuleb kasutada eeskätt kergemaid kivimaterjale ja -tooteid: kergbetoonist (kerge täiteainega betoonist ja mullbetoonist) suurpaneelid, plokkid ja kivid, keraamilisi ja kergbetoonist õõneskive, õõnes- ja kõrgtelliseid, betoonist ja silikaatliidist õõnessuurplokkid, korebetoonist suurplokkid jne.

Kõetavate hoonete kivist välisseinad tuleb projektida reeglina kergseintena — kergmüüritisena või kergetest kivimaterjalidest. Harilikest keraamilistest või silikaatliidistest ja teistest rasketest kivimaterjalidest täismüüritist lubatakse kasutada ainult juhul, kui seda on vaja seina tugevuse ja püsivuse kindlustamiseks või kui see on tingitud niiskusrežiimist hoone sees.

Vähekorruselistes ja mitmekorruseliste elu- ja ühiskondlike hoonete ülemises neljas korruses, samuti tööstusettevõtete abihoonetes on välisseintes keelatud harilikest keraamilistest ja silikaatliidistest täismüüritise kasutamine, kui see ei ole põhjendatud seina kandevõime või õhu niiskusrežiimiga hoonetes.

Kivist siseseinad ja mittekõetavate hoonete välisseinad tuleb reeglina projektida täismüüritisena, kusjuures müüritise paksus määratakse minimaalsena tugevus- ja püsivusarvutuste järgi.

Vähekorruseliste hoonete ja mitmekorruseliste hoonete ülemiste korruste täismüüritisena laotud siseseinte paksus tohib ületada 250 mm ainult juhul, kui seda nõuab tugevus- või püsivusarvutus.

Sarrustamata ja sarrustatud kivikonstruktsioonide projektimiseks on kehtestatud järgmised kivide, betooni ja mördi margid (mark näitab survetugevuse väärtust kg/cm^2):

a) kivide margid: 4, 7, 10, 15, 25, 35, 50, 75, 100, 125, 150, 200, 300, 400, 500, 600, 800 ja 1000;

b) betooni margid: 25, 35, 50, 75, 100, 150, 200, 250, 300 ja 400;

c) mördi margid: 4, 10, 25, 50, 75, 100, 150 ja 200.

Soojaisolatsiooniks võib kasutada betooni mark 7, 10 või 15.

Kivimaterjalide, betooni ja mördi margid külmakindluse järgi, s. o. sõltuvalt materjalide lubatavate külmutus- ja sulatustsüklite arvust, on järgmised: $Mp310$, $Mp315$, $Mp325$, $Mp335$, $Mp350$, $Mp3100$, $Mp3150$, $Mp3200$ ja $Mp3300$.

Müürimördid liigitatakse mahukaalu järgi kergeteks ($<1500 \text{ kg/m}^3$) ja rasketeks ($\geq 1500 \text{ kg/m}^3$).

Kivikonstruktsioonide sarrustamiseks kasutatakse järgmisi sarruse liike:

kuumvaltsitud klassi A-I sile ümarsarrus ja klassi A-II perioodilise profiiliga sarrus;

külm tõmmatud harilik sarrusetraat;

kuumvaltsitud normaalse süsinikusisaldusega riba-, nurk- ja profiilteras Cr.3.

Müüritise normtugevuseks on tema purunemiskiir sõltuvalt kivide ja müürimördi margist.

Müüritise arvutustugevused on saadud normtugevuste korrutamisel ühtlusteguritega k_K .

Vastavalt müüritiste töötamise iseärasustele tuleb arvutustugevusi korrutada töötingimuste teguritega m_K .

Harilike müüritiste puhul $m_K=1,0$.

Ristlõikepindalaga $0,3 \text{ m}^2$ ja vähem postide ja vaheseinte tugevuskontrollil $m_K=0,8$.

Külmutusmeetodil laotud müüritise tugevuskontrollil ülessulamise staadiumis, samuti lõpetamata ehitiste tugevuskontrollil võetakse töötingimuste tegur $m_K=1,25$.

Konstruktsioonide arvutusel koormustele, mis hakkavad mõjuma pikema perioodi (üle aasta) möödumisel konstruktsiooni ladumisest, viiakse täiendavalt sisse järgmised töötingimuste tegurid m_K :

a) survele töötaval müüritisel 1,1

b) tõmbele, paindele ja löikele töötaval tsementlubimördiga müüritisel, kui müüritise tugevus määratakse mördi ja kivide nakketugevusega vuukides 1,2

c) sama, tsementsavimördiga müüritisel 1,1

IGA LIIKI TELLISTEST JA TEISTEST, SEALHULGAS KA KUNI 12 mm LAIUSTE VERTIKAALSETE PILUÕONTEGA KERAA-
MILISTEST KIVIDEST RASKEL MÖRDIL LAOTUD MUURI-
TISE ARVUTUSLIK SURVETUGEVUS R kg/cm² MUÜRITISE
KIHI KÕRGUSE KORRAL 50... 150 mm

Kivide mark	Mördi mark							
	100	75	50	25	10	4	2	0
300	33	30	28	25	22	18	17	15
200	27	25	22	18	16	14	13	10
150	22	20	18	15	13	12	10	8
125	20	19	17	14	12	11	9	7
100	18	17	15	13	10	9	8	6
75	15	14	13	11	9	7	6	5
50	—	11	10	9	7	6	5	3,5
35	—	9	8	7	6	4,5	4	2,5

Märkus. Jäigal tsementmördil (ilma savi- või lubjalisandita), kergedel ja lubimörtidel laotud kuni 3 kuu vanuse müüritise arvutus-
likke survetugevusi vähendatakse 15% võrra.

Orgaaniliste plastifikaatoritega tsementmördil ilma lubjata laotud müüritise arvutustugevusi vähendatakse 10% võrra.

MASSIIVSETEST BETOON-SUURPLOKKIDEST JA LOODUS-
KIVIPLOKKIDEST LAOTUD MUÜRITISE ARVUTUSLIK
SURVETUGEVUS R kg/cm² MUÜRITISE KIHI KÕRGUSE
KORRAL 500... 1000 mm

Betooni või kivide mark	Mördi mark			
	50 ja enam	25	10	0
1000	165	158	145	113
800	138	133	123	94
600	114	109	99	73
500	98	93	87	63
400	82	77	74	53
300	65	62	57	44
250	57	54	49	38
200	47	43	40	30
150	39	37	34	24
100	27	26	24	17
75	21	20	18	13
50	15	14	12	8,5
35	11	10	9	6
25	7,5	7	6,5	4

Märkused. 1. Suurplokkidest müüritise puhul kasutatakse järgmisi parandustegureid:

- 0,8 — tsemendivabast mull- ja korebetoonist plokid;
 0,9 — tsemendiga mullbetoonist ja silikaltsiidist plokid margiga üle 300;
 1,1 — tihedast raskebetoonist ja looduskivist plokid ($\gamma_0 \geq 1800 \text{ kg/m}^3$).

2. Õonesplokkidest laotud müüritise arvutustugevused võetakse vähendusteguriga

$$k_1 = \frac{F_{\text{neto}}}{F_{\text{bruto}}} \mu_1 \mu_2$$

kus F_{neto} ja F_{bruto} — vastavalt ristlõikepindala ilma õõnteta ja õõntega;

μ_1 — ploki tugevuse vähenemist arvestav tegur, mis sõltub valmistamise tehnoloogiast, õõnte kujust ja mõõtmetest ning määratakse katsetega.

Katsetulemuste puudumisel võetakse $\mu_1 = \frac{F_{\text{neto}}}{F_{\text{bruto}}}$

μ_2 — õonesplokkidest müüritise tugevuse vähenemist arvestav tegur, mis plokkidel õõntega kuni 20% on 1,0, õõntega 21...30% — 0,9 ja õõntega üle 30% — 0,8.

3. Müüritise arvutustugevus ploki kõrguse puhul üle 1000 mm võetakse tabelist teguriga 1,1.

SAETUD VÕI PUHTALT TAHUTUD LOODUSKIVIDEST JA MOŃOLIITSETEST BETOONKIVIDEST MÜÜRITISE ARVUTUSLIKUD SURVETUGEVUSED $R \text{ kg/cm}^2$ KĪHI KÕRGUSE KORRAL 200...300 mm

Kivi- de mark	Mõrdi mark									
	200	150	100	75	50	25	10	4	2	0
1000	130	125	120	115	110	105	95	85	83	80
800	110	105	100	95	90	85	80	70	68	65
600	90	85	80	78	75	70	60	55	53	50
500	78	73	69	67	64	60	53	48	46	43
400	65	60	58	55	53	50	45	40	38	35
300	53	49	47	45	43	40	37	33	31	28
200	40	38	36	35	33	30	28	25	23	20
150	33	31	29	28	26	24	22	20	18	15
100	25	25	23	22	20	18	17	15	13	10
75	—	—	19	18	17	15	14	12	11	8
50	—	—	15	14	13	12	10	9	8	6
35	—	—	—	—	10	9,5	8,5	7	6	4,5
25	—	—	—	—	8	7,5	6,5	5,5	5	3,5

MURTUD LOODUSKIVIDEST 3 KUU VANUSE MÜÜRITISE ARVUTUSLIK SURVETUGEIVUS R kg/cm²

Kivide mark	Mördi mark (28 päeva vanuselt)							
	100	75	50	25	10	4	2	0
1000	25	22	18	12	8	5	4	3,3
800	22	20	16	10	7	4,5	3,3	2,8
600	20	17	14	9	6,5	4	3	2
500	18	15	13	8,5	6	3,8	2,7	1,8
400	15	13	11	8	5,5	3,3	2,3	1,5
300	13	11,5	9,5	7	5	3	2	1,2
200	11	10	8	6	4,5	2,8	1,8	0,8
150	9	8	7	5,5	4	2,5	1,7	0,7
100	7,5	7	6	5	3,5	2,3	1,5	0,5
50	—	—	4,5	3,5	2,5	2	1,3	0,3
35	—	—	3,6	2,9	2,2	1,8	1,2	0,2
25	—	—	3	2,5	2	1,5	1	0,2

Märkus. Müüritise arvutustugeivus 28 päeva vanuselt võetakse tabelist teguriga 0,8.

KIVIKBETOONI ARVUTUSLIK SURVETUGEIVUS R kg/cm²

Jäme täitematerjal	Betooni mark					
	200	150	100	75	50	35
Murtud kivid, mark 200 ja enam	40	35	30	25	20	17
Sama, mark 100	—	—	—	22	18	15
Sama, mark 50, samuti telliskillustik	—	—	—	20	17	13

Märkused. 1. Kivikbetooni vibreerimisel suurendatakse arvutuslikku survetugeivust 15% võrra.

2. Betooni mark 200 korral ei tohi kivide mark olla alla 300.

TSEMENTLUBI-, TSEMENTSABI- JA LUBIMÖRTIDEL
TÄISKIVIDEST MÜÜRITISE ARVUTUSTUGEVUSED kg/cm^2
MÜÜRITISE PURUNEMISEL MÖÖDA VUUKKE

Pingeolukord	Mördi mark				
	≥ 50	25	10	4	2
T s e n t r i l i n e t õ m m e R_p					
Mitteseotud ristlõiget mööda kõiki- des müüritistes (normaalnake)	0,8	0,5	0,3	0,1	0,05
Seotud ristlõiget mööda:					
a) korrapärase kujuga kividest müüritises	1,6	1,1	0,5	0,2	0,1
b) looduskivimüüritises	1,2	0,8	0,4	0,2	0,1
T õ m m e p a i n d e l R_{pH}					
Mitteseotud ristlõiget mööda kõiki- des müüritistes ja kalduunast (tõmbepeapinged paindel $R_{r,n}$)	1,2	0,8	0,4	0,2	0,1
Seotud ristlõiget mööda:					
a) korrapärase kujuga kividest müüritises	2,5	1,6	0,8	0,4	0,2
b) looduskivimüüritises	1,8	1,2	0,6	0,3	0,15
L õ i g e R_{cp}					
Mitteseotud ristlõiget mööda kõiki- des müüritistes (tangentsiaal- nake)	1,6	1,1	0,5	0,2	0,1
Seotud ristlõiget mööda looduskivi- müüritises	2,4	1,6	0,8	0,4	0,2

Märkused. 1. Jäigal tsementmördil laotud müüritise arvutustugevused võetakse teguriga 0,75.

2. Kärg- ja pilutelistest müüritise arvutustugevused võetakse teguriga 1,25.

3. Harilikest silikaattelistest müüritise arvutustugevused võetakse tabelist teguriga 0,7.

TELLISTEST JA KORRAPÄRASE KUJUGA KIVIDEST MÕÜRITISE ARVUTUSTUGEVUSED kg/cm^2 SEOTUD RISTLÕIGET MÕÖDA MÕÜRITISE PURUNEMISEL LÄBI KIVIDE

Pingeolukord	Kivide mark								
	200	150	100	75	50	35	25	15	10
Tsentriline tõmme R_p ..	2,5	2	1,8	1,3	1	0,8	0,6	0,5	0,3
Tõmme paindel R_{pm} ja tõmbeapinged paindel R_{pl}	4	3	2,5	2	1,6	1,2	1	0,7	0,5
Lõige R_{cp}	10	8	6,5	5,5	4	3	2	1,4	0,9

M ä r k u s. Arvutustugevused tsentrilisele tõmbele, tõmbele paindel ja tõmbeapingetele on võetud müüritise kogu purunemispinna kohta. Lõiketugevused on võetud ainult kivide ristlõikepindala kohta püstvuuke arvestamata.

KIVIKBETOONI ARVUTUSTUGEVUSED kg/cm^2

Pingeolukord	Betooni mark					
	200	150	100	75	50	35
Tsentriline tõmme R_p ja tõmbeapinged R_{pl}	2	1,8	1,6	1,4	1,2	1
Tõmme paindel	2,7	2,5	2,3	2,0	1,8	1,6

Elastsusmoodul (algelastsusmoodul) on:

$$\text{sarrustamata müüritisel } E_0 = \alpha R^H$$

$$\text{sarrustatud müüritisel } E_0 = \alpha_a R^H_{a-k}$$

Siin α ja α_a on müüritise elastsustegurid; R^H ja R^H_{a-k} vastavalt sarrustamata ja sarrustatud müüritise normatiivsed survetugevused.

Vibreerimata müüritisel $R^H = 2R$

Pikisarrusega müüritisel

$$R^H_{a-k} = R^H + \frac{m_a R^H_a p}{100}$$

võrksarrusega müüritisel

$$R^H_{a-k} = R^H + \frac{2m_a R^H_a p}{100}$$

kus $m_a R^H_a$ — töötingimuste teguri ja sarruse normtugevuse korrutis;

$m_a R^H_a = 1,1$ R_a — sarrusel A-I ja A-II ning Cr.3;

$m_a R^H_a = 1,25$ R_a — harilikul sarrusetraadil;

R_a — sarruse arvutustugevus;

p — sarrustatus, mis määratakse pikisarruse puhul valemiga

$$p = \frac{F_a}{F_k} 100\%$$

võrksarruse puhul valemiga

$$p = \frac{V_a}{V_K} 100\%$$

kus F_a ja F_K on vastavalt sarruse ja müüritise ristlõikepindalad;
 V_a ja V_K on sarruse ja müüritise mahud.

SARRUSTAMATA MÜÜRITISE ELASTSUSTEGURID α

Müüritise liik	Mördi mark				
	200...25	10	4	2	0
Raske- ja korebetoonist suurplokkidest ning raskeist looduskividest müüritis	1500	1000	750	750	500
Raskeist looduslikest ja tsementbetoonkividest müüritis . . .	1500	1000	750	500	350
Kergetsement, kergetest looduskividest, autoklaavsest mullbetoonist ja kergetest korebetoonist suurplokkidest müüritis	750	750	500	500	350
Keraamilistest kividest, harilikest ja õõnsatest plastselt pressitud keraamilistest tellistest müüritis	1000	750	500	350	200
Silikaattellistest müüritis	750	500	350	350	200
Harilikest ja õõnsatest poolkuivalt pressitud keraamilistest tellistest müüritis	500	500	350	350	200

M ä r k u s. Saledusel $l_0/a \leq 8$ (või $l_0/r \leq 28$) on lubatud võtta iga liiki tellistele elastsusteguri väärtuseks plastselt pressitud telliste elastsusteguri väärtus (siin l_0 — elemendi arvutuslik kõrgus; a — täisnurkse ristlõike väiksem küljemõõt; r — ristlõike väikseim inertsaadius).

Kivikbetooni elastsustegur $\alpha = 1500$.

Võrksarruse puhul määratakse elastsustegur α_a valemist

$$\alpha_a = \frac{\alpha R^H}{R^H_{a,K}}$$

Pikisarruse puhul võetakse α_a analoogiliselt sarrustamata müüritisega.

SARRUSE ARVUTUSTUGEVUSED R_a kg/cm² KIVIKONSTRUKTSIOONIDES

Konstruksiooni liik	Teras A-I ja Cr.3	Teras A-II	Sarruse- traat
Võrsarrusega	1500	—	1800
Pikisarrusega müüritises ja kompleks- konstruktsioonides:			
a) pikisarrus	1900	2400	2500
b) ülespöörded ja rangid	1700	2150	1750
Kestadega tugevdatud konstruktsioon- ides:			
a) põiksarrus	1500	1900	1800
b) pikisarrus koormuse ülekandmi- seta kestale	430	—	—
c) sama, koormuse ülekandmisega kestale ühelt poolt	1300	—	—
d) sama, koormuse ülekandmisega kestale kahelt poolt	1900	—	—
Ankrud ja sidemed müüritises:			
a) mördil mark 25 ja enam	1900	2400	2500
b) mördil mark 10... 4	1050	1350	1800

MÜÜRITISE JOONPAISUMISTEGUR 1/deg

Harilikest keraamilistest tellistest müüritis	$0,5 \cdot 10^{-5}$
Looduskividest müüritis	$0,8 \cdot 10^{-5}$
Silikaattellistest ja betoonkividest müüritis ning kivikbetoon	$1,0 \cdot 10^{-5}$

HÕORDETEGURID

Materjalid	Hõõrdepinna seisukord	
	kuiv	niiske
Müüritis müüritise või betooniga	0,7	0,6
Puit müüritise või betooniga	0,6	0,5
Teras müüritise või betooniga	0,45	0,35
Müüritis või betoon liiva või kruusaga	0,6	0,5
Sama, liivsaviga	0,55	0,4
Sama, saviga	0,5	0,3

Tsentriliselt surutud sarruseta kivikonstruktsioonid arvutatakse valemiga

$$\frac{N_{\text{дл}}}{m_{\text{дл}}} + N_{\text{к}} \leq \varphi RF$$

kus R — müüritise arvutuslik survetugevus,

φ — nõtketegur,

F — elemendi ristlõikepindala,

$N_{\text{дл}}$ — arvutuslik pikijõud kestva mõjuvast koormusest,

$N_{\text{к}}$ — arvutuslik pikijõud lühiajaliselt mõjuvast koormusest,

$m_{\text{дл}}$ — kestva koormuse mõju (roomavust) arvestav tegur elementidele, mille paksus on vähem kui 30 cm või inertsraadius vähem kui 8,7 cm.

Nõtketegur φ määratakse müüritise elastsusteguri α ja elemendi saleduse $\lambda_r = l_0/r$ (ristkülikristlõikega elemendil $\lambda_h = l_0/h$) järgi, kus

r — ristlõike vähim inertsraadius,

h — ristkülikristlõike lühem küljepikkus.

NÕTKETEGUR φ

Saledus		Elastsustegur α						
λ_h	λ_r	1500	1000	750	500	350	200	100
4	14	1	1	1	0,98	0,94	0,90	0,82
6	21	0,98	0,96	0,95	0,91	0,88	0,81	0,68
8	28	0,95	0,92	0,90	0,85	0,80	0,70	0,54
10	35	0,92	0,88	0,84	0,79	0,72	0,60	0,43
12	42	0,88	0,84	0,79	0,72	0,64	0,51	0,34
14	49	0,85	0,79	0,73	0,66	0,57	0,43	0,28
16	56	0,81	0,74	0,68	0,59	0,50	0,37	0,23
18	63	0,77	0,70	0,63	0,58	0,45	0,32	—
22	76	0,69	0,61	0,53	0,43	0,35	0,24	—
26	90	0,61	0,52	0,45	0,36	0,29	0,20	—
30	104	0,53	0,45	0,39	0,32	0,25	0,17	—
34	118	0,44	0,38	0,32	0,26	0,21	0,14	—
38	132	0,36	0,31	0,26	0,21	0,17	0,12	—
42	146	0,29	0,25	0,21	0,17	0,14	0,09	—
46	160	0,21	0,18	0,16	0,13	0,10	0,07	—
50	173	0,17	0,15	0,13	0,10	0,08	0,05	—
54	187	0,13	0,12	0,10	0,08	0,06	0,04	—

Saledus		Sarrustatus %			
λ_h	λ_r	keraamilistest tellistest müüritis		silikaattellismüüritis	
		$\leq 0,1$	$\geq 0,3$	$\leq 0,1$	$\geq 0,3$
8	28	1	1	1	1
10	35	0,96	1	0,95	0,96
12	42	0,92	0,96	0,90	0,92
14	49	0,88	0,93	0,85	0,88
16	56	0,84	0,89	0,80	0,84
18	63	0,80	0,85	0,75	0,80
20	70	0,75	0,81	0,70	0,77
22	76	0,71	0,78	0,65	0,73
24	83	0,67	0,74	0,60	0,69
26	90	0,63	0,70	0,55	0,65

Kui $p=0,1 \dots 0,3\%$, siis leitakse $m_{\text{д.т}}$ interpoleerimise teel.

Nõuded korrapärase kujuga kividest müüritise seotisele on järgmised:

harilikest 65 mm paksustest tellistest müüritisest vähemalt 1 põikivikiht iga 6 kihi kohta;

kuni 200 mm kõrgustest tellistest müüritisest vähemalt 1 põikivikiht iga 3 kihi kohta.

TEMPERATUURIVUUKIDE MAKSIMAALNE VAHEKAUGUS m KÕETAVATE HOONETE SEINTES

Arvutuslik välisõhu temperatuur talvel °C	Keraamilistest tellistest müüritis mördil mark			Silikaattellistest ja betoonkividest müüritis mördil mark		
	100...50	25...10	4	100...50	25...10	4
< -30	50	75	100	30	40	50
-21...30	60	90	120	40	50	60
-11...20	80	120	150	45	60	80
> -10	100	150	200	50	75	100

Teraskonstruksioonid

Ehituskonstruksioonides kasutatavad põhilised valtsteraste margid on:

tavaline martäänsüsinikteras ВСт.3, ВСт.3пс ja ВСт.3кп;

tavaline konverter-süsinikteras ВКСт.3, ВКСт.3пс ja ВКСт.3кп, mida valmistatakse kuni 30 mm paksuste valtspofiilidena ja mida ei tohi kasutada liikuvate või vibreerivate koormuste vahetu mõju all

vähelegeeritud martään-konstruksiooniteras mark 14Г2, 15ГС, 10Г2С, 10Г2СД, samuti 15ХСНД (looduslikult legeeritud).

Eelpingestatud ja rippkonstruksioonides kasutatakse kuumtöödeldud kõrgemargilist ümarterast, kõrgemargilistest terastraatidest kimpe ja köisi, metallist südamikuga ja suletud spiraaltrosse.

Martäänterast Ст.0 ja bessemerterast Ст.3 ja Ст.3кп võib kasutada ainult mittearvutuslikes konstruksioonelementides.

Terase põikdeformatsiooni (Poissoni) tegur on 0,3.

Terase joonpaisumisteguriks võetakse 0,000012 1/deg. Iga marki terase ja terasvalandite mahukaal on 7850, malmvalandite mahukaal — 7200 kg/m³.

VALTSTERASE ARVUTUSTUGEVUSED R kg/cm²

Pingeolukord	Tähis	Süsinikteras		Vähelegeeritud teras			
		Ст.3 Ст.4	Ст.5	14Г2 ja 15ГС metall-lehe paksuse juu- res mm		10Г2С 10Г2СД 15ХСНД	10ХСНД
				≤ 20	21 32		
Tõmme, surve ja paine	R	2100	2300	2900	2800	2900	3400
Lõige	R_{cp}	1300	1400	1700	1700	1700	2000
Otspinna muljumi- ne (töödeldud pind)	R_{cm-T}	3200	3400	4300	4200	4300	5100
Kohalik muljumine tihedal kokku- puutel	R_{cm-M}	1600	1700	2200	2100	2200	2500
Rullide diametraal- surve	R_{c-K}	80	90	110	110	110	130

Märkus. Toodud arvutustugevused kehtivad:

- harilikul valtsterasel
 - sorditerase puhul paksusega ≥ 100 mm
 - profiilterase puhul paksusega ≥ 20 mm
 - leht- ja laia ribaterase puhul paksusega ≥ 40 mm
- vähelegeeritud valtsterase puhul paksusega 4... 32 mm

Kõikide arvutustugevuste kasutamisel tuleb täiendavalt arvestada ka töötingimuste tegureid m , mis on erinevate konstruktsioonelementide puhul järgmised:

- a) suure omakaaluga (suurem või võrdne kasuskoormusega) katuste täisseinised talad ja sõrestike surutud elemendid 0,9
- b) sõrestike surutud elemendid (peale toeelementide) saledusega $\lambda \geq 60$ 0,8
- c) kraanatalad 0,9
- d) tsiviilhoonete postid 0,9
- e) ühe flanšiga kinnitatud nurkraud 0,75

HALLMALMIST VALANDITE ARVUTUSTUGEVUSED R kg/cm²

Pingeolukord	Tähis	Malmi margid		
		C412-28 C415-32	C418-36 C421-40	C424-44 C428-48
Tsentriiline surve ja surve paindel	R_c	1600	1800	2100
Tõmme paindel	R_H	450	600	800
Lõige	R_{cp}	350	450	600
Muljumine töödeldud ots-pinnal	R_{cm-T}	2400	2700	3200

TERASVALANDITE ARVUTUSTUGEVUS R kg/cm² TÕMBEL, SURVEL JA PAINDEL

Valandi mark	R
15J	1500
25J	1800
35J	2100
45J	2400

TERASKONSTRUKTSIOONIDE MATERJALIDE ELASTSUS-MOODULID E kg/cm²

Valtteras ja terasvalandid	2 100 000
Malmvalandid mark C428-48, C424-44, C421-40 ja C418-36	1 000 000
Malmvalandid mark C415-32, C412-28	850 000
Kõrgemargilistest terastraatidest kimbud ja kõied	2 000 000
Terasest spiraaltrossid ja metallsüdamikuga trossid	1 500 000
Terasest suletud spiraaltrossid	1 700 000
Orgaanilise südamikuga terastrossid	1 300 000

M ä r k u s e d. 1. Elastsusmoodulid on antud trosside kohta, mis on ette tõmmatud 30...40%-ni trossi katketugevusest.

2. Valtsterase ja terasvalandite nihkemoodul $G=840\,000$ kg/cm².

Tsentriliselt surutud või tõmmatud elementide tugevust kontrollitakse valemiga

$$\frac{N}{F_{\text{neto}}} \leq mR$$

ja tsentriliselt surutud elementide püsivust valemiga

$$\frac{N}{\varphi F_{\text{bruto}}} \leq mR$$

- kus N — arvutuslik pikijõud,
 F_{neto} — ristlõike netopindala,
 F_{bruto} — ristlõike brutopindala,
 R — terase arvutuslik tõmbe- või survetugevus,
 φ — nõtketegur,
 m — töötingimuste tegur.

TSENTRILISELT SURUTUD ELEMENTIDE NÕTKETEGUR φ

Saledus λ	Terase mark			
	Ст.3, Ст.4	Ст.5	14Г2, 15ГС, 10Г2С, 10Г2СД, 15ХСНД	10ХСНД
0	1,00	1,00	1,00	1,00
10	0,99	0,98	0,98	0,98
20	0,97	0,96	0,95	0,95
30	0,95	0,93	0,92	0,92
40	0,92	0,89	0,89	0,88
50	0,89	0,85	0,84	0,82
60	0,86	0,80	0,78	0,77
70	0,81	0,74	0,71	0,68
80	0,75	0,67	0,63	0,59
90	0,69	0,59	0,54	0,50
100	0,60	0,50	0,46	0,43
110	0,52	0,43	0,39	0,36
120	0,45	0,37	0,33	0,31
130	0,40	0,32	0,29	0,27
140	0,36	0,28	0,25	0,23
150	0,32	0,25	0,23	0,20
160	0,29	0,23	0,21	0,18
170	0,26	0,21	0,19	0,16
180	0,23	0,19	0,17	0,14
190	0,21	0,17	0,15	0,12
200	0,19	0,15	0,13	0,11
210	0,17	0,14	0,12	0,10
220	0,16	0,13	0,11	0,09

Märkus. Saledus $\lambda = l_0/r$, kus l_0 — elemendi arvutuspikkus ja r — inertsraadius.

POLTLIIDETE ARVUTUSTUGEVUSED R^6 kg/cm²

Poltiliite liik	Pingeolukord ja liite grupp	Tähis	Poltide tõmbe- ja lõike- tugevus terase puhul			Ühendatavate elementide muljumis- tugevus terase puhul		
			B _{CT.3} B _{CT.3} K II	B _{CT.5} 09Г2	14Г2 15Г2 15XCHД	CT.3 CT.4	14Г2 ja 15Г2 teraslehtede paksusel mm 21... ...32	10Г2C, 10Г2CД, 15XCHД
Puhtad ja pool- puhtad poldid	Tõmme . . .	R^6_p	1700	1900	2300	—	—	—
	Lõige B . . .	R^6_{cp}	1700	1800	2200	—	—	—
	Muljumine B .	R^6_{cm}	—	—	—	3800	4100	5000 6100
Mus- tad pol- did	Tõmme . . .	R^6_p	1700	1900	2300	—	—	—
	Lõige . . .	R^6_{cp}	1500	1600	—	—	—	—
	Muljumine . .	R^6_{cm}	—	—	—	3800	—	—
mitmepoldi- listes liide- tes	Tõmme . . .	R^6_p	1700	1900	2300	—	—	—
	Lõige . . .	R^6_{cp}	1300	1400	—	—	—	—
	Muljumine . .	R^6_{cm}	—	—	—	3400	—	—
Ankrupoldid	Tõmme . . .	R^a_p	1400	1500	1700	1900	—	—

Märkus. Grupp B kuuluvad liited poltidega, mis on asetatud:

- a) kokkumonteeritud elementidesse puuritud projektläbimõõduga avadesse;
- b) eraldi elementidesse konduktorite järgi puuritud projektläbimõõduga avadesse;
- c) eraldi elementidesse väiksema läbimõõduga puuritud või stantsitud ja hiljem kokkumonteeritud elementides projektläbimõõduni järelepuuritud avadesse.

Pingeolu- kord ja liite grupp	Tähis	Lõikel ja tõmbel		Muljumisel					
		Ст.2закл. Ст.3закл.	09Г2	Ст.3 Ст.4	Ст.5	14Г2, 15ГС paksusega mm		10Г2С, 10Г2СД, 15ХСНД	10ХСНД
						Λ 20	21... ...32		
Lõige B . . . Lõige C . . .	$R_{\text{zakl.}}^{\text{cp}}$	1800 1600	2200 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Muljumine B Muljumine C	$R_{\text{zakl.}}^{\text{cm}}$	— —	— —	4200 3800	4600 —	5800 —	5600 —	5800 —	6800 —
Tõmme (pea ärarebimine)	$R_{\text{zakl.}}^{\text{p}}$	1200	1500	—	—	—	—	—	—

Märkus. Grupp B vt. lk. 47. Gruppi C kuuluvad stantsitud avadesse või konduktorita üksikdetailidesse puuritud avadesse asetatud needid.

Keevisliited. Keevisliite tüübi määrab ühendatavate elementide vastastikune asend. Põkkliitega ühendatakse ühes tasapinnas asetsevad lehed serv serva vastu (a). Kui ühendatavate lehtede servad on asetatud vaheliti, on tegemist ülekatteliitega (b). Kahes ristasapinnas olevate lehtede servade kokkupuutekoht kujutab endast nurkliidet (c).

Keevisõmbluste tüübid sõltuvad ühendatavate elementide servade tötlusest. Eristatakse V-, K-, X-kujulist, töötlemata ja pööratud servadega põkkõmblusi, nurkõmblusi jne.

Põkkliidetes kasutatakse harilikult põkkõmblusi. Ülekatteliited tehakse nurkõmbluste abil.

Põkkõmblused arvutatakse eeldusel, et pingejaotus ristlõikes on ühtlane. Arvutatakse valemitega:

survel

$$\frac{N}{l_{\text{ш}}\delta} \sin \alpha \leq R_c^{\text{CB}}$$

tõmbel

$$\frac{N}{l_{\text{ш}}\delta} \sin \alpha \leq R_p^{\text{CB}}$$

lõikel

$$\frac{N}{l_{\text{ш}}\delta} \sin \alpha \leq R_{\text{cp}}^{\text{CB}}$$

kus N — liitele mõjuv arvutuslik surve- või tõmbejõud;
 $l_{\text{ш}}$ — keevisõmbluse arvutus pikkus (kogupikkus miinus 10 mm);
 δ — ühendatavate lehtede vähim paksus;

α — nurk mõjuva jõu ja keevisliite vahel;

$R_c^{CB}, R_p^{CB}, R_{cp}^{CB}$ — pökkõmbluse arvutuslik surve-, tõmbe- ja lõiketugevus.

Nurkõmblused arvutatakse, olenemata sellest, kas nad töötavad tõmbele, survele või nihkele, valemiga

$$\frac{N}{\beta h_{III} l_{III}} \leq R_y^{CB}$$

kus h_{III} — nurkõmbluse kõrgus kaateti järgi;

R_y^{CB} — nurkõmbluse arvutustugevus;

β — tegur;

ühekäigulise automaatkeevituse puhul 1,0;

ühekäigulise poolautomaatkeevituse puhul 0,8;

käsitsikeevituse, samuti mitmekäigulise automaat- ja poolautomaatkeevituse puhul 0,7.

Elektroodid. Elektroodi põhiliseks osaks on elektrooditraat, mille läbimõõt on ehituskonstruksioonide keevitamisel enamasti 4...5 mm. Automaatkeevitusel kasutatakse katmata traati, käsitsikeevitusel alati kattega elektroode. Kate on vajalik kaare stabiilsuse tagamiseks, õmbluse jahtumise aeglustamiseks (on vajalik, et sulanud metallis lahustunud gaasid saaksid eralduda) ja õmbluse mehaaniliste omaduste parandamiseks.

Süsinikteraste mark BCт.3, BCт.3пс ja BCт.3кп ning BKт.3, BKт.3пс ja BKт.3кп käsitsi keevitamisel kasutatakse elektroode mark Э42 ja Э42А (viimaseid peab kasutama konstruksioonide puhul, millele mõjub liikuvaid või vibreerivaid koormusi). Vähelegeeritud teraste käsitsi keevitamisel kasutatakse elektroode Э50А ja Э55. Igale elektroodide margile vastab mitu tüüpi elektroode.

KEEVISÕMBLUSTE ARVUTUSTUGEVUSED R^{CB} kg/cm²

Keevis-õmbluse liik	Pingeolukord	Tähis	Elektroodid mark				
			Э42 ja Э42А	Э50А		Э55	
			Konstruksioonid terasest				
			Ст.3 Ст.4	14Г2 ja 15ГС		10 Г2С 10 Г2СД 10 XCHД	10 XCHД
$\delta \leq 20$ mm	$\delta = 21 \dots 32$ mm						
Pökk-õmblus	Surve	R_c^{CB}	2100	2900	2800	2900	3400
	Tõmme automaatkeevitusel Tõmme poolautomaat- ja käsitsikeevitamisel kvaliteedi kontrolliga:	R_c^{CB}	2100	2900	2800	2900	3400

Keevis- õmbluse liik	Pingeolukord	Tähis	Elektroodid mark				
			Э42 ja Э42А	Э50А			Э55
			Konstruktsioonid terasest				
			14Г2 ja 15ГС				
			Ст.3				
			Ст.4	$\delta \leq 20$ mm	$\delta =$ 21... 32 mm	10 Г2С 10 Г12СД 10 ХСНД	10 ХСНД

Nurk- õmblus	a) täpsustatud meetoditel . . .	R_p^{CB}	2100	2900	2800	2900	3400
	b) harilikel mee- tooditel . . .	R_p^{BC}	1800	2500	2400	2500	2900
	Lõige	R_{cp}^{CB}	1300	1700	1700	1700	2000
	Surve, tõmme, lõige	R_y^{CB}	1500	2000	2000	2000	2400

M ä r k u s e d. 1. Täpsustatud kontrollimismeetodite hulka kuuluvad elektromagnetiline meetod, kiiritamine röntgeni- või γ -kiirtega. Projektis antakse vastav seletus.

2. Keevisõmbluste arvutustugevused vähelegeeritud teraste ja Cr.3 liidetes elektroodidega Э42А võetakse võrdseks Cr.3 õmbluste tugevustega.

3. Cr.5 puhul kasutatakse margile Cr.3 vastavaid arvutustugevusi, suurendades neid 10% võrra.

Alumiiniumkonstruktsioonid

TERMILISE TÖÖTLUSEGA TUGEVDAMATA ALUMIINIUMI-SULAMITE ARVUTUSLIK TÕMBE-, SURVE- JA PAINDE-TUGEVUS R kg/cm²

Toode	Sulami mark								
	АЛ1-М	АМ11-М	АМ11-П	АМг-М	АМг3-М	АМг-П АМг3-П	АМ5-М	АМг6-М	АМг61-М
Lehed (paksus 0,5... 4 mm)	250	400	1000	700	800	1400	1300	1400	1600
Plaadid	250	400	1000	700	700	1200	1000	1400	1600
Vardad, profii- lid	250	400	1000	700	700	1200	1000	1400	1800
Torud	250	400	1000	700	700	1200	1300	1400	1800
Valandid ja stantsitooted	250	400	1000	600	600	1100	1000	1400	1600

ALUMIINIUMI FÜSİKALISED OMADUSED

Pikielastsusmoodul temperatuuril $-40 \dots +50^{\circ} \text{C}$.	710 000 kg/cm^2
Nihkemoodul temperatuuril $-40 \dots +50^{\circ} \text{C}$	270 000 kg/cm^2
Poissoni tegur	0,3
Joonpaisumistegur temperatuuril $-70 \dots +100^{\circ} \text{C}$.	0,000 023
Keskmine erikaal	2700 kg/m^3

Põhilised arvutusvalemid on niisamasugused nagu teraskonstruktioonide puhul.

TSENTRILISELT SURUTUD ALUMIINIUMVARRASTE NÕTKE- TEGUR φ

Elemendi saledus λ	Alumiiniumi mark			
	АД1-М АМу-М	АМГ-М АМ31-Т АВ-М	АМГ5-М АД31-Т1 АВ-Т	АМГ-П АМГ6-М
0	1	1	1	1
10	0,974	0,973	0,999	0,998
20	0,947	0,945	0,998	0,997
30	0,921	0,917	0,980	0,943
40	0,895	0,870	0,880	0,830
50	0,815	0,770	0,780	0,725
60	0,780	0,685	0,690	0,628
70	0,655	0,603	0,600	0,538
80	0,585	0,530	0,525	0,460
90	0,521	0,465	0,457	0,388
100	0,463	0,415	0,395	0,332
110	0,415	0,365	0,335	0,283
120	0,375	0,327	0,283	0,243
130	0,336	0,296	0,241	0,210
140	0,300	0,265	0,208	0,185
150	0,220	0,235	0,181	0,160

M ä r k u s. Saledus $\lambda=l_0/r$, kus l_0 — elemendi arvutuspikkus, r — ristlõike inertsraadius.

Puitkonstruktsioonid

Kandvate puitkonstruktsioonide elemendid valmistatakse peamiselt okaspuidust. Tammepuitu ja teisi hinnalisi kõvu lehtpuidusorte kasutatakse kandkonstruktsioonides väikeste tähtsate detailide, nagu tüüblite, naaglite, tugipatjade jms. valmistamiseks.

KANDEKONSTRUKTSIOONIDE PUITELEMENTIDE KATEGOORIAD

Konstruksioonide (sealhulgas ka liittalade) tõmmatud elemendid, kui puidu arvutustugevusest on kasutatud enam kui 70%, samuti 3. klassi hüdrotehniliste ehitiste konstruktsioonide paindeelemendid I

Konstruksioonide tõmmatud elemendid, kui puidu arvutustugevusest on kasutatud mitte rohkem kui 70% II

Konstruksioonide surutud ja painutatud elemendid, välja arvatud 3. klassi hüdrotehniliste ehitiste konstruktsioonide painutatud elemendid II

Laudised, roovitis ja mittevastutusrikkad elemendid, mille purunemine ei riku kandekonstruktsioonide terviklikkust . . . III

Maapealsetes lahtistes puitkonstruktsioonides, mida on võimalik tuulutada, ei tohi kasutatava puidu niiskus ületada 25%. Kinnistes ja raskesti tuulutatavates konstruktsioonides ei tohi kasutatava saematerjali niiskus ületada 20%.

Naaglite, tüüblite, vahetükkide ja teiste väikeste vastutusrikkade detailide valmistamiseks kasutatava puidu niiskus ei tohi ületada 15%.

PUIDU MAHUKAAL kg/m³

Puidu liik	Niiskuse eest kaitstud konstruktsioonid	Niiskuse eest kaitsmata konstruktsioonid
O k a s p u i t		
Lehis	650	800
Mänd, kuusk	500	600
K õ v a l e h t p u i t		
Tamm, kask, saar, vaher	700	800
P e h m e l e h t p u i t		
Haab, pappel, lepp, pärn	500	600

Märkus. Värskest raiutud ja pehme lehtpuidu mahukaaluks võib võtta 850, kõval lehtpuidul 1000 kg/m³.

VIGADETA MÄNNI- JA KUUSEPUIDU ARVUTUSTUGEVUSED

R kg/cm²

Pingeolukord ja elemendi liik	Tähistus	Arvutus- tugevus
Paine:		
elemendid ristlõike kõrgusega kuni 50 cm, välja arvatud allpool märgitud	R_H	130
ristkülikristlõikega massiivsed elemendid ristlõike külje mõõduga 14 cm ja enam, kõrgusega kuni 50 cm	R_H	150
ümarpalgid, mille arvutuslikus ristlõikes pole nõrgestusi	R_H	160
Tõmme piki kiudu:		
elemendid, mille arvutuslikus ristlõikes pole nõrgestusi	R_D	100
elemendid nõrgestustega arvutuslikus ristlõikes	R_D	80
Surve ja muljumine piki kiudu	R_C, R_{CM}	130
Surve ja muljumine kogu pinnal risti kiudu	R_{C90}, R_{CM90}	18
Kohalik muljumine risti kiudu:		
konstruktsiooni toetuspinnal	R_{CM90}	24
laupappides ja tüüblites	R_{CM90}	30
seibide all muljumisnurga puhul 90...60°	R_{CM90}	40
Nihe piki kiudu paindel ja ühendustes maksimaalsel pingel	R_{CK}	24
Nihe risti kiudu maksimaalsel pingel	R_{CK90}	12

Teiste puiduliikide arvutustugevused määratakse männipuidu arvutustugevuste korrutamisel üleminekuteguritega.

TEISTE PUIDULIIKIDE ARVUTUSTUGEVUSTE ÜLEMINEKUTEGURID

Puidu liik	Tõmme, paine, surve ja muljumine piki kiudu	Surve ja muljumine risti kiudu	Nihe
Okaspuid:			
mänd, kuusk	1,0	1,0	1,0
lehis	1,2	1,2	1,0
Kõva lehtpuid:			
tamm	1,3	2,0	1,3
saar, vaher, valgepöök	1,3	2,0	1,6
kask, pöök	1,1	1,6	1,3
jalakas	1,0	1,6	1,0
Pehme lehtpuid:			
lepp, pärn	0,8	1,3	1,1
haab, pappel	0,8	1,0	0,8

Teise piirulukorra (deformatsioonide) järgi arvutamisel nii alaliste kui ka ajutiste koormuste puhul võetakse niiskuse ja kuumade eest kaitsitud konstruktsioonides puidu elastsusmoodul piki kiudu puidu liigist sõltumatult $E=100\,000\text{ kg/cm}^2$.

Kui konstruktsioon asub niiskes või kuumas keskkonnas või arvutatakse ainult alalistele koormustele, siis uus elastsusmoodul ja arvutustugevused määratakse konstruktsiooni töötingimuste teguriga korrutamisega.

TÖÖTINGIMUSTE TEGURID KONSTRUKTSIOONIDELE, MIS ASUVAD NIISKES VÕI KUUMAS KESKKONNAS VÕI MIDA ARVUTATAKSE AINULT ALALISTELE KOORMUSTELE

Lühiajalisel puidu niiskumisel hilisema kuivamisega (ilmas-tiku eest kaitsmata ehitistes jne.)	0,85
Pikaajalisel puidu niiskumisel (vees, pinnases, tootmisruu-mides jne.)	0,75
Pideval õhutemperatuuril 35 . . . 50° (tootmisruumides) . . .	0,8
Alalisel koormusel	0,8

KONSTRUKTSIOONIDE TÖÖTINGIMUSTE TEGURID LÜHI-AJALISTEL KOORMUSTEL

Koormuse liik	Kõigil tugevustel peale muljumis-tugevuse risti kiudu	Muljumine risti kiudu
Tuule- ja montaažikoormus	1,2	1,4
Seismiline koormus	1,4	1,6

Kandevõime järgi arvutatakse puitkonstruktsioonid ja nende elemendid arvutuskoormustega.

Tsentriliselt tõmmatud elemendid arvutatakse valemiga

$$\frac{N}{F_{\text{neto}}} \leq R_p$$

kus N — arvutuslik tõmbejõud;

R_p — puidu arvutuslik tõmbetugevus piki kiudu;

F_{neto} — vaadeldava ristlõike arvutuspindeala; F_{neto} määramisel võetakse nõrgestused, mis asetsevad 20 cm pikkusel alal, tinglikult kokku ühte ristlõikesse.

Tsentriliselt surutud elemendid arvutatakse järgmiste valemitega: tugevusele

$$\frac{N}{F_{\text{neto}}} \leq R_c$$

üldstabiilsusele

$$\frac{N}{\varphi F_p} \leq R_c$$

- kus R_c — puidu arvutuslik survetugevus piki kiudu;
 F_{neto} — elemendi ristlõike arvutuspindala;
 φ — nõtketegur;
 F_p — ristlõike arvutuspindala stabiilsuse arvutusel.

Nõtketegur määratakse seostega

$$\varphi = 1 - 0,8 \frac{\lambda^2}{100}$$

kui elemendi saledus $\lambda \leq 75$, ja

$$\varphi = \frac{3100}{\lambda^2}$$

kui elemendi saledus $\lambda > 75$.

Üksiku elemendi saledus λ määratakse valemiga

$$\lambda = \frac{l_0}{r}$$

kus l_0 — elemendi arvutus pikkus;

r_0 — ristlõike inertsraadius, mis määratakse valemiga

$$r = \sqrt{\frac{I_{\text{bruto}}}{F_{\text{bruto}}}}$$

kus I_{bruto} ja F_{bruto} on ristlõike brutoinertsmoment ja brutopindala.

Elemendi arvutus pikkus l_0 määratakse tegeliku pikkuse korrutamisel järgmiste teguritega, olenevalt kinnitussviisist:

mõlemast otsast liigendiga kinnitatud element	1,0
üks jäigalt kinnitatud ja teine vaba ots	2,0
üks jäigalt ja teine liigendiga kinnitatud ots	0,8
mõlemast otsast jäigalt kinnitatud element	0,65

Paindeelementide tugevusarvutus tehakse valemiga

$$\frac{M}{W_{\text{neto}}} \leq R_{II}$$

kus M — arvutuslik paindemoment;

R_{II} — puidu arvutuslik paindetugevus;

W_{neto} — vaadeldava ristlõike arvutuslik vastupanumoment.

Surutud elementide ja nende üksikute iseseisvalt töötavate osade saledus ei tohi ületada põhielementidel 120, teisejärgulistel elementidel 150 ja sidemetel 200.

Põhiliste puitkonstruktsioonide töötava ristlõike arvutus pindala peab olema vähemalt 50 cm² ja mitte vähem kui 0,5 ristlõike brutopindalast.

PAINDEELEMENTIDE PIIRDEFORMATSIOONI JA SILDE / SUHE

Korrusevahelaed	1/250
Pööninguvahelaed	1/200
Katusetalad ja sarikad	1/200
Roovlatid ja katuse laudised	1/150
Veevoolurennidealused laudised ja talad	1/400

M ä r k u s. Krohvitud lagede puhul ei tohi läbipaine ainult kasuskoormusest olla suurem kui $1/350$ sildest.

NAELTE ARVUTUSLIK KANDEVÖIME T kg

Liite skeem	Arvutustingimus	Ühe löike kande- võime T kg
Sümmeetrilised liited	Muljumine keskmistes ele- mentides	50 <i>cd</i>
	Muljumine äärmistes elemen- tides	80 <i>ad</i>
Ebasümmeetrilised liited	Kõigi ühepaksuste elemen- tide ja ühelõikeliste liidete paksemate elementide mul- jumine	35 <i>cd</i>
	Äärmiste õhemate elementide muljumine	80 <i>ad</i>
Sümmeetrilised ja ebasümmeetrili- sed liited	Naagli paine	$250d^2 + a^2$ kuid mitte üle $400d^2$

M ä r k u s. c — keskmiste elementide, samuti ühelõikeliste liidete võrdsete elementide või paksema elemendi paksus cm; a — äärmiste elementide paksus, samuti ühelõikeliste liidete õhema elemendi paksus cm; d — naela läbimõõt cm.

Naelte telgede minimaalne vahekaugus piki kiudu, kui nad lüüakse elemendist läbi, on:

elemendi paksuse puhul $c \geq 10d$ 15*d*
sama, $c = 4d$ puhul 25*d*

Vahe naela ja elemendi otsa vahel piki kiudu peab igal juhul olema rohkem kui 15*d*.

Naelaridade vahekaugus risti kiudu peab olema vähemalt 4*d*; naelte asetamisel malekorras või diagonaalridades nurga all $\alpha \leq 45^\circ$ kiudude suunaga võib naelaridade vahekaugust vähendada kuni 3*d*-ni.

Äärmise rea kaugus elemendi pikiservast peab olema vähemalt 4*d*.

AJUTISTE EHTISTE PUITKONSTRUKTSIOONID

Töölavade, raketiste, tellingute, ladude, varjualuste, töökodade, kontorite, punkrite, estakaadide jt. ajutiste ehitiste rajamiseks tuleb tarvitada lehtpuitu, madalamat sorti okaspuitu ning metsa- ja puidu-töötlemisjäätmeid.

Pidevalt niiskes keskkonnas asuvate puitkonstruktsioonide (välja arvatud raketised) arvutustugevust vähendatakse teguriga 0,85.

Mädanikuga puitu ei lubata kasutada.

MÄNNI- JA KUUSEPUIDU PÕHILISED ARVUTUSTUGEVED SED R kg/cm² AJUTISTES EHTISTES

Pingeolukord	Tähistus	Kõik konstrukt- sioonid, välja arva- tud raketis	Raketis
Paine	R_H	150	180
Tõmme piki kiudu	R_P	85	100
Surve ja muljumine piki kiudu	R_C, R_{CM}	150	180

Teiste puiduliikide arvutustugevused määratakse männi- ja kuuse-
puidu arvutustugevuse üleminekuteguriga korrutamise teel.

PUIDU ELASTSUSMOODUL E PIKI KIUDU kg/cm²

Niiskuse eest kaitstud konstruktsioonid	100 000
Lühiajaliselt niiskuvad ja kuivavad konstruktsioonid	85 000
Konstruktsioonid pidevalt niiskes keskkonnas	75 000

PAINDEELEMENTIDE PIIRDEFORMATSIOONI JA SILDE l SUHE

Laudised	1/100
Talad ja roovid	1/200
Varjatud pindade raketised	1/250
Lahtiste pindade raketised	1/400

Ajutiste ehitiste puitkonstruktsioonide arvutamisel kasutatakse
koormuse põhi- ja lisakombinatsioone.

Koormuste põhikombinatsioonid: 1) alalised koormused — konstruktsioonide omakaal; 2) ajutised koormused kõige ebasoodsamates kohtades:

a) statsionaarsete ja teisaldatavate tõste- ning transpordivahendite kaal (vintsid, transportöörid jne.) koos dünaamilisuse teguriga 1,2;

b) konstruktsioonidel asetsevate materjalide ja teiste koormuste kaal; konstruktsioonide tugevusarvutusel võetakse kraanaga paigaldatavate koormuste kaal dünaamilisuse teguriga 1,2;

c) püstitatava ehitise kaal, mis võetakse vastu abikonstruktsiooniga, ja teised tegelikud ajutised koormused.

Tegelike koormuste järgi arvutamisest sõltumata tuleb kõiki laudiseid ja neid toetavaid talasid kontrollida järgmistele ajutistele koormustele:

1) koondatud koormusele 130 kg (tööline koos kandamiga) ja koondatud koormusele 250 kg betoonimisel;

2) töölavadel ja tellingutel müüri ladumiseks ja raketise alla, samuti ripptöölavadel montaažitöödeks — ühtlaselt jaotatud koormusele 250 kg/m², töölavadel ja tellingutel krovitöödeks 200 kg/m² ning fassaadi viimistlustöödeks 150 kg/m².

Koormuste lisakombinatsioonid koosnevad põhikombinatsioonide koormustest ja tuulekoormusest. Lisakombinatsioonide arvestatakse ainult eraldiseisvate konstruktsioonide puhul.

Põhikombinatsioonikoormused korrutatakse ülekoormusteguriga, mis on:

abiehitiste omakaalul	1,1
püstitatavate alaliste ehitiste kaalul, mis kantakse üle abiehitistele	1,2
teistel koormustel, kui puuduvad vastavad juhendid	1,3

Konstruktsioonide arvutamisel lisakombinatsioonide koormustele korrutatakse kõik arvutuskoormused peale omakaalu teguriga 0,9.

Abiehitiste üksikute sõlmede ülekoormamist püstitatava ehitise rihtimise tagajärjel võetakse arvesse sõlmele mõjuvate põhikombinatsiooni koormuste korrutamise järgmiste teguritega:

rihtimine kiiludega	1,1
sama, keermetatud tungraudadega	1,2
sama, hüdrauliliste tungraudadega	1,5

SIRGETE MÄNNI- JA KUUSEPOSTIDE KANDEVÕIME TSENTRILISEL SURVEL

Posti läbimõõt peenemas otsas cm	Posti vaba pikkus l_0 m					
	2	3	4	5	6	7
12	10,6	6,1	3,8	2,7	2,1	1,7
14	15,8	10,7	6,7	4,7	3,5	2,8
16	25,0	19,5	12,4	8,6	6,5	5,1
18	32,7	27,3	19,2	13,2	9,8	7,8
20	41,4	36,2	28,1	19,3	14,3	11,3
22	50,8	45,8	37,9	27,4	20,2	15,8
24	61,0	56,1	48,5	37,9	27,0	21,7
26	72,1	67,4	60,0	49,8	37,5	28,9
28	84,4	79,8	72,4	62,5	49,2	37,9
30	97,7	93,0	85,8	76,1	63,3	49,1

Ehitiste alused

Alused arvutatakse alati deformatsioonide järgi (välja arvatud juhul, kui ehitis toetub kaljupinnasele) ning rõhtkoormuse (tugimüürid), nõlvade või kaljupinnase esinemisel lisaks veel tugevuse järgi.

Aluste deformatsioonid arvutatakse normkoormuste järgi, aluste püsivus — arvutuskoormuste järgi.

Deformatsioonide arvutuse lihtsustamiseks võib summaarse normkoormuse alusele määrata, jagades arvutuskoormuse keskmise ülekoormusteguriga 1,2.

Deformatsioonide arvutamise eesmärgiks on piirata ehitise vajumist sel määral, et vajumine ei oleks hoonetele ohtlik.

EHITISTE ALUSTE MAKSIMAALSED VAJUMISED S_{np-cp} cm

Karkassita paneel- ja suurplokkhooned	8
Sarrustamata suurplokk- või tellisseintega hooned lint- või üksik- vundamentidel, kui seina pikkuse L ja kõrguse H suhe:	
$L/H \geq 2,5$	8
$L/H \leq 1,5$	10
Raudbetoon- või sardtellisvöödega suurplokk- või tellisseintega hooned (sõltumata L/H väärtusest)	15
Täiskarkasshooned	10
Kõrgahjude, korstnate, silode, veetornide jms. raudbetoonist lausvundamendid	30
Uhekorruseliste tööstushoonete jm. analoogiliste hoonete vunda- mentid postide sammu puhul	
6 m.	8
12 m.	12

Karkassi naaberpostide vajumise erinevus ei tohi ületada $0,002 L$, kus L — postide samm.

Aluste deformatsiooniarvutus tehakse valemiga

$$S \leq S_{np}$$

kus S — arvutatud vajumine,

S_{np} — lubatud piirvajumine.

Vundamentide mõõtmete ligikaudseks määramiseks, samuti III ja IV klassi hoonete vundamentide mõõtmete lõplikuks määramiseks võib kasutada pinnase normkandevõimet R^H (kasutatav, kui taldmiku laius on $0,6 \dots 1,5$ m ja rajamissügavus $1 \dots 2,5$ m, sõltumata keldri olemasolust).

JÄMEPURDPINNASTE NORMKANDEVÕIME R^H kg/cm²

Klibuline (veeris-) pinnas, mille poorid on täidetud liivaga	6,0
Kristalseist kivimeist kruuspinnas	5,0
Settekivimeist kruuspinnas	3,0

LIIVPINNASTE NORMKANDEVÕIME R^H kg/cm²

Pinnas	Tihe	Keskmise tihedusega
Jämeliiv, sõltumata niiskusest	4,5	3,5
Keskterine liiv, sõltumata niiskusest	3,5	2,5
Peenliiv:		
a) vähese niiskusega	3,0	2,0
b) väga niiske ja veega küllastunud	2,5	1,5
Tolmliiv:		
a) vähese niiskusega	2,5	2,0
b) väga niiske	2,0	1,5
c) veega küllastunud	1,5	1,0

SAVIPINNASTE NORMTUGEVUSED R^H kg/cm²

Pinnas	Kõvas olekus	Plastses olekus
Saviliiv	3,0... 2,5	3,0... 2,0
Liivsavi	3,0... 2,0	2,5... 1,0
Savi	6,0... 2,5	4,0... 1,0

Hoonete tehnilised ja majanduslikud näitajad

Hoonestuspindala (nn. ehitusalune pindala) mõõdetakse välisseinte välimise perimeetri järgi kõnnitee või sillutisriba tasemel.

Pööninguga hoone ehitusruumala leitakse hoone rõhtlõike pindala ja hoone kõrguse korrutisena, kusjuures pindala määratakse välimise perimeetri järgi soklist kõrgemal, kõrgus — esimese korruse puhaspõranda pealispinnast pööninguvahelae puistetäidise pealispinnani.

Pööninguta hoone ehitusruumala leitakse tema püstlõike pindala ja pikkuse korrutisena, kusjuures püstlõike pindala määratakse seinte ja katuse välimise kontuuri ning alumise korruse põranda aluskihi alumise pinna järgi.

Elamute puhul rakendatakse tegureid:

K_1 — elamispinna ja kasuliku pinna suhe, kus kasulik pind on elamispinna (tubade, ühiselamu magamistubade või hotelli numbri-tubade põrandapindala) ja abipinna (köögi, vannitoa, tualettruumi, esiku ja koridori põrandapindala) summa;

K_2 — hoone ehitusruumala ja elamispinna suhe.

Elamute puhul on kriteeriumiks elamispinna 1 m² maksumus.

EHITUSMATERJALID

TÄHTSAMAD EHITUSMATERJALID

Materjal	Mõõtühik	Kaal kg	Tugevus kg/cm ²	Sooja-erijuhtivus kcal/mh °C	Maksimaalne transportitav kogus	
					3-tonnise autoga	16-tonnise platvormi või vaguniga
Aknaklaas (2 mm paksune)	m ²	4	—	0,65	750	4000
Asbestpapp	m ³	900	—	0,15	3,0	16... 17
Betoon:						
kivitäitega või raudbetoon	"	2200... 2400	25... 600	1,10... 1,33	1,25... 1,35	—
telliskillustikuga	"	1800... 2000	25... 200	0,75... 0,97	1,5... 1,7	—
mullbetoonid	"	400... 1000	10... 100	0,11... 0,34	3... 7,5	—
Ehituspraht	"	1200... 1400	—	0,35	2,2... 2,5	—
Ehitusprussid	"	600	—	Risti kiudu 0,16 Piki kiudu 0,33	5	26
Eterniit:						
laineline 1200×678×5,5 mm	m ²	11	140	0,25... 0,30	270	1450
plaadid 400×400×4 mm	"	8... 10	240	0,30	300... 375	1000... 2000
Katlaräbu	"	750... 1000	—	0,18... 0,25	3... 4	16... 21
Katusekivid (1 m ² kattekaal 50 kg)	tuh. tk.	2500... 2800	—	—	1,1... 1,2	5,7... 6,4

Materjal	Mõõt- ühik	Kaal kg	Tugevus kg/cm ²	Sooja-erijuhti- vus kcal/mh °C	Maksimaalne transporditav kogus	
					3-tonnise autoga	16-tonnise plat- vormi või vagu- niga
Killustik:						
paekivist	m ³	1300 . . . 1500	—	—	2,0 . . . 2,3	10 . . . 12
tellistest	„	1200 . . . 1350	—	—	2,2 . . . 2,5	12 . . . 13,5
tihedatest kivimitest	„	1600 . . . 1800	—	—	1,7 . . . 1,85	9 . . . 10
Kips	„	1100 . . . 1250	80 . . . 120	0,35 . . . 0,40	2,3 . . . 2,7	13 . . . 14
Kipsplaadid	tk.	9,0 . . . 11,0	90 (paine 85)	0,25 . . . 0,30	200	1400
Kiviparkett	m ³	1900	—	—	1,5	8 . . . 9
Kriidipulber	„	950 . . . 1200	—	0,06	2,5 . . . 3,1	13 . . . 17
Krohvimattide liistud (100 × 20 × 2 mm) pak- kides	tuh. tk. m ³	25 . . . 30 1500 . . . 1600	—	—	55 . . . 65 1,85 . . . 2,0	— 10 . . . 10,5
Kruus	„	—	—	—	—	—
Kuivkrohvplaadid pik- kusega 2,7 . . . 3,3 m, laiusega 1,2 m ja pak- susega 8 . . . 10 mm	m ² m ³	10 1500 . . . 1800	85 (paine)	0,20 . . . 0,22 0,26 . . . 0,75	300 1,65 . . . 2,0	1600 9,0 . . . 10,5
Liiv	tk.	75	—	—	40	210
Liiprid, immutatud (lai- rõõpmeline raudtee)	tk.	—	—	—	—	—
Looduskivid:						
kerged liigid	m ³	1300 . . . 1400	100 . . . 700	1,1	2,15 . . . 2,3	11 . . . 12

tiheadad lubjakivid vir- nastatult	1600 . . . 1800	1300 2450	3,0	1,65 . . . 1,90	9 . . . 10
Lubi:					
kustutamata	800 . . . 1100	—	—	2,7 . . . 3,7	14 . . . 20
kustutatud pulberlubi	450 . . . 550	—	—	6	30
lubjatainas	1300 . . . 1400	—	—	2,1 . . . 2,3	—
Mikroporiit	400 . . . 900	25 . . . 100	0,08 . . . 0,2	3,0 . . . 7	15 . . . 20
Mördid tavalise liivaga	1800 . . . 2000	2 . . . 100	0,9 . . . 1,0	1,35 . . . 1,5	—
Mineraalvatt, mattides . .	300 . . . 500	—	0,065 . . . 0,090	6,0 . . . 8,0	18 . . . 20
Muld	1200 . . . 1400	—	0,35	2,2 . . . 2,5	—
Parketilipid pikkusega 200 . . . 400 mm, laiu- sega 40 . . . 90 mm ja paksusega 17 mm . . .	22	—	—	130	700
Puit:					
niiske okaspuit	750	—	—	4	21
poolkuiv okaspuit	650 . . . 700	—	—	4,6	23 . . . 24
saetud poolkuiv okas- puit	600 . . . 750	750(paine) 20 (surve risti kiudu) 400 (surve piki kiudu)	0,15 risti kiudu 0,33 piki kiudu	4 . . . 5	20 . . . 26

Materjal	Möötiühik	Kaal kg	Tugevus kg/cm ²	Sooja-erijuhtivus kcal/mh °C	Maksimaalne transportitav	
					3-tonnise autoga	16-tonnise platvormi või vaguniga
saetud normaalse tammepuit	m ³	850	770 . . . 1300 (paine) 425 . . . 650 (surve piki kiudu)			
Puitkiudplaadid	"	kuni 400	8(paine)	0,2 ristkiudu	3,5	19
Roogplaadid	"	250 . . . 400	—	0,047	5 . . . 6	25 . . . 30
Räbu (granuleeritud) . . .	"	750	—	0,080 . . . 0,110	6,0 . . . 8,0	18 . . . 20
Räbubetoonist tehiskivid (tühemikega, virmas-tatult)	"	1200 . . . 1300	25 . . . 100	0,4 . . . 0,7	2,3 . . . 2,5	12 . . . 13
Räbuvatt	"	200 . . . 300	—	0,055 . . . 0,065	8 . . . 10	30 . . . 40
Tellised:						
tavaline keraamiline tellis mark 200, 150, 125, 100, 75	tuh. tk.	3500 . . . 3900	75 . . . 200	0,65 . . . 0,7	0,77 . . . 0,86	4,0 . . . 4,5
poolkuivalt pressitud savitellis	"	3600 . . . 4000	75 . . . 200	0,65 . . . 0,7	0,75 . . . 0,83	4 . . . 4,5
silikaattellis mark 200, 150, 125, 100, 75	"	3500 . . . 3700	75 . . . 200	0,65 . . . 0,75	0,75	4 . . . 4,5
Telliseseavi	m ³	1500 . . . 1600	—	—	1,85 . . . 2,0	10 . . . 10,5
TEP-plaadid	"	250 . . . 600	3 . . . 10	0,080 . . . 0,150	5,0 . . . 8,0	18 . . . 20

Teras	m ³	7850	2100 3400	50,00	0,38	2,0
Tsement	"	1000 . . . 1400	—	—	2,2 . . . 3,0	11 . . . 16
Tuhk	"	700 . . . 900	—	—	3,3 . . . 4,0	18 . . . 23
Turvasplaadid	"	170 . . . 275	3 . . . 4 (paindel)	0,05 . . . 0,06	6 . . . 8	30 . . . 35
Vahtbetoon:						
autoklaavitud	"	300 . . . 1000	4 . . . 75	0,080 . . . 0,225	3,5 . . . 7,0	15 . . . 20
tavaline	"	400 . . . 500	4 . . . 7	0,095 . . . 0,110	5 . . . 6	15 . . . 20
Vahtkips	"	500 . . . 600	—	0,080 . . . 0,110	4 . . . 6	15 . . . 20
Vermikuliit	"	250 . . . 400	—	0,075 . . . 0,095	7,0 . . . 8,0	18 . . . 20
Vilt (pallides)	"	300	—	0,04	6	24
Vineer	"	700	—	—	4 . . . 4,3	20 . . . 23
Vinüülplast	"	1380 . . . 1400	800 (survel) 400 (tõmbel)	0,13	2,1	11

Sideained ja lisandid

Kasutatakse mineraalseid ja orgaanilisi sideaineid. Neist esimesed jaotuvad kolme rühma: hüdraulilised, õhk- ja autoklaavsed. Hüdraulilised sideained on: portlandtsemendid, paisuv aluminaattsement, sulfaaträbutsement, lubiräbutsement, lubiputsolaattsement, romaattsement ja hüdrauliline lubi. Õhksideained on: õhklubi, kipssideained, magnesiitsideained ja vesiklaas. Autoklaavsed sideained on: liivakivi-portlandtsement, lubialuminaat- ja lubinefeliinsideained. Orgaanilised sideained on: bituumensideained, polümeervaigud ja liimid.

Portlandtsemendi (ГОСТ 10 178-62) ja selle teimimismetoodika (ГОСТ 310-60) standardid kehtivad alates 1. juulist 1967.

Kasutatakse portlandtsementi, plastifitseeritud portlandtsementi ja hüdrofoobset portlandtsementi mark 300, 400, 500 ja 600,

sulfaadikindlat portlandtsementi ja mõõduka soojaandvusega portlandtsementi mark 300 ja 400;

räbuportlandtsementi ja putsolaanportlandtsementi mark 200, 300, 400, 500;

räumagnesiitportlandtsementi ja sulfaadikindlat putsolaanportlandtsementi mark 200, 300, 400.

Uute standardite järgi on tsementide mark ühe astme võrra madalam kui sama tsemendi mark endise standardi järgi, arvestades jäikade betoonisegude ja vibreerimise laialdast kasutamist ning selle mõju betooni tugevusele (vt. lk. 136).

TSEMENTIDE LIIGID JA MARGID

Tsemendi liik	Standard	Margid
Aluminaattsement Valge portlandtsement	ГОСТ 969-66 ГОСТ 965-66	300, 400 ja 500
Räumagnesiitportlandtsement Sulfaadikindel putsolaanportlandtsement	ГОСТ 10178-62*	200, 300, 400
Sulfaadikindel mõõduka soojaandvusega portlandtsement		300, 400

Tsemendi liik	Standard	Margid
Portlandtsement Hüdrofoobne portlandtsement Plastifitseeritud portlandtsement	ГОСТ 10178-62*	300, 400, 500 ja 600
Putsolaanportlandtsement Räbuportlandtsement		200, 300, 400 ja 500
Põlevkivituhk-portlandtsement Kukermiititsement Happekindel kvarts-räni-fluortsement Tamponaazportlandtsement puuraukude jaoks	ТТ 27-3-66 РТТ 109-596-61 ГОСТ 5050-49 ГОСТ 1581-63	400, 500, 600 100, 150, 200 — —

Lisaks loetletud tsementidele toodetakse veel paisuvat kipsalumiinaattsementi (ГОСТ-11052-64), veetihedat paisuvat tsementi (БПЦ) — (ТУ МПЦМ 66-55), veetihedat mahupüsivat tsementi (ББЦ) — (ТУ МПЦМ 68-55) ja lubi-treepel-, tee-ehitus- ning teisi spetsiaalseid tsemente.

Ehituslubi (ГОСТ 9179-59) saadakse lubjakivi, kriidi või muude karbonaatsete kivimite põletamisel. Nii saadakse kustutamata tükk- või pulberlubi. Veega reageerides lubi kustub.

Kivistumisomaduste järgi eristatakse õhklupja (sisaldab kuni 8% saviaineid) ja hüdraulilist lupja (8...30% saviainet).

Õhklupja toodetakse kahte sorti. Kustutamata I sordi lubi peab sisaldama aktiivseid kaltsium- ja magneesiumoksiide $\text{CaO} + \text{MgO}$ vähemalt 85% (II sordi lubi — 70%). Lubi, mis kustub kuni 20 min. jooksul, loetakse kiirkustuvaks, kui kauem, siis aeglaselt kustuvaks. Lisanditeta kustutatud hüdraatlubi aktiivsusega vähemalt 67% kuulub I sorti; II sordi puhul peab aktiivsus olema vähemalt 55%.

Kustutamata pulberlubja mahukaal on 800...1100, kustutatud pulberlubjal 500...600 ja lubjataignal 1300...1400 kg/m^3 .

Lupja kasutatakse mörtides, lubiräbu- ja lubiputsolaansideainetes ning autoklaavsete silikaatbetoonide valmistamisel.

Ehituskips (ГОСТ 125-57) on õhksideaine, mis saadakse kipskivi põletamisel temperatuuril 140...190°C. Kobeda kipsi mahukaal on 800...1250, tihendatud kipsil 1250...1400 kg/m^3 . 1,5 tundi pärast kipsi ja vee segamist peab kipskivi survetugevus olema I sordi kipsil vähemalt 45 kg/cm^2 , II sordi kipsil vähemalt 35 kg/cm^2 .

TSEMENTIDE KASUTUSALA

Tsemendi liik	Põhiline kasutusala	Lubatud kasutusala	Ei lubata kasutada
Portlandtsement, hüdrofoobne, plastifitseeritud ja kiirkivistuv portlandtsement	Maapealsetes, maa- ja veealustes betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonides	Mörtides koos lubja, savi ja teiste jahvatatud lisanditega (tsemendi kokkuhoiuks)	Ilma spetsiaalsete kaitseabinõudeta konstruktsioonides agressiivsete vete mõju all
Valge ja värvilised portlandtsemendid	Arhitektuursel viimistlemisel, skulptuuri- ja maalritöödel	—	Tavalistes mörtides ja betoonides (majanduslikel kaalujuhtudel)
Putsolaanportlandtsement	Maapealsetes, maa- ja veealustes konstruktsioonides, mis asuvad mageda vee mõju all	Maapealsetes betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonides, mis asuvad niiskes. Mörtides	Konstruktsioonides, mis korralduvad külmuvad ja sulavad või niiskuvad ja kuivavad
Räbuportlandtsement	Maapealsetes, maa- ja veealustes konstruktsioonides, mis asuvad mageda vee mõju all	Mörtides	Konstruktsioonides, mis korralduvad külmuvad ja sulavad või niiskuvad ja kuivavad
Alumiinaattsement	Kõrgemargilisest kiirkivistuvast betoonist betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonides	—	Maapealsetes ja veealustes konstruktsioonides, kus betooni temperatuur võib

Kiirtarduvad paisuvad tsemendid	des, samuti konstruktsioonides, mis vahelduvalt alluvad vee ja külma mõjutustele. Väävligaaside mõju all olevates betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonides		tõusta üle 25° C välistemperatuuri ja kivistumisel eralduva soojuse mõjul (eriti paksude ja mahukate konstruktsioonide puhul)
Kiiirtarduvad paisuvad tsemendid	Tunnelielementide, torumuhvide jms. vuukide täitmisel ja hüdroisoleerimisel Vundamendipoltide kinnivalamisel betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonides, masinate aluste valamisel jne.	Monteeritavate betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonide vuukide tihendamiseks Betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonide praegude sulgemiseks, konstruktsioonide tugevdamiseks jne.	Ilma soojenduseta töödel temperatuuril alla 0° C Konstruktsioonides ekspluatatsioonitemperatuuriga üle 80° C Konstruktsioonides põhjavee mõju all
Mitteõhupüüvaid lubjaputsolaantsemendid	Konstruktsioonides, mis asuvad niiskes või vee all	Madalamargilistes betoonides niiskes ja vee all Hüdrotehniliste ehitiste osades, mis on kaitsitud külmumise eest Betoonist tehiskivide tootmiseks autoklaavis	Konstruktsioonides, mis asuvad õhus Ilma soojenduseta töödel temperatuuril alla +10° C Raudbetoonkonstruktsioonides

LUBJA JA KIPSI KASUTUSALA

Sideaine	Põhiline kasutusala	Lubatud kasutusala
Ehituslubi (ГОСТ 9179-59)	Maapealsetel müüri- ja krohvitöödel kasutatavates mörtides Silikaatoodetes Räbubetonis tampseinte püstitamisel välisõhu madala temperatuuri puhul	Mörtide lisandina kiivistumise kiirendamiseks (eriti madala temperatuuri puhul). Koostsementidega kergbetoonist tehiskivide tootmiseks
Ehituskips ja kohalikest kipsi sisaldavatest kivimitest sideaine (ГОСТ 125-57)	Krohvimörtides ning kipsi- ja kipsbetooni toodete, samuti arhitektuuriliste detailide tootmiseks eeldusel, et neid tooteid kasutatakse kuivades tingimustes	Maapealsete hoonecsade müürimörtides

Magnesiitsideained (kaustiline magneesiit ja kaustiline dolomiit) on õhksideained, mis saadakse loodusliku magneesiidi või dolomiidi põletamise ja selle järel peenestamise teel. Nad segatakse magneesiumkloriidi, magneesiumsulfaadi või nõrga soolhappe või väävelhappelahusega. Neid kasutatakse eeskätt segatuna orgaaniliste materjalidega (saepuru, puiduvillaga) ksüloliitpõrandate, voodriplaatide, fibroliidi ja krohvimördi valmistamiseks.

Vesiklaas koosneb leeliselistest silikaatidest ja aluminaadist. Seda kasutatakse tehiskivide, värvide, happekindlate tsementide ja betoonide valmistamisel, tuletõrjevõõpades, tulekindlate materjalide valmistamisel (koos šamott-, kaoliin-, asbest- või muu täitematerjaliga), poorsete looduslike materjalide ja pinnaste tugevdamisel, samuti kuumakindlate betoonide ja mörtide valmistamisel.

PÕHILISED AKTIIVSED SIDEAINETE LISANDID

Lisandid	Iseloomustus	Kasutusala
Treepolid, diatomiidid, opooka	Vees lagunevaid kobedaid treepoleid kasutatakse suspensioonina. Ülejäänud kivimid peavad olema sellise jahvatuspõhusega, et sõela, millel on 4900 ava/cm ² , läbiks rohkem kui 65% ja jääk sõelal 900 ava/cm ² oleks väiksem kui 5% proovist Pulbri niiskus peab olema väiksem kui 10%, kaod kuumutamisel peavad olema väiksemad kui 3%, alumiiniumoksiidisisaldus rohkem kui 70%	Lisatakse tsementidele betooni

Lisandid	Iseloomustus	Kasutusala
Tellise-, katusekivi- või ahjupotipuru	Kasutatakse pulbriks jahvatatult sellise peenusega, et läbi sõela 4900 ava/cm ² läheks vähemalt 35% võetud proovist	Mörtide puhul lisatakse lubjale ja tsemendile; jämedad osakesed asendavad osa liiva mördis. Betoonide puhul lisatakse tsemendile
Tsüklonituhk	SO ₃ -sisaldus peab olema väiksem kui 4%; kaod kuumutamisel ja niiskus peavad olema väiksemad kui 10%. Osakeste terastik peab olema selline, et sõela 4900 ava/cm ² läbiks rohkem kui 65% ja jääk sõelal 900 ava/cm ² oleks väiksem kui 5% võetud proovist Lubjale lisamisel on lubatud suuremad osakesed, mis sel juhul asendavad osaliselt liiva	Mörtide puhul lisatakse tsemendile. Ei kasutata sarrustatud müüritise korral, kui sisaldab rohkem kui 5% põlemata sütt
Savid, liivsavid, lössid	Savi ei tohi sisaldada üle 30% liiva (osakesi, mis on suuremad kui 0,15 mm). 100 g savipulbrit puistatakse aeglaselt 100 cm ³ 3%-lisse seebikivilahusesse ja kuumutatakse 2 tundi. 24 tunni möödumisel ei tohi savilahuse värvus olla etalonist tumedam Üldine sulfaatide ja sulfitite sisaldus ei tohi ületada 1,0% (ümberarvutatuna SO ₃ hulgale) Orgaaniliste lisandite hulk ei tohi olla suurem kui 2,0%	Kasutatakse tainana (suspensioonina) või jahvatatud pulbrina; tainas peab olema läbinud sõela 0,6 mm ja olema sellise konsistentsiga, et mördikoonuse vajumine oleks 14,5... 15 cm Lisatakse sideainetele plastifikaatoritena Savilisandiga mörtide segamisaega tuleb suurendada 5 minutini
Jahvatatud puiste- ja granuleeritud kõrgahjuräbud	Jahvatuspeenuse peab olema samasugune kui treeplitel	Lisatakse tsementidele betooni

SIDEAINETE PLASTIFITSEERIVAD JA HÜDROFOOBSED LISANDID

Lisand	Iseloomustus	Kasutusala
<i>Peptisaatorid (kasutatakse betoonide mark 150 ja enam ning rasvaste tsementmörtide puhul)</i>		
Sulfitpiirituse-praaga kontsentraadid	Vedelal, tahkel või pulbrilisel kujul. Vedel kontsentraat lahustatakse külmas, tahke ja pulbriline ainult kuumas vees	Kasutatakse 10%-lise vesilahusena; doseeritakse vahetult betoonisegistisse koguses 0,1...0,2% tsemendi kaalust (ümberarvutatuna kuivainele). Optimaalseks loetakse lisandit koguses, mis lisatuna betoonisegule ei alanda 7 päeva vanuse betooni tugevust üle 10%, võrreldes lisandita betooniga

Hüdrofoobsed lisandid ja mikrovaahustid

Preparaat ЦНИПС-1 (seebistatud puupigi)	Toodetakse musta pastana. Lahustatakse kuumas vees temperatuuriga üle 80° C, võttes 75 g pastat 1 l vee kohta	Kasutatakse lahusena koguses 0,03...0,06% tsemendi kaalust (ümberarvutatuna kuivainele); optimaalne lisandi kogus määratakse ülalkirjeldatud viisil
Naftenseep (ГОСТ 3853-47)	Saabub pastana ja lahustatakse vees 5%-lise (arvutatuna kuivainele) lahuse saamiseni	Doseeritakse 2 l 5%-list lahust 100 l tsemendi kohta
Abietiinnaatrium või seebistatud abiетиnvaik	Saabub ehitustele pulbrina, lahustatakse kuumas vees ja kasutatakse 5%-lise vesilahusena	Kasutatakse koguses 0,02...0,03% tsemendi kaalust. 1 m ³ mördi kohta kulub 2...3 l abietiinnaatriumi 5%-list lahust

Inertmaterjalid

Kruus ehitustöödeks (ГОСТ 8268-62) jaotatakse jämeduse järgi nelja fraktsiooni: 5...10, 10...20, 20...40 ja 40...70 mm. Plaatjaid ja nõeljaid teri, mille läbimõõtude suhe ületab 3, ei tohi olla üle 15%, nõrku teri — üle 10% kaalu järgi.

Liiv ehitustöödeks (ГОСТ 8736-67) jaotatakse jämeduse järgi järgmiselt.

Liik	Kogujääk sõelal nr. 063 kaaluprot- senti	Jämedus- moodul	Eripindala cm ² /g	Läbib sõela nr. 014 kaaluprot- senti
Jäme	>50	>2,5	—	<10
Keskmine	35... 50	2,5... 2,0	—	<10
Peen	—	<2,0	100... 250	<15
Väga peen . . .	—	—	201... 300	<20

Liiva eripindalaga üle 300 cm²/g ei tohi kasutada.

Enam kui 10 mm jämedusi teri ei tohi liivas olla; 5... 10 mm jämedusi võib olla kuni 5% kaalu järgi.

Tolmu ja savi võib liivas olla (kaalu järgi): betooniliivas kuni 3%, mördiliivas 10% ja krohviliivas 15%. Liiva kvaliteet määratakse GOCT 8735-65 järgi.

Looduskivikillustik ehitustöödeks (GOCT 8267-64) jaotatakse jämeduse järgi fraktsioonideks 5... 10, 10... 20, 20... 40 ja 40... 70 mm. Tarbija nõudel võib toota ka fraktsioone 10... 15, 15... 20 ja 25... 40 mm. Plaatjäid ja nõeljäid tükke ei tohi ka killustikus olla üle 15% kaalu järgi.

Survetugevuse järgi (GOCT 8269-64) jaotatakse killustik seitsmesse tugevusmarki: 200, 300, 400, 600, 800, 1000, 1200.

Tolmu ja savi ei tohi karbonaatsest settekivimist killustikus olla üle 2... 3%, tard- ja moonekivimeist ning muudest settekivimitest killustikus — 1% kaalu järgi.

Soojaisolatsioonimaterjalid

Mineraalvatt (GOCT 4640-66) on kiudmaterjal, mis saadakse sula tatud rübudest ja kivimitest. Toodetakse mahukaalu järgi kolme marki: 100, 150 ja 200 kg/m³. Niiskus ei tohi ületada 2%.

Mineraalvattvilt bituumensideainel (GOCT 6125-66) talub temperatuuri kuni 60° C. Bituumenit sisaldab ta 2... 5%. Toodetakse mahukaalu järgi kaht marki: 100 ja 150 kg/m³. Vilditükkide pikkus on 1000... 3000, laius 375... 1250, paksus 30, 40, 50 või 60 mm.

Poolkõvad mineraalvattplaadid ja -matid tehissideainel (GOCT 9573-66) taluvad temperatuuri: matid kuni 200° C, plaadid 300° C. Matte toodetakse mahukaaluga 75 ja 100, plaate 125, 150 ja 200 kg/m³. Nad sisaldavad fenoolsideainet 4... 6%. Lubatav niiskus on kuni 1%.

Poolkõvad klaasvattmatid ja -plaadid (GOCT 10499-63) valmistatakse fenoolformaldehüüdsideainel. Nad taluvad kuni 200° C. Matte toodetakse mahukaaluga 35 ja 50 kg/m³, plaate 50 ja 75 kg/m³. Sideaine sisaldus on mattidel 5... 8, plaatidel 8... 10%. Koormuse 0,017 kg/cm² all tihenevad matid vastavalt margile 50 või 40%, plaadid 20 või 10%. Lubatav niiskus on kuni 1%.

Tsementfibroliit valmistatakse kaltsiumkloriidiga immutatud puitvillast ja tsemendipiimast. Plaatide mõõtmed on: (2000, 2400, 3000) ×

×(500, 540, 1150)×(25...100) mm, margid mahukaalu järgi 300, 350, 400 ja 500. Lubatav niiskus on kuni 20%.

Ehitusvilt valmistatakse loomakarvadest ja turustatakse 1...2 m pikkuste, 1 m laiuste, 10...15 mm paksuste rullidena. Mahukaal on 150 kg/m³.

MINERAALVATT-TOOTED (ГОСТ 6125-63, ГОСТ 9573-66, ГОСТ 10140-62)

Toote nimetus	Mark (mahu-kaal kg/m ³)	Kokkusurutavustegur*	Sooja-erijuhtivus kcal/mh°C
Mineraalvatt	100	...	0,038... 0,048
	150	...	0,04... 0,05
	200	...	0,045... 0,055
Kangas bituumensideainega	100	1,5	0,04
	150	1,4	0,045
Matid sünteetilise sideainega	75	1,4	0,046
	100	1,3	0,046
Poolkõvad plaadid sünteetilise sideainega	125	1,2	
	150	1,15	
	200	1,08	0,05
Poolkõvad plaadid bituumensideainega	250	1,25	0,055
	300	1,20	0,06
	350	1,15	0,065
	400	1,10	0,07
	400	1,10	0,07
Kõvad plaadid bituumensideainega	250	1,06	0,055
	300	1,05	0,06
	350	1,04	0,065
	400	1,03	0,07

* Kokkusurutavustegur iseloomustab koormuse mõjul materjali tihendatavuse piirväärtust.

Katuse- ja hüdroisolatsioonimaterjalid

Lainelisi asbesttsementplaate (ГОСТ 378-60, ГОСТ 8423-57) toodetakse kahesuguseid: harilikke (suurus 1200×678 mm, paksus 5,5 mm, 6 lainet kõrgusega 28 mm, kaal 9 kg, katab 0,6 m², mahukaal 1600 kg/m³) ja tugevaid (1750.....2000×994 mm, paksus 8 mm, 6 lainet kõrgusega 50 mm, kaal 27 või 31 kg, katab 1,25...1,5 m²).

Isool (ГОСТ 10296-62) on rullmaterjal, mis koosneb kummist, bituumenist, plastifikaatorist, asbestist ja antiseptikust. Teda peab kleepima naftabituumeniga БН-IV või bituumenmastiksiga. Rulli laius on 800 või 1000 mm, pindala 10±0,5 m².

Hüdroisool (ГОСТ 7415-55) on rullmaterjal — naftabituumeniga immutatud asbestpapp. Rullide laius on 950 mm, pikkus 20 m.

Brisool on rullmaterjal, mis koosneb kummijäätmetest, litiu-
menist, asbestkiust ja plastifikaatorist. Rulli pikkus on kuni 50 m, laius
0,4...1,0 m, paksus 1,5...2,5 mm. Pehmenemistemperatuur on
140° C. Kasutatakse maa-aluste torustike hüdroisolatsiooniks; kleebi-
takse kummi-bituumenmastiksiga.

KATUSEKATTE-RULLMATERJALID

Nimetus	Mark	Rullis oleva materjali pindala m ²	Kasutusala
Pärgamiin (ГОСТ 2697-64)	П-350	20 ± 0,5	Ruberoidialuse materja- lina; kleebitakse kuuma bituumenmastiksiga On lubatud kasutada be- miidi, eterniitplaatide ja katusekivide alusmaterja- lina
Puisteta tõrva- papp (ГОСТ 10999-64)	TK-350 ТГ-350	30 ± 0,5	Mitmekihiliste katuseka- tete ja auruisolatsiooni tegemiseks Hüdroisolatsiooniks
Liivpuistega tõrvapapp (ГОСТ 10999- 64)	ТП-350	15 ± 0,5	Ajutiste ehitiste katustes
Jämepuistega tõrvapapp (ГОСТ 10999- 64)	TBK-420	10 ± 0,5	Katusekatete pealmise kihina
Peenpuistega ruberoid (ГОСТ 10923-64)	РП-250 (kahepoolse puistega)	20 ± 0,5	I ja II klassi hoonete ka- tusekatete pealmise ja alumiste kihtidena
Jämepuistega ruberoid (ГОСТ 10923-64)	PK-420	10 ± 0,5	I ja II klassi hoonete ka- tusekatte pealmises kihis
Vilkpuistega ru- beroid (ГОСТ 10923-64)	РЧ-350	15 ± 0,5	Sama

M ä r k u s. Ruberoidi ja pärgamiini kleepimiseks kasutatakse
naftabituumenist mastikseid (kleepmasse), tõrvapapi kleepimiseks aga
kivisöetõrvast mastikseid. Tõrvapapi kleepimiseks naftabituumenist
mastikseid kasutada ei tohi.

KUUMMASTIKSID

Kuumi bituumenmastikseid (ГОСТ 2889-67) kasutatakse bituumen-
rullmaterjalide (pärgamiin, ruberoid, hüdroisool jt.) kleepimiseks ja
puisteta bituumenmaterjalidest katuste pealmise kihi katmiseks.

Bituumenmastikseid toodetakse markidega MBK-Г-65, -75, -85,
-90; kahte esimest marki mastiksit on lubatud kasutada auruisolatsiooni-
võõbana ja vundamentide isoleerimiseks.

Kuumutatud tõrvmastikseid (ГОСТ 3580-67) kasutatakse tõrvrullmaterjalide (tõrvapapp, puisteta tõrvapapp jt.) kleepimiseks. Tõrvmastikseid toodetakse marke МДК-Г-50, -60, -70; kahte viimast marki mastiksit lubatakse kasutada auruisolatsioonivõõbana ja vundamentide isoleerimiseks.

KOLMMASTIKSID

Külmi bituumenmastikseid kasutatakse bituumenrullmaterjalide kleepimiseks ja isolatsioonivõõbana. Külmmastiksiga kleepimisel ei ole vaja puistet rullmaterjalilt eemaldada.

НАФТАБИТУУМЕНИД ТЕЕ-ЕХИТУСЕКС (ГОСТ 1544-52)

Näitaja	Mark					
	БН-0	БН-I	БН-II	БН-II-У	БН-III	БН-III-У
Nõela penetratsioon 25° C juures, 0,1 mm	vähemalt 200	121 200	81 120	81 120	41 80	41 80
Minimaalne pehmenemistäpp ° C	Ei normita	25	40	45	45	50
Minimaalne leektäpp ° C	180	200	200	200	200	200

НАФТАБИТУУМЕНИД ЕХИТУСТӨӨДЕКС (ГОСТ 6617-56)

Näitaja	Mark		
	БН-IV	БН-V	БН-V-K
Nõela penetratsioon 25° C juures 0,1 mm	21 . . . 40	5 . . . 20	≥ 20
Minimaalne pehmenemistäpp ° C	70	90	90
Minimaalne leektäpp ° C	230	230	230

M ä r k u s. Bituumenite katsetamise meetodika on antud standardites ГОСТ 2400-51** ja ГОСТ 4333-48; proove võetakse naftabituumentest vastavalt ГОСТ 2517-60* nõuetele.

Bituumenid 0, I ja II on katsudes pehmed. Bituumen III valgub pinnal laiali, IV puruneb haamrilöögi mõjul suurteks tükkideks, V — kildudeks.

PÕLEVKIVIBITUUMENID

(ENSV VTT 1156-64)

Põlevkivibituumeneid kasutatakse tee-ehituses ja katusekatte-
materjalide tootmisel.

Valmistatakse järgmiste markidega põlevkivibituumeneid:

a) vedelad — C-1, C-2, C-3, C-4, C-5 ja C-6;

b) viskoossed — BC-0, BC-1, BC-2, BC-3, BC-4, BC-5 ja BC-6.

VEDELAD PÕLEVKIVIBITUUMENID

Näitaja	Mark					
	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6
Maksimaalne viskoosus, määratud 5-mm avaga viskosimeetriga 25° C juures	20	—	—	—	—	—
Sama 60° C juures, piirides	—	5 12	13 20	21 35	36 . . . 100	101 200
Maksimaalne veesisaldus kaaluprotsentides	5	5	2	2	—	—
Minimaalne leektäpp °C	110	120	120	120	130	135
Maksimaalne tuhajääk %	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75

Põlevkivibituumeneid markeeritakse, pakitakse, transporditakse ja hoitakse GOCT 1510-60 nõuete kohaselt. Lähedale võib vedada bituumeneid ka autotsisternides kuumalt. Kokkuleppel tarbijaga võib bituumenit väljastada lahtistes raudvaatides või plekktrumplites.

SUURPANEELHOONETE HERMEETIKUD

Suurpaneelivuukide ilmastikukindlaks muutmiseks on kasutusel järgmised hermeetikud:

a) mastiksid YM-40 (must) ja YMC-50 (hele), mis on valmistatud polüisobutüleenil baasil;

b) tiokoolmastiks Y-30M (must), mis on valmistatud polüsulfitkautšuki baasil;

c) polükloropreenkautšukist valmistatud poorne tihendusmaterjal gerniit-II;

d) kautšukit sisaldavatest materjalidest ja naftasaadustest valmistatud poorne tihend — paroisol, mida peab kleepima isoolmastikuga mark XII-2.

Mastiksid YM-40 ja YMC-50 kujutavad endast sitket hästi kleepivat materjali, mille mahukaal on 1100 . . . 1500 kg/m³. Mastiksid koosnevad kõrgmolekulaarsest polüisobutüleenist, mineraalõlidest ja täite-

VISKOOSSED PÕLEVKIVIBITUUMENID

Näitaja	Mark						
	BC-0	BC-1	BC-2	BC-3	BC-4	BC-5	BC-6
Pehmenemistempp °C	27 . . . 32	33 . . . 36	37 . . . 40	41 . . . 45	46 . . . 50	51 . . . 70	71 . . . 85
Nõela penetratsioon 25° C juures 0,1 mm	—	mitte vä- hem kui 180	200 121	140 81	90 . . . 41	45 . . . 20	vähem kui 20
Maksimaalne viskoosus sekundites, mää- ratud 10-mm avaga viskosimeetriga	40	—	—	—	—	—	—
Minimaalne lahustuvus kloroformis või bensoolis	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5	96,0
Maksimaalne kaalukadu 160° C juures 5 tunni kestel %	3,0	2,8	2,3	2,3	1,8	1,5	0,8
Nõela minimaalne penetratsioon pärast kaalukao määramist esialgsest penet- ratsioonist (2. rida)	—	45	50	55	55	55	—
Minimaalne leektäpp °C	135	140	140	145	150	150	180
Maksimaalne lahustuvus vees %	1,0	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5

M ä r k u s. Katsetamise meetodika on antud samades standardites naftabituumenite katsetamise meetodikaga.

ainest — peenest antratsiidist AT-III (mastiksil YM-40) või kriidist (mastiksil YMC-50).

Hermeetimismastiksid on määratud välisseinapaneelide vuukide hermeetimiseks kliimavööndites, kus suvine temperatuur on kuni +50° C ja talvine kuni -40° C. Vuugid täidetakse spetsiaalsete pritside abil.

Tiokoolmastiks Y-30M on kahekomponendiline isevulkaniseeruv hermeetik. Mittevulkaniseerunult on mastiks hallikas, mahukaaluga 1100 kg/m³. Mastiksit Y-30M valmistatakse tiokoolpastast Y-30, mille vulkaniseerimiseks kasutatakse mangaandioksiidi baasil valmistatud pastat nr. 9. Mastiksit vedeldatakse etüülatsetaadiga või lahustiga P-5. Vulkaniseerumise kiirendamiseks lisatakse divinüülguanidiini (ДФГ).

Mastiksi komponente doseeritakse ehitusobjektil vahetult enne hermeetimistööde algust järgmiselt (kaaluosades):

pasta Y-30	100
pasta nr. 9	4... 8
ДФГ	0,05... 0,2
etüülatsetaat või lahusti P-5	8... 10

Valmis mastiks tuleb ära kasutada 1,5... 2 tunni jooksul. Mastiksi viimiseks vuuki kasutatakse spetsiaalseid pritse.

Gerniit-II on poorne elastne polümeerne tihend. Olenevalt kasutus-alast valmistatakse ümmarguse, ovaalse ja ruudukujulise ristlõikega tihendeid. Gerniit-II peab olema kokkusurutav 30... 40%. Kasutatakse rõht- ja püstvuukide tihendamiseks.

Paroisool on musta värvi elastne poorne materjal. Valmistatakse ristlõikega 30×40, 40×40 mm või ümmarguse ristlõikega läbimõõduga 10, 15, 20, 30, 40, 50 ja 60 mm.

Paroisool peab olema kokkusurutav 30... 50%. Enne vuuki paigaldamist tuleb paroisool katta isoolmastiksiga mark XII-2.

Isoolmastiks kujutab endast musta kleepivat massi mahukaaluga 1000 kg/m³, mis koosneb töödeldud kummist, bituumenist, kumaroonvaigust, täiteainest (asbestkiud), antiseptikust ja bensiniist.

Tehiskivid

Harilikku keraamilist tellist (ГОСТ 530-54*) toodetakse kahes suurus: normaaltellis 250×120×65 mm ja moodultellis 250×120×88 mm. Moodultellis peab olema õõntega, kaaluga mitte üle 4 kg. Telliste tugevuse margid on: 200, 150, 125, 100, 75. Mõõtmete hälbed ei tohi ületada pikkuses ±6 mm, laiuses ±4 mm, paksuses ±3 mm.

Keraamilisi õõnestelliseid (ГОСТ 6328-55*) toodetakse survetugevusega brutoristlõike järgi (avasid maha arvamata) marke 150, 125, 100, 75. Kivide mõõtmed on 250×120×138 mm, mahukaal kuivalt mitte üle 1400 kg/m³. Mõõtmete maksimaalsed hälbed on pikkuses ±6 mm, laiuses ja paksuses ±4 mm.

Silikaattellised (ГОСТ 379-53*) valmistatakse lubja ja liiva segust autoklaavis kivistamisega. Neid toodetakse kahes suurus: normaaltellis 250×120×65 mm ja moodultellis 250×120×88 mm. Moodultellis peab olema õõntega, kaaluga mitte üle 4,3 kg. Telliste tugevuse margid on: 200, 150, 125, 100 ja 75. Mõõtmete hälbed ei tohi ületada: pikkuses ±3 mm, laiuses ja paksuses ±2 mm. Tellise kaal on 3,5... 3,75 kg.

MetalltootedSARRUSETERAS
VARRASTE KAAL JA RISTLÕIKEPINDALA CM²

Läbimõõt mm	1 m kaal kg	Varraste arv									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	0,056	0,071	0,14	0,21	0,28	0,35	0,42	0,49	0,56	0,64	0,71
4	0,099	0,126	0,25	0,38	0,50	0,63	0,76	0,88	1,01	1,13	1,26
5	0,154	0,196	0,39	0,59	0,79	0,98	1,18	1,37	1,57	1,77	1,96
6	0,222	0,283	0,57	0,85	1,13	1,41	1,70	1,98	2,26	2,54	2,83
7	0,302	0,385	0,77	1,15	1,54	1,92	2,31	2,69	3,08	3,46	3,85
8	0,395	0,503	1,01	1,51	2,01	2,51	3,01	3,51	4,02	4,52	5,03
9	0,499	0,636	1,27	1,91	2,54	3,18	3,82	4,45	5,09	5,72	6,36
10	0,617	0,785	1,57	2,36	3,14	3,93	4,71	5,50	6,28	7,07	7,85
11	0,750	0,950	1,90	2,85	3,80	4,75	5,70	6,65	7,60	8,55	9,50
12	0,888	1,131	2,26	3,39	4,52	5,66	6,79	7,92	9,05	10,18	11,31
14	1,22	1,539	3,08	4,62	6,16	7,70	9,24	10,78	12,31	13,85	15,39
16	1,58	2,011	4,02	6,03	8,04	10,05	12,06	14,07	16,08	18,10	20,11
18	2,00	2,545	5,09	7,63	10,18	12,72	15,27	17,81	20,36	22,90	25,45
20	2,47	3,142	6,28	9,42	12,57	15,71	18,85	21,99	25,13	28,27	31,42
22	2,98	3,801	7,60	11,40	15,21	19,01	22,81	26,61	30,41	34,21	38,01
24	3,55	4,524	9,05	13,57	18,10	22,63	27,14	31,67	36,19	40,72	45,24
25	3,85	4,909	9,82	14,73	19,64	24,54	29,44	34,36	39,27	44,18	49,09
27	4,49	5,726	11,45	17,18	22,90	28,65	34,34	40,08	45,80	51,53	57,26
28	4,83	6,158	12,32	18,47	24,63	30,79	36,95	43,10	49,26	55,42	61,58
30	5,55	7,069	14,14	21,21	28,27	35,34	42,41	49,48	56,55	63,62	70,69
32	6,31	8,043	16,09	24,13	32,17	40,21	48,26	56,30	64,34	72,38	80,43
36	7,99	10,179	20,36	30,54	40,72	50,90	61,07	71,25	81,43	91,61	101,79
40	9,87	12,566	25,13	37,70	50,27	62,83	75,40	87,96	100,53	113,10	125,66

PERIOODILISE PROFIILIGA KUUMVALTSITUD SARRUSE
SORTIMENT (ГОСТ 5781-61)

Profiili nr. (arvutuslābi- mōõt) mm	Lābimōõt mm	
	ribide vahel	ribide kohal
6	5,75	6,75
7	6,75	7,75
8	7,50	9,00
9	8,50	10,00
10	9,3	11,3
12	11,0	13,5
14	13,0	15,5
16	15,0	18,0
18	17,0	20,0
20	19,0	22,0
22	21,0	24,0
25	24,0	26,0
28	27,5	30,5
32	30,5	34,5
36	34,5	39,5
40	38,5	43,5

KEEVISVÖRGUD RAUSBETOONI SARRUSEKS (ГОСТ 8478-66)

Mark	Laius äärmiste varraste telgede vahekauguse järgi
200/250/3/3 150/250/3/3 200/250/4/3 150/250/4/3 200/250/5/4	900, 1100, 1400, 1500, 1700, 2300, 2500, 2700, 2900
150/250/6/4 100/250/6/4 150/250/9/5 100/250/9/5	900, 1100, 1500, 2300, 2500, 2700, 2900
250/200/3/4 250/150/3/4 250/150/4/5 250/200/4/8 250/150/5/9	900, 1100, 1300, 1700, 2300, 2500, 2900

Mark	Laius äärmiste varraste telgede vahekauguse järgi
200/200/3/3 150/150/3/3 100/100/3/3 200/200/5/5 100/100/5/5 150/150/7/7 100/100/7/7	1100, 1300, 1400, 1500, 1700, 2300, 2500, 2700, 2900, 3500
200/200/8/8 200/200/9/9 150/150/9/9 100/100/8/8 100/100/9/9	2300, 2500

Võrgu margis on antud: pikivarraste vahekaugus /põikvarraste vahekaugus/ pikivarraste läbimõõt /põikvarraste läbimõõt mm.

Vörke turustatakse rullidena (100...500 kg) ja lamedate võrkudena. Rullvõrgu pikivarraste läbimõõt on kuni 7 mm, terase A-III puhul kuni 6 mm.

SEITSMETRAADILISED TERASKÖIED PINGBETOONI SAR- RUSEKS (ЧМТУ — ЦНИИЧМ 426-61)

Köie pikiläbimõõt mm (ristlõike nr.)	Välimiste traatide läbimõõt mm	Keerme ristlõike nimpindala mm ²	Katk emistugevus kg		Tugevuspiir kg/mm ²	Keerme voolupiir (tinglik) kg/mm ²	Keerme täielik suhteline pikene mine enne katkemist %
			kogu köiel	köie kõikide traatide katkemistugevuste summana			
4,5	1,5	12,7	2420	2540	190	152	4
6,0	2,0	22,6	4070	4270	180	144	4
7,5	2,5	35,4	6380	6700	180	144	4
9,0	3,0	50,9	8650	9080	170	136	4
12,0	4,0	90,8	14510	15240	160	128	4
15,0	5,0	141,5	21200	22260	150	120	4

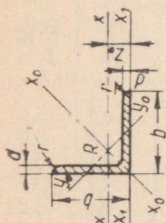
Seitsmetraadilisi kõisi turustatakse vähemalt 200 m pikkustena, kerituna vihtidesse või rullidele. Vihtides olev kõis ei tohi olla jätkatud.

Rullilt või vihilt mahakeritud kõis peab olema sirge. Kõied valmistatakse mittelehtikeerduvatena, s. t. traadid säilitavad läbilõigatud kohtades oma asendi.

KAHE KEERMEGA TERASTROSSID PINGBETOONI SAR- RUSEKS (ЦМТУ 238-60)

Tähis	Trossi konstruktsioon	Läbimõõt mm		Trossi ristlõike nimipindala cm ²	Trossi normtuge- vus kg/cm ²	Arvutuslik trossi	
		tross	traadid			sisejõud kg	tugevus kg/cm ²
2×7(1,5)	2×7	9	1,5	0,254	19000	2710	10700
2×7(2,0)	2×7	12	2	0,452	18000	4560	10100
2×7(2,5)	2×7	15	2,5	0,708	18000	7150	10100
2×7(3,0)	2×7	18	3	1,018	17000	9690	9500
2×19(1,5)	2×19	15	1,5	0,68	19000	7220	10700
2×19(2,0)	2×19	20	2	1,206	18000	12150	10100
2×19(2,5)	2×19	25	2,5	1,886	18000	18990	10100
2×19(3,0)	2×19	30	3	2,716	17000	25820	9500

VÖRDKÜLGSED NURKTERASED (ГОСТ 8509-57)

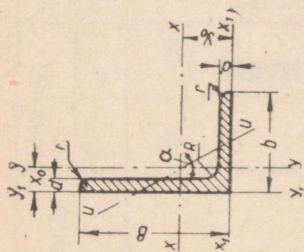

Profiili nr.	Mõõtimed mm		Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x—x		x ₀ —x ₀		y ₀ —y ₀		z ₀ cm
	b	d			I _x cm ⁴	i _x cm	I _{x0} cm ⁴	i ₀ cm	I _{y0} cm ⁴	i _{y0} cm	
2	20	3	1,13	0,89	0,40	0,59	0,63	0,75	0,17	0,39	0,60
		4	1,46	1,15	0,50	0,58	0,78	0,73	0,22	0,38	0,64
2,5	25	3	1,43	1,12	0,81	0,75	1,29	0,95	0,34	0,49	0,73
		4	1,86	1,46	1,03	0,74	1,62	0,93	0,44	0,48	0,76
2,8	28	3	1,62	1,27	1,16	0,85	1,84	1,07	0,48	0,55	0,80
		4	2,10	1,65	1,77	0,97	2,80	1,23	0,74	0,63	0,89
3,2	32	3	1,86	1,46	2,26	0,96	3,58	1,21	0,94	0,62	0,94
		4	2,43	1,91	2,56	1,10	4,96	1,39	1,06	0,71	0,99
3,6	36	3	2,10	2,16	3,29	1,09	5,21	1,38	1,36	0,70	1,04
		4	2,75	2,75	3,55	1,23	5,63	1,55	1,47	0,79	1,09
4	40	3	2,35	1,85	4,58	1,22	7,26	1,53	1,90	0,78	1,13
		4	3,08	2,42	5,13	1,39	8,13	1,75	2,12	0,89	1,21
4,5	45	3	2,65	2,08	6,63	1,38	10,5	1,74	2,74	0,89	1,26
		4	3,48	2,73	8,03	1,37	12,7	1,72	3,33	0,88	1,30
5	5	3	4,29	3,37							
		4									

5	50	3	2,96	2,32	7,11	1,55	11,3	1,95	2,95	1,00	1,33
		4	3,89	3,05	9,21	1,54	14,6	1,94	3,80	0,99	1,38
		5	4,80	3,77	11,2	1,53	17,8	1,92	4,63	0,98	1,42
5,6	56	3,5	3,86	3,03	11,6	1,73	18,4	2,18	4,80	1,12	1,50
		4	4,38	3,44	13,1	1,73	20,8	2,18	5,41	1,11	1,52
		5	5,41	4,25	16,0	1,72	25,4	2,16	6,59	1,10	1,57
6,3	63	4	4,96	3,90	18,9	1,95	29,9	2,45	7,81	1,25	1,69
		5	6,13	4,81	23,1	1,94	36,6	2,44	9,52	1,25	1,74
		6	7,28	5,72	27,1	1,93	42,9	2,43	11,2	1,24	1,78
7	70	4,5	6,20	4,87	29,0	2,16	46,0	2,72	12,0	1,39	1,88
		5	6,86	5,38	31,9	2,16	50,7	2,72	13,2	1,39	1,90
		6	8,15	6,39	37,6	2,15	59,6	2,71	15,5	1,38	1,94
		7	9,42	7,39	43,0	2,14	68,2	2,69	17,8	1,37	1,99
		8	10,70	8,37	48,2	2,13	76,4	2,68	20,0	1,37	2,02
7,5	75	5	7,39	5,80	39,5	2,31	62,6	2,91	16,4	1,49	2,02
		6	8,78	6,89	46,6	2,30	73,9	2,90	19,3	1,48	2,06
		7	10,1	7,96	53,3	2,29	84,6	2,89	22,1	1,48	2,10
		8	11,5	9,02	59,8	2,28	94,9	2,87	24,8	1,47	2,15
		9	12,8	10,1	66,1	2,27	105	2,86	27,5	1,46	2,18
8	80	5,5	8,63	6,78	52,7	2,47	83,6	3,11	21,8	1,59	2,17
		6	9,38	7,36	57,0	2,47	90,4	3,11	23,5	1,58	2,19
		7	10,8	8,51	65,3	2,45	104	3,09	27,0	1,58	2,23
		8	12,3	9,65	73,4	2,44	116	3,08	30,3	1,57	2,27
9	90	6	10,6	8,33	82,1	2,78	130	3,50	34,0	1,79	2,43
		7	12,3	9,64	94,3	2,77	150	3,49	38,9	1,78	2,47
		8	13,9	10,9	106	2,76	168	3,48	43,8	1,77	2,51
		9	15,6	12,2	118	2,75	186	3,46	48,6	1,77	2,55

Profiili nr.	Mõõtmed		Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x—x		x ₀ —x ₀		y ₀ —y ₀		z ₀ cm
	b	d			I _x cm ⁴	i _x cm	I _{x₀} cm ⁴	i ₀ cm	I _{y₀} cm ⁴	i _{y₀} cm	
10	100	6,5	12,8	10,1	122	3,09	193	3,88	50,7	1,99	2,68
		7	13,8	10,8	131	3,08	207	3,88	54,2	1,98	2,71
		8	15,6	12,2	147	3,07	233	3,87	60,9	1,98	2,75
		10	19,2	15,1	179	3,05	284	3,84	74,1	1,96	2,83
		12	22,8	17,9	209	3,03	331	3,81	86,9	1,95	2,91
		14	26,3	20,6	237	3,00	375	3,78	99,3	1,94	2,99
11	110	16	29,7	23,3	264	2,98	416	3,74	112	1,94	3,06
		7	15,2	11,9	176	3,40	279	4,29	72,7	2,19	2,96
		8	17,2	13,5	198	3,39	315	4,28	81,8	2,18	3,00
		8	19,7	15,5	294	3,87	467	4,87	122	2,49	3,36
12,5	125	9	22,0	17,3	327	3,86	520	4,86	135	2,48	3,40
		10	24,3	19,1	360	3,85	571	4,84	149	2,47	3,45
		12	28,9	22,7	422	3,82	670	4,82	174	2,46	3,53
		14	33,4	26,2	482	3,80	764	4,78	200	2,45	3,61
		16	37,8	29,6	539	3,78	853	4,75	224	2,44	3,68
		9	24,7	19,4	466	4,34	739	5,47	192	2,79	3,78
14	140	10	27,3	21,5	512	4,33	814	5,46	211	2,78	3,82
		12	32,5	25,5	602	4,31	957	5,43	248	2,76	3,90
		10	31,4	24,7	774	4,96	1229	6,25	319	3,19	4,30
16	160	11	34,4	27,0	844	4,95	1341	6,24	348	3,18	4,35
		12	37,4	29,4	913	4,94	1450	6,23	376	3,17	4,39
		14	43,3	34,0	1046	4,92	1662	6,20	431	3,16	4,47
		16	49,1	38,5	1175	4,89	1866	6,17	485	3,14	4,55

16	160	18	54,8	43,0	1299	4,87	2061	6,13	537	3,13	4,63
		20	60,4	47,4	1419	4,85	2248	6,10	589	3,12	4,70
18	180	11	38,8	30,5	1216	5,60	1933	7,06	500	3,59	4,85
		12	42,2	33,1	1317	5,59	2093	7,04	540	3,58	4,89
20	200	12	47,1	37,0	1823	6,22	2896	7,84	749	3,99	5,37
		13	50,9	39,9	1961	6,21	3116	7,83	805	3,98	5,42
		14	54,6	42,8	2097	6,20	3333	7,81	861	3,97	5,46
		16	62,0	48,7	2363	6,17	3755	7,78	970	3,96	5,54
		20	76,5	60,1	2871	6,12	4560	7,72	1182	3,93	5,70
		25	94,3	74,0	3466	6,06	5494	7,63	1438	3,91	5,89
		30	111,5	87,6	4020	6,00	5351	7,55	1688	3,89	6,07
22	220	14	60,4	47,4	2814	6,83	4470	8,60	1159	4,38	5,93
		16	68,6	53,8	3175	6,81	5045	8,58	1306	4,36	6,02
25	250	16	78,4	61,5	4717	7,76	7492	9,78	1942	4,98	6,75
		18	87,7	68,9	5247	7,73	8337	9,75	2158	4,96	6,88
		20	97,0	76,1	5765	7,71	9160	9,72	2370	4,94	6,91
		22	106,1	83,3	6270	7,69	9961	9,69	2579	4,93	7,00
		25	119,7	94,0	7006	7,65	11125	9,64	2887	4,91	7,11
		28	133,1	104,5	7717	7,61	12244	9,59	3190	4,89	7,23
		30	142,0	111,4	8177	7,59	12965	9,56	3389	4,89	7,31

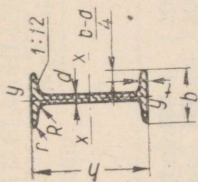

ERIKULGSED NURKTERASED (ГОСТ 8510-57)

Profiili nr.	Mõõtmed mm		Ristlõikepindala cm ²	Kaal kg/m	x—x		y—y		u—u		tg α
	B	d			I _x cm ⁴	i _x cm	I _y cm ⁴	i _y cm	I _u cm ⁴	i _u cm	
2,5/1,6	25	3	1,16	0,91	0,70	0,78	0,22	0,44	0,13	0,34	0,392
3,2/2	32	3	1,49	1,17	1,52	1,01	0,46	0,55	0,28	0,43	0,382
		4	1,94	1,52	1,93	1,00	0,57	0,54	0,35	0,43	0,374
4/2,5	40	3	1,89	1,48	3,06	1,27	0,93	0,70	0,56	0,54	0,385
		4	2,47	1,94	3,93	1,26	1,18	0,69	0,71	0,54	0,381
4,5/2,8	45	3	2,14	1,68	4,41	1,43	1,32	0,79	0,79	0,61	0,382
		4	2,80	2,20	5,68	1,42	1,69	0,78	1,02	0,60	0,379
5,6/3,2	56	3	2,42	1,90	6,17	1,60	1,99	0,91	1,18	0,70	0,403
		4	3,17	2,49	7,98	1,59	2,56	0,90	1,52	0,69	0,401

5,6/3,6	56	36	3,5	3,16	2,48	10,1	1,79	3,30	1,02	1,95	0,79	0,407
			4	3,58	2,81	11,4	1,78	3,70	1,02	2,19	0,78	0,406
			5	4,41	3,46	13,8	1,77	4,48	1,01	2,66	0,78	0,404
6,3/4	63	40	4	4,04	3,17	16,3	2,01	5,16	1,13	3,07	0,87	0,397
			5	4,98	3,91	19,9	2,00	6,26	1,12	3,73	0,86	0,396
			6	5,90	4,63	23,3	1,99	7,28	1,11	4,36	0,86	0,393
			8	7,68	6,03	29,6	1,96	9,15	1,09	5,58	0,85	0,386
7/4,5	70	45	4,5	5,07	3,98	25,3	2,23	8,25	1,28	4,88	0,98	0,407
			5	5,59	4,39	27,8	2,23	9,05	1,27	5,34	0,98	0,406
7,5/5	75	50	5	6,11	4,79	34,8	2,39	12,5	1,43	7,24	1,09	0,436
			6	7,25	5,69	40,9	2,38	14,6	1,42	8,48	1,08	0,435
			8	9,47	7,43	52,4	2,35	18,5	1,40	10,90	1,07	0,430
8/5	80	50	5	6,36	4,99	41,6	2,56	12,7	1,41	7,58	1,09	0,387
			6	7,55	5,92	49,0	2,55	14,8	1,40	8,88	1,08	0,386
9/5,6	90	56	5,5	7,86	6,17	65,3	2,88	19,7	1,58	11,8	1,22	0,384
			6	8,54	6,70	70,6	2,88	21,2	1,58	12,7	1,22	0,384
			8	11,18	8,77	90,9	2,85	27,1	1,56	16,3	1,21	0,380
10/6,3	100	63	6	9,59	7,53	98,3	3,20	30,6	1,79	18,2	1,38	0,393
			7	11,1	8,70	113	3,19	35,0	1,78	20,8	1,37	0,392
			8	12,6	9,87	127	3,18	39,2	1,77	23,4	1,36	0,391
			10	15,5	12,1	154	3,15	47,1	1,75	28,3	1,35	0,387
11/7	110	70	6,5	11,4	8,98	142	3,53	45,6	2,00	26,9	1,53	0,402
			7	12,3	9,64	152	3,52	48,7	1,99	28,8	1,53	0,402
			8	13,9	10,9	172	3,51	54,6	1,98	32,3	1,52	0,400
12,5/8	125	80	7	14,1	11,0	227	4,01	73,7	2,29	43,4	1,76	0,407
			8	16,0	12,5	256	4,00	83,0	2,28	48,8	1,75	0,406
			10	19,7	15,5	312	4,98	100	2,26	59,3	1,74	0,404
			12	23,4	18,3	365	3,95	117	2,24	69,5	1,72	0,400

Profilili nr.	Mõõtmised mm			Ristlõikepindala cm ²	Kaal kg/m	x-x		-y-y		u-u		tg α
	B	b	d			I _x cm ⁴	i _x cm	I _y cm ⁴	i _y cm	I _u cm ⁴	i _u cm	
14/9	140	90	8 10	18,0 22,2	14,1 17,5	364 444	4,49 4,47	120 146	2,58 2,56	70,3 85,5	1,98 1,96	0,411 0,409
16/10	160	100	9 10 12 14	22,9 25,3 30,0 34,7	18,0 19,8 23,6 27,3	606 667 784 897	5,15 5,13 5,11 5,08	186 204 239 272	2,85 2,84 2,82 2,80	110 121 142 162	2,20 2,19 2,18 2,16	0,391 0,390 0,388 0,385
18/11	180	110	10 12	28,3 33,7	22,2 26,4	952 1123	5,80 5,77	276 324	3,12 3,10	165 194	2,42 2,40	0,375 0,374
20/12,5	200	125	11 12 14 16	34,9 37,9 43,9 49,8	27,4 29,7 34,4 39,1	1449 1568 1801 2026	6,45 6,43 6,41 6,38	446 482 551 617	3,58 3,57 3,54 3,52	264 285 327 367	2,75 2,74 2,73 2,72	0,392 0,392 0,390 0,388
25/16	250	160	12 16 18 20	48,3 63,6 71,1 78,5	37,9 49,9 55,8 61,7	3147 4091 4545 4987	8,07 8,02 7,99 7,97	1032 1333 1475 1613	4,62 4,58 4,56 4,53	604 781 866 949	3,54 3,50 3,49 3,48	0,410 0,408 0,407 0,405

I-PROFIILID (ГОСТ 8239-56*)

Pro- fiili nr.	Kaal kg/m	Mõõtmed mm						Rist- loike- pind- ala cm ²	x—x			y—y			
		h	b	d	t	R	r		I_x cm ⁴	W_x^x cm ³	i_x cm	S_x cm ³	I_y cm ⁴	W_y^y cm ³	i_y cm
10	9,46	100	55	4,5	7,2	7,0	2,5	12,0	198	39,7	4,06	23,0	17,9	6,49	1,22
12	11,5	120	64	4,8	7,3	7,5	3,0	14,7	350	58,4	4,88	33,7	27,9	8,72	1,38
14	13,7	140	73	4,9	7,5	8,0	3,0	17,4	572	81,7	5,73	46,8	41,9	11,5	1,55
16	15,9	160	81	5,0	7,8	8,5	3,5	20,2	873	109	6,57	62,3	58,6	14,5	1,70
18	18,4	180	90	5,1	8,1	9,0	3,5	23,4	1290	143	7,42	81,4	82,6	18,4	1,88
18a	19,9	180	100	5,1	8,3	9,0	3,5	25,4	1430	159	7,51	89,8	114	22,8	2,12
20	21,0	200	100	5,2	8,4	9,5	4,0	26,8	1840	184	8,28	104	115	23,1	2,07
20a	22,7	200	110	5,2	8,6	9,5	4,0	28,9	2030	203	8,37	114	155	28,2	2,32
22	24,0	220	110	5,4	8,7	10,0	4,0	30,6	2550	232	9,13	131	157	28,6	2,27
22a	25,8	220	120	5,4	8,9	10,0	4,0	32,8	2790	254	9,22	143	206	34,3	2,50
24	27,3	240	115	5,6	9,5	10,5	4,0	34,8	3460	289	9,97	163	198	34,5	2,37
24a	29,4	240	125	5,6	9,8	10,5	4,0	37,5	3800	317	10,1	178	260	41,6	2,63
27	31,5	270	125	6,0	9,8	11,1	4,5	40,2	5010	371	11,2	210	260	41,2	2,54

Pro- fiili nr.	Kaal kg/m	Mõõtm. mm						Rist- lõike- pind- ala cm ²	x—x		y—y		<i>i_x</i> cm	<i>i_y</i> cm	
		<i>h</i>	<i>b</i>	<i>d</i>	<i>t</i>	<i>R</i>	<i>r</i>		<i>I_x</i> cm ⁴	<i>W_x</i> cm ³	<i>S_x</i> cm ³	<i>I_y</i> cm ⁴			<i>W_y</i> cm ³
27a	33,9	270	135	6,0	10,2	11	4,5	5500	407	229	337	50,0	2,80		
30	36,5	300	135	6,5	10,2	12	5	7080	472	268	337	49,9	2,69		
30a	39,2	300	145	6,5	10,7	12	5	7780	518	292	436	60,1	2,95		
33	42,2	330	140	7,0	11,2	13	5	9840	597	339	419	59,9	2,79		
36	48,6	360	145	7,5	12,3	14	6	13380	743	423	516	71,1	2,89		
40	56,1	400	155	8,0	13,0	15	6	18930	947	540	666	85,9	3,05		
45	65,2	450	160	8,6	14,2	16	7	27450	1220	799	807	101	3,12		
50	76,8	500	170	9,5	15,2	17	7	39290	1570	905	1040	122	3,26		
55	89,8	550	180	10,3	16,5	18	7	55150	2000	1150	1350	150	3,44		
60	104	600	190	11,1	17,8	20	8	75450	2510	1450	1720	181	3,60		
65	120	650	200	12,0	19,2	22	9	101400	3120	1800	2170	217	3,77		
70	138	700	210	13,0	20,8	24	10	134600	3840	2230	2730	260	3,94		
70a	158	700	210	15,0	24,0	24	10	152700	4360	2550	3240	309	4,01		
70b	184	700	210	17,5	28,2	24	10	175370	5010	2940	3910	373	4,09		

LAI AFLANŠILISED I-PROFIILID (ГОСТ 6183-52)

Profiili nr.	Mõõlmed mm			Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x—x			y—y				
	h	b	d			t	I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³	i _y cm
<i>Tõlaprofiilid</i>													
20B	220	120	5,0	7,3	26,8	21,0	1890	189	8,41	106	210	35,1	2,80
22B	220	130	5,0	6,0	26,0	20,4	2160	196	9,12	111	220	33,8	2,91
24B	240	140	5,0	6,0	28,2	22,1	2790	233	9,95	131	275	39,2	3,12
24B ₁	241,6	140	5,0	6,8	30,4	23,9	3120	258	10,1	144	311	44,5	3,20
24B ₂	242	140,5	5,5	7,0	32,2	25,3	3260	269	10,1	151	324	46,1	3,17
27B	270	150	5,2	6,4	32,6	25,6	4070	302	11,2	170	360	48,0	3,33
27B ₁	271,6	150	5,2	7,2	35,0	27,5	4510	332	11,4	186	405	54,0	3,40
27B ₂	273,4	150,3	5,5	8,1	38,5	30,2	5070	371	11,5	207	459	61,1	3,45
30B	300	160	5,5	6,8	37,5	29,4	5750	384	12,4	216	465	58,1	3,52
30B ₁	301,8	160	5,5	7,7	40,4	31,7	6410	425	12,6	238	526	65,8	3,61
30B ₂	304,4	160,5	6,0	9,0	46,1	36,2	7480	491	12,7	275	621	77,3	3,67
33B	330	170	6,0	7,2	43,4	34,1	7950	482	13,5	272	590	69,4	3,69
33B ₁	332	170	6,0	8,2	46,8	36,8	8880	535	13,8	300	672	79,1	3,79
36B	360	180	6,5	7,8	50,5	39,6	10920	607	14,7	344	759	84,3	3,88
36B ₁	362,4	180	6,5	9,0	54,8	43,0	12330	681	15,0	383	876	97,3	4,00
36B ₂	362,8	180	6,5	9,2	55,5	43,6	12570	693	15,0	389	895	99,4	4,02
40B	400	190	7,0	8,5	59,1	46,4	15660	783	16,3	444	973	102	4,06
40B ₁	402,6	190	7,0	9,8	64,1	50,3	17650	877	16,6	494	1120	118	4,18
40B ₂	404	190	7,0	10,5	66,7	52,4	18730	927	16,8	521	1200	127	4,24

Profiili nr.	Mõõtmised mm				Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x-x			y-y			
	h	b	d	t			I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³	i _y cm
45B	450	195	7,7	9,4	69,9	54,8	22940	1020	18,1	583	1160	119	4,08
45B ₁	453,2	195	7,7	11,0	76,1	59,7	26120	1150	18,5	653	1360	140	4,23
45B ₂	454,6	195,3	8,0	11,7	80,2	63,0	27760	1220	18,6	692	1450	149	4,25
50B	500	205	8,5	10,2	82,6	64,8	32900	1320	20,0	757	1470	143	4,21
50B ₁	503,6	205	8,5	12,0	90,0	70,6	37550	1490	20,4	849	1730	168	4,38
50B ₂	506,6	205	8,5	13,5	96,1	75,5	41470	1640	20,8	927	1940	189	4,49
55B	550	220	9,0	11,4	97,6	76,6	47370	1720	22,0	998	2030	184	4,56
55B ₁	554	220	9,0	13,4	106	83,5	54080	1950	22,5	1110	2380	216	4,73
55B ₂	557,2	220,3	9,3	15,0	115	90,4	59940	2150	22,8	1220	2680	243	4,82
60B	600	235	10,0	12,4	116	90,9	66170	2210	23,9	1270	2690	229	4,82
60B ₁	604,4	235	10,0	14,6	126	99,0	75550	2500	24,5	1430	3160	269	5,01
60B ₂	609,2	235	10,0	17,0	137	108	85930	2820	25,0	1600	3680	313	5,18
65B	650	250	10,5	14,3	137	107	93240	2870	26,1	1640	3730	298	5,22
65B ₁	654,8	250	10,5	16,7	149	117	106280	3250	26,7	1840	4360	348	5,41
65B ₂	660,6	250,2	10,7	19,6	165	129	122180	3700	27,2	2090	5120	410	5,58
70B	700	275	11,0	16,0	161	127	130270	3720	28,4	2120	5550	404	5,86
70B ₁	705,6	275	11,0	18,8	177	139	149290	4230	29,1	2390	6520	475	6,07
70B ₂	711,6	275,5	11,5	21,8	197	155	171500	4820	29,5	2710	7610	552	6,21
80B	800	300	12,0	17,0	194	152	201310	5030	32,2	2880	7660	511	6,29
80B ₁	806,2	300	12,0	20,1	213	167	231300	5740	33,0	3250	9060	604	6,53
80B ₂	813	300,5	12,5	23,5	237	186	266970	6570	33,6	3700	10640	708	6,70

90B	900	325	13,5	17,8	232	182	297810	6620	35,8	3810	10200	628	6,33
90B ₁	906,8	325	13,5	21,2	254	200	342900	7560	36,7	4310	12150	748	6,91
90B ₂	915	325,5	14,0	25,3	286	224	401370	8770	37,5	4970	14560	895	7,14
100B	1000	350	14,5	20,0	279	219	443090	8860	39,8	5100	14320	818	7,16
100B ₁	1009	350	14,5	24,5	311	244	522550	10360	41,0	5890	17530	1000	7,51
100B ₂	1010	400	15,0	25,0	344	270	595810	11800	41,6	6650	26690	1330	8,81
100B ₃	1017	401	16,0	28,5	382	300	676480	13300	42,1	7490	30660	1530	8,96
100B ₄	1023,6	402,5	17,5	31,8	424	333	758760	14830	42,3	8360	34600	1720	9,03
100B ₅	1031	404	19,0	35,5	469	368	851050	16510	42,5	9330	39070	1930	9,12
100B ₆	1039	406	21,0	39,5	522	410	956290	18410	42,8	10430	44130	2170	9,19
100B ₇	1047,6	408	23,0	43,8	578	454	1070470	20440	43,0	11620	49680	2440	9,27

Kerged postiprofilid

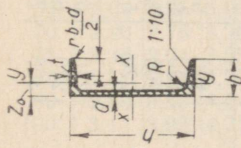
27Jl	275,6	220	6,0	9,2	55,9	43,9	8040	583	12,0	319	1630	148	5,40
27Jl ₁	278,4	220	6,0	10,6	62,1	48,7	9220	662	12,2	362	1880	171	5,51
27Jl ₂	281	220,5	6,5	11,9	69,2	54,3	10430	742	12,3	407	2130	193	5,54
33Jl	336,8	260	7,0	10,6	77,2	60,6	16500	980	14,6	537	3110	239	6,34
33Jl ₁	340	260	7,0	12,2	85,5	67,1	18880	1110	14,9	607	3580	275	6,47
33Jl ₂	343	260,5	7,5	13,7	95,1	74,6	21330	1240	15,0	681	4040	310	6,52
40Jl	408	300	8,0	12,5	106	82,9	33080	1620	17,7	888	5630	375	7,30
40Jl ₁	412	300	8,0	14,5	118	92,3	38130	1850	18,0	1010	6530	435	7,45
40Jl ₂	415,2	300,8	8,8	16,1	131	102	42710	2060	18,1	1130	7310	486	7,48
50Jl	508,6	340	9,7	14,5	145	114	69110	2720	21,8	1500	9500	559	8,09
50Jl ₁	513,4	340	9,7	16,9	161	127	79770	3110	22,2	1710	11070	651	8,28
50Jl ₂	517,6	340,6	10,3	19,0	179	140	89950	3480	22,4	1910	12520	735	8,37

Profili nr.	Mõõtmised mm			Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x—x			y—y				
	h	b	d			t	I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³	i _y cm
60J1	608,6	400	11,4	16,7	156	135130	4440	26,0	2450	17820	891	9,46	
60J1 ₁	613,8	400	11,4	19,3	173	154550	5040	26,5	2770	20590	1030	9,68	
60J1 ₂	618,6	400,6	12,0	21,7	191	173960	5620	26,8	3090	23260	1160	9,79	
70J1	711,6	420	13,0	21,8	212	250200	7030	30,4	3880	26930	1280	10,0	
70J1 ₁	718,4	420,3	13,3	25,2	236	287620	8010	30,9	4410	31200	1490	10,2	
70J1 ₂	724,0	421,8	14,8	28,0	263	322980	8920	31,0	4940	35040	1660	10,2	
<i>Rasked postiprofiilid</i>													
20T	203	200	6	8,8	36,4	3640	359	8,86	197	1170	117	5,03	
20T ₁	205,4	200,5	6,5	10,0	40,9	4180	407	8,95	224	2340	134	5,08	
20T ₂	208	201	7	11,3	45,9	4770	459	9,04	253	1530	152	5,12	
24T	249	240	6,5	10,5	51,2	7810	628	10,9	343	2420	202	6,09	
24T ₁	252	240,5	7	12	57,8	9010	715	11,1	392	2780	231	6,15	
24T ₂	255	241	7,5	13,5	64,5	10240	803	11,2	442	3150	261	6,19	
24T ₃	258	241,5	8	15	71,2	11500	891	11,3	492	3520	292	6,23	
30T	312,4	300	8	13	79,2	19060	1220	13,7	666	5850	390	7,61	
30T ₁	315,4	301	9	14,5	88,8	21540	1370	13,8	749	6590	438	7,64	
30T ₂	318,4	302	10	16	98,3	24070	1510	13,9	833	7350	487	7,66	
30T ₃	322,4	303	11	18	110	27450	1700	14,0	943	8350	551	7,71	
30T ₄	326,4	304	12	20	122	30930	1900	14,1	1050	9370	616	7,75	

40T	417	400	17	174	137	59120	2840	18,4	1540	18140	907	10,2
40T ₁	421	401	19	195	153	66760	3170	18,5	1730	20420	1020	10,3
40T ₂	425	402	21	215	169	74570	3510	18,6	1930	22740	1130	10,3
40T ₃	429	404	23	239	188	83220	3880	18,6	2140	25290	1250	10,3
40T ₄	433	406	25	264	207	92080	4250	18,7	2360	27900	1370	10,3
40T ₅	441	406,5	29	299	235	107940	4900	19,0	2730	32480	1600	10,4
40T ₆	449	408	33	338	265	125170	5580	19,2	3130	37370	1830	10,5
40T ₇	457	410	37	380	298	143510	6280	19,4	3550	42530	2070	10,6
40T ₈	465	412	41	422	331	162610	6990	19,6	3980	47820	2320	10,6
40T ₉	475	415	46	478	375	188050	7920	19,8	4550	54850	2640	10,7
40T ₁₀	489	400	53	531	417	215600	8820	20,1	5140	56600	2830	10,3
40T ₁₁	501	403	59	594	466	248150	9910	20,4	5820	64460	3200	10,4
40T ₁₂	513	407	65	663	521	283730	11060	20,7	6570	73170	3600	10,5
40T ₁₃	527	412	72	746	586	328350	12460	21,0	7480	84130	4080	10,6
40T ₁₄	541	417	79	831	652	376070	13900	21,3	8440	95770	4590	10,7

8 KERGED I-PROFIILID (ГОСТ 6184-52)

Profili nr.	Mõõtmed mm			Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	x—x		y—y				
	h	b	d			t	I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³
16	160	55	2,8	5,3	7,86	426	53,3	6,52	30,3	13,0	4,73	1,14
18	180	60	3,0	5,4	9,07	614	68,2	7,29	39,3	17,1	5,68	1,21
20	200	65	3,2	5,5	10,4	855	85,6	8,05	49,0	21,9	6,73	1,29
22	220	70	3,4	5,8	11,9	1190	108	8,83	61,9	28,7	8,20	1,37
24	240	75	3,6	6,2	13,7	1620	135	9,63	77,6	37,7	10,1	1,47
27	270	80	3,9	6,3	15,8	2300	171	10,7	98,7	46,2	11,5	1,52
30	300	80	4,2	7,0	18,2	3220	215	11,8	125	52,3	13,1	1,50

KARPIERASED (ГОСТ 8240-56*)

Profiili nr.	Kaal kg/m	Mõõtned mm				Ristlõikepindala cm ²	x—x			y—y			z ₀ cm	
		h	b	d	t		I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³		i _y cm
5	4,84	50	32	4,4	7,0	6,16	22,8	9,10	1,92	5,59	5,61	2,75	0,954	1,16
6,5	5,90	65	36	4,4	7,2	7,51	48,6	15,0	2,54	9,00	8,70	3,68	1,08	1,24
8	7,05	80	40	4,5	7,4	8,98	89,4	22,4	3,16	13,3	12,8	4,75	1,19	1,31
10	8,59	100	46	4,5	7,6	10,9	174	34,8	3,99	20,4	20,4	6,46	1,37	1,44
12	10,4	120	52	4,8	7,8	13,3	304	50,6	4,78	29,6	31,2	8,52	1,53	1,54
14	12,3	140	58	4,9	8,1	15,6	491	70,2	5,60	40,8	45,4	11,0	1,70	1,67
14a	13,3	140	62	4,9	8,7	17,0	545	77,8	5,66	45,1	57,5	13,3	1,84	1,87
16	14,2	160	64	5,0	8,4	18,1	747	93,4	6,42	54,1	63,3	13,8	1,87	1,80
16a	15,3	160	68	5,0	9,0	19,5	823	103	6,49	59,4	78,3	16,4	2,01	2,00
18	16,3	180	70	5,1	8,7	20,7	1090	121	7,24	69,8	86,0	17,0	2,04	1,94
18a	17,4	180	74	5,1	9,3	22,2	1190	132	7,32	76,1	105	20,0	2,18	2,13
20	18,4	200	76	5,2	9,0	23,4	1520	152	8,07	87,8	113	20,5	2,20	2,07
20a	19,8	200	80	5,2	9,7	25,2	1670	167	8,15	95,9	139	24,2	2,35	2,28
22	21,0	220	82	5,4	9,5	26,7	2110	192	8,89	110	151	25,1	2,37	2,21
22a	22,6	220	87	5,4	10,2	28,8	2330	212	8,99	121	187	30,0	2,55	2,46

Profiili nr.	Kaal kg/m		Mõõtmed mm				Ristlõikepindala cm ²	x—x			y—y			z ₀ cm
	h	b	d	t	I _x cm ⁴	W _x cm ³		i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³	i _y cm		
													I _x cm ⁴	
24	24,0	240	90	5,6	10,0	30,6	2900	242	9,73	139	208	31,6	2,60	2,42
24a	25,8	240	95	5,6	10,7	32,9	3180	265	9,84	151	254	37,2	2,78	2,67
27	27,7	270	95	6,0	10,5	35,2	4160	308	10,9	178	262	37,3	2,73	2,47
30	31,8	300	100	6,5	11,0	40,5	5810	387	12,0	224	327	43,6	2,84	2,52
33	36,5	330	105	7,0	11,7	46,5	7980	484	13,1	281	410	51,8	2,97	2,59
36	41,9	360	110	7,5	12,6	53,4	10820	601	14,2	350	513	61,7	3,10	2,68
40	48,3	400	115	8,0	13,5	61,5	15220	761	15,7	444	642	73,4	3,23	2,75

KERGED [-PROFIILID (ГОСТ 6185-52)

Profiili nr.	Mõõtmed mm				Ristlõikepindala cm ²	Kaal kg/m	x—x			y—y			z ₀ cm	
	h	b	d	t			I _x cm ⁴	W _x cm ³	i _x cm	S _x cm ³	I _y cm ⁴	W _y cm ³		i _y cm
16	160	50	2,8	4,8	9,01	7,07	368	46,1	6,40	26,5	17,8	4,69	1,41	1,20
18	180	50	3,0	5,2	10,3	8,1	519	57,7	7,10	33,5	20,3	5,29	1,40	1,17
20	200	55	3,2	5,4	12,0	9,4	743	74,3	7,87	43,2	27,9	6,56	1,53	1,25
22	220	55	3,4	6,2	13,9	10,9	1030	93,9	8,62	54,8	33,3	7,86	1,53	1,27
24	240	60	3,6	6,7	16,2	12,7	1440	120	9,44	70,0	46,3	10,0	1,69	1,40
27	270	65	3,9	7,0	19,1	15,0	2120	157	10,5	91,7	62,2	12,3	1,81	1,45
30	300	70	4,2	7,5	22,5	17,6	3060	204	11,7	119	84,0	15,4	1,93	1,54

RAUDTEERÖÖPAD

Tüüp	Mõõtmed mm				I_x cm ⁴	I_y cm ⁴	Rist- löike- pind- ala cm ²	Kaal kg/m
	rööpa kõr- gus	talla laius	seina pak- sus	pea laius				
<i>Laiarööpmelise tee jaoks (ГОСТ 3542-47**, ГОСТ 7173-54, ГОСТ 7174-65 ja ГОСТ 8161-63) — 1524 mm</i>								
P38 (IIa)	135	114	13,0	68	1223	209,3	49,06	38,42
P43	140	114	14,5	70	1489	260,0	57,00	44,65
P50	152	132	16,5	70	2037	377,0	65,80	51,51
P65	180	150	18,0	75	3573	572,0	82,71	64,93
P75	192	160	20,0	75	—	—	95,68	75,10

Kitsarööpmelise tee jaoks (ГОСТ 6368-52) — 750 mm

P8	65,0	54	7,0	27	59,3	9,62	10,76	8,42
P11	80,5	66	7,0	32	125,0	15,10	14,31	11,20
P15	91,5	76	7,0	37	221,6	31,50	19,16	15,00
P18	90,0	80	10,0	40	240,0	47,10	23,07	18,06
P24	107,0	92	10,5	51	468,0	80,60	32,70	25,60

M ä r k u s. Rööbaste normaalne pikkus on 12,5 ja 25 m.

LATT-TERASE (ГОСТ 103-57*) KAAAL kg/m

Laius mm	Paksus mm										
	4	5	6	7	8	10	12	14	16	18	20
50	1,57	1,96	2,36	2,75	3,14	3,92	4,71	5,49	6,28	7,06	7,85
55	1,73	2,16	2,60	3,02	3,45	4,32	5,18	6,05	6,91	7,77	8,64
60	1,88	2,36	2,83	3,30	3,77	4,71	5,65	6,59	7,54	8,48	9,42
65	2,04	2,55	3,06	3,57	4,08	5,10	6,12	7,14	8,16	9,19	10,21
70	2,20	2,75	3,30	3,85	4,40	5,50	6,60	7,70	8,80	9,90	10,99
75	2,36	2,94	3,53	4,12	4,71	5,89	7,07	8,24	9,42	10,60	11,78
80	2,51	3,14	3,77	4,40	5,02	6,28	7,54	8,80	10,05	11,30	12,56
90	2,83	3,53	4,24	4,95	5,65	7,07	8,48	9,89	11,30	12,72	14,13
100	3,14	3,93	4,71	5,50	6,28	7,85	9,42	10,99	12,56	14,13	15,70

RUUTRISTLÕIKEGA VALTSTERAS (ГОСТ 1133-41**)

Ristlõike külje pikkus mm	Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m	Ristlõike külje pikkus mm	Ristlõike-pindala cm ²	Kaal kg/m
8	0,64	0,50	25	6,25	4,91
10	1,00	0,79	28	7,84	6,15
12	1,44	1,13	30	9,00	7,07
16	2,56	2,01	32	10,24	8,04
18	3,24	2,54	40	16,00	12,56
20	4,00	3,14	50	25,00	19,63
22	4,84	3,80			

KATUSEPLEKI (ГОСТ 8075-56*) TAHVLI KAAL kg

Paksus mm	Tahvli mõõtmed mm			
	710×1420	600×2000	750×2000	1000×2000
0,32	2,5	—	—	—
0,35	2,8	—	—	—
0,40	3,2	3,8	4,7	—
0,45	3,5	4,2	5,3	—
0,50	4,0	4,7	5,9	—
0,55	4,4	5,2	6,5	—
0,63	5,0	5,9	7,4	—
0,70	5,5	6,6	8,2	11,0
0,80	1,3	7,5	9,9	12,6
0,90	7,1	8,5	10,6	14,1
1,00	7,9	9,4	11,8	15,7

PAINUTATUD TERASPROFIILID

Profiil	Standard	Mõõtmed mm	
		ristlõige	paksus
Võrdkülgset nurkterased	ГОСТ 8276-63	16×16 . . . 250×250	2 . . . 6
Erikülgset nurkterased	ГОСТ 8278-63	16×10 . . . 250×160	2 . . . 6
Võrdkülgset U-profiilid (R=2 20)	ГОСТ 8278-63	16×10 . . . 400×160	2 . . . 6
Erikülgset U-profiilid	ГОСТ 8281-57	16×10 . . . 400×180	3 . . . 7
C-profiilid	ГОСТ 8282-57	16×10 . . . 400×160	3 . . . 7
Künaprofiilid	ГОСТ 8283-57	16×10 . . . 400×160	3 . . . 7

ALUMIINIUMISULAMITEST PROFIILID

Profiil	Standard	Mõõtmed mm	
		ristlõige	paksus
Võrdkülgised nurkprofiilid	ГОСТ 8110-56	12×12 . . . 60×60	1 . . . 6
Erikülgised nurkprofiilid, muutuva paksusega seinaga	„	15×20 . . . 65×40	1,5 . . . 2 ja 4 . . . 5
T-profiilid, ühtlase paksusega seinaga	„	15×25 . . . 45×40	1 . . . 2,2
I-profiilid	„	23×38 . . . 60×70	1,2 . . . 5
Karpprofiilid	ГОСТ 8113-56	25×15 . . . 80×40	1,5 . . . 5
Äärisega karpprofiilid	„	14×34 . . . 30×42	kuni 3

Torud ja liitmikud

TERASEST, KEERMESTATUD VEE- NING GAASITORUD (ГОСТ 3262-62)

Tinglääbimõõt mm	Välislääbimõõt mm	Kerged		Harilikud		Tugevad	
		seina paksus mm	kaal kg/m	seina paksus mm	kaal kg/m	seina paksus mm	kaal kg/m
6	10,2	1,8	0,37	2,0	0,40	2,5	0,47
8	13,5	2,0	0,57	2,2	0,61	2,8	0,74
10	17,0	2,0	0,74	2,2	0,80	2,8	0,98
15	21,3	2,5	1,16	2,8	1,28	3,2	1,43
20	26,8	2,5	1,50	2,8	1,66	3,2	1,86
25	33,5	2,8	2,12	3,2	2,39	4,0	2,91
32	42,3	2,8	2,73	3,2	3,09	4,0	3,78
40	48,0	3,0	3,33	3,5	3,84	4,0	4,34
50	60,0	3,0	4,22	3,5	4,88	4,5	6,16
70	75,5	3,2	5,71	4,0	7,05	4,5	7,88
80	88,5	3,5	7,34	4,0	8,34	4,5	9,32
90	101,3	3,5	8,44	4,0	9,60	4,5	10,74
100	114,0	4,0	10,85	4,5	12,15	5,0	13,44
125	140,0	4,0	13,42	4,5	15,04	5,5	18,24
150	165,0	4,0	15,88	4,5	17,81	5,5	21,63

ÜLDKASUTATAVAD SEPAMALMIST LIITMIKUD

Nimetus	Läbimõõdud tolli	Pikkus mm	Kõrgus mm	Kaal kg
Muhv	$\frac{1}{2}$	34	—	0,08
	$\frac{3}{4}$	38	—	0,125
	1	42	—	0,185
	$1\frac{1}{4}$	43	—	0,287
	$1\frac{1}{2}$	52	—	0,369
	2	56	—	0,540
Üleminekekolmik	$\frac{3}{4} \times \frac{1}{2}$	68	53	0,225
	$1 \times \frac{1}{2}$	68	61	0,308
	$1 \times \frac{3}{4}$	74	53	0,325
	$1\frac{1}{4} \times \frac{1}{2}$	72	70	0,316
	$1\frac{1}{4} \times \frac{3}{4}$	78	72	0,339
Lihtkolmik	$\frac{1}{2}$	64	48	0,166
	$\frac{3}{4}$	72	55	0,248
Põlvik	$\frac{1}{2}$	46	—	0,120
	$\frac{3}{4}$	55	—	0,182
	1	61	—	0,288
	$1\frac{1}{4}$	69	—	0,404
	$1\frac{1}{2}$	84	—	0,564
Lihtristmik	$\frac{1}{2}$	64	64	0,270
	$\frac{3}{4}$	72	72	0,303
Üleminekuristmik	$\frac{3}{4} \times \frac{1}{2}$	68	68	0,343
	$1 \times \frac{1}{2}$	76	68	0,343
	$1\frac{1}{4} \times \frac{1}{2}$	84	72	0,360
Üleminekumuhv	$\frac{3}{4} \times \frac{1}{2}$	27	36,9	0,058
	$1 \times \frac{3}{4}$	30	47,3	0,097
	$1\frac{1}{4} \times 1$	32	57,7	0,253

MALMIST MUHVOTSAGA VEETORUD (ГОСТ 5525-61*)

Siseläbimõõt mm	Seina paksus mm	Toru pikkus (muhvita) mm	Toru kaal kg
50	7,5	2000	23,9
80	8,0	3000	51,2
100	8,5	3000	70,7
125	9,0	3000	91,8
150	9,5	3000	115,0
200	10,5	4000	218,0
250	11,5	4000	296,0
300	12,5	4000	385,0

MALMIST KANALISATSIOONITORUD (ГОСТ 6942-63*)

Siseläbimõõt mm	Seina paksus mm	Välisläbimõõt mm	2000 mm pikkuse toru ligikaudne kaal kg
50	4,0	58	12,1
100	4,5	109	26,8
150	5,0	160	44,4

Märkus. Torusid läbimõõduga 100...150 mm valmistatakse pikkusega 500, 700, 1000, 1250, 1500, 1750, ja 2000 mm, torusid läbimõõduga 50 mm — pikkusega 250, 500, 750, 1000, 1250, 1500, 1750 ja 2000 mm.

KERAAMILISED KANALISATSIOONITORUD (mõõtmed mm)
(ГОСТ 286-64)

Siseläbimõõt	Välisläbimõõt	Pikkus muhvita	Seina paksus
150	188	1000, 1200	19
200	240		20
250	294		22
300	350		25
350	406		28
400	460	800, 1000, 1200	30
450	518		34
500	572		36
550	628		39
600	682		41

Märkus. Torud peavad taluma hüdraulilist rõhku 2 at.

SISEVESIVARUSTUSE VINÜLPLASTTORUD (MH 1427-61)

Ting- läbi- mõõt mm	Nimi- välisläbi- mõõt mm	Tingrõhk kg/cm ²					
		2,5		6		10	
		Seina paksus mm	Kaal kg/m	Seina paksus mm	Kaal kg/m	Seina paksus mm	Kaal kg/m
6	10	—	—	—	—	1,6	0,067
8	12	—	—	1,6	0,083	1,8	0,090
10	16	—	—	1,6	0,115	1,8	0,126
15	20	1,6	0,146	1,8	0,160	2,0	0,175
20	25	1,6	0,186	1,8	0,205	2,0	0,224
25	32	1,8	0,267	2,0	0,292	2,5	0,359
32	40	1,8	0,339	2,0	0,370	3,1	0,546
40	50	2,0	0,468	2,4	0,557	3,9	0,856
50	63	2,2	0,647	3,0	0,863	4,9	1,35
70	75	2,5	0,883	3,6	1,23	5,8	1,90
80	90	2,8	1,180	4,3	1,76	7,0	2,73
100	110	3,2	1,630	5,3	2,64	8,5	4,06
125	140	4,0	2,590	6,7	4,21	10,8	6,54
150	160	4,0	2,960	7,7	5,54	12,4	8,57

Märkus. Torusid valmistatakse pikkusega 5... 8 m.

Poldid, mutrid, seibid, naelad, kruvid ja kobad

1000 MUSTA POLDI KAAL kg (ümardatud)

Poldivarda pikkus cm	Poldi läbimõõt mm							
	10	12	14	16	18	20	22	24
16	109	166	218	297	396	475	596	678
18	121	184	240	327	434	522	654	746
20	133	200	265	359	474	571	714	817
22	145	220	283	390	514	621	773	888
24	157	238	313	422	554	670	833	959
26	169	256	337	453	613	719	893	1030
30	193	292	386	517	674	818	1012	1172
35	223	337	446	596	774	942	1162	1350
40	253	382	507	675	874	1065	1311	1527
45	283	427	567	754	974	1189	1461	1705
50	313	472	628	833	1074	1312	1610	1882
55	343	517	688	912	1174	1436	1760	2060
60	373	562	749	991	1274	1559	1909	2337
70	433	652	870	1149	1474	1806	2208	2592
80	492	742	991	1307	1674	2053	2507	2947

1000 MUSTA MUTRI JA SEIBI KAAL kg (ümardatud)

Detail	Poldi läbimõõt mm							
	10	12	14	16	18	20	22	24
Kuuekandilised mutrid	11,1	24,4	28,6	42,0	70,1	73,5	106,5	109,8
Neljakandilised mutrid	13,1	27,6	32,4	49,4	82,7	88,2	127,5	133,4
Seibid	10,5	12,5	14,5	16,5	19,0	21,0	23,0	25,0

PAPINAEALAD (ГОСТ 4029-63)

Läbimõõt mm	Pikkus mm	Pea väikseim läbi- mõõt mm	1000 naela kaal kg
2	20; 25	5	0,519; 0,642
2,5	32; 40	6,25	1,28; 1,58
3	40	7,5	2,31

EHITUSKOBAD (SIRGED JA PAINUTATUD)

Mõõtmed mm (selja pik- kus×harude pikkus×pak- sus)	Kaal kg	
	ümmarguse rist- lõikega	nelinurkse rist- lõikega
200× 80× 8	0,14	0,18
200× 80× 10	0,22	0,29
300× 100× 10	0,31	0,40
300× 100× 12	0,45	0,57
400× 120× 12	0,57	0,73
400× 120× 16	0,89	1,13
500× 140× 16	1,08	1,38
500× 140× 18	1,58	1,69

ÜMMARGUSED EHITUSNAELAD (ГОСТ 4028-63*)

Läbimõõt mm	Pikkus mm	Pea väik- seim läbi- mõõt mm	1000 naela kaal kg	Läbimõõt mm	Pikkus mm	Pea väik- seim läbi- mõõt mm	1000 naela kaal kg
0,8	8; 12	1,6	0,035; 0,054	2,5	50; 60	5,0	1,93; 2,31
1,0	16	2,0	0,105	3,0	70; 80	6,0	3,88; 4,44
1,2	16; 20; 25	2,4	0,154; 0,196	3,5	90	7,0	6,8
			0,232	4,0	100; 120	7,5	9,8; 11,77
1,4	25; 32; 40	2,8	0,320; 0,403;	5,0	120; 150	9,0	18,3; 22,4
			0,500	6,0	150; 200	11,0	33,2; 44,2
1,6	25; 40; 50	3,2	0,420; 0,656;	8,0	250	14,0	98,2
			0,814				
1,8	32; 40; 50	3,5	0,675; 0,817;				
			0,997				
2,0	40; 50	4,0	0,986; 1,23				

1000 SALAPEAGA KRUVI KAAL kg (ГОСТ 1145-60*)

Läbi- mõõt mm	Pikkus mm								
	6	9	12	15	18	22	26	30	35
1,5	0,063	0,091	0,121	—	—	—	—	—	—
2,0	0,119	0,168	0,221	0,274	—	—	—	—	—
2,5	0,192	0,283	0,368	0,453	0,542	0,658	0,780	—	—
3,0	—	0,401	0,536	0,657	0,783	0,448	1,124	1,294	—
3,5	—	—	0,755	0,922	1,096	1,324	1,563	1,806	2,116
4,0	—	—	—	1,163	1,387	1,688	1,999	2,301	2,671
4,5	—	—	—	—	1,876	2,264	2,672	3,069	3,550
5,0	—	—	—	—	—	2,637	2,101	3,550	4,126
6,0	—	—	—	—	—	—	—	5,400	6,225
	40	45	50	60	70	85	100	120	
3,5	2,379	—	—	—	—	—	—	—	—
4,0	3,038	3,412	3,782	4,523	—	—	—	—	—
4,5	4,051	4,541	5,032	6,013	7,260	—	—	—	—
5,0	4,693	5,260	5,827	6,961	8,095	—	—	—	—
6,0	7,111	7,967	8,822	10,52	12,24	14,41	—	—	—
7,0	—	10,93	12,11	14,45	16,80	19,81	23,83	—	—
8,0	—	—	15,84	18,89	21,93	25,86	31,07	—	—
10,0	—	—	—	—	—	41,09	49,34	59,06	—

Trossid, ketid, köied

130 kg/mm² TÕMBETUGEVUSEGA TERA STRAADIST ORGAA-
NILISE SÜDAMIKUGA TÕSTETROSSID

Trossi läbimõõt mm	Lubatud töökoormus kg		Purustav koormus kg	Kaal kg/m
	koorma üm- berhaarami- sel	koorma üm- berhaarami- seta		

6×19+1 (ГОСТ 3070-55)

7,7	250	410	2460	0,21
9,3	360	600	3560	0,30
11,0	485	800	4840	0,41
12,5	630	1050	6330	0,54
14,0	800	1350	8000	0,69
15,5	1000	1650	9860	0,85
17,0	1200	2000	11900	1,03
18,5	1400	2400	14100	1,22
20,0	1700	2800	16700	1,43
23,5	2200	3700	22100	1,90
25,0	2500	4250	25250	2,17

6×37+1 (ГОСТ 3071-55)

11,0	465	775	4630	0,41
13,0	670	1100	6690	0,59
15,5	900	1500	9100	0,80
17,5	1200	2000	11890	1,05
19,5	1500	2500	15000	1,32
21,5	1850	3100	18700	1,60
24,0	2250	3750	22500	1,99
26,0	2700	4500	26900	2,38

M ä r k u s. Kui trossi tõmbetugevus on 140, 150, 160 või 170 kg/mm², on tema lubatud töökoormus vastavalt 1,08, 1,15, 1,23 või 1,30 korda suurem.

KALIIBRITUD KEEVITATUD KOORMA- JA TÕMBEKETID (ГОСТ 2319-55)

Lüli mõõtmed mm			Proovikoormus t	Purustav koormus t	Kaal kg/m
Terasvar- da läbi- mõõt	samm	laius			
5	19	19	0,32	0,64	0,50
6	19	21	0,50	1,00	0,74
7	21	24	0,80	1,60	1,05
8	23	27	1,20	2,40	1,40
9	27	32	1,55	3,10	1,76
11	31	36	2,30	4,60	2,58
13	36	43	3,30	6,60	3,70
16	44	53	5,10	10,20	5,60
18	50	58	6,40	12,80	6,94
20	56	66	8,00	16,00	8,76
23	64	76	10,50	21,00	11,40
26	72	84	13,30	26,60	14,51
28	78	91	15,60	31,20	16,94
30	84	98	17,80	35,30	19,35

KOLMEKEERMELISED HARILIKUD KANEPKÖIED (ГОСТ 483-55)

Mõõtmed			Lubatud koormus kg		Kaal kg/m	
ümber- mõõt mm	läbimõõt mm	ristlõike tingpind- ala mm ²	tõrva- mata	tõrvatud	tõrva- mata	tõrvatud
30	9,6	72	36	32	0,070	0,083
35	11,1	97	48	43	0,087	0,103
40	12,7	127	63	57	0,117	0,138
50	15,9	199	100	90	0,174	0,205
60	19,1	287	145	130	0,248	0,293
75	23,9	449	225	200	0,395	0,466
90	28,7	647	325	290	0,572	0,675
100	31,8	794	400	360	0,700	0,826
125	39,8	1244	625	560	1,100	1,300
150	47,8	1795	900	850	1,560	1,840
175	55,7	2437	1220	1100	2,160	2,550
200	63,7	3187	1600	1450	2,800	3,300

Puitmaterjalid

PALKIDE MAHT m³ (ГОСТ 2708-44*)

Pikkus m	Ilma kooreta ladva läbimõõt cm							
	12	14	16	18	20	22	24	26
2,75	0,035	0,047	0,063	0,079	0,097	0,118	0,143	0,169
3,0	0,038	0,052	0,069	0,086	0,107	0,130	0,157	0,180
3,5	0,046	0,061	0,082	0,103	0,126	0,154	0,184	0,215
4,0	0,053	0,073	0,095	0,120	0,147	0,178	0,210	0,250
4,5	0,063	0,084	0,110	0,138	0,170	0,200	0,240	0,280
5,0	0,073	0,097	0,124	0,156	0,190	0,230	0,270	0,320
5,5	0,083	0,110	0,140	0,175	0,210	0,250	0,300	0,350
6,0	0,093	0,123	0,155	0,189	0,230	0,280	0,330	0,390
6,5	0,103	0,133	0,170	0,21	0,250	0,300	0,350	0,420
7,0	0,114	0,150	0,194	0,23	0,280	0,340	0,400	0,460
7,5	0,125	0,164	0,200	0,25	0,300	0,370	0,430	0,500
8,0	0,138	0,179	0,220	0,28	0,330	0,400	0,470	0,540
8,5	0,150	0,195	0,240	0,30	0,360	0,430	0,500	0,580
9,0	0,166	0,212	0,260	0,32	0,390	0,460	0,550	0,630

PEENE ÜMARPUIDU MAHT m³ (ГОСТ 2708-44*)

Pikkus m	Ilma kooreta ladva läbimõõt cm							
	4	5	6	7	8	9	10	11
3	0,0065	0,0088	0,012	0,015	0,017	0,021	0,026	0,032
4	0,0093	0,013	0,017	0,021	0,026	0,032	0,037	0,045
5	0,013	0,018	0,022	0,028	0,035	0,043	0,051	0,062
6	0,016	0,023	0,028	0,036	0,045	0,055	0,065	0,080
7	0,020	0,029	0,037	0,045	0,057	0,069	0,082	0,098
8	0,026	0,036	0,047	0,058	0,071	0,084	0,100	0,120
9	0,031	0,043	0,056	0,070	0,084	0,100	0,122	0,140

100 m LAUDADE VÕI PRUSSIDE MAHT m³

Pak- sus mm	Laius cm							
	12	14	16	18	20	22	24	26
13	0,156	0,182	0,208	0,234	0,260	—	—	—
16	0,192	0,224	0,256	0,288	0,320	0,352	—	—
19	0,228	0,266	0,304	0,342	0,380	0,418	0,456	—
22	0,264	0,308	0,352	0,396	0,440	0,484	0,528	0,572
25	0,300	0,350	0,400	0,450	0,500	0,550	0,600	0,650
36	0,360	0,420	0,480	0,540	0,600	0,660	0,720	0,780
40	0,480	0,560	0,640	0,720	0,800	0,880	0,960	1,040
50	0,600	0,700	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200	1,300
60	0,720	0,840	0,960	1,080	1,200	1,320	1,440	1,560
70	0,840	0,980	1,120	1,260	1,400	1,540	1,680	1,820
80	0,960	1,120	1,280	1,440	1,600	1,760	1,920	2,080
90	1,080	1,260	1,440	1,620	1,800	1,980	2,160	2,340
100	1,200	1,400	1,600	1,800	2,000	2,200	3,400	2,600
150	1,800	2,100	2,400	2,600	3,000	3,300	3,600	3,900
200	2,400	2,800	3,200	3,600	4,000	4,400	4,800	5,200

VINEERITAHVLITE HULK KUUPMEETRIS tk.

Tahvli paksus mm	Tahvli mõõtmed mm				
	1830×1220	1525×1525	1525×1220	1525×725	1220×725
1,5	290	287	358	602	752
2,0	224	215	269	452	565
2,5	179	172	215	362	452
3	149	143	179	301	377
4	112	108	134	226	283
5	90	86	108	181	226
6	75	72	90	151	188
8	56	54	67	113	141
9	50	48	60	101	126
10	45	43	54	90	113
12	37	36	45	75	94

Parketi (ГОСТ 862-60) materjaliks on tamme-, pöögi-, kase-, männi-, lehise-, saare-, vahtra-, jalaka-, kastani- ja valge akaatsia puit. Parketi-materjalide niiskus võib olla maksimaalselt $8 \pm 2\%$.

Valmistatakse 150 . . . 400 mm pikkusi ja 30 . . . 60 mm laiusi parketilippe. Kõvadest puiduliikidest lippide paksus on 15 mm, männist ja lehisest lippidel 18 mm.

PARKETILIPPIDE ARV PÖRANDAS tk/m²

Lipi laius mm	Lipi pikkus mm				
	150	200	250	300	400
30	222	168	134	111	84
35	190	143	114	95	72
40	168	125	100	84	63
45	148	111	89	74	56
50	134	100	80	67	50
55	122	91	73	61	46
60	111	84	67	56	42

PUITAKNAD JA -UKSED (ГОСТ 475-62)

Tehnilised tingimused kehtivad elamute ja tsiviilhoonete puituste (ГОСТ 6629-64) ning puitakende ja -rõduuste (ГОСТ 11214-65) kohta.

Olenevalt puidu kvaliteedist kuuluvad tooted esimesse, teise või kolmandasse sorti. Kolmanda sordi tooteid on lubatud kasutada abi-, lao- ja teistes kõrvalruumides ning ajutistes hoonetes.

Toodete ja detailide ristlõiked ning mõõtmed peavad vastama standarditele.

LUBATUD HÄLBED VÄRVIMATA AKENDE, USTE JA NENDE DETAILIDE NIMIMÕÖTMETEST

Nimetus	Hälve mm		
	kõrgusest	laiusest	paksusest
Akna- ja ukseplokid	± 3	± 3	± 2
Raamide framuugid, õhuaknad ja akende avanevad raamid. Uksetiivad. Piidad	± 2	± 2	± 1
Raampuud, klaasiliistud ja -raa- mid, uste raamistik	—	± 1	± 1
Postid, impostid ja piitade prus- sid	—	± 2	± 2

AKENDEKS JA USTEKES KASUTATAVA PUIDU KVALITEET

Puidu vead	Õhuakende raampuud, klaasiliistud ja -raamid, veelauad, uste raamistik	Raampuud, postid ja impostid	Akna- ja uksepildid
Lubatud vead			
Kokkukasvanud, terved ja tumedad oksad:	Mitte suuremad kui (osades külje laiuusest):		
a) igasuguse paksusega detailide laiematel külgedel	1/5	1/3	1/2
b) paksude (>26 mm) detailide servadel	1/4	1/2	2/3
c) õhukeste (≤26 mm) detailide servadel	1/3	2/3	1
Okste hulk detaili külje 1 m kohta ei tohi ületada:			
d) >104 mm laiustel külgedel . .	—	4	4
e) 26 . . . 104 mm laiustel külgedel	1,5	3	3
f) <26 mm laiustel külgedel . .	1	2	2
Osaliselt kokkukasvanud, mitte-kokkukasvanud terved ja tumedad oksad:	Lubatakse kokkukasvanud okste hulgas tingimusel, et nad lõigatakse välja ja avad suletakse korkide sisseliimimisega. Okste mõõtmed osades külje laiuusest ei tohi ületada:		
a) igasuguse paksusega detailide laiematel külgedel	1/6	1/4	1/3
b) paksude detailide servadel . .	1/5	1/3	2/3
c) õhukeste detailide servadel . .	1/4	1/2	1
Okste hulk detaili külje 1 m kohta ei tohi ületada:			
d) >104 mm laiustel külgedel . .	—	3	3
e) 26 . . . 104 mm laiustel külgedel	1	2	2
f) <26 mm laiustel külgedel . .	0,5	1,5	1,5

M ä r k u s. Okste mõõtmed määratakse ГОСТ 2140-61 põhjal.

PUITDETAILIDE MAKSIMAALNE NIISKUS

Aknaraamide, rõduuste, framuugide, õhuakende ja siseuste piitade detailidel	12%
Akende ja välisuste piitadel	18%
Uste raamistikul	10%

Märkus. Puidust täiteklotside, naaglite jne. niiskus peab olema 2... 3% vähem kui vastava detaili normitud niiskus.

PUITTOOTED EESTI NSV-s

Eesti NSV-s valmistatavate puittoodete nomenklatuur on toodud kataloogis ДИ-ЭСТ-67. Nende kasutamine on kohustuslik kõigil Eesti NSV ehitistel, välja arvatud eksperimentaal- ja unikaalhooned. Kataloogis on toodud ukсед, aknad, väravad, luugid, puitkilbid, trepid, seinakapid, katuste elemendid, aknalauad, põrandaliistud jne.

PUITKIUDPLAADID

Näitaja	Harilikud puitkiudplaadid (ГОСТ 4598-60)	Põrandakatteplaadid (ГОСТ 9460-60)	Värvitud pinnaga viimistlusplaadid (ГОСТ 8904-66)
Mõõtmed mm:			
laius	1200; 1600	1200; 1600; 1800	1200; 1600; 1800
pikkus	1200... ... 3600	1200... ... 5400	1800... ... 2700
paksus	3... 25	3; 4	3,5
Mahukaal kg/m ³	≤ 1100	≥ 950	900... 1100
Paindetugevus kg/cm ²	12... 500	500	300; 400
Sooja-erijuhtivus kcal/mh°C	≤ 0,08	—	—
Niiskus %	≤ 12	6... 10	6... 10

PUITLAASTPLAADID (ГОСТ 10632-63). LIIGITUS JA KONSTRUKTSIOON

	Pealt viimistlemata		Paberi, spooni või noavineeriga kaetud	
	ühekihilised	kolmekihilised	tühemeteta	tühemetega
Näitaja	laastudega piki plaate		laastudega ristil plaate	
	ПС-1		ЭСС	
	ПТ-1		ПТ-3	
	A	B	A	B
Mahukaal g/cm ³	0,50... ...0,65	0,66... ...0,80	0,50... ...0,65	0,66... ...0,80
Paindetugevus kg/cm ²	170	130	100	80
Tursumine vee mõjul %:	14	18	120	100
hüdrofoobsete lisanditega	22	25	60	40
hüdrofoobsete lisanditeta			Ei normita	

PUITLAASTPLAATIDE MÕÕTMED mm

Plaadi mark	Pikkus	Laius	Paksus
ПС-1 ПТ-1	3500	1750	10 13
ПС-3 ПТ-3		1500	16 19 22 25
ЭСС, ЭТС	1525 2000 2500	1250	13 16 19 22
ЭЛМ	1525 2000 2500	1250	25 30 35 40 50

Värvid ja lakid

PIGMENTID JA VÄRVIPASTAD

Pigmenti nimetus	Standard	Sort	Katvus g/m ²	Erikaal	Pigmenti baasil valmistatud värvi-pasta standard
Barüütvalge	—	—	120	—	—
Tehiskinaver	OCT 10934-40*	a) kriidilisandiga (hele, tume) b) tavaline (hele, tume) c) spetsiaaltöödeks	80...120	—	OCT 10934-40*
Looduslik kriit Tehniline kriit	ГОСТ 1498-64 ГОСТ 842-52**	Olenevalt kaltsiumkarbo-naadi sisaldusest: A — 98% B — 95% B — 90%	100...120	1,2...1,3	—
Kroomkollane (pliiikroon)	ГОСТ 478-62*	Kollane: 000 00 0 Sidrunkollane: 000	40 45 50 50	6,0	—

		00 0 Oranz		60 65 45		
Kroomoksiid	ГОСТ 2912-65	OX-1 OX-2	8...12	—	—	ГОСТ 6075-67
Litopoonvalge	ГОСТ 907-53*	—	120	4,25	—	ГОСТ 6075-67
Mangaandioksiid (pürolusiit, mangaan- must)	ГОСТ 4470-48*	—	40	—	—	—
Marsipunane	ТУ МХП 1087-44	A B	10 20	—	—	—
Looduslik muumia	—	hele tume boksiitmumia	45 30 60	—	—	ГОСТ 8866-58
Tehismumia	—	hele tume	20 15	1,35	—	—
Ooker	ГОСТ 8019-56	kõrgem sort — A uhutud — B tavaline — B	65 70 90	3,5	—	ГОСТ 8866-58
Pariisi sinine (milori sinine, maalri- laseur)	ГОСТ 10960-64	Л-1 Л-2	—	1,5	—	—

Pigmenti nimetus	Standard	Sort	Katvus g/m ²	Erikaal	Pigmenti baasil valmistatud värvi-pasta standard
Pliimennik	ГОСТ 1787-50*	—	100	9	—
Pliiroheline (kroonroheline)	OCT 13966-40*	—	17 28 40	—	—
Pliivalge	CT 27-5905	—	185... 210	6,8	—
Rauamennik	ГОСТ 8135-62	A B	20	2	ГОСТ 8866-58
Looduslik siena	—	—	—	3,45	—
Titaanvalge	ТУ МКПКУ 410-57	M-1 T-1 T-2	50 55 75	—	—
Tsinkkroon	OCT 10937-40*	Sidrunkollane C nr. 0; X nr. 0 Kollane C nr. 1; X nr. 1	120 170	—	—

Tsinkroheline	—	Täisroheline (täiteaineta) nr. 1 (50% täiteainet) nr. 2 (75% täiteainet)	28 45 70	—	OCT 10939-40*
Tsinkvalge	ГОСТ 202-62	M-1 B-1 M-2 B-2 П-1 П-2 БС	100	5,7	ГОСТ 482-67
Ultramarini	ОСТ НКТП 3160*	УМ-1 УМ-2 УМ-3	—	—	—
Umbra	—	—	40	2,2	—
Vaseroheline (keisriroheline)	—	—	—	—	OCT 2835 (koos pliivalgega)

Peale nende toodetakse värvilisi õlivärvipastasid (ГОСТ 695-55* ja ГОСТ 8292-57), sinakashalli (ГОСТ-1031-53*) ja musta õlivärvipastat (ГОСТ 6586-66).

PIGMENTIDE KASUTUSALA

Pigmenti nimetus	Õli- värv	Email- värv	Liim- värv	Emul- sioon- värv	Sili- kaat- värv	Lubi- ja tse- ment- värv
Barüütvalge	+	+	—	+	+	—
Kinaver (tehis-)	+	+	+	+	—	+
Kriit	—	—	+	—	+	—
Kroomkollane	+	+	+	—	+	—
Kroomoksiid	+	+	+	+	+	+
Litopoonvalge	+	+	—	+	—	+
Mangaandioksiid	+	+	+	+	+	+
Marsipunane	+	+	+	+	+	+
Muumia	+	+	+	+	+	+
Ooker	+	+	+	+	+	+
Pariisi sinine	+	+	+	—	—	—
Pliimennik	+	+	—	—	—	—
Pliiroheline	+	+	—	—	—	—
Pliivalge	+	+	—	—	+	—
Rauamennik	+	+	+	+	+	+
Siena	+	+	—	+	+	—
Tahm	+	+	+	+	+	+
Titaanvalge	+	+	—	+	+	+
Tsinkkroon	+	+	+	—	+	—
Tsinkroheline	+	+	+	—	—	—
Tsinkvalge	+	+	—	+	+	—
Ultramariin	—	—	+	+	+	+
Umбра	+	+	—	+	+	—
Vaseroheline	+	+	—	—	—	—

VÄRNITSAD

Nimetus	Standard	Materjali iseloomustus ja kasutusala
Naturaalne linaõli- või kanepiõlivärnits	ГОСТ 7931-56	Kasutatakse välistöödel, kus kehtivad ranged nõuded ilmastikukindluse kohta
Polümeriseeritud värnits	—	Poolnaturaalne värnits. Kasutatakse sisemistel ja välistel maalritöödel
Kombineeritud värnits	ТУ МХП 482-45	Poolnaturaalne värnits mark K ₁ , K ₂ , K ₃ , K ₄ . Kasutatakse sisemistel maalritöödel, värnitsat K ₃ ka välistöödel

Nimetus	Standard	Materjali iseloomustus ja kasutusala
Oksool	ГОСТ HKПП 7474/581	Poolnaturaalne värnits. Kasutatakse kõikidel maalritöödel
Segaoksool	ГОСТ 190-41*	Poolnaturaalne värnits. Kasutatakse sisetöödel, välja arvatud põrandate värvimine
Glüftaalvärnits	ГОСТ 8040-56	Poolnaturaalne värnits. Kasutatakse välistel ja sisemistel maalritöödel. Ilmastikukindel
Kastoorõlivärnits	OCT HKПП 538	Poolnaturaalne värnits. Kasutatakse hoonete si- seviimistlusel, välja ar- vatud põrandate värvimi- ne

LAKID

Nimetus	Standard	Kasutusala
<i>Õli- ja õlivaiklakkid</i>		
Lakk nr. 4	ГОСТ 5470-50*	Hele ja tume. Kasutatakse värvimata ja värvitud pindade lakkimiseks. Pole lubatud kasutada välistöödel
Lakk nr. 5	„	Sama mis lakk nr. 4, kuid võib kasutada ka välis- töödel
Lakk nr. 6	„	Hele ja tume. Ilmastiku- kindel. Soovitav kasu- tada välistöödel
Lakk nr. 8 Alküülfenoollakk nr. 171	TY MXP 1558-47	Sisedekoratiivtöödeks Kõrgekvaliteediliseks vä- liviimistluseks (tram- mide, trollibusside, raudteevagunite jne. lakkimisel)
Alküülfenoollakk ФЛ-14	BTY KY 493-57	Suure ilmastikukindlusega email- ja alumiinium- värvide valmistamiseks ja metallpindade kat- miseks

Nimetus	Standard	Kasutusala
Alkүүлfenoollakk CB-1	BTY MXII 2105-49	Õlivärviga värvitud seinte lakkimiseks tehnilistes laboratooriumides nende õli- ja bensiinipüsivuse suurendamiseks
Glüftaallakk nr. 321	TY MXII 1331-49	Segus kuivade pigmentide või õlivärvipastadega kuumade pindade värvimiseks
Kresoolõlilakk nr. 9-627	TY MXII 1701-47	„
Lakid nr. 74 ja 75	ГОСТ 6807-53*	Metallpindade pahtlikitide valmistamiseks
Karbamiid-formal- dehüüdlakk MЧ-26	МГ TY УХII 44-58	Koos sikatiiviga põrandade lakkimiseks
<i>Bituumen- ja asfallakid</i>		
Õlibituumenlakk nr. 177	ГОСТ 5631-51*	Metallpiirete, torude, ahjude jne. värvimiseks. Alumiiniumi- või pronksipulbri lisamisel 20% saadakse värv АЛ-177, mida kasutatakse metalli ja puidu värvimiseks sise- ja välistöödel
Must õlilakk nr. 102/19	TY MXII 1602-47	Ahjude, gaasipliitide jne. värvimisel
Asfaltbituumenlakk nr. 35	TY МТУХII 101-58	Mitmesuguste metalltoodete värvimiseks. On vähem ilmastikukindel kui lakk nr. 177
Asfaltbituumen- lakid nr. 67 ja 68	ГОСТ 312-43* TY MXII 1574-47	Kiirelt kuivavad. Kasutatakse torude, akna- ning ukse suluste jne. värvimiseks
Must lakk Ч-2	ГОСТ 2347-43*	Metallkonstruktsioonide ja -detailide värvimiseks. On ilmastikukindel
<i>Piirituslakid ja polituurid</i>		
Šellaklakk nr. 7	ГОСТ 7573-55	Mööbli kõrgekvaliteediliseks viimistlemiseks
Šellakpolituurid nr. 13, 14, 15 ja 16	ГОСТ 7572-55	Puitdetailide ja piiritus- ning õlilakkidega kaetud pindade poleerimiseks

Nimetus	Standard	Kasutusala
<i>Tsellulooslakid</i>		
Nitroglüftaallakid nr. 754 ja 757	BTY MXII 245-53	Puitdetailide ja eelnevalt värvitud seinte lakki- miseks. Ei kõlba välis- töödel
Tsapoonlakid nr. 951 (värvitu), 956 (punane), 959 (roheline), 964 (si- nine), 963 (lilla), 955 (must)	ГОСТ 5236-50*	Sisedekoratiivtöödel
<i>Nitrotselluloos- ja etüütsellulooslakid</i>		
Nitrotsellulooslakid nr. 930, BK-1, HЦ-312, HЦ- -314, HЦ-315	TY MXII 270-41 TY KY 461-56 ГОСТ 5171-49*	Laudsepatoodete, metall- esemete ja ruumide sein- te lakkimiseks
Etüütsellulooslakk ЭКЛ-1	BTY MXII 2375-50	„
<i>Emulsioon- ja emailvärvid</i>		
Polüvinüülats- taatvärvid BA- -17, BA-27A, BA-27	ГОСТ 11000-64	Sisetöödel (BA-17 ka vä- listöödel) puit- ja krohv- pindade värvimiseks. Põrandate värvimiseks ei kõlba
Butadieenstürool- värvid KЧ-26A, KЧ-26	„	„
Emulsioonemail- värvid СЭМ	ГОСТ 5787-51	„
Perklorovinüülvär- vid ПХВ, ПХВ- -1, ХСЭ	ГОСТ 6993-54 ГОСТ 7313-55	Välistingimustes oleva puidu ja metalli vär- vimiseks
Perklorovinüülvär- vid ХФК	BTY MXII KY 407- -56	Fassaadide värvimiseks. Keelatud on kasutada suvel ja sisetöödel
Glüftaalemailvär- vid ФО	ГОСТ 64-56	Sisetöödel metalli, puidu, krohvi värvimiseks
Nitroglüftaalemail- värvid HKO	ГОСТ 6631-65	Puit-, metall- ja krohv- pindade värvimiseks vä- lis- ja sisetöödel

Nimetus	Standard	Kasutusala
Alküülstüroolemailvärvid ЭС	ТУ КУ 401-54	Valge emailvärviga värvitakse meditsiinilist ja köögimööblit, toonvärviga radiaatoreid, torusid, krohvitud pindu jne.
Pentaftaalemailvärvid ПФ-115	ГОСТ 6465-63*	Ilmastikupüüvad. Soovitav kasutada hoonete fassaadide, samuti sanitaarsõlmede, kirurgia-kabinettide, köökide jne. värvimiseks
Emailvärvid П6 ja П8	БТУ МХП ОИЦ 269-54	Põrandate värvimiseks
Etüültselluloosemailvärvid ЭДМ	БТУ МХП 4392-55	Pole ilmastikukindlad. Kasutatakse sissehitatud mööbli värvimiseks

VÄRVIDE JA LAKKIDE KASUTUSALA

Materjal	Välis- töödel	Sise- töödel	Kroh- vil	Betoo- nil	Puidul	Metallil

Õli- ja emailvärvid

Alküülstüroolemailid	+	+	+	+	+	+
Glüftaalemailid ФО	-	+	+	-	+	+
Emailid П-6 ja П-8	-	+	-	-	+	-
Nitroglüftaalemailid	+	+	+	+	+	+
Pentaftaalemailid	+	+	+	+	+	+
Tselluloosvärvid	-	+	-	-	+	-
Ölivärvid	+	+	+	+	+	+

Mineraal- ja polümeertsementvärvid

Lubivärvid	+	+	+	+	+	-
Silikaatvärvid	+	+	+	+	-	-
Tsementvärvid	+	+	+	+	-	-
Polümeertsementvärvid	+	+	+	+	+	+

Emulsioon- ja perklorovinüülvärvid

Polüvinüülatsetaatvärvid	+	+	+	-	+	-
Butadienstüroolvärvid	+	+	+	-	-	-
Emulsioonvärvid СЭМ	-	+	+	-	+	-
Perklorovinüülvärvid	+	-	+	-	+	-

MAALRITÕÖDE ABIMATERJALID

Materjali nimetus	Standard	Kasutusala
Tehniline vaskvitriol	ГОСТ 2142-67	Koos seebi ja liimiga kruntsegude valmistamiseks
Tehniline solventnafta	ГОСТ 1928-67	Glüftaal- ja pentaftaal-lakkide ja -värvide, samuti õli-, vaik- ja asfalt-lakkide lahustamiseks
Tehniline butanool	ГОСТ 5208-50	
Lahjendi РДВ	ГОСТ 4399-48	Nitroemalide, -lakkide ja -pahtelkittide vedeldamiseks
Lakibensiin (white-spirit)	ГОСТ 3134-52*	Värnitsate, lakkide, õli-värvide ja emailvärvide vedeldamiseks
Tärpentin	ГОСТ 1571-66	Õli- ja emailvärvide ning lakkide vedeldamiseks
Lahustid nr. 1 ja 2	ТУ МХП 1327-45	Õli- ja glüftaallakkide ja -emalide vedeldamiseks
Vaik-õlipahteldussegud ЛШ-1 ja ЛШ-2	ТУ МХП 1805-48	Õli- ja emailvärvaluste pindade pahteldamiseks
Perklorovinüül-pahteldussegu XBШ-4	ТУ МХП 2187-50	Perklorovinüülvärvidega värvitavate pindade pahteldamiseks
Kruntsegu ГФ-020	ГОСТ 4056-63	Metall- ja puitpindade kruntimiseks enne värvimist õli- või emailvärvidega
Õlilakk-kruntsegu	ГОСТ 349-41*	Metallpindade kruntimiseks värvimisel nitro-, õli- ja emailvärvidega
Perklorovinüül-kruntsegu	БТУ КУ 407-56	Hoonete fassaadide värvimisel kruntimiseks
Lahusti nr. 646	ГОСТ 5630-51	Lisatakse nitroemalidele ja -lakkidele nende vedeldamiseks
Sikatiivid nr. 63 (hele) ja nr. 64 (tume)	ГОСТ 1003-41	Värnitsate, õlilakkide ja -värvide kuivamise kiirendamiseks

Seinakattematerjalid

Tapeete (ГОСТ 6810-65) valmistatakse tapeedipaberile toonvärvi ja mustrite pealekandmise või sissepressimise teel.

Toodetakse kruntimata ja krunditud tapeete.

1. Kruntimata tapeedi «A» alus on vähemalt 80% ulatuses värvitud ja muster peale trükitud; (või reljeefne); tapeedil «B» on sissepressitud muster.

2. Krunditud tapeedid on: A — fooni- ja laetapeedid, millel krunditud aluspaberile on trükitud muster; B — ühe- või mitmevärvilisele foonile trükitud ja sissepressitud mustriga tapeedid; Г — reljeeftrü-kiga; Д — niiskuskindlad, trükitud mustriga; E — trükitud mustriga, kilega kaetud; Ж — sissepressitud mustriga, koos trükitud mustriga või ilma selleta; З — niiskuskindlad, sissepressitud mustriga; И — metallitatud satiini- või siiditaolise pinnaga; K — spetsiaalse viimist-lusega, niiskuskindlad.

Tapeete toodetakse laiusega 500, 600 ja 750 mm ning turustatakse rullidena, milles on 6...12 m. Ehitusorganisatsioonide nõudmisel turustatakse tapeete rullidena, milles on 30...500 m.

Linkrust (ГОСТ 5724-51) kujutab endast paberilusest ja pakse-mast kattekihhist rullmaterjali. Kattekiht valmistatakse taimeõlide, rasvade või nende aseainete baasil. Kattekihina kasutatakse ka sünteetilisi vaike või plastifitseeritud nitrotselluloosi, millele on lisatud täiteaineid (kipsi, asbestjahu jne.). Linkrusti kasutatakse ühiskondlike hoonete ja elamute siseseinte viimistlemiseks. Olenevalt otstarbest toodetakse linkrusti seinte katmiseks ja bordüürideks. Ühes rullis on vähemalt 12 m 500...750 mm laiust seinalinkrusti, bordüürilink-rusti laius on 100...350 mm. Linkrusti paksus on 0,6...1,2 mm.

Kuivkrohvplaadid (ГОСТ 6266-52*) on valmistatud mineraalsete või orgaaniliste lisanditega (või ilma lisanditeta) ehituskipsist ja kar-tongist, millega peavad olema kaetud mõlemad kuivkrohvplaadi pool-ed ja servad peale otsmiste.

Kuivkrohvi kasutatakse alla 70%-lise õhuniiskusega ruumide sise-seinte ja lagede katmiseks.

Kvaliteedilt jagatakse kuivkrohvplaadid I ja II sorti.

Plaatide pikkus on 2700, 2900 ja 3300 mm, laius 1200 mm, paksus 8 ja 10 mm.

Keraamilised fassaadiplaadid (ГОСТ 6664-59) on sileda pealis-pinnaga. Nad on määratud hoonete välisviimistluseks.

Keraamilisi plaate siseruumide seinte katmiseks (ГОСТ 6141-63) valmistatakse savist (lisanditega ja ilma) põletamise ja glasuurimisega. Toodetakse ruudukujulisi plaate külje pikkusega 100 ja 150 mm, rist-küljelulisi ja figurseid plaate.

Plaatide paksus ei tohi ületada 6 mm, ääreplaatidel 10 mm.

Dekoratiivne kihiline paberplastik (ГОСТ 9590-61). Ühe- ja mitme-värvilist kihilist paberplastikut saadakse sünteetiliste termoreaktiiv-sete vaikudega immutatud spetsiaalse paberi kuumpressimisel. Paber-plastikut kasutatakse mööbli, siseseinte, uste, trepipirete jne. vii-mistlemiseks.

Kihilise paberplastiku lehtede pikkus on 1000...3000 mm, laius 600...1600 mm ja paksus 1,0; 1,3; 1,6; 2,0; 2,5; 3,0; 4,0 ja 5,0 mm.

PABERPLASTIKU OMADUSED

Erikaal t/m ³	1,4
Veeimavus %	4
Paindetugevus kg/cm ²	1000
Kõvadus Brinelli järgi 5,0 mm paksustel plaatidel kg/mm ²	25

Vees keetmisel ei tohi kihid üksteisest eralduda.

Polüstüroolplaate (ГОСТ 9589-61) kasutatakse elamute, ühiskond-like ja tööstushoonete siseseinte katmiseks.

Plaate valmistatakse järgmiste mõõtmetega (mm):

ruudukujulised	100×100×1,25
	150×150×1,35
ristkülikulised	100×50×1,25
	150×75×1,35
	100×20×1,25
	150×20×1,35
paarisplaadid imiteeritud vuugiga	200×100×1,35

Põrandakattematerjalid

Linoleumiks (ГОСТ 7251-66) nimetatakse rullmaterjali, mis on määratud põrandate katmiseks.

Siia kuuluvad:

- polüvinüülkloriidlinoleum (riidest aluskihiga ja ilma, ühe- või kahekihiline);
- riidest aluskihiga glüftaallinoleum (polüesterlinoleum);
- ühekihiline, riidest aluseta kolloksüliinlinoleum (nitrolinoleum);
- kahekihiline kummilinoleum (reliin).

LINOLEUMID

Linoleumi liik	Paksus mm	Laius m	1 m ² kaal kg
Aluskihiga polüvinüülkloriidlinoleum	2...2,5	1,4...1,6	2,5...3
Aluskihiga glüftaallinoleum	2,5...5	1,8...2	2,6...5,2
Aluskihita kolloksüliinlinoleum (nitrolinoleum) . . .	2...4	1...1,2	3,4...6,8
Aluskihita polüvinüülkloriidlinoleum (ühe- või kahekihiline)	1,5...2,5	1,4...1,6	2,8...4,5
Kummilinoleum (reliin) . . .	3...5	1,4...1,6	3,6...6

Linoleumide kulumiskindlus on 0,03...0,06 g/cm², veemavus 2...6% ja sooja-erijuhtivus 0,1...0,3 kcal/mh° C.

Põrandakatteplaadid on valmistatud mitmesugustest plastmassidest erinevates värvitoonides ning kindlate mõõtmetega.

Toodetakse järgmisi põrandakatteplaate:

- polüvinüülkloriidist;
- asbestist ja sideainest (kumeroon-polüvinüülkloriid-, kumeroon-, bituumenplaadid);
- kummiplaat (kummiparketti);
- tekstovinüütplaate;
- fenoliitplaate.

Polüvinüülkloriidplaate toodetakse mõõtmetega 300×300, 200×200, 150×150, 150×300 ja 75×600 mm. Nende paksus on 2...3 mm ja keskmine kaal 3 kg/m².

Asbestvaikplaate toodetakse mõõtmetega 300×300, 200×200, 150×150, 150×300, 100×200 ja 75×150 mm ning paksusega 2... 3 mm.

Kummi- ja tekstovinüütplaatide mõõtmed on 300×300, 150×300 ja 150×150 mm. Kummiplaatide paksus on 3... 10 mm, tekstovinüütplaatidel 2... 3 mm.

Fenoliitplaatide mõõtmed on 100×100 ja 150×150 mm, paksus 4... 6 mm.

Põrandakatteplaatide kulumiskindlus on 0,02... 0,08 g/cm², veeimavus 0,5... 4%.

Keraamilisi mosaiikpõrandaplaate (ГОСТ 6140-52) mark A ja B valmistatakse savist, millele on lisatud värvaineid (või ka ilma nendeta), põletamise teel. Nad on määratud mosaiikpõrandate tegemiseks tsiviil- ja tööstushoonete elutarbelistes ning üldkasutatavates ruumides. Valmistatakse ruudukujulisi plaate külje pikkusega 23 ja 48 mm ja ristkülikulisi mõõtmetega 23×48 mm, paksusega 6 ja 8 mm.

Keraamilisi põrandaplaate (ГОСТ 6787-53*) valmistatakse savist, millele on lisatud värvaineid (või ka ilma nendeta), põletamise teel. Nad on määratud tsiviil- ja tööstushoonete põrandate katmiseks.

Plaadid on ruudukujulised, külje pikkusega 50, 100 ja 150 mm, ristkülikulised või figuursed; plaatide paksus on 10 ja 13 mm. Turustatakse I, II ja III sordi plaate.

Liimid

Pulbriline kaseiinliim (ГОСТ 3056-45) kujutab endast kaseiini, kustutatud lubja, mineraaloolade (sooda, vaskvitrioli jt.) ja petrooleumi segu. Ta on määratud puitdetailide ja puidu kartongiga, riidega jne. kokkukleepimiseks, samuti maalritöödeks leeliskindlate värvidega. Toodetakse kaseiinliimi «Ekstra» (B-107) ja tavalist (OB).

Kondiliimi (ГОСТ 2067-47) saadakse rasvast puhastatud loomakontidest, mis koosnevad peamiselt glutiinist, selle lagunemisproduktidest ja veest.

Toodetakse kõvade tahvlitena, jämedatükilisena, peenetükilisena ja kallerina. Kvaliteedilt on liimi nelja sorti: kõrgem (peale kalleri), I, II ja III.

Nahaliimi (ГОСТ 3252-46) saadakse toornaha ja muude loomsete jäätmete keetmisel vees. Saadud lahus kondenseeritakse ja produkt kuivatatakse.

Liimi toodetakse nelja sorti: ekstra, kõrgem, I, II ja III.

Preparaat KMI on valkjas helbeline materjal, mis välisilmelt meenutab keskmise jämedusega saepuru või peenendatud röigast.

Kliistri valmistamiseks võetakse 0,5 kg preparaati KMI ja lahustatakse 10 l külmas vees, milleks kulub umbes 12 tundi. Lahustumise kiirendamiseks võib vett soojendada temperatuurini 60... 70°C. Kliister preparaadist KMI kõlbab makulatuuri ja tapeedi liimimiseks krohvile, betoonile, puidule ja papile, samuti ka pahlisegude ja liimvärvid valmistamiseks.

Liim KH-2 on määratud kummiparketi ja -linoleumi kleepimiseks. Ta koosneb kautšukist (25%), etüülatsetaadist (19%), kumaroonvaigust (7%) ja kaoliinist (30%).

Liimi 88-H kasutatakse polüvinüülkloriidist põrandakatteplaatide ja aluseta linoleumide, samuti ka kummiparketi ja -linoleumi kleepimiseks. Liim koosneb kautšukist, butüülfenoolformaldehüüdvaigust, etüülatsetaadist ja bensiinist.

Mastiks DFK-8 kasutatakse polüvinüülkloriidlinoleumi ja -plaatide, samuti riidest aluskihiga glüftaallinoleumi kleepimiseks. Mastiks koosneb difenoolketoonvaigust (DFK-8) (60%), kaoliinist (33%) ja talgist (7%).

Enne kasutamist on soovitatav mastiksit soojendada.

Karbamiidformaldehüüdlimi MΦ-17 kasutatakse puitlaast- ja puitkiudplaatide kleepimiseks. Liim koosneb (kaaluprotsentides) karbamiidformaldehüüdvaigust MΦ-17 (91%), puidujahust (8%) ja oblikhapest (kuni 2% kuiva hapet).

Enne liimi valmistamist tuleb kuiv oblikhape lahustada vees kuni küllastunud lahuse saamiseni.

Kaseiintsementmastiks kasutatakse riidest aluskihiga glüftaallinoleumi, kartongi jne. kleepimiseks.

Mastiks koosneb kaseiinliimist OB (14% kaaluliselt), portlandtsemendist mark 300 (43%) ja veest (43%).

Kampolmastiks kasutatakse kartongi, riidest aluskihiga linoleumide jne. kleepimiseks põrandale. Mastiks koosneb (kaaluprotsentides) kampolist (17%), värnitsast või oksoolist (7%), denaturaatpiiritusest (11%) ja kriidist (65%).

Tsementpolüvinüülatsetaatmastiks kasutatakse mitmesuguste metall-, portselan-, plastmass-, betoon- ja puitdetailide, vooderdusplaatide ning riidest aluskihiga linoleumide kleepimiseks.

Mastiks koosneb polüvinüülatsetaatemulsioonist — 1 kaaluosa, puitsolaanportlandtsemendist mark 200... 400 — 2 ja veest — 0,2 kaaluosa.

Epoksüliimi kasutatakse metallide liimimiseks (lappide liimimine aukudele, laagripesade restaureerimine, keevisõmbluste hermeetimine, torustike jätkamine jne.). Epoksüliimist kõvastunud liiteid ei mõjuta vesi ega naftasaadused. Liimi võib kasutada detailide puhul, mille töötemperatuur ei ületa 250°C.

Liim koosneb (kaaluosades) epoksüvaigust ЭД-5 või ЭД-6 (100 kaaluosa), dibutüülfalaadist (15... 20), täiteainest (rauapuru, alumiiniumipulber, tsement, grafiit jne.) (15... 20), polüetüleenpolüamiinist (7... 10). Liim on kasutatav 0,5... 1 tunni jooksul pärast komponentide kokkusegamist. Liimliite kuivamiseks kulub toatemperatuuril 20... 24 tundi.

Kuumutamisel kuni 100°C kuivab liimisegu tunduvalt kiiremini (kuni 0,5 tundi).

Polümeermaterjalid

FÜÜSIKALISED OMADUSED

Materjal	Mahukaal kg/m ³	Tugevus kg/cm ²		
		tõmbel	survel	paindel
I rühma klaasplastid:				
CBAM	1900 . . . 2000	4500	4000	7000
АГ-4С	1900	2000	1300	2000
Orgaaniline klaas	1180	650 . . . 780	—	—
Kõva vinüülplast (tahvlid):				
mark А	1360 . . . 1430	550	—	1000
mark Б	1360 . . . 1430	450	—	900
Kärgplastid:				
tekstiilalusel	140	—	40	—
jõupaberil	90	—	10	—
isolatsioonipaberil	30	—	3	—
Vahtplastid:				
ПС-1	60 . . . 220	—	2,5 . . . 3	—
ПС-4	ca 40	—	—	—
ПС-Б	25 . . . 100	—	—	—
ПХВ-1	110 . . . 130	—	—	—
ПУ-101	100 . . . 120	—	—	—

KASUTUSALA

Materjal	Põhiline kasutusala	Võimalik kasutusala	Kitsendused
I rühma klaasplastid	Kolmekihiliste kattepaneelide ja ruumiliste piirdekonstruktsioonide kandeleemendina	Tahvlite ja profiilelementidena — keemiliselt agressiivse keskkonnaga tsehhide abikonstruktsioonides. Ühesuunaliste klaasplaatidena betooni sarruseks	Tulekindluse kaalutlusel
Orgaaniline klaas	Läbipaistvaiks pireteks ja vaheseinteks. Ühiskondlike ja tööstushoonete ühe- ja kahekordseiks valgusavadeks; kasvuhoonete katteks	—	Ei kasutata kohtades, kus temperatuur on pidevalt üle 60° C

Materjal	Põhiline kasutusala	Võimalik kasutusala	Kitsendused
Kõva tahvelvinüülplast mark A ja B	Keemiliselt agressiivse keskkonnaga tsehhide abi- ja piirdekonstruktsioonideks	Elu- ja tööstushoonete rennideks, veeninadeks ja veetorudeks	Kasutamispirkond temperatuurivahemikus $-10 \dots +60^{\circ}\text{C}$
Kärgplastid	Kolmekihiliste katte- ja seinapaneelide keskmiseks kihiks	Tekstiilalusega — kattepaneelides, jõu- või isolatsioonipaberist alusega — seinapaneelides	Jõu- ja isolatsioonipaberist kärgplastid ei talu kestvat niiskumist
Vahtplastid ПС-1, ПС-4, ПС-Б, ПХВ-1, ПУ-101	Sama	ПС-1 ja ПХВ-1 — seinavõi kattepaneelide kandvateks täitelementideks; ПС-4 ja ПС-Б — seinapaneelides, samuti katusepaneelide ja koorikute mittekandva kihi elemendina	Ekspluatatsioonitemperatuuril $60 \dots 80^{\circ}\text{C}$ kasutatakse ainult seal, kus ei esine põhilisi nihkejõude. Temperatuuril üle 80°C ei kasutata

POLÜVINÜÜLKLORIIDTOOTED (ГОСТ 9739-61)

Toote nimetus	Pikkus m
Põrandaliist	1,2 ja 2,4
Trepikäsipuu	12
Trepiastmete servaliist	1,0; 1,1; 1,3; 1,5; 1,7

Toodete veemavus peab olema alla 0,5% ja kulumiskindlus alla $0,03 \text{ g/cm}^2$. Kasutatakse hoonetes.

Orgaaniline klaas on tahvliteks pressitud puhas (täiteaineteta) läbi- ja paistev polümeervaik. Kasutatakse järgmisi polümeervaikusi: polümetüülmetakrülaati, polüstürooli, fenool- ja karbamiidformaldehüüdi jt. Kõige enam kasutatakse esimest, mida nimetatakse tihti pleksiklaasiks. Selle erikaal on $1,16 \dots 1,2 \text{ t/m}^3$, paindetugevus $600 \dots 1000 \text{ kg/cm}^2$, pehmenemistemperatuur $80 \dots 125^{\circ}\text{C}$. Pleksiklaas laseb läbi 75% ultraviolettkiirgusest (tavaline aknaklaas vaid 3%).

Plastbetoon on betooni eriliik, milles sideaineks on polümeertehisvaigud; täitematerjal ja peenlisandid on harilikud. Raske plastbetoon on veetihe ja keemiliselt püsiv. Survetugevus on 400 kg/cm^2 või enam. Kergetest soojaisolatsiooni-plastbetoonidest on kasutatud keramsiit- ja perliitvaht-plastbetooni, mille mahukaal on $150 \dots 400 \text{ kg/m}^3$, survetugevus $5 \dots 15 \text{ kg/cm}^2$. Tehisvaiku sisaldavad need $40 \dots 100 \text{ kg/m}^3$ ja kõvastuvad temperatuuril $130 \dots 160^{\circ}\text{C}$.

Klaas ja kitid

AKNAKLAASI MÖÖTMED mm (ГОСТ 111-65*)

Klaasi paksus mm	Paksuse lubatud hälve	Tahvli mõõtmed		Laiuse ja pikkuse lubatud hälve
		min	max	
2	+0,3	250×250	650×1200	+2 -3
2,5	-0,1, +0,2		700×1450	
3	±0,2	300×500	1000×1800	
4	±0,3		1200×2200	
5	±0,3		1600×2200	
6	±0,4		1600×2200	

Kvaliteedilt on klaasi kolme sorti: I, II ja III.

VÄRNITSAT SISALDAVAD AKNAKITID

(koostised kaaluosades)

Kriidikitt:

värnits	1
jahvatatud kriit	3,6

Rauamennik-kitt:

värnits	1
jahvatatud kriit	5
rauamennik (pulber)	1,3

KLAASPLOKID (ГОСТ 9272-66)

Ploki liik	Mark	Mõõtmed (kõrgus×laius×paksus) mm	Ühe ploki kaal kg
Ruudukujuline	БК98	194×194×98	2,7
	БК60	194×194×60	2,1
Ristkülikuline (poolplokk)	БП98	194×94×98	1,6
Nurgaplokk	БУ98	194×209×98	2,2

Plokkide survetugevus on vähemalt 40 kg/cm².

Sitall (silikaatkristall) on uudne materjal, mis valmistatakse klaasi-massi reguleeritava kristalliseerimise teel. Neid toodetakse looduslikust ja sünteetilisest toorainest, samuti metallurgiaräbudest. Räbusitallist saab valmistada siledaid ja lainelisi plaate, torusid ja sanitaartechnilisi tooteid.

Sitalli tihedus on 2,5...2,7 t/m³, survetugevus 2500...15000 kg/cm², paindetugevus 700...3500 kg/cm² ja soojakindlus 200...1100° C.

Proovide võtmise ehitusmaterjalidest

Proovide võtmise vormistatakse aktiga, kus tuleb ära näidata:

- 1) proovi võtnud isikute nimed;
- 2) prooviks võetud materjali nimetus ja kogus;
- 3) saatjaorganisatsiooni nimetus;
- 4) saatedokumendi nimetus, number, kuupäev ja saadetud materjali kogus.

Tsement (ГОСТ 10178-62*). Täieliku saadetise suurus on 200... 400 t. Proove võetakse 20 kg igast saadetisest.

Tsemendi saabumisel vagunitega võetakse tsemendiproove iga vaguni erinevatest kohtadest.

Autodega kohaleveetud igast 25 t-lahtisest tsemendist võetakse proov 1 kg.

Kottidesse pakitud tsemendist võetakse proovimiseks ühest kotist 1 kg tsementi iga 300... 500 koti kohta.

Võetud tsemendiproovid segatakse hoolikalt ja jagatakse kaheks võrdseks osaks, millest üks osa tsementi kuulub kohe proovimisele, teine osa aga paigutatakse tihedalt suletavasse nõusse, nummerdatakse ja säilitatakse proovimise kordamiseks 1 kuu vältel kuivas ruumis.

Looduskivikillustik (ГОСТ 8267-64). Saadetiseks loetakse ühe- või mitmesuguste fraktsioonidega killustikukogus, mille tarbija saab ühe rongiga või autodega ühe ööpäeva jooksul.

Kui saadetise suurus on kuni kolm vagunit killustikku, siis võetakse proove igast vagunist, suurema saadetise korral tarbija poolt näidatud kolmest vagunist. Iga proov võetakse killustiku peale- või mahalaadimisel erinevast sügavusest, vähemalt viiest kohast. Erinevatest vagunitest võetud proove ei segata omavahel, vaid proovitakse eraldi.

Telliste partiist (vagonetist, konteinerist) võetakse proovimiseks 20 tellist.

Mineraalvatt. Partiist (8 t) võetakse 3... 4 kg suurusi proove mitte vähem kui kahest kohast.

Kips (ГОСТ 125-57*). Täieliku saadetise suurus on 16... 20 t. Igast saadetisest võetakse proovimiseks vähemalt 10 kg.

Kottidesse pakitud kipsi korral võetakse proove kümnest kotist, umbes 1 kg igast.

Kui kips saabub vagunitega, võetakse proove viiest vaguni erinevast kohast (vaguni nurkadest ja keskelt) ning ülemisest, keskmisest ja alumisest kipsikihist.

Autodega kohaleveetud igast 2 t pakendita kipsist võetakse proovimiseks 1 kg.

Lubi (ГСТТ 9179-59). Saadetisest (50 t) võetakse proovideks vähemalt 40 kg tükklupja, 25 kg pulberlupja või 20 kg lubjatainast. Tükklubi peenestatakse. Proovid segatakse ja jagatakse osadeks. Proovimisele saadetakse 12 kg tükklupja, 10 kg tainast või 12 kg pulberlupja; teine samasugune kogus jäetakse kontrolliks seisma.

Sarru seteras. Tõmbetugevuse määramiseks võetakse igast partiist ühesuguse läbimõõduga varrastest 5 proovikeha (viie erineva varda kohta 1 proovikeha). Kui partii saabub vihtides, võetakse 2 proovi-

keha (vihi mõlemast otsast) 5% vihtidest, kuid mitte vähem kui kolmest vihist.

Puit. Seenkahjustuse määramiseks võetakse 3...10 proovikeha kahjustuste kõige iseloomulikumate tunnustega.

Proovikehade paksus ei tohi olla alla 1...2 cm, laius 4...5 cm, pikkus 10 cm.

Tsemendi aktiivsuse ja betooni tugevuse määramine

Alates 1.07.1967. a. kehtib NSV Liidus GOCT 310-60 «Tsemendid. Füüsikaliste ja mehaaniliste proovimiste meetodid». Standardi järgi kasutatakse tsemendi aktiivsuse määramiseks plastsest vibreeritud tsementmördist proovikehasid (varem valmistati proovikehad jäigast segust ning tihendati tampimisega). Vastavalt sellele kehtib ka uus standard tsemendi markidele — GOCT 10178-62* «Portlandtsement, räbuportlandtsement, putsolaanportlandtsement ja nende eriliigid» ja tühistati GOCT 970-61 ning GOCT 3909-62 samadele materjalidele.

Varem kasutatud tsemendi aktiivsuse määramise meetod proovikehade madala vesitsementsuhte (0,28...0,32) ning nende vananenud tihendamisviisiga ei vastanud tegelikele betooni kasutamise tingimustele. Uus meetod (vesitsementsuhe 0,4) võimaldab määrata otsese seose betooni tugevuse, vesitsementsuhte ja tsemendi aktiivsuse vahel ning proovikehade valmistamine vastab rohkem tegelikele tingimustele. Uus meetod annab 28-päevase tugevuse keskmiselt 0,7...0,8 endisel meetodil määratud tugevusest. Seetõttu on tsemendi markide skaala GOCT 10178-62* järgi ühe astme võrra madalam GOCT 970-61 markide skaalast.

Nimetatud erinevuste tõttu kaotasid kehtivuse varem kasutatud betooni tugevuse arvutamise valemid, graafikud ja tabelid. Kuni täpsustatud valemite esitamiseni soovitatakse kasutada ligikaudseid valemid betooni tugevuse arvutamiseks. Ligikaudsete valemite järgi arvutatud betooni tugevust tuleb aga kindlasti eksperimentaalselt kontrollida.

28-päevase betooni survetugevuse orienteerivaks määramiseks normaalsel temperatuuril ja niiskusrežiimil soovitatakse kasutada järgmisi valemid:

a) betoonidel, mille vesitsementsuhe $W/Z \geq 0,4$

$$R_{28} = A R_z (Z/W - 0,5)$$

b) betoonidel, mille vesitsementsuhe $W/Z < 0,4$

$$R_{28} = A_1 R_z (Z/W + 0,5)$$

kus R_{28} — betooni survetugevus 28 päeva vanuselt normaaltin-gimustes kg/cm^2 ;

R_z — tsemendi aktiivsus, s. o. tsementmördist valmistatud proovikehade survetugevus GOCT 310-60 järgi kg/cm^2 ;

Z/W — tsementvesisuhe (tsemendi ja vee kaalu suhe betooni mahuühikus);

A, A_1 — tegurid, mille väärtused on toodud järgmises tabelis.

Sideainete ja täitematerjalide iseloomustus	A	A ₁
Kõrgekvaliteedilised	0,65	0,43
Harilikud	0,60	0,40
Madalakvaliteedilised	0,55	0,37

Kõrgekvaliteediliste materjalide hulka kuuluvad kõrgtugevast kivist killustik, optimaalse jämedusega liiv GOCT 10268-62 järgi ja kõrgaktiivsete lisanditeta või minimaalse hüdrauliliste lisandite hulga portlandtsement, puhtad, pestud, fraktsioonitud ja optimaalse teralise koostisega täiteained.

Harilike materjalide hulka kuuluvad keskmise kvaliteediga täitematerjalid, sealhulgas GOCT 10268-62 tingimustele vastav kruus, samuti keskmise aktiivsusega portlandtsement ja kõrgemargiline räbuportlandtsement.

Madalakvaliteediliste materjalide hulka kuuluvad nõrgad jämedad täiteained, peenliivad, GOCT 10268-62 alandatud nõuetele vastavad täiteained, väheaktiivsed tsemendid.

Toodud valemid kehtivad küllalt jäikade betoonisegude puhul, mida tihendatakse vibreerimisega.

EHITUSMASINAD JA -TÖÖRIISTAD

Töste- ja teisaldusmasinad

TRANSPORTÖÖRID

Näitaja	Toitetransport- töör T-44	Teisaldatavad transportöörid		Lüliktransportöörid	
		T-45	T-80	T-46	T-47
Gabariitmõõtmed mm:					
pikkus	5470	15 000	10 000	80 320	242 000
laius	1060	1 410	—	875	890
kõrgus	1490	5 010	—	830	2 345
Mahalaadimiskõrgus mm	700	500 . . . 5000	1800 . . . 3800	—	—
Maksimaalne tõstenurk°	—	19	—	22	22
Lindi laius mm	400	500	400	500	650
Lindi pikkus m	11	31,8	20,5	161	490
Lindi kiirus m/s	1,2 . . . 2,5	1,0 . . . 2,5	0,8	1,2	2,0
Kaal kg	450	1320	360	3 320	21 000
Elektrimootori võimsus kW	2,9	5,2	1,5	5,0	27,5
Mootori pöörete arv minutis	960	1500	—	1 000	—
Konstruktiiivne tootlikkus m ³ /h	125 . . . 250	90 . . . 225	27 (käitsi laadimisel)	—	—
Keskmine tootlikkus m ³ /h	—	—	—	60	200

VINTSID

Näitaja	Elektrivintsid montaažiks				Friktsioonvintsid		Käsivintsid			
					T-109	T-136	T-68A	T-69B	T-102	T-78
	1,5	3	7,5	1	1,25	1	3	5	7,5	
Trossi tõmbejõud t	1,5	3	7,5	1	1,25	1	3	5	7,5	
Elektrimootori võimsus hj.	4,5	7	10	7,0	10	—	—	—	—	
Elektrimootori pöörete arv minutis	1440	1440	1320	970	970	—	—	—	—	
Trossi kerimiskiirus m/s	0,2	0,15	0,1	0,64	0,65	—	—	—	—	
Vintsi kaal t	0,643	0,985	2,385	0,830	1,072	0,218	0,370	0,676	1,383	
Trumli läbimõõt mm	245	325	500	210	210	180	260	270	400	
Trumli pikkus mm	535	724	1100	396	460	480	500	640	—	
Trossi läbimõõt	13	17,5	28,5	11,8	11,5	11	16	19,5	24,5	
Trumli trossimahutavus m	125	150	300	80	78	150	150	220	kuni 300	

Näitaja	Tõstuki tüüp			C-598
	T-37	T-41	C-447	
Tõstejõud kg	300	500	500	300
Tõstekõrgus m	7,5 . . . 16	38	16,65	9
Tõsteikiirus m/s	0,6	0,65	0,38	0,52
Platvormi mõõtmised plaanis mm	1000×1600	1000×2000	1000×1500	1000×1500
Mootori võimsus kW	4,3	9,1 . . . 14	2,8	2,8
Mootori pöörete arv minutis . . .	1440	1000 . . . 1500	2670	1420
Kõrgus m	10,37 . . . 18,62	40	18,4	10,4
Kaal (ilma vintsi ja elektri- mootorit) kg	2020 . . . 2485	1960	1600	800

TEISALDATAV KRAANA T-108
(«PIONEER»)

Tõstejõud	0,5 t
Nooleulatus	2,9 m
Tõsteikiirus	15 m/min
Konksu tõstekõrgus kraana aluse suhtes	4,5 m
Elektrimootori võim- sus	2,3 kW
Kraana kaal	875 kg
Kraana kaal koos vastukaaluga	1525 kg

AUTOKRAANAD

Näitaja	Kraana tüüp						
	ЛA3-690	K-32	K-51	K-52	AK-5Г	KTC-3	K-104
Noole pikkus m:							
normaalne	—	6,5	7,35	7,5	6,2	—	10
pikendatud	—	10	11,75	12,0	—	—	18
Maksimaalne nooleulatus m:							
normaalne	2,5	5,5	7,0	7,0	5,5	8,5	10
pikendatud	—	6,5	10,0	10,0	9,0	—	16
Maksimaalne tõstejõud t:							
tugikäppadel	3,0	3	5,0	5,0	5,0	3,0	10
tugikäppadeta	—	1	2,0	2,0	1,5	—	4
Maksimaalne konksu tõstekõrgus m:							
normaalnoolega	6,6	6,6	6,5	—	—	5,6	9,5
pikendatud noolega	—	9,6	11,0	—	—	—	16,4
Tõstekiirus m/min:							
minimaalne	2,1	2,0	7,5	12,0	6,0	4,1	3,5
maksimaalne	12,0	14,6	18,0	18,0	17,0	15,3	9,0
Platvormi kiirus pöört minutis:							
minimaalne	—	0,5	0,67	—	0,61	0,84	0,5
maksimaalne	—	3,8	3,0	—	4,35	3,1	1,5
Mootori võimsus hj.	95	90	110	245 kW	90	—	30
Kraana üldkaal t	—	7,48	12,5	13,5	8,55	8,9	22,8

KUMMIRATASTEGA KRAANAD

Näitaja	Kraana tüüp				
	K-102	K-123	K-124	K-255	K-401
Noole pikkus m:					
normaalne	10	10	10	15	25
pikendatud	18	18 ja 22	18 ja 22	25	—
Maksimaalne nooleula- tus m:					
normaalne	10	10	10	14	14
pikendatud	16	17 ja 20	17 ja 20	20	—
Maksimaalne tõstejõud t:					
tugikäppadel	—	12	12	25	40
tugikäppadeta	10	10	10	12	—
Konksu maksimaalne tõstekõrgus m:					
normaalnoolega	9,5	—	—	—	—
pikendatud noolega	16,5	—	—	—	—
Tõstekiirus m/min:					
minimaalne	19,5	11,0	11,0	1,0	0,13
maksimaalne	29,2	80,0	80,0	7,5	5,0
Platvormi kiirus pöö- ret minutis:					
minimaalne	—	0,65	0,65	0,5	0,5
maksimaalne	3,5	4,06	4,06	1,5	1,5
Mootori võimsus hj.	100	54	55	110	100
Kraana üldkaal t	24,7	23	23,7	33,4	50

ROOMIKKRAANAD

Näitaja	Kraana tüüp				
	KTC-5Э	MKT-6	K-201	CKГ-25	CKГ-30
Noole pikkus m	—	6 12 12, nokaga	12,5 25,0 35,0	15 20 25	15 20 25
Noole ulatus m	3 . . . 10	2,6 . . . 6,5 4 . . . 12 7 . . . 12	4 . . . 12 6,5 . . . 23 8,5 . . . 15	4,5 . . . 14 5,5 . . . 18 7 . . . 23	— — —
Konksu tõstekõrgus m	11,4 . . . 6,8	9,0 14,7 14,0	— — —	15,4 . . . 9,5 20,5 . . . 12,3 25 . . . 13,8	— — —
Tõstejõud t	5 . . . 1,05	6 . . . 1,95 3,6 . . . 0,75 0,75	20 . . . 4 8,5 . . . 0,9 8,5 . . . 1,5	25 . . . 7,2 17 . . . 4,5 17 . . . 2,5	30
Tõstekiirus m/min	6,4	3,82	10	7,1 . . . 10,6	—
Platvormi kiirus p/min	1,0	1,0	1,5	0,7	0,7
Kraana liikumiskiirus km/h	2,36 . . . 10,12	2,25 . . . 9,65	kuni 1,5	0,7	0,68
Erisurve pinnasele kg/cm ² : tööolukorras	—	—	1,3	1,45	—
transpordil	0,44 . . . 0,74	—	0,95	1,05	—
Kraana kaal t	20,13	19	40,27	63,3	65,7
Elektrimootorite üldvõimsus kW	10	25	—	89	99,5

Näitaja	Kraana tüüp					
	БК-215	С-419	МСК-3-5/20	БК-370 (МСК-5/20)	С-464	БКК(τ) 2/20
Tõstejõud t:						
noole maksimaalse ulatuse korral	1,5	3,0	3,0	—	5,0	2,0
noole minimaalse ulatuse korral	3,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,0
Nooleulatus m:						
maksimaalne	18	20	20	20	20	20
minimaalne	10	12	10	10	10	10
Tõstekõrgus m	22; 33	28; 41	25; 37	26; 38	23,5; 35	20,5; 38,5
Konksu tõstekiirus m/min	32,5	30	15; 30	15; 30	30	18
Kraana liikumiskiirus m/min	31,5	20,1	21	25	20	13
Kraana pöörumiskiirus p/min	0,62	0,58	0,75	0,6	0,5	0,69
Kraana kaal ilma vastukaaluta t	13,5	22,32	21,0	28,8	25,7	14
Kraana üldkaal t	24	—	43,0	53,0	54,7	28
Rööbaste laius m	3,5	3,795	4,0	4,0	4,0	3,5
Rööbaste tüüp	P-38	P-43	P-43	P-43	P-43	P-38
Elektrimootorite üldvõimsus kW	27,2	39,2	36,7	32,1	44,7	16,7

UNIVERSAALSED TORNKRAANAD

Näitaja	Kraana tüüp							
	KB-4	KB-16	KB-25	KB-40	KB-60	KB-100	KB-160	KB-250
Koormusmoment tm	4	16	25	40	60	100	160	250
Maksimaalne tõstefõud t	1	2	3	4	5	5	8	25
Tõstefõud-noole maksimaalse ulatuse puhul t	0,5	1	1,5	2	3	3	8	8
Maksimaalne ja minimaalne noole- ulatust m	8/4	16/7	16/7	20/8	20/8	20/8	20/8	30/12
Konksu tõstekõrgus noole maksimaalse ja minimaalse ulatuse puhul m	8/13	13/23	18/30	21/33	21/33	21/33	24/36	40/59
Rööbastee laius m	2,5	2,8	3,2	3,5	4	4,5	5	7,5
Tõstekiirus m/min	15	20	20	30; 20	30; 20	30; 20	20; 15	15; 8
Kraana liikumiskiirus m/min	—	20	20	30	30	30	20	10
Noole pöörämiskiirus p/min	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,3
Konksu liikumiskiirus piki noolt m/min Kraana kaal t:	—	10	15	15	15	15	15	15
vastukaaluta	2	6,5	10,5	18	23	28	35	80
vastukaaluga	3,5	11	18	27	40	50	70	120
Kraana rataste arv	4	4	4	4	8	8	8	12
Rataste läbimõõt mm	250	330	400	400	400	400	500	500
Elektrimootorite üldvõimsus kW	3	11,5	19	22	35	40	50	50
Rööbaste tüüp	P-24	P-33	P-38	P-38	P-38	P-38	P-43	P-43

TUNGRAUAD

Näitaja	Hüdrauililised tungrauad käsipumbaga		Kruvitungrauad			Latt-tungrauad	
	ДГ-200 (Т-58)	ДГ-100 (Т-57)	ДГ-50	ДВ-20 В-10	БДС-10	ДВ-5	ДРМ-5 ОМД-5
Tõstejõud t	200	100	50	20	10	5	5/3
Tõstekõrgus mm	250	200	150	200	300	118	400
Kolvi käik mm	155	155	—	—	—	—	—
Gabariitmõõtmed mm	850×	688×	360×	—	—	—	—
	×520×	×345×	×478×	—	—	—	—
	×330	×310	×240	—	—	—	—
Kaal kg	320	170	70	32	60	—	29
							36

Mullatöömasinad

PINNASTE LIIGITUS ÜHEKOPALISE EKSKAVAATORIGA KAEVAMISE RASKUSE JÄRGI

I liik — veerised ja kuni 80 mm jämedune kruus; juurteta ja juurtega mullakiht; kruusa ja veeriseid sisaldav loomuliku niiskusega kobe löss; kõik liivaliigid (ka veeriseid ja kruusa sisaldavad); kerge ja lössitaoline liivsavi; kõik saviliiva liigid, sealhulgas killustikku, kruusa ja ehitusprahti sisaldav; juurteta ja kuni 30 mm jämeduste juurtega turvas; loomuliku niiskusega must- ja pruunmuld; kolderäbu.

II liik — veerised ja üle 80 mm jämedune kruus; rasvane, pehme või vajunud puistesavi, mis sisaldab kuni 10% killustikku või kruusa; kruusa, killustikku või ehitusprahti sisaldav mullakiht; eelnevalt kobestatud külmunud liiv- ja saviliivpinnased; kruusa, killustikku, munakive ja ehitusprahti sisaldavad liivsavid; kobe ja vajunud ehituspraht; üle 30 mm jämeduste juurtega turvas; kõvenenud must- ja pruunmuld; kõik killustiku liigid, sealhulgas munakive sisaldav; murenenud metallurgiaräbu.

III liik — üle 10% killustikku, kruusa või munakive sisaldav rasvane, pehme või vajunud puistesavi; raske tihe savi; tsementunud ehituspraht; murenemata metallurgiaräbu.

IV liik — pehme kips; kuni 30% kivirahne sisaldav kõva moreen-savi; kõvenenud löss; pehme kriit; kivirahne sisaldavad kobestatud külmunud moreenpinnased; tihedad kivirahnudega moreenpinnased; kobestamist mittevajavad kaljupinnased; pehme treepel.

V liik — kobestatud külmunud savi- ja saviliivpinnased.

VI liik — kobestatud kaljupinnased.

ÜHEKOPALISTE EKSKAVAATORITE 7-TUNNISE VAHETUSE TÖÖNORMID m³

Kopa maht m ³	Pinnase kaevamine laadimisega transpordivahenditele						Pinnase kaevamine laa- dimisega muldesse					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
0,15	74	56	—	—	—	—	93	70	—	—	—	—
0,25	156	127	84	—	—	—	194	159	106	—	—	—
0,30	179	146	106	—	—	—	226	184	132	—	—	—
0,50	350	280	226	159	119	100	424	359	280	200	149	125
0,65	452	368	292	212	156	132	560	467	368	269	200	167
0,80	538	424	359	250	184	159	667	538	452	318	233	200
1,00	626	538	438	318	233	200	814	667	560	400	292	250
1,50	897	714	583	400	292	250	1130	897	729	500	368	318

ÜHEKOPALISED EKSKAVAATORID

Näitaja	Tüüp				
	Э-153	Э-156	Э-221	Э-252 Э-253	Э-255
Kopa maht m ³	0,15	0,15	0,25	0,25	0,25
Platvormi pöörämiskiirus p/min	—	2,48	—	3,43 5,35	4,4 10,3
Ekskavaatori kaal t	5,3	4,27	5,126	9,6	12,98
Keskmine erisurve pinnasele kg/cm ²	3,5	0,42	2,19	0,55	4,5 5,5
Mootori võimsus hj	40	16	40	—	—
O t s e k o p p					
Maksimaalne kaevamisraa- dius m	4,1	4,5	—	5,10	5,87
Maksimaalne laadimiskõrgus m	2,7	3,4	2,95	2	2
Maksimaalne kaevamiskõr- gus m	1,8	4,3	2,0	—	—
P ö ö r d k o p p					
Maksimaalne kaevamisraa- dius m	4,1	5,2	5,1	7,80	7,30
Maksimaalne laadimiskõr- gus m	2,6	3,5	2,95	4,60	5,66
Maksimaalne kaevamissüga- vus allapoole toetuspinda m	2,2	3,2	3,39	3,20	2,59
D r a g l a i n					
Maksimaalne kaevamisraa- dius m	—	6,39	—	7,55	11,1
Maksimaalne laadimiskõr- gus m	—	3,70	—	2,60	4,7
Maksimaalne kaevamissüga- vus allapoole toetuspinda m	—	3,10 4,45	—	2,05	4,8

Э-302	Э-352	Э-505 Э-505a	Э-652	Э-801	Э-1003 Э-1004	Э-1252
0,30	0,35	0,5	0,65	0,8	1,0	1,25
2,79 6,43	2,5 6	3 ... 5,93	—	3,3 6,5	—	4,75
11,3	12,5	20,5	20,5	27,5	38,9	40,2
—	0,2	0,61	0,7	0,74 0,82	0,91	0,88
38	38	—	90	90	85	150
5,9	—	7,3	7,8	7,9	9,0	8,0
4,16	—	2,16	—	4,9	6,8	8,61
5,2	—	1,0	1,5	7,4	1,5	2,0
6,8	—	9,2	9,2	—	—	—
2,0 3,06	5,4	5,26	3,0	—	—	—
3,0 4,4	3,3 4,0	—	4 ... 5,56	—	—	—
10,5	—	11,1	12,5	10,9	19,2	15,2
6,06	6,15	3,5	3,5 5,5	4,9	9,4	8,8
5,3 7,6	4,4 ... 8	4,4	10	7,0 10,8	5,8	—

MITMEKOPALISED KRAAVIEKSKAVAATORID

Näitaja	Ekskavaatori tüüp					
	ЭТ-121	ЭТ-141	ЭТ-251	ЭТ-351	ЭТ-352	ЭТН-171
Tootlikkus m ³ /h . . .	108	108	150	114...144	150	90
Maksimaalne kaevamis- sügavus m . . .	1,2	1,4	2,5	3,5	3,5	1,9
Kaevatava kraavi põhja laius m:						
hõlmata	0,5	0,43	0,8	0,8...1,5	0,8	0,5
laiendhõlmaga . . .	—	—	1,1	1,1...1,8	1,1	—
Kopa maht l . . .	10	12	45	45	45	23
Koppade arv . . .	19	19	11	14...20	13	11
Maksimaalne töökiir- us m/h:						
edasi	152	149,4	185	207	192	196
tagasi	46	46	—	66,2	—	—
Maksimaalne trans- pordikiirus km/h .	7,9	7,9	4	4,18	4,2	4,05
Transportöör:						
lindi laius mm . . .	500	500	650	650	650	500
lindi liikumiskiirus m/s	2	2,63	4,1	2,14...2,58	4,1	3,33
mahalaadimiskõr- gus m	0,85	0,85	1,65	2,25...2,86	1,85	—
väljaulatus kraavi teljest m	1,1	1,1	2,08	3,75...4,72	3,05	1,25
Mootori võimsus hj	54	54	54	52	54	40
Erisurve pinnasele kg/cm ²	1,1	0,31	0,47	0,8...1,08	0,65	0,30
Gabariitmõõtmed mm:						
pikkus	4700	7450	8500	9335	9500	8410
laius	2270	2660	3700	6230	2830	3400
kõrgus	3875	3370	3450	3282	3370	2710
Kaal t	8,1	10,6	12,4	16,0	13,2	9,0

BULDOOSERID

Näitaja	Trossjuhtimisega					Hüdraulilise juhtimisega	
	Д-157	Д-271	Д-216	Д-259 (univers.)	Д-275	Д-290	Д-159
	Д-157	Д-271	Д-216	Д-259 (univers.)	Д-275	Д-290	Д-159
Hõlma pikkus mm	3020	3030	2000	4100	3350	4520	2250
Hõlma kõrgus mm	1100	1100	600	1000	1385	—	800
Maksimaalne hõlma tungimine pinnasesse mm	1800	1800	1200	1000	1000	1000	150
Noa lõikenurk kraadi	55	52	62	46	50 ja 60	62 ja 90	60
Hõlma maksimaalne tõstekõrgus roomikute tugipinnast mm	900	900	600	1100	1400	1250	430
Traktori tüüp	С-80	С-80	КД-35	С-80 (tugev- datud)	Т-140	Т-140	СХТЗ- НАТИ
Gabariitmõõtmed (traktoriga) mm:							
pikkus	5150	5000	3630	5500	6705	6885	4250
laius	3030	3030	2000	. . . 6420	3350	4590	2280
kõrgus	2915	2660	2050	. . . 3680	2800	2800	2250
Kaal kg:							
traktorita	2135	1900	1152	1230	—	—	1350
traktoriga	14485	13300	4800	14650	17983	18930	6450

RULLID PINNASE TIHENDAMISEKS

Näitaja	Haagitavad hammasrullid		2 või 3 võlliga mootorrullid		Kummiratastega rullid			Vibrorullid			
	D-130B	D-220	D-221	D-399	D-400	haakerullid		D-484	D-317B		
						iseliikuv D-365	D-219			D-263	D-326
Rulli kaal t:	3,3	13,3	10	8,6	10,8	10,7	1,9	5,65	13	1,35... ...1,5	3,5
ballastita	5	29	—	12,2	15,5	17,5	10	25	45	—	—
Gabariitmõõtmed											
mm:											
pikkus	3765	7810	4700	4280	6080	5700	5180	5700	6780	2455	3135
laius	1850	3204	1820	1900	1900	2600	2200	3250	3900	926	1285
kõrgus	1609	3224	2500	2550	2550	3460	1710	2180	2600	1420	1935
Erisurve kg/cm ² :											
ballastita	40	34	32... ...68	21... ...45	13,5... ...23	—	18	30	—	7... ...11,6	13... ...14
ballastiga	60	75	—	31... ...62	23... ...64	—	90	150	280	—	—
Rullitava pinnase- riba laius mm . .	1300	2500	1800	1300	1300	2600	2200	2500	3300	730	1000
Rullitava pinnase- kahi paksus m . .	0,25	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,15	0,25	0,3	0,2	0,45
Tootlikkus m ³ /vah.	580	1510	190	200	210	350	360	530	700	230	460
Mootori võimsus hj.	—	—	40	40	40	100	—	—	—	8	14

Raudbetoonimasinad

SARRUSE ÕGVENDUS-LÕIKEPINGID

Näitaja	Lõikamiseks				Õgvendamiseks ja lõikamiseks	
	C-77	PH-24	C-150 A	C-229	AH-8-2	AH-4-14
Töödeldava sarruse- terase maksimaalne läbimõõt mm . . .	20	25	40	40	8	14
Lõigatava varda mak- simaalne pikkus m	—	—	—	—	6	7
Maksimaalne lõigete arv minutis	—	—	32	35	—	—
Tootlikkus ühes vahe- tuses t	—	—	—	—	1,2...8,5	1,9... ...10,5
Elektrimootori võim- sus kW	—	—	5,8	1,7	1,2...2,7	2,8...4,5
Pingi kaal kg	65	360	765	1160	668	1200

SARRUSETERASE PAINUTUSPINGID

Näitaja	Moo- torita	Mootoriga			
	C-79	H3-4	C-146	C-146A	C-564
Painutatava varda suurim läbimõõt mm	25	20	40	40	70
Elektrimootori võimsus kW	—	1,2	2,2	2,2	4,5
Kaal koos elektrimootoriga kg	28	274	685	454	2087

PÖKK-KEEVITUSMASINAD

Näitaja	Agregaadi tüüp			
	МСР-50 ja АСИФ-50	МСР-75 ja АСИФ-75	МСР-100- -3	МСГА- -300
Nimivõimsus kW . . .	50	75	100	300
Primaarpinge V	220/380	220/380	380	380
Keevitatavate varraste suurim läbimõõt (soojenduseeta ja soo- jendusega) mm	20 . . . 28	28 . . . 38	36 . . . 55	50 . . . 70
Tootlikkus tk/h	30 . . . 50	30 . . . 50	25	20
Kaal kg	325	410	1360	7500

ÜHEPUNKTILISED KONTAKTKEEVITUSMASINAD

(primaarpinge 220/380 V)

Näitaja	Mehaanilised			Elektrimootoriga				
	АП-25	АП-50	АП-75	АТА-20	АТА-40-8	МТМ-50М	МТМ-75М	АТА-100
Nimivõimsus kW	25	50	75	20	40	50	75	100
Elektroodide kasulik väl- jaulatus mm	250	350	350	360	360	300	350	650
Maksimaalne läbimõõt (sarruseterasel Cr.3) mm	12	16	20	12	16	16	20	26
Suurim tootlikkus tk/h . . .	600	450	300	2400	3000	3000	3000	1800
Kaal kg	225	450	500	650	720	450	500	1100

HO DRAULILISED TUNGRAUAD SARRUSE PINGUTAMISEKS

Mark	Pingutatava sarruse liik	Pingu- tusjõud t	Kolvi- kääik mm	Surve kg/cm ²	Elektrimootor		Kaal kg
					võimsus kW	pöörete arv minu- tis	
CM-513	Kimpsarrus	60	800	200	5,2	980	3200
CM-519	„	90	750	300	7,4	980	2110
<i>Otse se n a k k e g a</i>							
CM-514	Varrassarrus ø 16 22 mm	25	50	300	—	—	23,7
CM-537	„ ø 16 42 mm	50	150	300	—	—	69
CM-538	„ ø 16 20 mm	30	50	300	—	—	38
CM-539	Kimpsarrus: ø 8 mm — 3 varrast	15	100	300	—	—	31
	ø 5 mm — 5 varrast	60	300	300	—	—	165
CM-529	Kimpsarrus 12 või 18 ø 5 mm	4	130	203	—	—	21
DO-4-130	Sarrusetraat ø 2,5 7 mm	60	315	370	—	—	87
ДП-60-315	Kimpsarrus 24 ø 5						

DOSEERIMISKAALUD

(käsitsi teenindatavad)

Näitaja	Tsemendi jaoks		Täitematerjali jaoks	
	ДЦ-425	ДЦ-1200	ДИ-425	ДИ-1200
Laadimise ülempiir kg	120	500	500	1600
Punkri maht l	124	310	410	1300
Kaalumise täpsus % (laadimise ülempiirist)	±1,5	±1,5	±2	±2
Gabariitmõõtmed mm:				
pikkus	1050	2375	—	2850
laius	1170	1090	—	1625
kõrgus	1640	2510	—	2450

VABALANGEMISEGA BETOONISEGITID

Näitaja	Teisaldatavad				Stationsaarsed				
	C-187B	C-227B	C-674	C-199	C-399	C-333	C-336	C-302II	C-230A
	Segutrumli maht l	100	100	100	250	250	500	500	1200
Suurim tootlikkus m ³ /h	2,1 . . . 2,4	2,1 . . . 2,4	—	5,4	5,4	8	8	20	40
Segutrumli pöörete arv minutis	23	24	23	16,3	17,4	18,2	18,2	17	12,6
Elektrimootori võimsus kW	1	—	5,5	4,5	3,8	3,4	7,9	14	25
Gabariitmõõtmed mm:									
pikkus	1420	2450	1970	3275	1750	1920	1920	3725	2910
laius	1570	1130	920	3185	1680	2430	2430	2730	4180
kõrgus	1330	1590	1260	2100	2260	2230	2475	2526	3323
Kaal (ilma mootorita) kg	400	480	216	1800	1350	1400	2000	3940	8900

SUNDTOIMEGA BETOONISEGISTID

Näitaja	Betonisegisti tüüp			
	C-371	C-513	C-355	C-356
Segutrumli laadimismaht l .	250	500	500	1000
Segutrumli pöörete arv minu- tis	7,5	—	6,73	5
Segamislabade pöörete arv minutis	34	—	31,4	24
Elektrimootori võimsus kW .	4,5	10	10	14
Gabariitmõõtmed mm:				
pikkus	3190	2000	3170	3170
laius	2200	2068	2360	2360
kõrgus	3120	1580	3830	1585
Kaal kg	2000	2445	3830	4465
Tootlikkus m ³ /h	3,8	kuni 10	7,5	15

MÖRDISEGISTID

Näitaja	Mördisegisti tüüp						
	C-334	C-665	C-220A	C-289A	C-208	C-210	C-209A
Segutrumli laadimismaht l . . .	80	80	150	325	325	325	750
Tootlikkus m ³ /h	1,2	1,2	1,5	5,2	7,0	7,5	12,5
Segamislabade pöörete arv minu- tis	32,5	30	30,2	31,2	27,0	25,8	21,6
Elektrimootori võimsus kW . . .	1,7	3,0 hj	2,8	4,5	4,5	4,3	14,0
Kaal kg	270	360	840	1430	1070	2180	3000

ELEKTRIVIBRAATORID BETOONISEGU TIHENDAMISEKS

Näitaja	Sisevibraator II-50	Painduva võlliga sisevibraator II-116	Pinnavibraator II-7	Välisvibraator II-87	C-413	C-357 (punkritele)	C-433A	C-483	C-485	C-623
	75	50	II-7	II-87						
Konstruktiiused										
näitajad:										
võimsus kW . . .	1,0	—	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	1,2	1,0
pinge V	36/220	—	36	36	36	220/380	220/380	220/380	220/380	36
pöörete arv minutis	6000	—	2840	2840	2800	2800	2800	2800	2800	2800
võngete arv minutis	5200	10000	2840	2840	2800	2800	2800	2800	2800	12000 ja 14000
kaal kg	20	35,3	43	125	41	20	24	39	100	28 32
Eksploatatsiooninäitajad betoonil koostuse vajumisega 2 . . . 4 cm:										
vibreerimise kestus s	30	30	60	60	—	—	—	—	—	—
mõjuraadius cm	30 40	25 30	20 30	15 25	—	—	—	—	—	—
tihendatava kihi paksus cm	20 30	20 40	10 30	10 25	—	—	—	—	—	—
tootlikkus tihendatava pinna järgi m ² /h	30	20	25	20	—	—	—	—	—	—
tootlikkus tihendatava betooni mahu järgi m ³ /h	9 20	6	3 5 7	7	—	—	—	—	—	—

Märkus. Toodetakse ka C-413-tüüpi vibraatoreid C-414 mootori võimsusega 0,8 kW, vibraatoreid C-482 mootori võimsusega 0,4 kW ja C-482- ning C-485-tüüpi vibraatoreid C-484 mootori võimsusega 0,9 kW.

Viimistlustööde masinad

MÖRDIPUMBAD

Näitaja	Pumba tüüp			
	C-683	C-684	C-263	C-317A
Tootlikkus m ³ /h	3	4	3	6
Maksimaalne tööõhk at . . .	15	15	15	15
Kolvi läbimõõt mm	80	90	80	110
Kolvi käik mm	74	100	86	—
Kolvi käikude arv minutis . .	165	155	180	191
Mördi teisalduskaugus m:				
horisontaalis	50	100	150	200
vertikaalis	20	30	40	40
Elektrimootor:				
võimsus kW	1,7	4,5	2,2	7,0
pöörete arv minutis	1420	1440	1500	1440
Gabariitmõõtmed mm	1160× ×470× ×760	1260× ×480× ×800	1160× ×470× ×760	1040× ×560× ×1000
Kaal ilma voolikuteta kg . .	195	254	198	390

KROHVIMISAGREGAADID

Näitaja	Tüüp	
	C-660	C-756
Tootlikkus m ³ /h	4	2
Tööõhk at	15	15
Punkri maht m ³	1,8	80 l
Mördipumba tüüp	C-317A	C-683
Lubjapiima paagi maht m ³	1,5	—
Mördi teisalduskaugus m:		
horisontaalis	200	50
vertikaalis	40	20
Gabariitmõõtmed mm	3660×2830×2330	1940×1900×1900
Kaal kg	2100	750

PAHTELDUSPUMP C-562

Tootlikkus	kuni 150 m ² /h
Tööõhk	7 at
Suruõhu kulu	0,5 m ³ /min
Pihusti ava läbimõõt	5 mm
Seadme mahutavus	20 l
Gabariitmõõtmed	740×358×355 mm
Kaal ilma voolikuteta	22 kg

VÄRVISEGIISTI C-365

Tootlikkus	300 l/h
Töövõlli pöörete arv minutis	300
Elektrimootori võimsus	0,6 kW
Mootori võlli pöörete arv minutis	2840
Gabariitmõõtmed	925×450×395 mm
Kaal	24 kg

KOMPRESSORID

Näitaja	Kompressori tüüp		
	O-38M	C-728	C-511 (kantav)
Tootlikkus m ³ /h	30	45	2,4
Töörõhk at	7	6	3
Silindrite arv	2	2	—
Väntvõlli pöörete arv minutis	850	900	—
Elektrimootor:			
võimsus kW	4,5	4,5	0,15
pöörete arv minutis	1440	1440	1420
pinge V	220/380	—	220
Ressiivri maht l	22	—	—
Gabariitmõõtmed mm	1230×492× ×785	1200×550× ×960	495×192× ×310
Kaal kg	185	235	15

ELEKTRI-VÄRVIPIRITSID

Näitaja	Värvipritsi tüüp	
	C-612	C-574
Tootlikkus m ² /h	200	200
Töörõhk at	5	4
Elektrimootor:		
võimsus W	180	270
pinge V	220	220
Pumba diafragma käikude arv minutis	—	2800
Gabariitmõõtmed mm	—	250×190×235
Kaal ilma pihusti ja voolikuteta kg:	27	—
ilma kaablita	—	7,6
kogu seade	—	19

RÕHUPAAGID

Näitaja	Paagi tüüp	
	C-383	C-411
Mahutavus l	16	65
Maksimaalne rõhk at	4	4
Uheaegselt töötavate püstolite arv	2	2
Gabariitmõõtmed mm	315×410×738	1040×505×450
Kaal kg	18,6	39,5

ÕLI- JA VEE-ERALDAJA C-732

Maht	35 l
Maksimaalne lubatud rõhk	6 at
Filter:	
vilttihendite arv	2 tk.
täiteaine	koks
Gabariitmõõtmed	425×360×1080 mm
Kaal	36 kg

VÄRVIPÜSTOLID

Näitaja	Püstoli tüüp					
	C-512	C-37A	C-592	C-754	C-719	C-677
Suurim tootlikkus m ² /h	50	50	50	300	300	600
Suurim suruõhu kulu m ³ /h	2,2	2,4	16	25	15	16
Töörõhk at	1,5 . . . 2	—	—	—	2 . . . 3	kuni 3
Värvi eelsoojenduselement:						
võimsus W	—	—	—	—	400	—
pinge V	—	—	—	—	36	—
Pihusti ava läbimõõt mm	10	0,4; 0,6; 1,2	—	—	—	—
Värvipaagi maht l	0,8	0,15	—	—	—	—
Gabariitmõõtmed mm	160 × 105 × × 230	140 × 56 × × 250	200 × 175 × × 45	175 × 45 × × 200	240 × 60 × × 350	200 × 175 × × 45
Kaal kg	0,7	0,35	0,7	0,42	1,35	0,7

Märkus. Värvipüstol C-512 on ette nähtud töötamiseks kompressoriga C-511. Püstolit C-592 on otstarbekohane kasutada vedela pahlisega pinnalekandmiseks seadisega C-562.

Puidutöomasinad

ELEKTRILISED PUIDUTÖÖRIISTAD

Nimetus	Tüüp	Tehnoloogiline iseloomustus	Elektri- mootor		Kaal kg	
			kW	p/min		
Elektri- puur	И-74А	Puuritava augu suu- rim läbimõõt	5 mm	0,2	3300	1,7
	C-363	„	8 mm	0,2	120	1,7
	И-59	„	20 mm	0,8	315	7,0
	И-28А	„	20 mm	0,2	295	6,2
	И-38Б	„	15 mm	0,4	710	3,2
	C-437	„	9 mm	0,12	1380	1,2
	C-469	„	6 mm	0,12	3000	1,3
	C-479	„	23 mm	0,4	550	4,2
	И-29А	„	23 mm	0,6	310	11,0
	C-455	„	26 mm	0,6	560	9,8
	C-422	„	25 mm	0,4	500	8,0
	C-454	„	23 mm	0,6	330	9,0
	C-531	„	15 mm	0,45	680	2,6
И-90	„	8 mm	—	1500	2,1	
Elektri- ketas- saag	И-78	Saeketta läbimõõt	180 mm	0,6	2820	11,0
	И-456	„	200 mm	0,6	2700	10,5
Elektri- höövel	И-24А	Höövelduslaius	100 mm	0,4	2350	14
	И-25	„	60 mm	0,28	2330	8,37
Elektri- peitel	И-1	Töödeldava pesa mõõtmed	kuni 20×55×155 mm	0,8	800	16,5
	C-474		kuni 16×70×150 mm	0,8	2700	—

PARKETIHÖÖVEL C-760

Tootlikkus	10... 20 m ² /h
Lõiketerade arv	2 tk.
Lõiketerade pikkus	326 mm
Hööveldatava riba laius	276... 316 mm
Hööveldatava kihi paksus	kuni 3 mm
Minimaalne töötamiskaugus seinast	15... 20 mm
Elektrimootor:	
võimsus	1,8 kW
pinge	120/220 V
pöörete arv minutis	3000
Gabariitmõõtmed	775×425×900 mm
Kaal	90 kg

PUITPÖRANDATE LIHVIMISE MASINAD

Näitaja	Masina tüüp	
	C-662	C-752
Tootlikkus m ² /h	40... 60	100
Lihvimisketas:		
läbimõõt mm	225	—
pöörete arv minutis	2850	—
kaldenurk töödeldava pinna suhtes kraadi	3	—
Elektrimootor:		
võimsus kW	1,7	1,0
pöörete arv minutis	2850	1410
pinge V	220	—
Gabariitmõõtmed mm	600×300×950	940×420×1110
Kaal kg	38	53

TERRATSOPÖRANDATE LIHVIMISE MASINAD

Näitaja	Masina tüüp	
	C-426	C-733
Tootlikkus m ² /h	8... 9	6... 7
Mootori võimsus kW	2,8	1,0
Lihvimisketaste arv tk.	2	2
Lihvimislaius mm	570	400
Lihvimisketaste pöörete arv mi- nutis	250	516
Kaal kg	160	50

Autod

VEOAUTOD

Auto mark	Kandefõud t	Auto kaal t		Veokasti platvormi maht m ³	Veokasti mõõtmed m	Mootori võimsus hj	Kütusekulu l/100 km
		täiskoor- maga	koormata				
Veoa autod							
ЯА3-210	12,00	23,51	11,30	11,65	5,77×2,45×0,82	165	60
МА3-200	7,00	13,72	6,50	6,70	4,50×2,48×0,60	110	35
ЗИЛ-151	4,50	10,23	5,58	4,91	3,56×2,09×0,93	90	46
ЗИЛ-150	4,00	8,05	3,90	4,78	3,54×2,25×0,60	90	38
ГАЗ-51	2,50	5,35	2,71	3,16	2,94×1,99×0,54	70	26,5
ГАЗ-63	2,00	5,43	3,28	—	2,94×1,99×0,89	70	30
Kallurid							
МА3-525	25,00	49,52	24,38	14,30	4,70×2,96×1,30	300	170
ЯА3-210Е	10,00	22,14	12,00	8,00	4,58×2,43×0,80	165	65
МА3-205	5,00	11,84	6,70	3,60	3,00×2,00×0,78	110	37
ЗИЛ-585	3,50	7,87	4,21	2,40	2,55×2,06×0,50	90	40
ГАЗ-93	2,25	5,50	3,10	1,65	2,30×1,80×0,40	70	28
КА3-600	3,50	8,25	4,52	2,4	2,45×2,10×0,47	90	40

SPETSIAALAUTOD

Auto tüüp	Spetsiaalauto	Baasauto	Kandejõud t	Tsisterni maht m ³	Mahalaadimise kestus min.	Kaal ilma koormata t
Tsemendiveoauto	КАЗ-601	КАЗ-585Б	3,5	3,0	—	4,53
	С-386	ЯАЗ-219	10,0	2×4,5	14	13,5
	С-386А	ЗИЛ-164	3,5	3,2	6	4,44
	С-571	ЗИЛ-164Н	7,0	6,8	7	6,34
	С-570	МАЗ-200В	12,0	12,6	12	10,06
	С-652	КрАЗ-221	24,0	21,0	24	16,75
Autotsistern lubjaitaina veoks	T-158	ЗИЛ-150	4,0	2,3	3,5	4,96

AUTODE KESKMINE MAHUTAVUS MITMESUGUSTE EHITUS-
MATERJALIDE PUHUL

Materjal	Auto kandejõud t					
	1,5	2	3	4	5	7
Liiv, kruus m ³ . . .	0,94	1,25	1,88	2,5	3,13	4,4
Paekivi m ³	0,87	1,18	1,75	2,34	2,94	4,1
Ehitustellis tk. . . .	430	570	860	1140	1420	2000
Katlaräbu m ³	2	2,7	4	5,3	6,7	9,4
Saetud puit m ³ . . .	2,5	3,3	5	6,6	8,3	11,4
Tõrvapapp rulli . . .	36	48	72	95	120	168
Klaas (1,5 mm) kasti	11	15	23	30	38	53

Käsi-tööriistad

I. MULLA-, MÜÜRI-, BETOONI- JA MONTAAZITÖÖD

Tabelis on toodud tööriista kasutusaeg kuud / ligikaudne vajadus 100 tööliisele

Tööriist	Otstarve	Mulla-tööd	Sarruse-tööd	Betooni-tööd	Müüri-tööd	Suurplok- ja suur-paneelhitus
Kokkupandav meeter («tollipulk»): metallist puidust	Joonmõõtmiseks	— 12/20	18/25 —	18/30 —	18/50 —	— —
Mõõdulint (rulett): PC-20 (20 m) P-2 (2 m) Nihkkaliiber	Joonmõõtmiseks Toodete väikeste sise- ja välismõõtmete määramiseks	24/10 — —	24/10 18/25 36/20	— — —	24/10 — —	24/10 18/25 —
Nöörlood: tavaline, 400 g " 600 g " 1000 g latiga, 1000 g Vesilood pikkusega 610 mm	Konstruktioonelementide vertikaalsuse kontrollimiseks Sama, montaažitöödel Ehituskonstruktsoonide vertikaalsuse ja horisontaalsuse kontrollimiseks	24/10 — — —	24/10 — — —	24/15 24/15 — —	— 24/75 24/10 — 24/20	— 24/20 24/20 9/20 24/10

Vesilood painduva vahe- lüllega	Kõrgsmärkide ülekanamiseks ja kontrollimiseks	—	—	—	24/10	24/20
Puidust nurgik külje pikkusega 700 mm	Nurkade märkimiseks ja kontrolli- miseks	—	—	—	6/10	6/10
Rihtlatt (alumiiniumist) pikkusega 1200 mm	Konstruktioonelementide sirg- joonelisuse kontrollimiseks	—	—	—	12/50	—
Sama, puidust	„	—	—	4/20	6/50	4/10
Kangid pikkusega 1150 ja 1400 mm	Tiheda pinnase kobestamiseks ja abioperatsioonideks troppimis- töödel	24/40	—	—	—	12/10
Montaažikangide komp- lekt Ø 20 mm; $l=550$ mm Ø 25 ja Ø 32 mm; $l=1100$ mm	Monteeritavate elementide nihuta- miseks ja rihtimiseks	—	—	—	24/20	18/40
Kirkad pikkusega 860 ja 920 mm	Kõva ja keskmise tihedusega pin- nase kobestamiseks	18/40	—	—	—	—
Labidad:						
tikklabidas	Tiheda ja keskmise tihedusega pin- nase kaevamiseks	9/100	—	—	—	—
täisnurkne labidas	Pehme pinnase kaevamiseks; kae- vandite põhjade ja nõlvade puhastamiseks	9/100	—	12/25	—	12/20
lühikese varrega küh- vellabidas	Kobestatud pinnase ja puistemater- jalide kühveldamiseks	12/50	—	12/10	—	—
pika varrega kühvel- labidas	„	12/50	—	12/10	—	—

Tööriist	Otstarve	Mulla- tööd	Sarruse- tööd	Betooni- tööd	Müüri- tööd	Suurplokk- ja suur- paneelheitus
mördilabidas	Mördi etteandmiseks, tasandamiseks ja segamiseks	—	—	12/30	9/50	12/30
Ksüüliidifkellu	Ksüüliidimassi tasandamiseks koos osalise segamisega ja silumiseks	—	—	12/100	—	—
Müürikellu	Mördi tasandamiseks ja lõikamiseks, vuukide täitmiseks	—	—	12/30	6/100	12/40
Vuukraud:						
kumervuukraud	Kumervuukide tõmbamiseks	—	—	—	12/40	—
nõgusuukraud	Nõgusuukide tõmbamiseks	—	—	—	12/40	—
Kirves tera laiusega 150 mm	Puidu raiumiseks ja jämetöötlemiseks	24/20	—	—	—	—
Kahemeheasaag	Puidu põikisaagimiseks	24/10	—	—	—	—
Kandiline vasar kaaluga 5,0 kg	Paekivi purustamiseks ja jämetöötlemiseks	—	—	—	24/20	—
Kahepoolne käsivasar kaaluga 1 kg	Mitmesugusteks töödeks	—	—	—	—	24/20
Sama, kaaluga 2,19 kg	Sarrueterase õgvendamiseks ja painutamiseks jne.	—	24/15	—	—	—
Teravpinniga vasar kaaluga 3,0 kg	Paekivide tahumiseks jm.	—	—	24/10	—	24/40

Sama, kaaluga 8,0 kg	Sama	24/30	—	—	—	—
Ümmargune puitvasar	Takutamistöödeks	—	—	—	4/20	—
Lukksepavasar kaaluga 0,8 kg	Lukksepätöödeks	—	24/15	—	—	—
Müürsepavasar	Telliste raiumiseks ja tahumiseks; segu maharaiumiseks	—	—	—	12/75	—
Paekivivasar (teravpin- niga) kaaluga 3,44 kg	Paekivide tahumiseks müüritöödel	—	—	—	24/20	—
Meislid:						
metallimeisel $l=175$ mm	Metalli raiumiseks, betooni ja mördi maharaiumiseks pindadelt	—	3/15	—	—	6/10
müürimeisel $l=400$ mm	Avade, pesade ja vagude raiumi- seks, betooni ja mördi maharaiu- miseks pindadelt	—	—	6/10	6/20	6/10
Lõiketangid pikkusega 200 mm	Traadi sõlmimiseks ja lõikamiseks	—	12/50	18/15	—	—
Näpõtangid pikkusega 200 mm (kombineeri- tud tangid)	Väikeste metalldetailide haarami- seks, hoidmiseks ja painutamiseks	—	24/15	—	—	—
Traadikäärid	Kuni 5 mm läbimõõduga kõrg- tugeva traadi lõikamiseks	—	18/15	—	—	—
Haarits	Kuni 5 mm läbimõõduga traadi haaramiseks, hoidmiseks ja pin- gutamiseks	—	24/10	—	—	—
Hammasvõtmed (6 liiki)	5...40-mm läbimõõduga sarruse õgvendamiseks ja painutamiseks	—	12/15	—	—	—

Tööriist	Otstarve	Mulla- tööd	Sarruse- tööd	Betooni- tööd	Müüri- tööd	Suurplokk- ja suur- paneelhitus
Mutrivõtmed (kahepool- sed) 10/12, 14/17, 22/27 ja 32/36 mm Reguleeritav mutrivõti (max S=41 mm) Kruvikeeraja pikkusega 250 mm Terashari 100×150 mm Kraap (käepidemega) laiusega 200 mm; l=2000 mm Lapikviil pikkusega 400 mm	Poltide ja mutrite kinni- ja lahti- keeramiseks Sama Kruvide kinni- ja lahtikeeramiseks Metallpindade puhastamiseks roos- test ja vanast värvist Betooni tasandamiseks ja trans- pordivahendite puhastamiseks betoonist Metalli viilimiseks	— — — — — —	24/15 24/15 12/15 6/50 — 3/15	— — — — 12/25 —	— — — — — —	— — — — — —

II. KATUSEKATTE- JA PUIDUTÖÖD

Tööriist	Otstarve	Puu- sepa- ja raketi- setööd	Plekk- katuste tege- mine	Eter- niitka- tuste tege- mine	Rull- mater- jalist katuste tege- mine	Laud- sepa- tööd	Parketi- tööd
Kokkupandav meeter («tollipulk»): metallist puidust	Joonmootmiseks	18/100 —	— 12/50	18/50 —	— —	— —	— —
Möödulint (rulett): PC-10 (10 m) PC-20 (20 m) PЖ-2 (2 m)	Joonmootmiseks	24/10 24/10 —	— — 24/50	— — —	24/10 — —	— — 36/50	— — 18/100
Mootesirkliid teravike maksimaalse vahuga 250, 350 ja 500 mm Metalljoonlaud l=1020 mm Vesilood pikkusega 610 mm	Ringide ja mootmete märkimiseks Joonmootmiseks	— 24/40	24/50 —	— —	— —	— 24/20	— 24/50
Nurgik (duralumiiniu- mist) pikkema küljega 200 mm	Ehituskonstruktsoonide vertikaal- suse ja horisontaalsuse kontrolli- miseks Täisnurkade märkimiseks ja kont- rollimiseks	—	—	—	—	36/50	—
Sama, 350 mm Sama, 500 mm Metallnurgikud külje pikkusega 250 ja 400 mm	Sama Sama Sama	— 12/25 —	— — 24/50	— — —	— — —	36/50 36/50 —	12/50 — —

Tööriist	Otstarve	Puu-sepa- ja raketisetööd	Plekkkatuste tegemine	Eterniitkatuste tegemine	Rullmaterjalist katuste tegemine	Laudsepatööd	Parketi-tööd
Nöörlood kaaluga 400 g	Konstruktsoonide vertikaalsuse kontrollimiseks	24/50	24/40	24/40	24/40	—	—
Rihtlatt (puidust) $l=1200$ mm	Konstruktsoonielementide sirgjoonelisuse kontrollimiseks	—	—	—	—	—	6/50
Kirves tera laiusega 135 mm	Puidu raumiseks ja jämetöötlemiseks	—	—	—	—	24/50	—
Kirves tera laiusega 150 mm	Sama	24/100	—	24/20	—	—	—
Kahemehesaag	Puidu põikisaagimiseks	24/40	—	—	—	—	—
Raamsaag $l=780$ mm	Puidu põiki- ja pikisaagimiseks	—	—	—	—	—	36/100
Tapisaag $l=250$ mm	Puidetailide sobitamiseks nende kokkumonteerimisel	—	—	—	—	36/50	—
Vukksaag $l=715$ mm	Puidu ja eterniidi põikisaagimiseks	18/100	24/50	24/50	—	24/50	—
Lapikpeitlid tera laiusega 8, 12, 15, 18, 20, 25, 30, 40 ja 50 mm	Avade ja pesade raumiseks puitu	24/40	—	—	—	24/40	24/50
Poolümarpeitlid tera laiusega 12, 15, 20, 25, 30 ja 40 mm	Sama	—	—	—	—	36/25	—
Puusepa tapipeitlid tera laiusega 10, 12, 15, 20 ja 25 mm	Sama	24/50	—	—	—	—	—

Laudsepa tapipeitlid tera- laiusega 6, 8, 10, 12, 15, 18 ja 20 mm	Avade ja pesade raiumiseks puitu	—	—	—	36/50	—
Pööraga vinnalpuurid Ø 16, 20 ja 25 mm	Avade ja pesade puurimiseks puitu	18/30	—	—	—	—
Spiraalpuurid puurivän- dale, Ø 16, 20, 25, 32 ja 40 mm	Puidu põikipuurimiseks	24/25	—	—	24/50	—
Tsenterpuurid puurivän- dale, Ø 16, 20, 25, 32, 40 ja 50 mm	Puidu pikipuurimiseks	24/25	—	—	24/50	—
Tsenterpuurid puurivän- dale, Ø 6, 8 ja 10 mm	Sama	24/25	—	—	24/50	—
Süvispuurid Ø 20, 25 ja 32 mm	Avade töötlemiseks puidus	24/25	—	—	24/50	—
Puurivänt pörkesiduriga	Puuride ja kruvikeeraja pöörami- seks	36/25	—	—	36/50	—
Lihthöövel	Puidu jämehööveldamiseks	24/25	—	—	—	—
Klapphöövel	Puidu peenhööveldamiseks	24/25	—	—	24/50	24/100
Valtsihöövel	Valtside hööveldamiseks ja puhas- tamiseks	—	—	—	24/50	24/100
Hammashöövel	Puittoodete jämehööveldamiseks	24/25	—	—	—	24/100
Pikkhöövel	Puittoodete täpseks hööveldamiseks ja sobitamiseks	36/25	—	—	24/50	—
Kang-naelatõmbid l=320, 600, 1000 mm	Naelte väljatõmbamiseks raketis- test ja muudest konstruktsioonidest	18/30	—	—	—	—
Laudsepavasarat kaaluga 0,2 ja 0,6 kg	Laudsepatõõdeks	—	—	—	36/75	—
Sama, 0,4 kg	—	—	—	—	—	—
Müürseparasar	Sama	—	—	24/50	36/75	—
	Telliste raiumiseks ja tahumiseks, mõrdi maharaiumiseks	—	—	—	—	18/30

Tööriist	Otstarve	Puu-sepa- ja raketise-tööd	Plekk-katuste tege-mine	Eter-niitka-tuste te-gemine	Rull-mater-jalist katuste tege-mine	Laud-sepa-tööd	Parketi-tööd
Parketivasar kaaluga 0,84 kg	Parketilippide kokkulöömiseks	—	—	—	—	—	24/100
Vertikaalse teravpinniga plekksepavasari	Plekk-katuse valtside tihendamiseks ja tasandamiseks	—	24/100	—	—	—	—
Horisontaalse teravpinniga plekksepavasari	Valtside painutamiseks, tihendamiseks jm.	—	24/100	—	—	—	—
Kaaluga 0,4 ja 0,65 kg	Plekksepatoodeks	—	3/50	—	—	—	—
Kandiline puitvasar	Naelte sisselöömiseks ja väljatõmbamiseks jm.	24/100	—	—	24/35	24/50	24/100
Puusepavasari kaaluga 0,9 kg	Naelte löömiseks naelapeade uputamiseks	—	—	—	—	—	18/100
Torn \varnothing 6 mm	Metalli raiumiseks	—	6/25	—	—	24/25	—
Metallimeisel $l=175$ mm	Traadi sõlmimiseks ja lõikamiseks	—	—	—	—	—	—
Lõiketangid pikkusega 150 mm	Väikeste metalldetailide haaramiseks, hoidmiseks ja painutamiseks	—	24/40	24/40	—	—	—
Näpittangid pikkusega 200 mm	Naelte väljatõmbamiseks	24/50	24/100	—	—	24/50	24/50
Naelatangid pikkusega 205 mm							
Mutrivõtmed (kahepoolsed) 10/12, 14/17, 22/27 ja 32/36 mm	Poltide ja mutrite kinni- ja lahti-keeramiseks	24/20	—	—	—	—	—

Mutrivõtmed (reguleeritavad):							
max S=30 mm	Sama	24/20	—	—	—	—	—
max S=41 mm	Sama	24/20	—	—	—	—	—
Asbestikäärid	Asbestsemendist katusematerjalide lõikamiseks	—	12/20	—	—	—	—
Plekikäärid lõiketera pikkusega 250 ja 400 mm	Kuni 1 mm paksuse lehtterase ja metallvõrgu lõikamiseks	—	12/50	—	—	—	—
Plekikäärid lõiketera pikkusega 320 mm	Sama	—	12/50	—	—	—	—
Traadikäärid	6...8-mm läbimõõduga traadi lõikamiseks	12/20	—	—	—	—	—
Kruvikeerajad pikkusega 175 ja 250 mm	Kruvide kinni- ja lahtikeeramiseks	12/50	—	—	—	—	—
Kruvikeerajad (puurivändale) otsa laiusega 7, 9 ja 15 mm	Sama	24/25	—	—	—	—	—
Naaskel	Kuni 10 mm läbimõõduga aukude tegemiseks asbestsemendist katusekattematerjalidesse	—	—	12/10	—	—	—
Universaalne nuga lõiketerade komplektiga	Rullmaterjalide lõikamiseks ja servade kohandamiseks	—	—	—	12/100	—	—
Räsamisvõti	Saehammaste painutamiseks	36/30	—	—	—	—	—
Kolmkantviil pikkusega 150 mm	Puidusaagide teritamiseks	1/50	—	—	—	—	3/100
Rombviil pikkusega 150 mm	Sama	1/100	—	—	—	—	—
Lapikviil pikkusega 250 mm	Kaaplehtede teritamiseks	—	—	—	—	—	1/100
Luisik terasusega 36... 46	Tööriistade teritamiseks	3/25	—	—	—	—	3/50
Luisik terasusega 120... .. 150	Teritatud tööriistade järeltöötlemiseks	6/25	—	—	—	—	6/50

Tööriist	Otstarve	Puu-sepa- ja rake-tisetööd	Plekk-katuste tege-mine	Eter-niitka-tuste te-gemine	Rull-mater-jalist katuste tege-mine	Laud-sepa-tööd	Parketi-tööd
Terashari 100×150 mm	Metallpindade puhastamiseks roostest ja vanast värvist	—	6/40	—	6/35	—	—
Kraapraud tera laiusega 60 mm	Parketi puhastamiseks	—	—	—	—	—	6/100
Raspel	Katusekatte-tükkmaterjalide servade töötlemiseks ja muudeks töödeks	—	—	3/10	—	—	—
Hammaspahtel laiusega 400 ja 120 mm	Kleepmastiksiste tasandamiseks parketi ja rullmaterjali kleepimisel	—	—	—	12/35	—	18/50
Kraap tera laiusega 60 mm	Rullmaterjali lõikamiseks ja servade puhastamiseks	—	—	—	12/35	—	—
Kummipahtel laiusega 300 mm, pikkus koos käepidemega $l=2000$ mm	Külma kleepmastiksi tasandamiseks ja rullmaterjali kinnivajutamiseks	—	—	—	4/35	—	—
Müürikellu	Mördi tasandamiseks ja lõikamiseks	—	—	12/20	—	—	—

III. VIIMISTLUS- JA KLAASIMISTÖÖD

Tööriist	Otstarve	Klaasimis- tööd	Krohvitööd	Maalri-, tapeedi- ja linoleumi- tööd	Voorderdus- tööd
Kokkupandav puudust meeter («tollipulk») Märkimisnõör Möödulint PЖ-2 (2 m)	Joonmootmiseks Sirgjoonte märkimiseks maalritöödel Joonmootmiseks	12/100 — —	18/10 — —	12/10 18/10 —	— — 18/35
Joonlauad: metallist, $l=1500$ mm metallist, kahekoradne, $l=1000$ mm puudust, $l=700$ mm ,, $l=1200$ mm ,, metallääri- sega, $l=2000$ mm Vesilood pikkusega 610 mm	Tapeedipaki lõikamiseks Terrasiitkrohvi vuukimiseks Nurkade ja karniiside viimistlemi- seks Joonte tõmbamiseks ja klaasi lõika- miseks Linoleumi ja plastikaadi lõikamiseks Ehituskonstruksioonide vertikaal- suse ja horisontaalsuse kontrollimi- seks Kõrgusmärkide ülekandmiseks ja kontrollimiseks Konstruksioonilementide verti- kaalsuse kontrollimiseks Sama	— — — — 6/50 — —	— 24/10 12/10 — — 24/10	24/10 — — 4/20 12/50 —	— — — — — 24/35
Painduva vaheliüliga vesilood Nõorlood kaaluga 400 g Latiga nõorlood kaaluga 150 g		— — —	— 24/20 6/10	— — —	24/20 24/20 —

Tööriist	Otstarve	Klaasimis- tööd	Krohvitööd	Maalri-, tapeedi- ja linoleumi- tööd	Voorderus- tööd
Nurgik: duralumiiniumist, külje pikkus 350 mm puidust, külje pikkus 500 mm Mördilabidas	Täisnurkade märkimiseks ja kont- rollimiseks	12/25	—	—	24/20
Kopp	Mördi etteandmiseks, tasandamiseks ja segamiseks	—	12/20	—	12/30
Krohvikühvel	Mördi viskamiseks krohvitavale pin- nale	—	12/50	—	—
Krohvipalett	Sama	—	12/50	—	—
	Mördi hoidmiseks käel ja krohvikihhi tasandamiseks	—	12/50	—	—
Kellud: mördilõikamiskellu	Arhitektuuriliste detailide töötlemi- seks	—	24/20	—	—
terrasiikrohvikellud (8 eri tüüpi)	Tsement- ja terrasiitsegu pinnale- kandmiseks, karniiside ja ukse- ning aknaavade viimistlemiseks	—	24/100	—	—
krohvikellu	Mördi pinnalekandmiseks krohvi- töödel	—	24/100	—	—
voorderuskellu	Mördi pinnalekandmiseks ja tasan- damiseks	—	—	—	12/100

Poolhõõrutid (puidust) pikkusega 1200 (800) mm ja 350 mm	Krohvimördi tasandamiseks ja silumiseks	2/50	—	—
Rihtlatt (puidust) pikkusega 2000 mm	Pindade sirgjoonelise kontrollimiseks	4/35	—	4/35
Sama, metalläärisega, pikkus 1750 mm	Krohvi viimistluskihhi tasandamiseks	6/20	—	—
Metallist krohvisilutid:				
tüüp ΓIII-I 125×300 mm	Krohvi viimistluskihhi tasandamiseks ja silumiseks	24/40	—	—
tüüp ΓIII-II 126×550 mm				
Kummisiluti 140×280 (400) mm	Savikips- ja lubikips-pahtlisegu pinnalekandmiseks, tasandamiseks ja silumiseks	—	6/50	—
Terassiluti 150×250 mm	Sama	—	12/50	—
Terrasiitkrohvisilutid 220×400 mm (neli erinevat tüüpi)	Terrasiitmördi laialihoõrumiseks, silumiseks, tihendamiseks	24/100	—	—
Vuugilõikaja	Vahelaepaneelide vuukide töötlemiseks	12/10	—	—
Terrasiitkrohvi vuukraud	Vuukide tõmbamiseks terrasiitkrohvidele	24/100	—	—
Hammaspahtel laiusega 120 ja 400 mm	Kleepmastiksi tasandamiseks parakefi ja rullmaterjali kleepimisel	—	18/50	—
Puidust pahtellabidad tera laiusega 140 ja 220 mm	Pahtlisegu pinnalekandmiseks, tasandamiseks ja silumiseks	—	4/50	—

Tööriist	Otstarve	Klaasimis- tööd	Krohvitööd	Maalri-, tapeedi- ja linoleumi- tööd	Vooderdus- tööd
Terasest pahtellabid tera laiusega 45, 75, 100 ja 130 mm Sama, tera laiusega 161 mm	Pantlisegu pinnalekandmiseks, ta- sandamiseks ja silumiseks Sama	—	—	4/50 12/25	—
Pintslid: rõngaspintsel \varnothing 70 mm " \varnothing 80 mm laehari 70×180 mm	Suurte pindade kruntimiseks ja vär- vimiseks Sama Suurte pindade värvimiseks emul- sioonvärviga	—	—	12/100 12/100 12/50	—
kapselpintslid läbimõõ- duga 26, 36 ja 46 mm silumispintslid laiusega 30, 60, 90 ja 120 mm radiaatoripintsel	Väikeste pindade (aknad, radiaato- rid jne.) kruntimiseks ja värvimiseks Värskest värvitud pindade silumi- seks; sileda läikiva pinna saamiseks Radiaatorite ja muude raskelt ligi- pääsetavate pindade värvimiseks	—	12/100 —	9/100 9/25 9/25	—
joonepintslid: lamedad, laius 12, 13, 14 ja 15 mm	Ehisjoonte tõmbamiseks ja väikeste pindade värvimiseks	—	—	12/25	—

ümarad, läbimõõt 6, 8, 10 ja 14 mm	Sama	—	—	12/25	—
Mustri- ja täiterulliga	Mustri kandmiseks värvitavale pinnale	—	—	24/10	—
Värvirull karusnahkse kattega (rulli laius 100, 180 ja 230 mm)	Pinna värvimiseks õli- või emulsioonvärvidega	—	—	6/20	—
Värvivann	Värvirulli katmiseks värviga	—	—	12/35	—
Tapeetimishari	Tapeedi silumiseks kleepimisel	—	—	24/25	—
Terashari 100×150 mm	Metallpindade puhastamiseks roostest ja vanast värvist	—	6/10	6/25	—
Tuppimishari 90×170 mm	Värskelt värvitud pinna töötlemiseks (matistamiseks)	—	—	12/25	—
Vooderdusvasar	Aukude löömiseks glasuurplaatidesse ja plaadiservade tahumiseks	—	—	—	18/10
Laudsepavasari kaaluga 0,2 kg	Klaasimistödeks	24/50	—	—	—
Lukksepavasari kaaluga 0,6 kg	Lukksepistödeks	—	—	—	24/20
Pinnakarestusvasar	Betoon- ja tellispindade karestamiseks	—	12/20	—	—
Plaatimisvasari kaaluga 0,08 kg	Keraamiliste voodriplaatide raiumiseks	—	—	—	18/100
Lõikepliats	Glasuurplaatide lõikejoone märkimiseks ja plaatide lõikamiseks	—	—	—	12/100
Metallimeisel l=175 mm	Metalli raiumiseks, betooni ja mürdi maharaiumiseks pindadelt	—	—	—	6/20

Tööriist	Otstarve	Klaasimis- tööd	Krohvitööd	Maalri-, tapeedi- ja linoleumi- tööd	Vooderdus- tööd
Müürimeisel $l=400$ mm	Avade, pesade ja vagude raiumiseks, betooni ja mördi maharaiumiseks pindadelt krohvitöödel	—	6/10	—	—
Vooderdusmeisel	Konaruste maharaiumiseks vooderdatavate pindadelt	—	—	—	12/100
Glasuurplaatide lõiketangid	Kindlate mõõtmega avade tegemiseks glasuurplaatidesse	—	—	—	18/20
Lõiketangid pikkusega: $l=150$ mm	Traadi sõlmimiseks ja lõikamiseks	24/100	—	—	—
$l=200$ mm	Sama	—	18/10	—	—
Naelatangid pikkusega 205 mm	Naelte väljatõmbamiseks	24/50	—	—	—
Naaskel	Kuni 10 mm läbimõõduga aukude tegemiseks	—	—	—	9/10
Noad:	Aknaraamivaltside kittimiseks	12/100	—	—	—
klaasimisnuga $l=220$ mm	Krohvi ja värvi määratud klaasipuhastusnuga	—	—	12/10	—
krohvvinuga linoleuminuga (aiainuga)	Pragude avamiseks jm. Linoleumi, plastikaadi ja linkrusti lõikamiseks ning servade kohandamiseks	—	12/10	—	—
		—	—	12/50	—

universaalne nuga (lõiketerade komplek- tiga)	Sama	—	—	24/50	—
Plekikäärid lõiketera pikkusega 320 mm	Kuni 1 mm paksuse pleki ja metall- võrgu lõikamiseks	—	18/10	—	—
Tapeedikäärid	Tapeedi lõikamiseks	—	—	24/25	—
Klaasinuga teemandiga	Vitriiniklaasi lõikamiseks	36/50	—	—	—
Sama, rullidega	Aknaklaasi lõikamiseks	2/50	—	—	—
Kirves tera laiusega 150 mm	Puidu raiumiseks ja jämetöötlemi- seks	—	24/10	—	—
Vukssaag pikkusega 715 mm	Puidu pikisaagimiseks	—	24/20	—	—
Kruvikeeraja pikkusega 250 mm	Kruvide kinni- ja lahtikeeramiseks	12/50	—	—	—

EHITUSTÖÖD

Üldised juhised (СНП III-A. 1-62)

Ehituse industrialiseerimise tähtsaimateks elementideks on ehitustööde kompleksne mehhaniseerimine ja automatiseerimine, konstruktsioonide maksimaalne monteeritavus, universaalsete valmisdetailide ja konstruktsioonide massiline tehastes valmistamine ning voolumeetodil ehitamine.

Ehitiste projektide tehniliseks ja majanduslikuks hindamiseks rakendatakse ehituse monteeritavuse astme mõistet — sanitaartechniliste, elektriliste ja tehnoloogiliste süsteemide varem valmistatud sõlmede ning monteeritavate ehitusdetailide ja -konstruktsioonide maksumuse suhet kõigi ehitustöödel kasutatavate materjalide, detailide ja konstruktsioonide maksumusse.

Valmina tuleb ehitusplatsile tuua järgmised pooltooted: betoonisegu ja mört, asfaltbetoonisegud, fraktsioonitud kruus ja killustik, soojaisolatsioonimaterjalid, kitid ja pahtlisegud, värvisegud, sarrusekarkassid ja -võrgud, tarirauad, monoliitbetooni raketisekilbid, ventilatsioonikanalid, puittoorikud (põrandalauad, talad, laagid, sari- kad jne.).

Aasta lõpuks tuleb ehitusplaanides ette näha nn. ehitusvaru — tehnoloogiliselt põhjendatud töömaht pooleliolevail ehitustel, mis kuulub tegemisele järgmisel aastal. Ehitusvaru määramisel peab lähtuma ehituse kestuse normidest.

Ehitusvaru võimaldab ehitusi lõpetada plaanipäraselt, teha töid rütmiliselt ja kasutada ratsionaalselt töövõtuorganisatsioonide võimsust.

Talvel tehakse igasuguseid ehitustöid, välja arvatud need, mida ei saa külmaga kvaliteetselt teha või mille tegemine talvel on keerukas ja kallis.

Ehituskestuse normid (СНП III-A. 3-62)

Normides ettenähtud ehituskestus hõlmab kogu ehitusperioodi, s. o. aega ettevalmistusperioodi tegelikust algusest ehitusobjektile kuni hoone eksploatatsiooni andmiseni.

Ettevalmistusperioodi algus määratakse ehitusorganisatsiooni raa-

matupidamise algdokumentatsiooni alusel, kõikide tööde lõpp aga keh-
tiva korra järgi vormistatud eksploatatsiooni andmise aktiga.

Ehituskestuse normid nõuavad, et enne ettevalmistusperioodi
tööde alustamist oleks:

kinnitatud eelprojekt koos finants-eelarvelise arvestusega;

hangitud ja läbi töötatud projekt ja eelarve (eriti tüüpprojektide
sidumine kohalike tingimustega);

kindlaks määratud vee, elektrienergia ja kohalike ehitusmaterja-
lide allikad;

eraldatud vajalik maa-ala;

lõpetatud tööd, mis on seotud ehitusplatsi vabastamisega;

vormistatud finantseerimine (tööde tegemisel tööettevõtu kor-
ras — sõlmitud tööettevõtuleping);

kindlaks määratud ehitatavate vee-, kanalisatsiooni-, kaugkütte-
ja gaasitorustike, elektri- ning sideliinide ühenduskohad eksploatee-
ritavate võrkudega.

ELUHOONETE EHTUSKESTUS LINNADES JA TÖÖLIS- ASULAIK (kuudes)

Korruste arv	Kubatuur m ³	Konstruktsioon		
		suurpaneeli- dest	suurplokki- dest	telistest jms.
2	3 000	3	3,5	4
	6 000	4	4,5	5
3	6 000	4,5	5	6
	10 000	5	5,5	6
4	10 000	5,5	6	7
	15 000	5,5	6,5	8
5	20 000	5,5	7	9
	15 000	6	7	8
8	25 000	6,5	8	9
	20 000	8	9	11
	35 000	9	10	12

Märkus. Hooned on varustatud vee, elektri, gaasi, keskkütte
ja vannidega, 8-korruselised hooned ka liftiga.

ELUHOONETE EHTUSKESTUS MAA-ASULAIK (kuudes)

Korruste arv	Kubatuur m ³	Konstruktsioon	
		suurpaneelidest või suurplokkidest	telistest
1	250	2	3*
1	500	2,5	4*
1	1000	3	5*
2	2000	4,5	6,5
3	3000	6	8

* Ehitusnormides ei ole määratud.

KOOLIDE EHITUSKESTUS (kuudes)

Kooli tüüp	Õpilaste arv	Korruste arv	Kubatuur 1000 m ³	Konstruktsioon	
				suur- elemen- tidest	tellis- test
Üldharidus- lik	320	2	6	4,5	5
	432, 480 ja 536	2... 3	12	6	7
	640... 720	3	15	7	8
	960	3... 4	18	8	9
Internaat- kool	240... 330	3	30	8	10
	480	3	45	10	12

LASTEPÄEVAKODUDE EHITUSKESTUS (tellishooned)

Kohtade arv	Korruste arv	Kubatuur 1000 m ³	Ehituskestus kuudes
25	1	1	4
50	1	1,5	5
60	1	2,5	6
80	2	3	7
100... 150	2	4,5	8

Kui kahe- ja enamakorruselistes elamutes on keldriruume pindalaga rohkem kui 50% esimese korruse pindalast, suurendatakse nende ehituskestuse norme ühe kuu võrra.

Juhul kui uute, vabal territooriumil ehitatavate elamurajoonide ettevalmistusperioodi tööd ja hoone maapealse osa ehitustööd tehakse eraldi vooluna, lubatakse ettevalmistusperioodi töid teha enne hoone maapealse osa ehitustöid, kusjuures tööde vaheaeg määratakse tehnilise vajaduse järgi, kuid mitte üle kolme kuu.

Ehituse mehhaniseerimine

Ehituse mehhanismidega varustatuseks nimetatakse kasutatavate ehitusmasinate bilansilise maksumuse ja ehitustööde aastase üldmahu suhet.

Töölise mehhanismidega varustatuseks nimetatakse kasutatavate ehitusmasinate bilansilist maksumust ühe ehitustöölise kohta.

Ehituse energiaga varustatuseks nimetatakse ehitusmasinate kasutatavate elektrimootorite installeeritud võimsust 1 miljoni rubla ehitustööde aastamahu kohta.

Töölise energiaga varustatuseks nimetatakse ehitusmasinatele kasutatavate elektrimootorite installeeritud võimsust ühe ehitustöölise kohta.

Kompleksse mehhaniseerimise (automatiseerimise) efektiivsust ehitustöödel hinnatakse:

1) tööde omahinna järgi vastava tööliigi ühiku (1 m³ pinnast, 1 t monteeritud konstruktsioone jne.) kohta või siis vastava hooneliigi ühiku (1 m² elamis-, kasulikku või tootmispinda, 1 km autoteid vms.) kohta;

2) kapitaalvahutuste järgi vastavate mehhanismide ja töövahendite hankimiseks;

3) tööjõukulu järgi.

Mõnikord tuleb rakendada lisanäitajaid — mehhanismide hankimiseks tehtud kapitaalvahutuste tasuvuse kestust, tööde või kogu ehituse kestust, elektrienergia või kütuse kulu tööliigi kohta, töötingimusi jne.

Tööde projekteerimine

Ehituse organiseerimise projekt peab sisaldama:

1) ettevõtte, hoonekompleksi vms. ehituse koond-kalendaarplaani, milles on näidatud ehitusjärgud ja eraldi välja toodud ettevalmistustööd;

2) põhiliste ehitustööliikide mahud ehitusjärkude ja suurte ehitiste kaupa, samuti andmed ehitusmaterjalide, masinate ja tööjõu vajaduse kohta;

3) ehituse generaalplaani, millel on näidatud alaliste ja ajutiste ehitiste paiknemine, raudteed ja autoteed, põhilised kommunikatsioonid ja laod ning suured mehhanismid, kusjuures ettevalmistusperioodil tehtavad ehitised tuleb eraldi näidata; vajaduse korral lisatakse ehitusrajooni situatsiooniplaan;

4) seletuskirja, milles on kirjeldatud kasutatavaid töömeetodeid ning põhjendatud materjalide, mehhanismide ja tööjõu vajadus, ühtlasi näidates nende allikad. Veel tuuakse ehitusvoolude põhimõtted, ajutiste ehitiste loetelu, samuti põhilised majanduslikud näitajad (töömaht, toodang ühe ehitustöölise kohta, põhiliste tööde mehhaniseeritus, kulutused ajutistele ehitistele jne.).

Üksiku objekti ehitustööde tegemise projekt peab sisaldama:

1) tööde kalendaarplaani, mis on täpsustatud tööjooniste järgi;

2) ettevalmistustööde loetelu ja mahud, mis on täpsustatud kohalike tingimuste järgi, ja nende graafiku;

3) ehitusdetailide, seadmete ja põhiliste materjalide objektile saabumise graafiku, samuti montaažitööde tunnigraafikud;

4) tööjõuvajaduse graafiku erialade viisi;

5) põhiliste ehitusmasinate (kraanad, ekskavaatorid jne.) töögraafikud;

6) ehituse generaalplaani, täpselt näidates alalised ja ajutised teed, elektriliinid, vee- ja soojatorud, kraanad, mehhanismiplatsid, eelmontaažiplatsid, laod jms.;

7) tehnoloogilised kaardid keeruliste ja uudsete tööde kohta; teistel töödel kasutatakse tööskeeme või tüüpseid tehnoloogilisi kaarte;

- 8) ajutiste ehitiste tööjoonised;
- 9) ohutustehnika lahenduse tööde kohta, mille puhul tuleb see projektis lahendada (nõlvade kalle, montaažikinnitused, tellingud jne.);
- 10) seletuskirja, milles on põhjendatud tööde tegemise mooduseid, masinate vajadust jne., koos järgmiste näitajatega:
- ehituse kestus;
 - spetsialiseerituse tase;
 - monteeritavus;
 - põhitööde mehhaniseeritus;
 - töömaht in-p. 1 m³ ehitise, 1 m² elamis- või tootmispinna, 1 km tee või torustiku vms. kohta;
 - keskmise töömaht päevas;
 - monteeritava raudbetooni hulk 1 miljoni rubla ehitustööde kohta.

Mullatööd

Mullatöid võib alustada alles pärast ehitise asukoha mahamärgimist looduses. Linnades peab peale selle olema maha märgitud veel nn. «punane joon» (täna hoonestusgabariit) ja ehitusjoon ning ehitusorganisatsioonidele üle antud mahamärgimise joonised.

Süvendite ja kaevikute kaevamisel olemasolevate ehitiste läheduses ja nende vundamentidest sügavamal tuleb vältida nende ehitiste vajumine ja deformatsioonid.

Süvendid ja kaevikud peavad olema kaitstud pinnavete sissevalgumise eest.

Põhjavee taseme alandamiseks kasutatakse kergeid nõelfiltreid või ežektor-nõelfiltreid, mis võimaldavad põhjavee taset alandada vastavalt 5...6 ja 15...20 m, samuti sügavveepumpadega kaevusid.

KRAAVIDE TOESTUS

Pinnas	Kraavi sügavus m	Toetus
Sidus loodusliku niiskusega, pinnasevee juurdevooluta . . .	≤ 3	vahedega
Sama	3...5	tihe
Mitmesugused niisked pinnased	—	tihe

M ä r k u s. Pinnasevee tugeva juurdevoolu puhul, kui esineb pinnase uhtmise oht, kasutatakse punnseina.

KRAAVIDE JA SOVENDITE NÕLVADE MAKSIMAALNE KALLE LOOMULIKU NIISKUSEGA PINNASTES

Pinnas	Süvendi sügavus m		
	≤1,5	1,5...3	3...5
Puiste	1:0,25	1:1	1:1,25
Niiske (küllastumata) liiv ja kruus	1:0,50	1:1	1:1
Saviliiv	1:0,25	1:0,67	1:0,85
Liivsavi	1:0	1:0,5	1:0,75
Savi	1:0	1:0,25	1:0,5
Kuiv löss	1:0	1:0,5	1:0,5

Tabelis on antud nõlva kõrguse ja laiuse suhe.

Märkus. Enam kui 5 m sügavuse süvendi nõlvade kalle määratakse arvutusega.

Kui pinnast on kogemata rohkem kaevatud, siis täidetakse see samasuguse pinnasega, kusjuures täitele tuleb anda samasugune tihe-
 dus. Eriti vastustusrikastes kohtades täidetakse liigvõtud lahja betooniga.

Torustikukraavide, vundamendikraavide ja muude allmaaehtiste jaoks kaevatud süvendite põhja looduslikku struktuuri ei tohi rikkuda. Kraavi põhi puhastatakse ja torujätkude süvendid kaevatakse vahe-
 tult enne torude paigaldamist.

Nõlvade varisemise vältimiseks tuleb süvendid võimalikult kiiresti taas täita — kohe pärast vundamendi ehitamist või torustike paigaldamist.

PINNASTE LIIGITUS KÄSITSI KAEVAMISE RASKUSE JÄRGI

Pinnas	Keskmine mahukaal tihedas olekus kg/m ³	Pinnase liik
Lubjakivitükid ja kruus jämedusega:		
kuni 40 mm	1750	II
kuni 150 mm	1950	III
Savi:		
rasvane, pehme	1800	II
raske murenenud ja kõva	1950	III
vajunud puistesavi, mis sisaldab killustikku, kruusa ja ehitusprahti	1750	II

Pinnas	Keskmine mahu- kaal tihedas ole- kus kg/m ³	Pinnase liik
Mullakiht:		
ilma põõsaste ja puujuurteta	1200	I
koos juurtega	1200	II
ehitusprahti, killustikku ja kruusa sisaldav	1400	II
Liiv:		
loomuliku niiskusega, lisanditeta sama, kruusa või killustikku sisaldav:	1600	I
kuni 40%	1700	II
üle 40%	1700	III
kuiv düüniliiv	1600	II
Saviliiv:		
kerge ja lössitaoline	1600	I
sama, killustikku ja kruusa sisal- dav	1750	II
raske	1750	II
sama, killustikku, kruusa ja mu- nakive sisaldav	1950	III
vajunud puisteliiv killustiku, kruusa ja ehitusprahiga	1900	II
Liivsavi:		
lisanditeta	1600	I
killustikku või kruusa sisaldav:		
kuni 40%	1800	II
üle 40%	1850	III
vajunud, ehitusprahiga	1900	II
Ehituspraht	1850	II
Mustmuld:		
loomuliku niiskusega	1300	II
kuiv, kõvenenud	1200	III
Killustik jämedusega:		
kuni 40 mm	1750	II
kuni 150 mm	1850	III
Kõlderäbu:		
kobe	700	I
vajunud	700 800	II
Raske tükiline savi	1950	IV

M ä r k u s. Külmunud savid liigitatakse käsitsi kaevamisel III liiki.

Pinnaseid kaevatakse:

I liiki — tikk- ja kühvellabidatega;

II liiki — tikklabidatega, kirka ja vahel kangi abil;

III liiki — tikklabidatega, pidevalt kiilusid ja vasarat kasutades;

IV ja V liiki — kangide, kiilude ja vasarate abil (kui pinnas ei nõua lõhkamist).

Müüritööd

Enne vundamendi ladumist peab kraavi või süvendi põhja puhastama. Vesi ja vedel pinnas tuleb eemaldada, niiske pinnas tuleb kruusa või killustiku sissetampimisega tihendada 5...8 cm paksuste kihitena.

Kui vundamendi tald ei ole ühekõrgusel, siis peab ladumist alustama madalamalt ja minema astmeliselt järk-järgult kõrgemale. Tihedas pinnases ei tohi astme kõrguse ja pikkuse suhe ületada 1:1 ja kõrgus ei tohi olla üle 1,0 m; mittetihedas pinnases — vastavalt 1:2 ja 60 cm.

Müüritise katkestuskohad laotakse kald- või püsttrapiga. Püsttrappi peab panema terassidemed — vähemalt kolm 8 mm jämedust varrast iga 2 m kõrguse järel. Naaberhaardealade tellismüüritise kõrguse vahe ei tohi ületada 4 m. Sillustel katkestuskohti teha ei tohi.

Rõhtvuukide keskmine paksus hoone korruse ulatuses peab olema: tellistest ja korrapärase kujuga väikekividest müüris 12 mm; korrapärase kujuga looduskividest müüris 15 mm.

Üksikute rõht- ja püstvuukide lubatav minimaalne paksus on 8 mm, maksimaalne 15 mm (paekivimüüris 20 mm).

Püstvuukide keskmiseks paksuseks võetakse:

tellistest ja korrapärase kujuga väikekividest müüris 10 mm; looduskivimüüris 15 mm.

Paekivimüüritis tuleb tellistega vooderdada üheaegselt müüri ladumiseega. Tellisvooder seotakse paekivimüüritisega iga 4...6 pikikivikihi järel põikikivide kihiga.

Kivikbetoonkonstruktsioonidesse peab betooni paigaldama kuni 0,20 m paksuste kihtide kaupa. Kivide laius ei tohi ületada $\frac{1}{3}$ konstruktsiooni paksust.

VABALT SEISVATE, VAHELAGEDEGA ÜHENDAMATA
TELLISSEINTE LUBATUD LADUMISKÕRGUS m

Seina paksus m	Müüritis mahu- kaaluga üle 1600 kg/m ³		Müüritis mahu- kaaluga 1300... ... 1600 kg/m ³	
	Tuulekoormus kg/m ²			
	40	70	40	70
0,25	2,25	1,3	1,8	1,0
0,38... 0,40	4,0	3,6	3,6	3,0
0,50... 0,52	6,5	4,0	5,5	3,6
0,60... 0,64	10,5	6,0	8,5	5,0

M ä r k u s. Tabel kehtib seinte kohta, mille vaba (põikseintevahe-
lise) osa laius ei ületa seinu kahekordset kõrgust.

Tellisseinad peab laduma mitme- või kahekihilises plokkseotises, tellispostid ja õhukesed vaheseinad kolmekihilises seotises.

Põikikivide read, olenemata seotisest, tuleb laduda tervetest tel-
listest. Kärgetelistest (paksusega üle 65 mm) seinte ladumisel peab piki-
kivide read põikikividega siduma mitte harvemini kui 40 cm tagant.

Müüritise pindade ja nurkade vertikaalsust, samuti kihtide hori-
sontaalsust kontrollitakse mitte vähem kui kaks korda müüritise
kõrguse ühe meetri kohta. Hälbed hoone telgedest tuleb kõrvaldada
vahelagede kõrgusel.

Kõrged vabalt seisvad seinad ja postid tuleb müüritööde ajal toes-
tada.

Akna- ja ukseplakkide kinnitamiseks paigutatakse müüritööde
ajal iga ava põskedesse 4...6 antiseptitud puittellist.

Looduskivimüüri tellisvooder tuleb laduda müüri üheaegselt ja
siduda sellega iga 4...6 kihi järel põikikivikihi, mille vuugid pea-
vad looduskivimüüri sobima.

Mördi tugevust peab kontrollima mitte harvem kui iga 250 m³
müüri ladumise järel ja iga kord mördi koostise või margi muutmisel.
Mört tuleb ära kasutada enne tardumise algust.

Raskemörte peab segistis segama vähemalt 60 s, kergmörte 120 s.

MÕURIMÕRTIDE ORIENTEERIVAD MAHULISED KOOSTISED

Tsemendi mark	Mõrdi mark					
	200	150	100	75	50	25
					10	4

*Kuivade ruumidega (kuni 60% niiskusega) hoonete maapealseteks müüritöödeks ja vundamentide
ladumiseks kuivas pinnases*

Tsementlubimõrdid

600	1:0,1:2,5	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:0,7:6	—	—	—
500	1:0,2:2	1:0,1:2,5	1:0,3:4	1:0,5:5	1:1:8	—	—
400	—	1:0,1:2	1:0,2:3	1:0,3:4	1:0,7:6	1:1,7:12	—
300	—	—	—	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:1,2:9	—
250	—	—	—	—	1:0,2:3	1:0,7:6	—
200	—	—	—	—	1:0,1:2,5	1:0,5:6	—
150	—	—	—	—	—	1:0,3:3,5	1:1,7:12
100	—	—	—	—	—	1:0,1:2	1:1,2:9
50	—	—	—	—	—	—	1:0,5:5
25	—	—	—	—	—	—	1:0,1:2,5
							1:0,2:3

Tsementsavimõrdid

600	1:0,1:2,5	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:0,7:6	—	—	—
500	1:0,1:2	1:0,1:2,5	1:0,3:4	1:0,5:5	1:1,8	—	—
400	—	1:0,1:2	1:0,2:3	1:0,3:4	1:0,7:6	1:1,11*	—
						1:1,5:12	—

Tsemendi mark	Mördi mark							
	200	150	100	75	50	25	10	4
300	—	—	—	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:1,9*	—	—
250	—	—	—	—	1:0,2:3	1:1,2:9	—	—
200	—	—	—	—	1:0,1:2,5	1:0,5:5	1:1,9*	—
150	—	—	—	—	—	1:0,3:3,5	1:1,5:12	1:1,9*
100	—	—	—	—	—	1:0,2:2	1:1,2:9	1:1,5:12
50	—	—	—	—	—	—	1:0,5:5	1:0,9:7*
25	—	—	—	—	—	—	1:0,1:2,5	1:1,2:9
	—	—	—	—	—	—	—	1:0,7:6
	—	—	—	—	—	—	—	1:0,2:3

Niiskele (60...75%) ja märgade (üle 75%) ruumidega hoonete maapealseteks müüritöödeks ja vundamentide ladumiseks niiskes pinnases

Tsementlubimördid

600	1:0,1:2,5	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:0,7:6	—	—	—	—
500	1:0,2:2	1:0,1:2,5	1:0,3:4	1:0,5:5	1:0,7:8*	—	—	—
400	—	1:0,1:2	1:0,2:3	1:0,3:4	1:1:8	1:0,7:11*	—	—
					1:0,7:6	1:1:11	—	—

300	—	—	—	1:0,2:3	1:0,4:5	1:0,7:9*	—
250	—	—	—	—	1:0,2:3	1:1:9	—
200	—	—	—	—	1:0,1:2,5	1:0,7:6	—
150	—	—	—	—	—	1:0,7:9*	—
100	—	—	—	—	—	1:1:9	—
						1:0,3:3,5	1:0,7:9*
						1:0,1:2	1:0,9:7
Tsementsavimõrdid							
600	1:0,1:2,5	1:0,2:3	1:0,4:4,5	1:0,7:6	—	—	—
500	1:0,1:2	1:0,1:2,5	1:0,3:4	1:0,5:5	1:0,7:7,5*	—	—
400	—	1:0,1:2	1:0,2:3	1:0,3:4	1:1:8	1:0,7:8,5*	—
300	—	—	—	1:0,2:3	1:0,4:5	1:1:11	—
250	—	—	—	—	1:0,2:3	1:0,7:6	—
200	—	—	—	—	1:0,1:2,5	1:0,5:5	1:0,7:9*
150	—	—	—	—	—	1:1:9	1:0,7:9*
100	—	—	—	—	—	1:0,3:3,5	1:0,9:7
						1:0,1:2	1:0,5:5

Tsemendi mark	Mördi mark							
	200	150	100	75	50	25	10	4

*Tsementmördid allpool põhjavee pinda asuvate hooneundamentide ja muude konstruktsioonide
ladumiseks*

600	1:2,5	1:3	1:4,5	1:6	—	—	—	—
500	1:2	1:2,5	1:4	1:5	—	—	—	—
400	—	1:2	1:3	1:4	1:6	—	—	—
300	—	—	—	1:3	1:4,5	—	—	—
250	—	—	—	—	1:3	1:6	—	—
200	—	—	—	—	1:2,5	1:5	—	—
150	—	—	—	—	—	1:3,5	1:6	—

Märkused. 1. Tsemente mark 500 ja 600 võib mõrtides kasutada ainult erandjuhtudel.

2. Lugejas tärniga toodud andmed kehtivad I ja II kestvusastmega, nimetajas — III kestvusastmega hoonete puhul.

Ilma murrujooneta toodud andmed kehtivad igasuguse kestvusastmega hoonete puhul.

SIDEAINE KULU MÖRDIS kg 1 m³ LIIVA KOHTA (CH 290-64)

Sideaine mark	Mördi mark							
	200	150	100	75	50	25	10	4
600	440	365	240	180	—	—	—	—
500	550	440	280	220	140	—	—	—
400	—	550	360	270	180	90	—	—
300	—	—	—	360	240	120	—	—
250	—	—	—	—	290	145	—	—
200	—	—	—	—	360	180	75	—
150	—	—	—	—	—	240	100	75
100	—	—	—	—	—	350	140	75
50	—	—	—	—	—	—	280	115
25	—	—	—	—	—	—	—	230

M ä r k u s. Andmed GOCT 970-61 ja GOCT 310-41 järgi.

 ORIENTEERIV MATERJALIDE KULU MITMESUGUSE
 KOOSTISEGA MÖRTIDE JAOKS

Mördi liik	Mördi koostis	Materjalid 1 m ³ mördi kohta			
		tsement kg	lubi või savi		liiv l
			tainas l	pulber kg	
Lubimördid	1:2,5	—	360	(242)	900
	1:3	—	318	(203)	1010
	1:4	—	250	(160)	1100
Tsement- lubimördid	1:1:6	207	158	(101)	950
	1:1:9	149	114	(73)	1020
	1:2:16	83	126	(80)	1010
	1:3:15	83	190	(121)	960
Tsement- savimördid	1:0,7:6	220	120	—	1000
	1:1,2:9	143	130	—	1000
	1:1,5:11	117	140	—	1020
Tsement- mördid	1:3	269	—	—	930
	1:4	212	—	—	970
	1:5	174	—	—	1000
	1:6	148	—	—	1020

TSEMENT- JA SEGAMÖRTIDE TUGEVUSE SÕLTUVUS
KIVISTUMISTEMPERatuurIST (% R_{28})

Müüritise vanus päeva	Kivistumistemperatuur °C										
	1	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
1	1	2	6	10	14	19	24	29	34	40	45
1,5	2	4	10	15	20	26	33	39	46	54	65
2	3	8	13	19	25	32	40	48	57	67	80
3	5	12	19	26	35	44	52	61	70	79	90
5	10	20	30	39	48	57	65	74	82	91	100
7	16	27	39	50	59	68	76	84	92	99	105
10	24	37	51	62	72	80	87	94	100	106	—
14	33	48	63	75	84	91	97	102	106	—	—
21	45	62	78	90	97	102	106	109	—	—	—
28	55	72	88	100	105	110	—	—	—	—	—

ORIENTEERIV VEEVAJADUS 1 m³ MÕURI KOHTA

Vee otstarve	Kulu l
Külma tsementmördi valmistamine tellismüüritise ladumiseks	40... 75
Sooja tsementmördi valmistamine tellismüüritise ladumiseks	50... 95
Tellismüüritise kastmine	80... 100
Looduskivimüüritise ladumine:	
tsementmördil	60... 100
lubimördil	150... 200

MÖRDI KOOSTISE MÄÄRAMINE VALEMITE JÄRGI

1. Tsemendi kulu mördi ja tsemendi antud margi juures:

$$Q_z = \frac{R_m}{0,7 R_z} \cdot 100$$

kus Q_z — tsemendi kulu 1 m³ liiva kohta kg;
 R_m — mördi mark kg/cm²;
 R_z — tsemendi mark kg/cm².

2. Anorgaaniliste plastifikaatorite (savi- ja lubjataina) hulk:

$$V_p = 0,17 (1 - 0,002 Q_z)$$

kus V_p — savi- või lubjataina hulk 1 m³ liiva kohta m³;
 Q_z — tsemendi hulk 1 m³ liiva kohta kg.

3. Mördi mahuosade suhe

$$V_z : V_p : 1 = 1 : \frac{V_p}{V_z} : \frac{1}{V_z}$$

(tsement:plastifikaator:liiv),

kus $V_z = \frac{Q_z}{\gamma_{oz}}$

V_z — tsemendi hulk 1 m³ liiva kohta m³;
 Q_z — tsemendi hulk 1 m³ liiva kohta kg;
 γ_{oz} — koheva tsemendi mahukaal kg/m³.

Tsemendi mahukaaluks võetakse:

- a) tsementidel mark 300... 600 1100 kg/m³
 b) „ „ 150... 250 900 „
 c) „ „ 25... 100 700 „

4. Ligikaudne vee hulk:

$$V_w = 0,65 (Q_z + Q_p)$$

kus V_w — vee hulk 1 m³ liiva kohta l;

Q_z ja Q_p — tsemendi ja anorgaanilise plastifikaatori hulk 1 m³ liiva kohta kg

$$Q_p = V_p \gamma_{op}$$

kus lubjataina $\gamma_{op} = 1400$ kg/m³,

savitaina $\gamma_{op} = 1450$ kg/m³

MUURITISE LUBATAVAD HÄLBED

Hälve	Looduskivist ja kivikbetoonist			Tellistest ja väikeplokkidest		
	vun- da- men- did	sei- nad	pos- tid	vun- da- men- did	sei- nad	pos- tid
Hälve projektmõõtmeist:						
paksuses	+30 -20	+20 -10	+20 -10	+15 —	+15 -10	10
järkude ja korruste kõr- guses	25	15	15	15	15	15
vahepostide laiuses . . .	—	-20	—	—	-20	—
avade laiuses	—	+20	—	—	+20	—
naaber-aknaavade telgede asetuses	—	20	—	—	20	—
konstruktsioonide telge- des	20	15	10	10	10	10
Pindade ja nurkade hälbed vertikaalist:						
ühe 3,2... 4,0 m kõrguse korruse ulatuses . . .	—	20	15	—	10	10
kogu hoonel	20	30	30	10	30	30
Kihtide hälve horisontaalist 10 m pikkuse kohta . .	30	20	—	20	20	—
Pinna ebatasasused 2-m lati all:						
krohvitaval pinnal . . .	—	15	15	—	10	5
mittekrohvitaval pinnal	20	15	15	5	5	5

Pottsepatööd.

Küttekolded ja korstnad laotakse harilikult keraamilistest tellistest; ahjud, pliivid ja soemüürid kas pottidest voodriga või ilma.

Ühekorruseliste hoonete ahjud, küttekolded, suitsulöörid ja korstnad laotakse savimördil, rohkem kui ühe korrusega hoonete korstnad aga lubi- või lubitsementmördil.

AHJU (KORSTNALÖÖRI) SISEPINNA MINIMAALNE KAUGUS SÜTTIVATEST KONSTRUKTSIOONIDEST cm

Ahju või korstna liik	Süttimise eest kaitsmata konstruktsioonideni	Süttimise eest kaitsstud konstruktsioonideni
Ahjud seinte paksusega 70 mm ja rohkem	38	25
Ilma sisevoodrita metallahjud	100	70
Korstnad:		
tellistest	38	25
metallist	70	50

M ä r k u s. Tabel kehtib nii suitsu- kui ka ventilatsioonilööride kohta.

Keraamilistest tellistest laotud ahjude ja küttekollete vuukide paksus ei tohi ületada 5 mm, šamott- või tulekindlatest tellistest ahjudel — 3 mm.

Horisontaalsete lööride ehitamine pööningule on keelatud.

Katusekattetööd

Ruberoidi pinda tuleb enne mastiksiga pealekleepimist töödelda lahustiga (petrooliga, roheline õliga vms.) puistest puhastamiseks.

Lainete vältimiseks pealekleepimisel tuleb kõiki rullmaterjale enne hoida vähemalt 20 tundi lahtirullituna (ruberoidi enne lahustiga töötlemist) või (pergamiin, puisteta tõrvapapp) vastupidi rulli keeratuna.

Kui katuse kalle on alla 15%, tuleb rullmaterjali paanid paigutada veevooluga risti; kui kalle on üle 15%, siis paralleelselt, kusjuures iga paan lastakse 250 mm üle katuseharja teisele poole. Rullmaterjali kihte ristamisi kleepida ei tohi.

Kui katuse kalle on üle 5%, peab paanide ülekate laiuses olema alumistes kihtides 70 mm, pealmistes 100 mm; ülekate pikkuses — kõigis kihtides vähemalt 100 mm. Kui katuse kalle on alla 5%, peab kõigi kihtide ülekate olema vähemalt 100 mm. Pealmise kihi jätkud tehakse päri valdavaid tuuli.

Soovitav on rullida paan enne kuivalt kohale ja märkida tema asukoht kriidijoonega.

Rullmaterjal kleebitakse katusele, kui kalle ei ületa 25%. Kui kalle on suurem (katuse äärtel, katuseakende karniisidel jne.), siis peab lisaks kleepimisele kinnitama rullmaterjali veel naelte ja seibidega.

Tükkmaterjalid kinnitatakse roovidele korrapäraste ridadena alt-poolt ülespoole vastavalt enne tehtud märkidele. Iga pealmine kiht peab alumisele ulatuma:

harilikud lainelised asbesttsementtahvlid BO 120...140 mm;

tugevad lainelised asbesttsementtahvlid YB ja BY 200 mm;

lamedad asbesttsementplaadid 75 mm;

lintkatusekivid kahekordses kattes 180 mm, ühekihilises kattes 80...100 mm;

valtskatusekivid 70 mm;

puidust katusekattematerjalid: kahekihilises kattes $\frac{1}{2}$ elemendi pikkuse võrra, kolmekihilises kattes $\frac{2}{3}$, neljakihilises $\frac{3}{4}$ ja viiekihilises $\frac{4}{5}$ pikkuse võrra.

Alumine rida peab üle karniisi ulatuma:

lainelistest asbesttsementtahvlitest rennita katusel 100 mm, ripprenniga katusel 50 mm;

lamedatest asbesttsementplaatidest katusel 30 mm;

katusekividel 70 mm;

sindlitel ja katusepeergudel 100 mm, laastudel 50 mm.

Asbesttsement- ja kivikatuste rood, neelud, renniga karniisid jm. kaetakse tsingitud katuseplekiga. Asbesttsementkatuste puhul võib kasutada ka spetsiaalseid rennidetaile. Rood võib katta ka ruberoidiga, kuid vähemalt 3 kihis kuumal mastiksil, kusjuures alumine kiht naelutatakse kinni pehmete seibide abil.

Tükkmaterjalidest katustel tehakse katusele pääsemise kohtades 70 cm laiused laudadest käiguteed korstnate, antennide jms. juurde. Laudad pannakse puittlotsidele või redelitele, mis kinnitatakse teraskonksude abil sarikatele.

Harilik laineline asbesttsementtahvel kinnitatakse roovitisele ühe naela või krui ja pehme seibiga, lame plaat — kahe naela ja tuule-naelaga. Karniisil ja viilul pannakse peale selle veel kaks tuuleklambrit.

Katusekivid pannakse nukiga roovlati taha, ülekattega 20 mm. Iga teine või kolmas kivi kinnitatakse roovitisele traadi või klambriga. Karniisil ja harjal, samuti üle 45° kaldega katusel kinnitatakse iga kivi. Kui lamedad katusekivid ei sobi täpselt, siis paigaldatakse need segamördil, mis sisaldab takku, vilti vms. Rõht- ja püstvuugid kivide vahel määratakse pööningu poolt sama mördiga kinni. Kive tuleb katusele laduda mõlemalt poolt ühtlaselt, et hoone saaks ühtlase koormuse.

Naelad, kruvid, poldid ja seibid, mida kasutatakse tükkmaterjalide kinnitamiseks, peavad olema tsingitud.

Põrandate tegemine

Minimaalne õhutemperatuur põrandate tegemisel on: polüvinüülatsetaatmastiksist, ksüloliidist ja vesiklaasigudest põrandate puhul 10° C; seda temperatuuri peab hoidma, kuni põrand saavutab 70% projektugevusest;

tsementi- ja savisegudest põrandate puhul 5° C; seda temperatuuri peab hoidma, kuni põrand saavutab 50% projektugevusest;

linoleumpõrandate ning bituumen- või tõrvmastiksil paigaldatavate tükkmaterjalidest põrandate puhul 5°C; põrandavuukide täitmisel nende mastiksitega samuti;

muld-, räbu-, kruus- ja killustikpõrandate ning liivalusel tükkmaterjalidest põrandate puhul 0°C.

Külmunud alusele põrandat teha ei tohi.

Kivipuru terratsomõrdi jaoks tehakse poleeritavast kõvast kivist (marmor, graniit, basalt jne.), mille survetugevus on vähemalt 600 kg/cm². Kasutada võib puhast kvartslüüva.

Betooni mark kattekihiks võetakse projekti järgi, kuid mitte alla 200; terratsomõrdi mark vähemalt 150.

Soovitava mustriiga terratsokatte saamiseks pannakse enne kohale klaasist või alumiiniumist juhtliistud.

BETOONID PÕRANDATEKS

(kaaluline koostis vesi:tsement:liiv:killustik või kruus)

Betooni mark	Tsemendi aktiivsus kg/cm ²		
	300	400	500
150	0,67:1:2,8:4,8	0,80:1:3,3:5,8	0,9:1:3,7:6,5
200	0,55:1:2,3:3,9	0,67:1:2,8:4,8	0,77:1:3,2:5,5
300	—	0,5:1:2,2:3,8	0,60:1:2,6:4,5
400	—	—	0,45:1:2,0:3,5

Betoon ja mört paigaldatakse kuni 3,5 m laiuste ribadena juhtlattide järgi.

Betoonpõrandat silumisel tsemendiga üle puistata ei tohi. Tsementpõrand silutakse tsemendiga (nn. raudamine) ainult siis, kui projekt seda nõuab. Raudamisel puistatakse pinnale kuiva sõelutud tsementi ja lõpetatakse see enne mördi tardumist. Tardunud mörti rauata ei tohi.

Tsement- ja betoonpõrandate töövuugid silutakse märkamatuks. Asfaltbetoonpõrandad tehakse bituumeni, tolmsa täitematerjali, liiva ja kindlasti ka kruusa või killustiku kuumast segust. Tõrvbetoonpõrandad on analoogilise koostisega, kuid sisaldavad bituumeni asemel tõrva.

Asfalt- ja tõrvbetoonpõrandad tehakse jäigast segust, mis tihendatakse raskete rullidega. Valu-asfaltbetoon, mis tihendatakse käsitsi, võib kasutada ainult väikese töömahu puhul ning õhutemperatuuril +5... -20°C.

Laudpõrandad tehakse hõõveldatud 1. või 2. sordi laudadest. Laudade paksus elamutes ja ühiskondlikes hoonetes on vähemalt 29 mm, suurte koormuste puhul (võimlates jne.) 37 mm. Laudade laius on 74... 124 mm. Laudade niiskus paigaldamisel ei tohi ületada 12%. Iga laud kinnitatakse iga laagi külge 60... 100 mm pikkuse naelaga, mis lüüakse poolviltu, kusjuures naelapea lüüakse puidu sisse. Pilu

laudade ja seina vahel ei tohi ületada 15 mm; see kaetakse põrandaliistuga.

Parketi niiskus paigaldamisel ei tohi ületada 10%. Kui parkett kleebitakse alusele, ei tohi liimikihi paksus parketi all ületada 1 mm.

Linoleum, plastikaat ja reliin tuleb kleepida puhastatud aluskihile, kasutades kiirkivistuvat veekindlat mastiksist. Selle kihi paksus ei tohi ületada 1 mm. Linoleum tuleb hiljemalt üks päev enne paigaldamist lahti rullida õhutemperatuuril vähemalt 5° C. Pilu naaberpaanide vahel ei lubata. Paanid pannakse 10 mm võrra vaheliti ja kleebitakse kinni, jättes serva 10 cm laiuselt kleepimata; siis lõigatakse servad korraga läbi ja kleebitakse ka need kinni.

PÕRANDA PEALISPINNA LUBATUD HÄLBED TASAPINNAST mm (kontrollimisel 2-meetrise latiga)

Pinnasest alus 20

Aluskihid:

liivast, killustikust (kruusast) ja savist 20
betoonist 10

Tasanduskihid:

linoleumi ja parketi, samuti polüvinüülatsetaat- või -kloriid-
plaatide alla 2
muude plaatide ja tellispõrandate alla 4
muude põrandate alla 10

Põrandakatted:

pinnasest, killustikust (kruusast), savist, munakividest või
klompkividest 10
tellistest, asfaltbetoonplaatidest või malmplaatidest, liivast
vahekihil 8
asfaltbetoonist, tellistest, asfaltbetoonplaatidest või malm-
plaatidest, mördikihil 6
laudadest, betoonist, terratsosegust, tsementmördist, metall-
tsementmördist või ksüloliidist 4
betoon- või tsementmört-, terratso-, metalltsementmört-, keraa-
milistest või ksüloliitplaatidest 4
parketist, linoleumist või polüvinüülkloriidplaatidest 2

Viimistlustööd

Hoonetes võib viimistlustöid teha, kui õhutemperatuur on vähemalt 8° C ja niiskus ei ületa 70%, kusjuures temperatuuri mõõdetakse välisseina ääres 0,5 m kõrgusel põrandast.

Talvel peab viimistlustööde tegemiseks hoone kütte- ja ventilatsioonisüsteem töötama. Vajaduse korral võib kasutada ajutist kaloriiferkütet koos ajutise ventilatsiooniga. Lahtisi küttekoldeid ja plekkahjusid ei tohi kasutada.

KROHVITÖÖD

Kõrge- ja paremakvaliteediline krohv tehakse ühe sisseviske, ühe või mitme täitekihi ja viimistluskihi pinnalekandmisega, lihtkrohv aga ühe sisseviske ja ühe täitekihiga. Sisseviske paksus on kivil ja betoonil kuni 5 mm, puidul kuni 9 mm; täitekihtide paksus kuni 7 mm.

Krohvkatte keskmine paksus ei tohi olla lihtkrohvil üle 12 mm, paremakvaliteedilisel krohvil üle 15 mm ja kõrgekvaliteedilisel krohvil üle 20 mm.

Terrasiitkrohvitööd. Terrasiitkrohv kantakse eelnevalt sega- või tsementmördiga krohvitud ja kivistunud aluspinnale. Aluspinna krohvimiseks kasutatakse järgmise kaalulise koostisega mörte:

seinte krohvimiseks segamörte (tsement:lubja-tainas:liiv) 1:1:5 kuni 1:2:9
karniiside, soklite ja muude halvemates tingimustes olevate hooneosade krohvimiseks segamörte (tsement:lubi:liiv) 1:0,2:3 kuni 1:0,3:4,5
sama, tsementmörte (tsement:liiv) 1:2,5 kuni 1:3,5

Aluskrohvi paksuse määramisel tuleb arvestada, et terrasiidist viimistluskihi paksus on 5... 8 mm.

Et aluskrohv hästi terrasiidikihiga nakkaks, peab aluskrohvi pealispind olema tasane, kuid mitte siledaks hõõrutud. Soovitav on nakke parendamiseks lõigata aluskrohvi kelluotsaga 1... 2 mm sügavused vaod.

Terrasiitmördi valmistamiseks kasutatakse 1... 5 mm läbimõõduga kuiva ja puhast kivipuru, mille valmistamiseks kõlbavad kõik sobiva värvusega praktiliselt ilmastikukindlad kivimid (graniit, marmor, dolomiit, samuti klaas, antratsiit jne.) ning portlandtsementi margiga 400 või enam.

Terrasiitsegu lõplik mahuline ja terastikuline koostis määratakse ruutmeetriste proovipindade järgi, mis on krohvitud erineva koostisega terrasiitsegudega.

Vastavalt valitud värvitoonile valmistatakse terrasiitsegu kogu pinna jaoks.

Terrasiidi kuivsegu valmistamiseks segatakse tsement mark 400 ja terrasiitsegu vahekorras 1:6 (tsement:terrasiiitsegu).

Terrasiidi aluskihi tegemiseks kasutatakse tsementtainast. See valmistatakse koguses, millest jätkub 4... 5 tunniks. Vastav hulk tsementi tõstetakse mördikasti ja niisutatakse veega segamata seni, kuni ta enam vett ei ima. Selleks kulutatav veekogus moodustab ligikaudu 35% kuiva tsemendi kaalust.

Terrasiitsegu valmistamiseks tõstetakse vastavasse kasti 10... 18 liitrit terrasiidi kuivsegu ning pidevalt vett lisades segatakse väikese labidaga kuni ühtlaselt niiske segu saamiseni. Seejuures kulub 10 liitri kuivsegu kohta ligikaudu 1 liiter vett. Saadud kogusest piisab 1... 1,5 m² seina krohvimiseks.

Terrasiitsegu kantakse peale pärast aluskrohvi täielikku kivistumist. Siledade seinte terrasiitkrohvimisel tuleb teha järgmised tööd:

- 1) kasta aluskrohvi või silikaatseinu veega seni, kuni pind enam vett ei ima;
- 2) kanda aluskihti moodustav tsementtaigen umbes millimeetrise kihina terrasiitkrohvikelluga pinnale;

- 3) kanda terrasiitmört aluskihile umbes 10 mm kihina;
 - 4) tasandada pind duralumiiniumist silutiga;
 - 5) vajutada terrasiitmört kinni ja lõplikult siluda;
 - 6) pesta tsement terrasiitkrohvi pealispinnast käsipritsiga välja, hoides pritsi pihustit pinnast 20... 30 cm kaugusel ja nii, et pestud pinnale enam vett ei satuks;
 - 7) tõmmata vuokraua ja joonlauaga vuugid;
 - 8) kasta terrasiitkrohvi tsemendi kivistumise soodustamiseks 15... 20 tundi pärast terrasiitkrohvi valmimist;
 - 9) pesta pinda 10%-lise soolhappelahusega.
- Krohvipinda võib siluda ainult horisontaalsete või vertikaalsete tõmmetega, mitte mingil juhul hõõrudes.

KUIVKROHVI KLEEPIMINE

Vooderdatavale pinnale kantakse kuni 400 mm vahedega majakad või märgid, mille külge kleebitakse plaat. Kuivkrohvtahvli kleepimis-pind peab moodustama vähemalt 10% tahvli pinnast.

Soovitav on kasutada vahtkipsmastiksit, selle puudumisel — kips-saepurumastiksit. Tahvlite püstservad peavad toetuma pidevatele mastiksiribadele.

Tahvlid tuleb paigaldada ühte pinda; vuukide laius ei tohi ületada 6 mm.

Puitpindadele kinnitatakse kuivkrohvi papinaeltega, mille pead lüüakse tahvli sisse ja pahteldatakse valge värviga.

KROHVIMÖRDID (koostised kaaluosades)

Pind	Sideaine			
	tsement	tsement, lubi	lubi	lubi, kips
<i>Väliskrohvi sissevise</i>				
Kivi, betoon	1:2,5 4	1:0,3 ... 0,5:5	—	—
<i>Väliskrohvi täitekiht</i>				
Kivi, betoon	1:2 ... 3	1:0,7 ... 1:2,5 ... 4	—	—
<i>Sisekrohvi sissevise</i>				
Kivi, betoon	—	1:0,5 ... 0,7:4 ... 6	1:2,5 4	—
Puit, kips	—	—	—	1:0,3 1:2 ... 3
<i>Sisekrohvi põhikiht</i>				
Kivi, betoon	—	1:0,7 ... 1:3 ... 5	1:2 ... 3	—
Puit, kips	—	—	—	1,5:1,5 ... 2

Pind	Sideaine			
	tsement	tsement, lubi	lubi	lubi, kips

Väliskrohvi viimistluskiht

Tsement- ja tsementlubimört	1:1 1,5	1:1 ... 1,5:1,5 ... 2	—	—

Sisekrohvi viimistluskiht

Tsement- ja tsementlubimört	—	1:1 ... 1,5:2 ... 3	—	—
Lubi- ja lubi- kipsmört	—	—	1:1 ... 2	1:1 1,5:0

M ä r k u s. Ruumide, milles õhuniiskus ületab 60% või kus pinnad võivad märjaks saada, krohv võtta analoogiliselt väliskrohviiga.

MAALRITÖÖD

Krohvi niiskus enne värvimist ei tohi ületada 8%, puitpindade niiskus 12%. Lubivärvidega tohib värvida ka niiskeid pindu.

Varem värvitud pinnad peab enne uuesti värvimist vanast värvist puhastama.

TÖÖOPERATSIOONID PINDADE VÄRVIMISEL VESI-VÄRVIDEGA

Operatsioon	Värvkatte liik							
	liimvärv			lubivärv		kaseinvärv		silikaatvärv
	lihtne	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	krohvil	puidul ja tellistel	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	
Puhastamine	+	+	+	+	+	+	+	+
Veega niisutamine	—	—	—	+	+	—	—	—
Puitklotsiga silumine	+	+	+	+	—	+	+	+
Pragude avardamine	—	+	+	+	—	+	+	—
Esimene kruntimine	+	+	+	+	+	+	+	+
Osaline pahteldamine	—	+	+	+	—	+	+	—
Pahteldatud kohtade lihvimine	—	+	+	+	—	+	+	—

Operatsioon	Värvkatte liik							
	liimvärv			lubivärv		kaseiinvärv		
	lihtne	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	krohvil	puidul ja tellistel	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	
Esimene lauspahteldamine	-	-	+	-	-	-	+	-
Lihvimine	-	-	+	-	-	-	+	-
Teine pahteldamine	-	-	+	-	-	-	+	-
Lihvimine	-	-	+	-	-	-	+	-
Teine kruntimine	-	+	+	-	-	-	-	-
Kolmas kruntimine (värvilise kruntvärviga)	-	-	+	-	-	-	-	-
Värvimine	+	+	+	+	+	+	+	+
Tuppimine	-	-	+	-	-	-	-	-

M ä r k u s. Märgiga + on tähistatud operatsioonid, mis on vastava värvkatte tegemisel kohustuslikud.

TÖÖOPERATSIOONID PINDADE VÄRVIMISEL ÕLI- JA EMAILVÄRVIDEGA

Operatsioon	Värvkatte liik							
	puidul			krohvil			metallil	
	lihtne	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	lihtne	paremakvaliteediline	kõrgekvaliteediline	lihtne	paremakvaliteediline
Puhastamine	+	+	+	+	+	+	+	+
Puitklotsiga silumine	-	-	-	+	+	+	-	-
Okste ja vaigupesade väljalõikamine koos suurte pragude avardamisega	-	+	+	-	-	-	-	-
Pragude avardamine	-	-	-	+	+	+	-	-
Värnitsaga kruntimine	+	+	+	+	+	+	+	+
Osaline pahteldamine koos pahteldatud kohtade värnitsaga kruntimisega	+	+	+	+	+	+	+	+
Pahteldatud kohtade lihvimine	+	+	+	+	+	+	+	+

Operatsioon	Värvkatte liik							
	puidul			krohvil			metallil	
	lihtne	paremakva- liteediline	kõrgekva- liteediline	lihtne	paremakva- liteediline	kõrgekva- liteediline	lihtne	paremakva- liteediline
Esimene lauspahteldamine	—	+	+	—	+	+	—	+
Lihvimine	—	+	+	—	+	+	—	+
Teine pahteldamine	—	—	+	—	—	+	—	—
Lihvimine	—	—	+	—	—	+	—	—
Kruntimine	—	+	+	—	+	+	—	—
Silumine	—	+	+	—	+	+	—	—
Lihvimine	—	+	+	—	+	+	—	—
Esimene värvimine	+	+	+	+	+	+	+	+
Silumine	—	+	+	—	+	+	—	—
Lihvimine	—	+	+	—	+	+	—	—
Teine värvimine	+	+	+	+	+	+	+	+
Silumine või tuppimine	—	+	+	—	+	+	—	—

M ä r k u s. Vt. märkust eelmise tabeli juurde.

Tööd talvel

Mullatööd. Pinnas valmistatakse talvel kaevamiseks ette kas pinnase kaitsmisega külmumise vastu, pinnase kobestamise või ülessulatamisega.

Pinnase kaitsmine külmumise vastu saavutatakse pinnase külmumisega vähemalt 0,3 m sügavuselt ühes järgneva äestamise või kohalike soojaisolatsioonimaterjalidega katmisega. Külmunud pinnas kobestatakse lõhkamisega. Tööde väikese mahu ja pinnase külmumise puhul kuni 70 cm lubatakse kobestada lõkksedistega.

Ilma kobestamata võib kaevata pinnast otsekoppekskavaatoritega (kopa maht 0,5... 1 m³), kui külmunud pinnasekihi paksus on 15... 25 cm, ja draglainidega, kui külmunud pinnasekihi paksus on kuni 10 cm.

Kui külmumissügavus on üle 1 m, siis sulatatakse pinnas elektroodide, kuumavee- või aurunõelte abil.

Kaevikute taastäitmisel tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid: täitepinnases, millega täidetakse kraav või vundamenditagune, ei tohi olla külmunud tükke üle 15% täitepinnase üldmahust. Külmunud pinnase kasutamine täiteks hoone sees ei ole lubatud;

kaeviku alumine osa, kuhu on asetatud torustik, täidetakse 0,5 m kõrguselt üle torustiku mittekülmunud pinnasega; kaeviku ülemise osa täitmiseks võib kasutada külmunud pinnast kuni 15% täitepinnase üldmahust.

Müüritööd. Tellistest, korrapärase kujuga kividest ja paralleelsete pindadega paekivist seinad ja postid peab talvel laduma külmutusmeetodil.

Mördi minimaalne mark müüri ladumiseks külmutusmeetodil on tellistest ja korrapärase kujuga kividest seinte ja vundamentide jaoks	10
sama, postide jaoks	25
sama, karniiside ja kihtsilluste jaoks	50
paekivist vundamentide ja seinte jaoks	25
sama, postide jaoks	50

Mördi mark konstruktsioonide jaoks, mis laotakse kunstliku soojendusega või soojakutes, ei tohi olla alla 25.

Vundamentide, postide ja seinte ladumiseks külmutusmeetodil kasutatakse plastseid tsementlubi- ja tsementsavimörte koonuse vajumisega täistellismüüritise puhul 9...13 cm, kõrgtellismüüritise puhul 7...8 cm, käsitsi laotava paekivimüüritise puhul 4...6 cm ja vibraatoritega paigaldatava paekivimüüritise korral 2...3 cm. Lubi-, savilubi- ja savimörtide kasutamine ei ole lubatud.

Mördi temperatuur ladumise ajal peab olema: õhutemperatuuril -10° vähemalt $+10^{\circ}$, õhutemperatuuril -10° ... 20° vähemalt $+15^{\circ}$ ja õhutemperatuuril alla -20° vähemalt $+20^{\circ}$ C.

Tellised ja kivid tuleb enne paigaldamist lumest ja jääst puhastada.

Niiskumise eest kaitstud ahjude ladumiseks on lubatud kasutada savimörti, tingimusel et vuukide paksus ei ületa 5 mm.

Kõetavates ruumides laotud ahjud ja korstnad tuleb kuivatada enne neile miinustemperatuuri mõjumist.

Ahjude ladumine külmutusmeetodil on keelatud.

Külmutusmeetodil ei tohi laduda karniise väljaulatusega üle 20 cm, kihtsilluseid sildega üle 1,5 m ja seinu ning poste, mille arvutuslik kõrgus sulamisstaadiumis ületab tabelis toodud suurusi.

KÜLMUTUSMEETODIL ILMA AJUTISE TOESTUSETA LAOTAVATE SEINTE JA POSTIDE LUBATAV KÕRGUS m

Konstruktsioon	Mördi mark								
	100			50			25...10		
	Seinte paksus ja postide lühema külje pikkus m								
	0,38	0,51	$\geq 0,64$	0,38	0,51	$\geq 0,64$	0,38	0,51	$\geq 0,64$
Ulal ja all vahelagedega seotud seinad ja postid	4,50	6,0	8,0	4,0	5,5	7,0	3,50	5,0	6,0
Vabalt seisvad seinad ja postid	2,25	3,0	4,0	2,0	2,75	3,5	1,75	2,5	3,0

Külmutusmeetodit ei tohi kasutada:

- 1) ekstsentriliselt surutud ja põikkoormusega konstruktsioonide puhul;
- 2) sulamise ajal vibratsiooni või dünaamiliste koormuste mõju all olevate konstruktsioonide puhul;
- 3) õhukeste võlvide ja igasuguste võlvikandade ladumisel;

- 4) murtud looduskividest müüritise puhul;
 - 5) vundamentide ladumisel vedela mördiga ülevalamise teel.
- Külmutusmeetodi puhul tohib kasutada ainult tsement-, tsement-lubi- ja tsementsavimörte. Mördi mark võetakse:
- 1) kui külma ei ole alla -3°C , siis sama nagu suvel;
 - 2) kui konstruktsiooni koormus ei ole üle 70% arvutuslikust kandevõimest, siis sama nagu suvel;
 - 3) kui õhutemperatuur on $-4 \dots 20^{\circ}\text{C}$, siis võetakse üle 85% koormusega konstruktsioonide mördi mark ühe võrra kõrgem;
 - 4) kui õhutemperatuur on alla -20°C , siis võetakse üle 70% koormatud konstruktsioonide mördi mark kahe võrra kõrgem.

Mördi valmistamiseks kasutatava vee temperatuur ei tohi olla üle 80° , liiva temperatuur — üle 60°C . Külmunud ja kuuma veega ülessoojendatud mördi kasutamine on keelatud.

Tellistest ja betoonkividest müüritise talvisel ladumisel tuleb eriti hoolikalt kontrollida vuukide paksust, mis ei tohi ületada suvise müüritise jaoks kehtestatud mõõtmeid.

Akna- ja ukseplokkide ülapindade ning müüritise vahele peab jääma pilu vähemalt 5 mm tellismüüritise puhul ja 3 mm betoonist või korrapärase kujuga looduslikest kividest müüritise puhul.

Talvise müüritise jaoks võib kasutada tsement- ja segamörte, mis sisaldavad veidi keemilisi lisandeid. Viimased alandavad mördi külmumistemperatuuri ja soodustavad mördi nakkamist pärast müüritise ülesulamist.

Keemiliste lisanditena kasutatakse mörtides:

- potast;
- naatriumnitritit;
- kaltsiumkloriidi (5...7% seguvee hulgast);
- naatriumkloriidi (3...5%) või kaltsiumkloriidi ja naatriumkloriidi segu (kokku 4...6% seguvee hulgast);
- ammooniumkloriidi (4...6% seguvee hulgast).

Kõiki nimetatud lisandeid on lubatud kasutada vaid maa-aluse müüritise ladumisel. Erandiks on kaks esimest, mida on lubatud kasutada ka maapealse müüritise ladumisel.

Terasosadega kokkupuutuvas müüritises ei tohi kaltsiumkloriidi kasutada.

Katusekattetööd. Rullmaterjalidest bituumenmastiksil katusekatte tegemine on lubatud õhutemperatuuril kuni -20°C . Lumesaju, kiilajää ja udu korral tuleb katusekattetööd katkestada.

Enne rullmaterjali paigaldamist tuleb see soojas ruumis ette valmistada ja soojendada plus temperatuurini.

Rullmaterjali kleepimisel ei tohi kuuma bituumenmastiksi temperatuur olla alla $+180^{\circ}$, külmal bituumenmastiksile mitte alla $+70^{\circ}$, kuumaal tõrvmastiksile mitte alla $+140^{\circ}\text{C}$.

Krundi ja mastiksi pealekandmine, samuti rullmaterjali kleepimine miinustemperatuuril või härmatisest, lumest ja jääst puhastamata pinnale on keelatud.

Viimistlustööd. Väliseid ja sisemisi viimistlustöid võib teha õhutemperatuuril mitte alla $+5^{\circ}$, välja arvatud sisemised maalritööd, mida lubatakse teha õhutemperatuuril mitte alla $+8^{\circ}\text{C}$.

Temperatuuri hoone sees peab mõõtma välisseina juures 0,5 m kõrgusel põrandast.

Sisemiste viimistlustööde tegemisel elu- ja ühiskondlikes hoonetes peavad alalised kütte- ja ventilatsioonisüsteemid töötama.

Külmutusmeetodil laotud kivi- ja tellisseinu krohvida tohib ainult pärast müüritise ülessulamist krohvitava pinna poolt vähemalt poole seina paksuselt.

Pinnad, mis asuvad kergesti külmuvates kohtades (aknaavade küljed, nišid jne.), tuleb krohvida enne külmade saabumist.

Krohvimördid peavad olema nende pinnalekandmise momendil temperatuuriga vähemalt $+8^{\circ}\text{C}$.

Klaasimistööd on lubatud ainult plus temperatuuriga ruumides.

Erandina on lubatud miinustemperatuuril klaasida aknaid, kui raame pole võimalik maha võtta (kinnised raamid, katuseakende raamid jne.). Sel juhul peab kiti temperatuur paigaldamisel olema vähemalt $+20^{\circ}\text{C}$.

Aknaraame värnitsaga kruntida ja kuivatada tohib temperatuuril vähemalt $+10^{\circ}\text{C}$. Klaasitud aknaraamid võib viia välja alles pärast kiti kuivamist.

Tehtud tööde mõõtmine

Mullatööd. Vundamendikaevikute sügavuseks tuleb võtta projektis antud vundamendi põhja ja maapinna loodusliku kõrguse vahe. Keldrisüvendi sügavuseks tuleb võtta projektis antud põranda aluskihi põhja kõrguse ja maapinna loodusliku kõrguse vahe.

Nõlvadega vundamendikaevikute põhja laiuseks tuleb võtta vundamendi laius. Toestuse olemasolul lisatakse alusmüüri laiusele mõlemast küljest 0,15 m; punnseintoestuse korral 0,2 m; vundamendi vertikaalse hüdroisolatsiooni korral 0,3 m.

Täitepinnase maht tihedas olekus arvutatakse projektis toodud profiilide järgi.

Vaiatööd. Puitvaia ruumala määratakse palgi ülemise raieläbimõõdu ja palgi kogu pikkuse järgi, kaasa arvatud teritatud ots.

Tööde maht sulundseinte rammimisel arvutatakse projektimõõtmete järgi, kusjuures tuleb arvestada ka vaiade teritatud otsi; range ja majakvaui eraldi ei arvestata.

Tööde maht betoonist kohtvaiade tegemisel arvutatakse betooni mahu järgi vaia jaoks puuritud augus manteltoru ristlõikepindala korrutamise teel kogu puuraugu sügavusega.

Kivikonstruktsioonid. Seinte keerukuse astmed on järgmised: siledad — ilma arhitektuuriliste detailideta (välja arvatud lihtsad karniisid) sise- ja välisseinad;

lihtsad — välisseinad arhitektuuriliste detailidega kuni 15% seina pindalast;

keskmise keerukusega — välisseinad arhitektuuriliste detailidega kuni 30% pindalast;

keerulised — seinad arhitektuuriliste detailidega üle 30% pindalast. Massiivsete vundamentide (laiusega üle 2 m) ja lint- ning postvundamentide mahud arvutatakse eraldi.

Tellistega vooderdatud paekivimüüritise üldmahuks võetakse müüritise maht koos voodri mahuga.

Seinte maht tuleb arvutada ilma avadeta. Avade pindala arvutatakse piitade välismõõtmete järgi. Kui avas on kaks piita, arvutatakse ava pindala välimise piida mõõtmete järgi.

Arhitektuuriliste detailide (pilastrid, erkerid, lodžad, vööd jne.) mahud arvutatakse eraldi ja liidetakse seinte mahule. Väikesed arhitektuurilised detailid (šandrikud, vööd jne.) kõrgusega kuni kolm telliserida on normides arvestatud ja müüritise mahtu täiendavalt ei võeta.

Telliseseinte mahu orienteerivaks määramiseks võib kasutada tabelit.

100 m² AVADETA SEINTE MÜÜRITISE MAHT m³

Seina paksus tellist	Seinad			
	siledad	lihtsad	keskmise keerukusega	keerukad
1 ¹ / ₂	38	41,5	—	—
2	51	54,5	58	65
2 ¹ / ₂	64	67,5	71	78
3	77	80,5	84	91

Raudbetoonkonstruktsioonide (postid, sillused, talad jm.) maht tuleb müüritise mahust maha arvestada.

Küttekehamiššide, ventilatsiooni- ja suitsulõõride, talade ja astmete kinnimüürimiseks vajalike pesade ning pilude, samuti teiste analoogiliste väikeste avade mahtu müüri mahust maha ei arvestata. Maha arvestatakse ainult sisseehitatava mööbli jaoks ettenähtud niššide ruumala.

Telistest, kipsplaatidest ja keraamilistest plokkidest vaheseinte maht arvutatakse vaheseinte projektipindala järgi, lahutades sellest avade pindalad piida välismõõtmete järgi. Kipsplaatidest vaheseinte kõrgust mõõdetakse puhaspõrandast.

Treppide maht arvutatakse trepimarsside summaarse horisontaalprojektsiooni järgi, kaasa arvatud friisistmed, ilma astmete seina müüritud osadeta. Trepimademetes mahud arvutatakse nende pindala järgi, ilma friisistmeid ja seina müüritud osi arvestamata.

Välistreppide maht arvutatakse trepiplatvormide, kaasa arvatud friisistmed, pindala järgi.

Ahjude, küttekollete ja korstnate mahud tuleb arvutada õõnsusi maha arvestamata. Seejuures ahjukatikute ladumist tööde mahtu ei arvestata.

Ahjude pindalaks võetakse ristlõikepindala kolde kohal, kõrgus arvestatakse ahju alusest kuni ülemise servani.

Betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonid. Monoliitsete raudbetoonplaatide maht määratakse kogu vahelae pindala korrutamise teel plaadi paksusega, kaasa arvatud seina sisse jääv plaadiserv.

Seinte ja vahelagede mahu määramisel lahutatakse nende pindalast avade pindalad piida välismõõtmete järgi.

Kergbetoonkividest, keraamilistest õõneskividest jms. täitega raudbetoonvahelagede maht tuleb arvutada vahelae puhta pindala järgi, s. o. pindala järgi kapitaalsete vahel, millele vahelaed toetuvad.

Puitkonstruktsioonid. Akende ja uste paigaldamisel ilma sulusteta tasutakse tööde eest 90% nende üldmaksumuselt (ilma suluste maksumuseta), uste ja akende paigaldamisel ilma piirliistudeta — 85% üldmaksumuselt (ilma suluste maksumuseta).

Iga liiki vaheseinte pindala arvutatakse avade lahutamise teel üldpindalast; vaheseinte kõrguseks loetakse kõrgust puhaspõrandast kuni laeni (või vaheseinte ülemise servani, kui nad ei ulatu laeni).

Tööde maht vahelaetalade paigaldamisel kivi- ja puithoonetes arvutatakse vahelagede puhta pindala järgi, s. o. pindala järgi kapitaal-seinte vahel, millele vahelaed toetuvad, ilma ahjualuseid pindalasiid lahutamata.

Tööde maht vahelagede laudise tegemisel ja vahelagede soojustamisel arvutatakse vahelagede puhta pindala järgi (kapitaal-seinte vahel) ilma talade ja ahjualuste pindalasiid lahutamata.

Akende ja uste pindala arvutatakse alati piida välismõõtmete järgi. Uhtse piidaga framuugiga ukseavade pindala arvutamisel loetakse impost (selle puudumisel framuugi alumine pruss) piida ülemiseks prussiks.

Puitpiidaga väravate pindala arvutatakse piida välismõõtmete järgi, ilma piidata või metallpiidaga väravate pindala aga väravatahvlite pindala järgi.

Põrandad. Tööde maht põrandate aluskihi ja katte tegemisel arvutatakse põrandapinnast väljaulatavate postide, ahjude, vundamentide jms. pindala kaasa arvamata. Vaheseintealust pindala ei lahutata.

Katused. Katusekattetööde maht arvutatakse katuste kogupindala järgi vastavalt projekti andmetele ilma katuseakende ja korstnaaluste pindalade lahutamisetä ning nende ääristamist arvestamata.

Katusetahu pikkuseks võetakse pikkus katuse harjast kuni karniisi äärmise servani, lisades 70 mm üleulatuseks karniisi kohal.

Viimistlustööd. Väliskrohvi pindala arvutamisel tuleb avade pindalad (piitade välismõõtmete järgi) üldpindalast lahutada.

Sisekrohvitööde mahu arvutamisel tuleb avade pindalad (piitade välismõõtmete järgi) üldpindalast lahutada. Seinte kõrguseks võetakse kõrgus puhaspõrandast laeni. Tööde mahuks lagede krohvimisel võetakse pindala seinte või vaheseinte sisemiste pindade vahel.

Fassaadide värvimisel tuleb tööde maht määrata välisseinte murdekohti arvestades ja avade pindalasiid lahutamata, kusjuures akna- ja ukseavade külgi, samuti karniiside, vööde ja teiste arhitektuuriliste detailide pinnalaotusi ei arvestata.

Tööde maht siseseinte värvimisel vesisegudega tuleb arvutada ilma avade pindalasiid lahutamata ja ilma akna- ning ukseavade külgede värvitavat pinda arvestamata. Ole 50% avadega üksikute värvitavate seinte pindala arvutatakse tegelikult värvitava pinna järgi, s. o. lahutades avade pindalad ja lisades akna- ning ukseavade külgpindalad.

Tööde maht seinte värvimisel õlivärviga määratakse, lahutades seinte üldpindalast piitade välismõõtmete järgi arvutatud avade pindalad, kusjuures akna- ja ukseavade külgpindalad tuleb arvutada eraldi. Tööde maht hõoveldatud laudadega vooderdatud pindade värvimisel tuleb arvutada, lahutades akna- ja ukseavade pindala; sel teel saadud pindala tuleb suurendada 20% võrra.

Ukse- ja aknaavade värvitav pindala arvutatakse piida välismõõtmete järgi. Piida ja piirliistude värvimine on normides ette nähtud ja seda eraldi arvestada ei tule.

Põrandate värvitava pinna hulka ei kuulu põrandapinnast välja-

alatuvate postide, ahjude, vundamentide jms. alused pinnad. Põrandaliistude värvimine on normides ette nähtud ja seda eraldi arvestada ei tule.

Tööde maht plekk-katuste värvimisel arvutatakse katuse pindala järgi, kusjuures valtside, rennide, korstnakübarate ja katuseakende värvimist eraldi arvestada ei tule.

Igalt küljelt värvitavate keskkütteseadmete pindala tuleb arvutada seadme küttepindala järgi. Valamute värvimisel võetakse värvitavaks pindalaks nende kahekordne, vannide värvimisel nende kolmekordne horisontaalprojektsiooni pindala.

Klosetipaagi (koos väljaulatuvate osade ja kronsteinidega) pindalaks võetakse 0,7 m².

1 m terastorude pindalaks ruutmeetrites, kaasa arvatud liitmike ja muhvide väljaasted, võetakse:

toru läbimõõt mm	≤19	32	50
toru pindala m ²	0,12	0,17	0,24

1 m malmstorude ja -liitmike pindalaks, kaasa arvatud torumuhvid, võetakse:

toru läbimõõt mm	50	76	102	127	152
toru pindala m ²	0,28	0,37	0,48	0,59	0,72

Tööde mahuks elu- ja ühiskondlike hoonete puidust aknaraamide klaasimisel võetakse piida välismõõtmete järgi arvatud ava pindalad.

Ilma piitadeta paigaldatavate puitraamide klaasimisel tuleb tööde maht arvutada raami välismõõtmete järgi.

Juhised ehitustööde kvaliteedi hindamiseks Eesti NSV-s (VEN 18—62)

Konstruksioonid ja tehtud tööd peavad vastama projektile, kehivatele standarditele, ehitusnormidele ja -eeskirjadele ning ehitustööde tehnilistele tingimustele. Tehtud tööde kvaliteeti hinnatakse käesolevate nõuete kohaselt.

Konstruksioonid ja tööd, mille hälbed ületavad käesolevaga lubatud suurus, loetakse praagiks ja nad ei kuulu vastuvõtmisele.

Valmishitatud hoone või ehitise kvaliteedi üldhinne määratakse kõigi konstruktsioonelementide ja tööliikide üksikhinnete aritmeetilise keskmisena. Üldhinne «hea» või «väga hea» antakse ainult tingimusel, et põrandad, korrusevahelagede montaaž ning laudsepa- ja viimistlustööd on tehtud vastavalt kas hästi või väga hästi.

Ehitusnormide ja -eeskirjade (СНП) III osa ja tehniliste tingimuste vastavates peatükkides loetletud ja vastuvõtmisele kuuluvad varjatud tööd tuleb hinnata käesolevate juhiste järgi.

Kõik mõõtmed tabelites, välja arvatud eraldi mainitud juhud, on antud millimeetrites.

LUBATUD HÄLBED

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav

1. Looduskivist vundamendid

Hälbed projekt mõõtmetest:			
a) paksuses	±10	+20 -15	+30 -20
b) astmete kõrguses	±15	±20	±25
c) konstruktsiooni telgede asendis	10	15	20
Pindade ja nurkade hälve vertikaal- list kogu vundamendi kõrguses .	10	15	20
Kihtide hälve horisontaalist (10 m kohta)	10	20	30
Ebatasasused müüritise vertikaal- pinnal, mis ilmnevad 2 m pikkuse lati pealepanemisel	10	15	20

2. Tellistest ja muudest korrapärase kujuga kividest vundamendid

Hälbed projekt mõõtmetest:			
a) paksuses	±5	±10	±15
b) astmete kõrguses	±5	±10	±15
c) konstruktsiooni telgede asendis	5	8	10
Pindade ja nurkade hälve vertikaal- list kogu vundamendi kõrguses	5	8	10
Müüritise kihtide hälve horisontaal- list (10 m kohta)	10	15	20
Ebatasasused müüritise vertikaal- pinnal, mis ilmnevad 2 m pikkuse lati pealepanemisel	3	4	5
Vuukide paksus:			
a) rõhtvuugid	10	11	12
b) püstvuugid (minimaalne paksus 6 mm) . .	10	10	10

3. Suurplokkidest vundamendid

Hälbed projekt mõõtmetest:			
a) paksuses	Plokkide valmistamisel lubatud hälvete piires		
b) astmete kõrguses	±5	±8	±10
c) konstruktsiooni telgede asendis	5	8	10
Pindade ja nurkade hälve vertikaal- list	5	8	10

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Müüritise kihtide hälve horisontaalist (10 m kohta)	5	8	10
Vuukide paksus	10	kuni 15	kuni 20

4. Tellisseinad

Hälbed projektmõõtmetest:

a) paksuses	±8	±10	+15 -10
b) korruste kõrguses (vt. märkus 1)	±6	±10	±15
c) avadevahelise seiniosa laiuses	-10	-15	-20
d) avade laiuses	10	15	20
e) naaberaknaavade telgede asendis	10	15	20
f) konstruktsiooni telgede asendis (vt. märkus 2)	6	8	10
Pindade ja nurkade hälve vertikaalist:			
a) ühe korruse ulatuses (kõrgus 2,7... 4,0 m)	6	8	10
b) kogu hoone ulatuses	15	20	30
Müüritise üksikute kihtide hälve horisontaalist (10 m kohta)	10	15	20
Ebatasasused müüritise vertikaalpinnal (2 m pikkuse lati all):			
a) krohvitaval pinnal	6	8	10
b) mittekohvitaval pinnal	3	4	5
Rõhtvuukide paksus (vt. märkus 3)	8... 12	8... 14	8... 15
Püstvuukide paksus	8... 12	8... 12	8... 12
Mördiga täitmata vuugiosa sügavus seinä välisküljel tühivuugiga laadumisel	10	12	15

M ä r k u s e d. 1. Hälve korruse kõrguses tuleb parandada järgmistel korrustel.

2. Konstruktsiooni telgede hälve tuleb parandada korrusevahelagede tasapinnas.

3. Sarrustatud müüritise paksendatud vuukide mõõtmised antakse projektis; sarrusega vuukide paksus peab ületama sarruse läbimõõdu vähemalt 4 mm võrra.

4. Avadevahelise seiniosa (kui sein krohvitakse või kaetakse plaatidega) püstvuukide keskmine paksus võib olla kuni 15 mm.

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav

5. Tellispostid

Hälbed projektmõõtmetest:

a) paksuses	±6	±8	±10
b) korruste kõrguses (vt. märkus 1)	±5	±10	±15
c) konstruktsiooni telgede asendis (vt. märkus 2)	5	8	10

Pindade ja nurkade hälve vertikaalist:

a) ühe korruse ulatuses (kõrgus 2,7... 4,0 m)	5	8	10
b) kogu hoone ulatuses	10	20	30

Ebatasasused müüritise krohvitalval või mittekrohvitalval vertikaalpinnal (2 m pikkuse lati all) . .

	3	4	5

Müüritise kihtide hälve horisontaalist

Ei ole lubatud

Rõhtvuukide paksus (vt. märkus 3) 8... 10

	7... 11	6... 12

Püstvuukide paksus 8... 12

	8... 12	8... 12

Tühivuugi sügavus (lubatud ainult püstvuukides)

	8	9	10

Märkused. 1. Hälve korruse kõrguses tuleb parandada järgmistel korrustel.

2. Konstruktsiooni telgede hälve tuleb parandada korrusevahelagete tasapinnas.

3. Sardmüüritise paksemate vuukide mõõtmed antakse projektis.

6. Suurplokksseinad

Hälbed projektmõõtmetest:

a) korruste kõrguses (vt. märkus 1)	±6	±8	±10
b) avadevahelise seinaosa laiuses	-3	-4	-5
c) avade laiuses	3	4	5
d) naaberaknaavade telgede asendis	6	8	10
e) konstruktsiooni telgede asendis	6	8	10
f) paksuses			

Plokkide valmistamisel lubatud hälvete piires

Müüritise pinna ja nurkade hälve vertikaalist:

a) ühe korruse ulatuses (kõrgus 2,7... 4,0 m)	5	8	10

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
b) kogu hoone ulatuses	10	15	20
Müüritise kihtide hälve horisontaalist (10 m kohta)	2	3	5
Ebatasasused müüritise vertikaalpinnal (2 m pikkuse lati all)	2	3	5
Vuukide paksus (vt. märkus 2)	14... 16	12... 18	10... 20

M ä r k u s e d. 1. Hälbed korruse kõrguses tuleb parandada järgmistel korrustel.

2. Vuukide keskmine paksus ühe korruse ulatuses peab olema 15 mm.

7. Monteeritavad raudbetoonvahelae

Monteeritud elementide hälbed projektijärgsest asendist:			
a) riiglite ja talade telgede hälve märktelgedest	3	4	5
b) vahelae kahe naaberelemendi alumise pinna kõrguste vahe vuukimise puhul	2	4	6
c) vahelae elementide pealispinna kõrguste vahe rihitava osa piires	3	4	5
Peatalade külgpindade hälve vertikaalist	3	3	3
Hälve horisontaalist:			
a) faktuurimata plaatide paigaldamisel	4	6	8
b) faktuuritud plaatide paigaldamisel	3	4	5

8. Suurpaneelidest konstruktsioonid

Hälbed projektikohasest asendist:			
a) vundamendi- ja seinaplokkide alumise kihi hälve märktelgedest	10	15	20
b) järgmistel kihtidel	5	8	10
Vundamendi pealmise tugipinna kõrguse hälve projektikohasest	±1	±2	±3
Seina- ja vaheseinapaneelide hälve projektikohasest alumises lõikes.	1	2	3
Seina- ja vaheseinapaneelide hälve vertikaalist	1	2	3

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Seina- ja vaheseinapaneelide tugipindade kõrguste vahe rihitava haardeala piirides	2	3	5
(Haardealaks loetakse hoone osa välispaneelide telgede ja sisepaneelide kahe naaberrea vahel)			
Vahelaepaneelide pealispinna kõrguste vahe rihitava haardeala piirides	2	3	5
Üldine paneelide tugipindade kõrguste vahe ühe korruse ulatuses	±5	±8	±10
Vahelaepaneelide seinale toetuva pinna mõõtmete vähenemine . .	2	3	5
Hälve rõhtvuukide paksusest . .	±2	±3	±5

M ä r k u s. Kvaliteeti võib määrata alles pärast seda, kui tari-
raud on keevitatud, korrosiooni vastu kaitstud ja vuugid täidetud.

9. Trepid

Hälbed projektist:			
a) astme kõrguses	±1,5	±2	±3
b) astme laiuses	±3	±4	±5
Astme pealispinna ja pealepandud rihtlati vaheline pilu	2	3	4
Astmeninade ja nende peale käigu suunas pandud 2 m pikkuse rihtlati vaheline pilu	2	3	4
Hälve horisontaalist:			
a) astmete pealispindadel	1	1,5	2
b) mademetel	3	4	5
Hälve vertikaalist:			
a) igal varvaslual	1	2	3
b) metallvõre del	1	2	3
Hälbed võrepulkade vahekaugustes	3	4	5
Käsi puu elementide vahelised pilud	0,2	0,3	0,5
Astmed käsi puu elementide vahel	1	1	2
Astmed käsi puus tuleb tasandada; tasandamise pikkus	60	40	30

10. Plaatvaheseinad

Hälve vertikaalist:			
a) kõrguse 1 m ulatuses	1	2	3
b) ruumi kogu kõrguse ulatuses	5	10	15

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Telgede vahekauguse hälve	10	15	20
Pinna ebatasasused (2 m pikkuse lati all) mistahes suunas:			
arv	2	2	3
sügavus või kõrgus	2	3	5

11. Paneelvaheseinad

Uksikud ebatasasused (õnarused kuni 3 mm ja läbimõõduga kuni 10 mm); arv paneeli pinna 1 m ² kohta	0	1	2
Pinna kõverus 2 m ulatuses	1	2	3
Servade vigastused sügavusega mitte üle 25 mm ja summaarse pikkusega kogu serva kohta	100	150	200
Hälbed projektmõõtmetest:			
a) pikkuses	±8	±10	±10
b) kõrguses	±5	±8	±10
c) paksuses	±1	±2	±3
Külgservade hälve vertikaalist paneeli kõrguse kohta	5	8	10
Avade mõõtmete hälve	+2	+3	+5
Avade hälve projektikohasest asendist	5	8	10
Sisepandud mustpiitade elementide kõverus 1 m kohta	0	1	2

12. Puitkatused

Hälbed projektmõõtmetest:			
a) konstruktsioonide telgede vahekauguses	10	15	20
b) konstruktsioonide kõrguses	±6	±8	±10
c) konstruktsiooni tugisõlme keskpunkti asendis	5	8	10
Kohaleseatud konstruktsioonide hälve vertikaalist protsentides konstruktsiooni kõrgusest	0,2	0,3	0,5
Rullmaterjalist katusekatte roovitise pealispinna ja pealepandud 3 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu:			
a) piki kallet	2	3	5
b) risti kallet	5	8	10

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Sama, plekk- või tükkmaterjalidest katusekatte roovitise ja 1 m pikkuse lati vahel	2	3	5
Roovitise harja ja räästa hälve sirgjoonest	6	8	10

M ä r k u s. Lubatakse ainult sujuvalt kasvavaid pilusid, mitte üle ühe iga meetri kohta.

13. Pööninguga raudbetoonkatused

Konstruktioonide, millele toetuvad katusetalad, pealispinna kõrguse erinevus	±1	±3	±5
Kohalemonteeritud elementide hälve projektikohasest asendist . .	3	4	5
Rullmaterjalist katusekatte, auruisolatsiooni või hüdroisolatsiooni aluse ja 3 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu:			
a) piki kallet	1	3	5
b) risti kallet	5	8	10

M ä r k u s. Vt. p. 12 märkus.

14. Katustlaed

Kalde hälve projektikohasest üksikutes kohtades	±1	±3	±5
Katusekatte aluskonstruktsiooni (tasanduskihi) pealispinna ja 3 m pikkuse mistahes suunas pealepandud kontroll-lati vaheline pilu	1	3	5
Soojaisolatsioonimaterjali mahukaalu suurenemine võrreldes projektis ettenähtuga %	1	3	5

M ä r k u s. Vt. p. 12 märkus.

15. Plekk-katused

Hälve püstvaltside kõrguses (pealolema 25 mm)	±1,5	±2	±3
Hälve tahvlite laiuses	±1,5	±3	±5

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav

16. Asbestsemendist katused

Plaadiridade alumise ääre hälve horisontaalist	2	4	6

17. Rullmaterjalist katused

Rullmaterjalist katusekatte aluskonstruksiooni pealispinna ja 3 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu:			
a) piki kallet	1	3	5
b) risti kallet	5	8	10
Katusekatte aluskonstruksiooni kalde hälbed %:			
a) neelus	1	1	1
b) räästal	25	25	25
c) pärast lamedat kallet oleva astme kõrgus räästal cm . .	12	11	10
Laudroovitise pragude laius . . .	1	1	2
Hälbed pealekleebitavate soojaisolatsiooniplaatide mõõtmetes (plaatide sorteerimine on kohustuslik):			
a) laiuses	±1	±1	±2
b) paksuses	±1	±1	±1
Rõhtkatuste kaitseplaatide vuukide laius (vt. märkus 2)	1	2	3

Märkused. 1. Lubatakse ainult sujuvalt kasvavaid pilusid, mitte üle ühe iga meetri kohta.

2. Plaadid tuleb paigaldada naaberridades nihutatud vuukidega.

18. Parkettpõrandad

Parketialuse mustpõranda laudadevahelised pilud	1	2	3
Parketialuse mustpõranda või tsemendikihi ja 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	1	2	3
Põranda ja pealepandud 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	1	1,5	2
Sama, 20 cm pikkuse lati pealepanemisel	0,2	0,3	0,5

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Põrandaelementide (aluskiht, kate) pealispinna hälve rõhtpinnast või antud kaldest, protsentides vastavast ruumi mõõtmest	0,08	0,1	0,2
25 m või ruumi suurema mõõtmepuhul maksimaalne hälve	15	25	50
Parketilippide ridade hälve sirgjoonest 10 m kohta	5	8	10
Põrandaelementide paksuse hälve projekt mõõtmest (ainult üksikutes kohtades) %	5	8	10
Mahahööveldatud puidukihtide üldpaksus (parketi paksuse vähene mine)	1	1	1,5
Mastiksiga paigaldatud parketilippide vajumine 2 ööpäeva kestel 30×30 mm ² suurusele pinnale lipi nurgas rakendatud 200 kg koormuse all maksimaalsel eksploatatsioonitemperatuuril	0,5	1	1,5

Märkus ed. 1. Parketilippide nake põranda alumiste elementidega tuleb kindlaks teha põranda kogu pinna koputamiseega. Kohtades, kus nake puudub, tuleb kate ümber laduda.

2. Astmed kõrvoolevate parketi- või friisilippide vahel ei ole lubatud.

19. Laudpõrandad

Laagide ja nende peale mistahes suunas pandud 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	1	2	3
Laagide tahumise sügavus nende rihtimiseks taladele asetamisel	5	8	10
Põrandalaudadevahelised pilud üksikutes kohtades	ei lubata		1
Põranda ja peale pandud 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	2	3	4
Põranda hälve rõhtpinnast või antud kaldest, protsentides vastavast ruumi mõõtmest	0,05	0,1	0,2
Maksimaalne hälve, kui ruumi mõõde on 25 m või enam	15	25	50
Põrandaliistu hälve sirgjoonest	1	2	3

20. Linoleumpõrandad

Aluspinna (laudise, tsemendikihi vms.) ja peale pandud 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	1	2	3

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Põranda hälve rõhtpinnast või antud kaldest, protsentides vastavast ruumi mõõtmest	0,08	0,1	0,2
Maksimaalne hälve, kui ruumi mõõde on 25 m või enam	15	25	50

M ä r k u s. Laudis linoleumi alla tuleb teha laudpõranda valmistamise tehniliste tingimuste kohaselt.

21. Plaatpõrandad

Mastiksiga paigaldatava plaatkatte all oleva tasanduskihi pinna ja 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	1	2	3
Vuukide suurim laius:			
a) kuni 200 mm plaatide vahel	1	1	2
b) üle 200 mm plaatide vahel	1	2	3
Plaatkatte pinna ja 2 m pikkuse kontroll-lati vaheline pilu	2	3	4
Põranda hälve rõhtpinnast või antud kaldest, protsentides ruumi vastavast mõõtmest	0,08	0,1	0,2
Maksimaalne hälve, kui ruumi mõõde on 25 m või enam	15	25	50
Katte põhitooni ja ääristuselemendi (friisi) vaheline aste	1	1	2
Vuukide hälve sirgjoonest (10 m kohta)	5	8	10
Mastiksiga paigaldatud plaatide vajumine 2 ööpäeva kestel 30×30 mm ² suurusele pinnale plaadi nurgas rakendatud 200 kg koormuse all (põranda maksimaalsel eksploatatsioonitemperatuuril)	0,5	1	1,5
Aste põhitooni ja friisi plaatide vahel	0,3	0,6	1

22. Plaatvooder fassaadidel

Katte hälve tasapinnast 2 m pikkuse lati all	1	2	3
Pinna ja nurkade hälve vertikaalist:			
1 m kohta	1	1	2
korruse kohta	3	3	5
Hälve rõhtvuukide paksuses (peavad olema 10 mm)	±1	±1	±2

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Katteplaatide ja akna- või ukse- liistude ning katteplaatide ja arhitektuuriliste jaotusvööde va- helise pilu suurus	5	8	10

23. Looduskivi vooder sisetöödel

Katte pinna hälve vertikaalist:			
a) 1 m kõrguse kohta	1	1,5	2
b) katte kogu kõrguse kohta	2	3	5
Vuukide hälve vertikaalist ja hori- sontaalist:			
a) 1 m kohta	1	1	1,5
b) kogu rea kohta	1	2	3
Kuivalt ühendatavate plaatide vuu- kide paksuse hälve (peab olema 1 mm)	-0,5	±0,5	±0,5
Plaatide ja detailide servade aste	1	2	3

M ä r k u s. Plaatide ja detailide erinevad servad tuleb 30... 40 mm laiuselt maha lihvida. Plaadid ja detailid, mille servade lahkumine on üle 3 mm, tuleb asendada.

24. Plaatvooder sisetöödel

Vuukide paksus:			
a) 200×200 mm ja suuremate plaatide vahel	1,5	2	3
b) väiksemate plaatide vahel	1	1,5	2
c) kohtades, kus plaate tuleb sobitada väljaulatuvate osade (pilastrate jms.) vastu, võib vuugi paksus olla suurem, kuid mitte üle	0,5	0,5	0,5
Nurkade hälve vertikaalist ühe meetri ulatuses	1	1,5	2
Pinna hälve tasandist 2 m pikkuse lati all	1	1	2
Väljalöödud killud ja täkked plaa- tide servades	0	0	0,5

25. Krohvitööd

Ebatasasused (mitte üle kahe), mis ilmnevad rihtlati või 2 m pikkuse šablooniga pealepanemisel ning mille sügavus või kõrgus on:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil	1	1,5	2
b) paremakvaliteedilisel krohvil	1,5	2	3

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Pinna hälve vertikaalist:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil:			
1 m kõrguse kohta	0,5	0,5	1
kogu ruumi kõrguse kohta	3	4	5
b) paremakvaliteedilisel krohvil:			
1 m kõrguse kohta	1	1,5	2
kogu ruumi kõrguse kohta	6	8	10
Pinna hälve horisontaalist:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil:			
1 m pikkuse kohta	0,5	0,5	1
ruumi kogu pikkuse või tala- dega vms. piiratud osa kohta	4	5	7
b) paremakvaliteedilisel krohvil:			
1 m pikkuse kohta	1	1,5	2
ruumi kogu pikkuse või tema piiratud osa kohta	6	8	10
Sise- ja välisnurkade, avakülgede, pilastrite, sammaste jms. hälve vertikaalist või horisontaalist:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil:			
elemendi 1 m pikkuse kohta	0,5	0,5	1
elemendi kogu pikkuse kohta	1	2	3
b) paremakvaliteedilisel krohvil:			
elemendi 1 m pikkuse kohta	1	1,5	2
kogu elemendi kohta	3	4	5
Kõverate pindade ja tõmmiste kõve- rusraadiuse hälve (kontrollitakse lekaaliga):			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil	±3	±4	±5
b) paremakvaliteedilisel krohvil	±5	±6	±7
Krohvitud avakülgede laiuse hälve projektikohasest:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil	±1	±1,5	±2
b) paremakvaliteedilisel krohvil	±1,5	±2	±3
Tõmmiste hälve sirgjoonest nurkade vahel:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil	1	1	2
b) paremakvaliteedilisel krohvil	1	2	3
Krohvikihi keskmine üldpaksus:			
a) kõrgekvaliteedilisel krohvil	18	20	25
b) paremakvaliteedilisel krohvil	15	18	20
Krohvi viimistluskihi paksus pärast tasandamist ja hõõrumist	1	2	3
Sama, välisel dekoratiivkrohvimisel	4	5	7

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav

26. Kuivkrohvitööd

Pinna hälve vertikaalist:			
a) 1 m kõrguse kohta	0,5	0,5	1
b) ruumi kogu kõrguse kohta	3	4	5
Hälve horisontaalist:			
a) 1 m pikkuse kohta	0,5	0,5	1
b) ruumi kogu pikkuse või tema taladega, emataladega vms. piiratud osa kohta	4	5	7
Nurkade, avakülgede, pilastrite, sammaste vms. hälve vertikaalist või horisontaalist:			
a) 1 m kõrguse või pikkuse kohta	0,5	0,5	1
b) kogu elemendi kohta	1	2	3
Kuivkrohviga kaetud avakülgede laiusse hälve projektikohasest	±1	±1,5	±2
Pinna ebatasasused (2 m pikkuse lati all)	1	1,5	2
Astmed liitekohtades	1	1	2
Kinnitehtavate vuukide laius mm	3	5	6

27. Liimvärvkate

Laikude, triipude, ülevärvimiste, pritsmete, mullide, koorumiste, juuspragude, vahelejätetud kohtade, pintslikarvade olemasolu	ei lubata		pintslijäljed, mis 3 m kauguselt ei paista
Erivärviliste pindade piirjoone kõverus:			
kõrgekvaliteedilisel värvimisel	0	0	0
paremakvaliteedilisel värvimisel	0,5	1	2
lihtvärvimisel	1,5	3	5
Mustri nihkumine (rulliga pealekandmisel)	0	0,2	0,5
Paneelide joonte kõverus ja hälve horisontaalist (1 m ulatuses)	1	2	3
Värvi määrivus ühekordsel puutumisel	ei lubata		nõrk üksikutes kohtades

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav

28. Õlivärv krohvil

Alumiste värvikihtide läbipaistmine või laikude, pintslijälgede, kortside, nirede, värvinaha või vahelejäetud kohtade olemasolu värvitud pinnal	ei lubata		
Pahtellabida või liiva vaevaltmargatavad jäljed, liivaterad värvipinnal (arv 1 m ² kohta)	0	2	4
Karedus — ebaküllaldase lihvimise või jämeda pahtelduse tundemärk	ei lubata		
Mustri, ornamendi ja nurkade moonutamine	ei lubata		
Paneelide joonte ja erivärviliste pindade piirjoone kõverus:	ei lubata		
kõrgekvaliteedilisel värvimisel	0,5	1	2
paremakvaliteedilisel värvimisel	1,5	3	5
lihtvärvimisel			
Värvitud pinna ja pealepandud joonlaua vahel ei tohi esineda pilusid, kui joonlaua pikkus mm on:			
kõrgekvaliteedilisel värvimisel	1000	750	500
paremakvaliteedilisel värvimisel	750	500	300

Märkused. 1. Pinna värvimisel tehtud operatsioonide arvu ja õigsuse kontrollimiseks (vajaduse korral) eemaldatakse värvkatte kihid kuni aluseni. Kontrollida tuleb niisugustes kohtades, kus järgnev värvi parandamine ei riku viimistluse ühtlust.

2. Värvitoon peab vastama projekti autori või tehnilise järelevalve poolt määratud näidistele.

3. Liimpahtli tarvitamine krohvipealse õlivärvi alla ei ole lubatud.

29. Õlivärv metallil

Kortsud värvikilel	ei lubata	lubatakse ainult katuse püstvaltside juures	
% värvitud pinnast	0	1	2
Nired:			
kohti 5 m ² katusel või ühel torulülil	0	2	5

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Värvimata kohad		ei lubata	
Värvi koorumine (metalli halva puhastamise tagajärg)		ei lubata	

M ä r k u s. Veetorusid ja seadmeid tohib värvida alles pärast veest tühjendamist.

30. Õlivärv puidul

Alumiste värvikihtide läbipaistmine, laigud, pintslijäljed, kortsud, värvimata kohad, koorumine, mulgid, nired, kittimata praod, oksad ja kidad		ei lubata	
Liivaterad, pintslikarvad, kriimustused, värviterad ja muud ebatasasused värvitud pinnal (nähtavuskaugus m)	ei lubata	2	3
Karedus — ebaküllaldase lihvimise või jämeda pahteldamise tagajärg	ei lubata		lubatakse vaevaltmääratavalt üksikutes kohtades
Antud värviga värvimisele mittekuuluvate pindade või põrandate ja klaaside määrimine värviga	ei lubata		lubatakse vaevaltmääratavalt 1...2 kohas
Profiilide moonutamine	ei lubata		lubatakse vaevaltmääratavaid pa-randusi pahtliga

M ä r k u s. Värvitava puidu niiskus ei tohi ületada 12%.

31. Laudsepatoodete paigaldamine

Kohaleasetatud akna- ja uksepiitade ja piirliistude hälve vertikaalset	1	2	3
Aknaraamide või uste horisontaalsete raampuude või -prusside tasapindade erinevus	1	1	2

Näitaja	Kvaliteedi hinne		
	väga hea	hea	rahuldav
Toodete kiivasolek mistahes suunas	0	1	2
Aknalaudade hälve horisontaalist	1	2	3
Piirliistude laiuse hälve projekt- mõõtmetest	±1	±2	±3
Pilud naelttega ühendatavate üksi- kute elementide vahel	0	1	2
Põrandaliistu hälve sirgjoonest (1 m kohta)	1	2	3

Ehitustööde kontrollmõõtmine

Ehituse finantseerimise juhistega on pankadele antud õigus kontrollida tehtud tööde mahtu.

Kontrollmõõtmise ülesandeks on vahetult kontrollida tööde vastuvõtmise aktide (vorm nr. 2) õigsust.

Mõõtmistega kontrollitakse:

a) vormi nr. 2 järgi vastuvõetud tööde ja töömahtude vastavust tegelikult tehtud töödele;

b) tehtud tööde vastavust ühtsetele hinnetele;

c) vastuvõetud objektide, konstruktsioonielementide või nende osade lõpetatuse vastavust tööjoonistele, tehnilistele tingimustele ja üksushinnetele;

d) vastuvõetud tööde hulka ja vastavust eelarvetele.

Nimetatud näitajate mittevastavuse korral nõuavad pangad tellijalt ja tööettevõtjalt võrdsetes osades sisse trahvi 3% kontrollmõõtmisel ilmnenuid üleakteeritud tööde maksumusest.

Trahv nõutakse sisse juhtudel, kui:

aktidesse on võetud tegemata tööd;

aktidesse on võetud selliseid lõpetamata konstruktsioonielemente, mille puhul osaline tasumine pole lubatud;

aktidesse on teistkordselt võetud juba tasutud töid;

aktidesse on võetud üksushinnetes juba arvestatud lisakulud;

aktides vorm nr. 2 on tööde maksumust suurendatud kõrgemate hinnete arvel;

on ebaõigelt kasutatud väikese töömahu, ehitus- ja montaažitööde üheaegsuse või töötavas ettevõttes ehitamise eest ettenähtud tegureid;

aktidesse on võetud tööd, mis on arvestatud juba üksushinnetes; on kõrgendatud kaudsete kulude normi;

õiendiga nr. 3 esitatud kuarvete üldsumma ületab vormi nr. 2 järgi kvartali jooksul tehtud tööde maksumuse;

aktidesse vorm nr. 2 on lülitatud kaudsete kulude arvel tasutavaid töid ja kulutusi.

KONSTRUKTSIOONIELEMENDID JA TÖÖD, MILLE PUHULON LUBATUD OSALINE TASUMINE (%)

Mullatööd

Toetusega torustikukraavide kaevamine koos taastäitmisega:	
kaevamine	75
täastäitmine	25
Toetuseta torustikukraavide kaevamine koos taastäitmisega:	
kaevamine	50
täastäitmine	50
Kraavide kaevamine rõhhtoestuse, liivakihi paigaldamise ja taastäitmisega:	
kaevamine	70
liivakihi paigaldamine ja taastäitmine	30
kaevamine koos rõhhtoestuse ja liivakihi paigaldamisega	85
täastäitmine	15

Vaiatööd

Vaiamine koos vaiapeade mahalõikamisega:	
vaiamine	95
vaiapeade mahalõikamine	5
Töölavade tegemine rammipuki alla ja nende lammutamine:	
töölavade tegemine	70
töölavade lammutamine koos vaiade väljatõmbamisega	30

Betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonid

Raudbetoonkonstruktsioonid:	
raketise paigaldamine	20
sarruse paigaldamine	20
betooni paigaldamine	50
muud tööd	10
Betoonkonstruktsioonid:	
raketise paigaldamine	20
betooni paigaldamine	65
muud tööd	15

Teraskonstruktsioonid

Tööstushoonete teraskonstruktsioonide, torustike, korstnate, punkrite ja kraanaroobaste kokkupanek ning paigaldamine:	
ettevalmistustööd	7
konstruktsioonide kokkupanek ja paigaldamine	50
netimine, keevitamine ja alaliste poltide kohaleasetamine	40
tööd konstruktsiooni lõplikuks üleandmiseks	3

Puitkonstruktsioonid

Akna- ja ukseplakkide ning piitade paigaldamine kiviseintesse:	
plakkide ning piitade paigaldamine	90
suluste paigaldamine	10
Sama, puit- ja vaheseintes:	
plakkide ning piitade paigaldamine	75

piirliistude paigaldamine	15
suluste paigaldamine	10
Prussidest puitseinad:	
seinte ehitamine	95
teistkordne (vajumisjärgne) takutamine	5
Plankudest puitseinad:	
seinte ehitamine	90
teistkordne (vajumisjärgne) takutamine	10
P õ r a n d a d	
Parkettpõrandate tegemine:	
parketi paigaldamine	90
puhastamine, hõõveldamine, kaapimine, piirliistude paigaldamine ja põranda poonimine	10
S i s e m i s e d s a n i t a a r t e h n i l i s e d t ö ö d	
Gaasipliitide paigaldamine:	
paigaldamine	90
reguleerimine	10
Gaasimõõtjate paigaldamine:	
paigaldamine	90
läbipuhumine ja gaasi sisselaskmine	10
V i i m i s t l u s t ö ö d	
Pindade vooderdamine looduskiviga:	
vooderdamine	95
kaitsekihist puhastamine, vuukide viimistlemine ja pinna pesemine	5
Vooderdamine tehiskiviga:	
vooderdamine	95
poleerimine	5
Sisekrohvimine:	
krohvimine	98
piirliistude ja ventilatsioonirestide ümbruse töötlemine	2
V ä l i s t o r u s t i k u d:	
Teras- ja malmtorudest magistraaltorustike tegemine:	
laialivedu ja torude ühendamine lülideks	80
paigaldamine ja proovimine	20
Sama, asbesttsement-, keraamilistest, betoon- ja raudbetoon-	
torudest:	
laialivedu	70
paigaldamine ja proovimine	30
Metallist puurimistornide ja mastide tegemine:	
paigaldamine	95
lahtivõtmine	5
Puidust puurimistornide tegemine:	
paigaldamine	94
lahtivõtmine	6

Kaudsete kulude otstarve

1. Tööjuhatajate ja meistrite kontorid ja laod.
2. Veekeetmis- ja duširuumid, samuti tööliste soojendusruumid.
3. Kuivkäimlad ehituspersonali jaoks.
4. Läbikäigu- ja vahimajakesed, kuurid ja katusealused ehitusobjektidel.
5. Laudised, trepid, redelid, lubjaaugud, üleikäigusillakesed, kärud ja käiguteed.
6. Hoonete märktarad.
7. Ehitustöödel kasutatavad troppimis- ja montaaživahendid, kärud, mõõtkastid, kastid ja punkrid mördi ja betooni jaoks, riiulid tööriistade jaoks, sõelad, inventaarsed pukid, rennid ja muu väikeinventar.
8. Lauad pukkil, pingid ja taburetid, kapid spetsiaalriietuse jaoks jm. väikeinventar riietus- ja duširuumide ning töödejuhatajate ja meistrite kontorite sisustamiseks.
9. Konsooltellingud, töölavad postidel ning teised kerged tellingud ja töölavad, mida ei arvestata otsestes kulutustes; välised rippkiigid.
10. Tööde tegemisel vajalikud aiad ja piirded (välja arvatud tööettevõtja ja tellija poolt kooskõlastatud nimekirjas ettenähtud spetsiaalsed ja arhitektuuriliselt kujundatud aiad ja piirded).
11. Töökohtade ja süvendite piirded, kaitsesirmid ja varjendid lõhkamistööl.
12. Ajutised elektri, vee, gaasi ja õhu haruliimid töötsooni piires.
13. Tööd, mis on seotud ehitatavate ja ehitusplatsil olemasolevate hoonete kohandamisega abiruumideks ajutiste hoonete ehitamise asemel.

Kattuvate tööde akteerimine

Kõik tööd, mis pärast konstruktsioonieleменти lõpetamist kattuvad järgmiste tööde või konstruktsioonidega, peavad olema fikseeritud tööettevõtja ja tellija poolt allakirjutatud kahepoolsete aktidega (varjatud tööde aktid), samuti muude tööde tegemist, kasutatud ehitusmaterjale ja eritöödel spetsialistide kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega. Alljärgnevalt on loetletud vajalikud aktid.

MULLA-, PUURIMIS- JA LÕHKETÖÖD

Hoone geodeetilise mahaäärkimise akt koos geodeetilise alusvõrguga seotud mahaäärkimise skeemiga.

Lõhketoode ettevalmistava osa õigsuse aktid.

Aktid aluse ettevalmistustööde kohta täite alla, drenaaži tegemise kohta, täiteks kasutatava pinnase kvaliteedi vastavuse kohta esitatud nõuetele.

Süvendite ja kraavide mullatööde vastuvõtmise aktid.

Järgmiste tööde ja konstruktsioonide vahepealse vastuvõtmise aktid:

planeerimistäite alused raudtemuldkeha ja tehiskattega sõiduteede ulatuses — enne täitepinnase paigaldamist, samuti drenaaži-ehitised enne nende kinnikatmist pinnasega;

täite- ja kaevandialuse pinnase projektijärgne asendamine; täite aluse tugevdamine (allikate sulgemisel, kõrge põhjavee puhul jne.);

süvendite ja kraavide põhjad, millele rajatakse vundamendid või paigaldatakse torustikud;

uhtumise teel täite tegemise ja vallide moodustamise ning vee ärajuhtimisseadiste ettevalmistustööd;

kokkuuhutatud pinnasest dreniiva kihi moodustamine.

Talvel tehtud täite seisukorra kontrollimise aktid enne tööde jätkamist.

Aktid looduslike aluste kandevõime, põhjavete eemalejuhtimise ja pinnaste asendamise kohta, pinnase tiheduse kohta pärast tihendamist, külmunud pinnase hulga ja allikate sulgemise kohta.

Aktid täite rajamisel kasutatud pinnaste ja materjalide (kivide, kindlustusmaterjalide jne.) laboratoorse proovimise kohta.

MUURITÖÖD

Olemasoleva hoone vundamentide ülevaatuse akt, kui uued vundamendid rajatakse nende vastu või lähedusse.

Tehtud tööde ja lõpetatud konstruktsioonelementide vahepealse vastuvõtmise aktid:

hüdrosolatsiooni kohta enne järgmisi töid;

paigaldatud sarruse kohta kivikonstruktsioonides;

müüritise kohta sõrestike, peatalade ja talade toetuskohtades enne nende kinnimüürimist;

sissemüüritavate elementide (sidemete, ankrute jne.) paigaldamise kohta;

karniiside ja rõdude kinnitamise kohta;

aluste ja vundamentide kohta (pinnaste kvaliteet ja seisukord, vundamentide rajamissügavus ja mõõtmed, müüritise kvaliteet);

deformatsioonivuukide kohta;

sissemüüritavate teraselementide ja detailide korrosioonikaitse kohta;

seintele ja postidele toetuvate peatalade ja talade otste kinnimüürimise kohta (alusplaatide, ankrute jne. olemasolu);

betonkaitsekihi paksuse kohta sarrustatud tellisvahelagedes;

vahelaeplaatide (paneelide) seintele toetumise kohta;

mahamärkimistööde ja tegelike hälvete kohta.

POTTSEPATÖÖD

Aktid ahjude, pliitide ja eraldi seisvate korstnate (korstnajalgade) aluste ning vundamentide müüritise kohta (pinnase kvaliteet ja seisukord, rajamissügavus ja vundamenti mõõtmed, müüritise kvaliteet) ja hüdrosolatsiooni kohta.

Ahjude ehitamise käigus koostatavad vahepealse ülevaatuse aktid küttekolde ja suitsulõõride ladumise õigsuse ning ahjutarvete kinnitamise kontrollimise kohta.

Pass iga ahju või ühetüübiliste ahjude rühma kohta.

Ahjude ja pliitide proovikütmise aktid.

BETOONI- JA RAUSBETOONITÖÖD

Sarruseterased ja sarrusvõrkude kvaliteedi tõendid (sertifikaadid).
Kvaliteeditõenditeta saadud sarruseterased teimimise aktid.

Põkk-keevituse kvaliteedi kontrollimise aktid.

Keeviskarkasside ja -võrkude sõlmede tugevuskontrolli ning külm-
töödeldud terasest varraste tõmbetugevuse kontrollimise (pärast sõl-
mede keevitamist) aktid.

Passid kasutatud tsemendi ja aktid tsemendi kvaliteedi kontrolli-
mise kohta.

Akt aluse valmiduse kohta betooni paigaldamiseks.

Akt raketise, raketise kandekonstruksiooni, sarruse ja tariraudade
(korgid, ankrupoldid jne.) paigaldamise õigsuse kohta vastutusrikastes
konstruktsioonides.

Betoonitööde päevik.

Temperatuuri kontrollimise päevik betooni* ja raudbetoonitööde
tegemisel talveoludes.

Betoonist kontrollkuupide teimimise andmed.

Keevitatud sarrusvõrkude ja -karkasside vastuvõtmise aktid.

Monoliitsetes konstruktsioonides paigaldatud sarruse vastuvõtmise
aktid.

Paigaldatud tariraudade vastuvõtmise aktid.

RAUSBETÓONKONSTRUKTSIOONIDE MONTAAZ

Valmistajatehase poolt väljaantud konstruktsioonide passid.

Aktid iga jätku varraste ja tariraudade keevisühenduste kvaliteedi
kohta.

Paigaldatud konstruktsioonide ja nende elementide geodeetilise
kontrollimise (kõrgused ja asetus plaanis) andmed.

Jätkude õiget ettevalmistust ja pilude suurusi monteeritavate
konstruktsioonelementide vahel tõendavad aktid.

Aktid keevisõmbluste gammakiirtega kontrollimise kohta.

Jätkude kinnibetoonimiseks kasutatud betoonist kontrollkuupide
proovimise tulemused.

Andmed temperatuuri kontrollimise kohta betooni (mõrdi) kivis-
tumise kestel monoliitimisel või jätkude kinnibetoonimisel talveoludes.

Tugede (toekohtade) ja tariraudade vahepealse vastuvõtmise aktid.
Varjatud konstruktsiooniosade vahepealse vastuvõtmise aktid.

Montaažitööde, keevitustööde ja jätkude betoonimise päevikud.
Sarruse pingutamise aktid.

Aktid üksikute elementide või monteeritud konstruktsioonide proo-
vimise kohta, kui selliseid proovimisi tehti. Keevitajate diplomite
loetelu.

SUURPLOKKHOONETE PÜSTITAMINE

Spetsiaalsed aktid, mis koostatakse suurplokkhoonete ehitamisel
lisaks tehnilistes tingimustes tellishoonete jaoks ettenähtud aktidele
vastavalt kehtivale instruktsioonile.

Valmistajatehase passid, mis tõendavad kasutatud materjalide ja
ehitusdetailide kvaliteeti.

Valmistajatehase esindajate poolt allakirjutatud aktid, milles on
näidatud välisseinaplokkide mahukaal, nende niiskus ning saamise
aeg, kooskõlas toodete passidega.

Plokkmüritise rõht- ja püstvuukide ülevaatus aktid (iga korruse kohta eraldi).

Aktid akna- ja välisuksepiitade takutamise kvaliteedi kohta (iga korruse kohta eraldi).

Aktid:

terassidemete ja -sarruse paigaldamise kohta seintesse;

vahelagede kinnimüürimise kohta seintesse;

karniiside ja rõdude kinnitamise kohta;

sissemüritavate teraselementide ja -detailide korrosioonikaitse kohta.

Aktid tööde kohta, mis annavad hoonele ruumilise jäikuse.

Ruumide kõlaisolatsioonitööde aktid.

SUURPANEELHOONETE PÜSTITAMINE

Spetsiaalsed aktid, mis koostatakse suurpaneelmajade ehitamisel lisaks tehnilistes tingimustes tellishoonete jaoks ettenähtud aktidele.

Hoone mahamärkimise akt, millele on lisatud teostuskeem.

Geodeetiliste tööde päevik, millesse kantakse korruste kaupa geodeetilise ettevalmistuse ja montaaži kontrollimise skeemid.

Akt, millega ettevõtja annab tellijale üle lõpetatud vundamendi.

Hoone maa-aluse osa lõpetatud tööde üleandmise akt.

Keevitajate tunnistuste loetelu, milles on näidatud keevitajate kvalifikatsioon ja tööde iseloom, mida neil on lubatud teha.

Keevitamisel kasutatud elektroodide ning tariraudadeks ja sidelappideks kasutatud terase kvaliteeditõendid.

Keevitustööde päevikud.

Valmistajatehase passid või aktid, mis tõendavad monteeritavate raudbetoondetailide kvaliteeti ja nende vastavust projekti ning tehniliste tingimuste nõuetele.

Aktid, mis tõendavad rõht- ja püstjätkede ja vuukide kinnitegemise kvaliteeti.

Aktid, mis tõendavad paneelisõlmede ja teiste elementide keevituse kvaliteeti.

Aktid, mis tõendavad tariraudade korrosioonikaitse kvaliteeti.

Valmishitatud ja üleandmiseks ettevalmistatud suurpaneel lamu pass, mille on koostanud majaehituskombinaat või ehitustrust.

SUURPANEELHOONETE TARIRAUDADE JA KEEVISLIIDETE KORROSIOONIKAITSE

Akt keevisõmbluste kvaliteedi kontrollimise tulemuste, keevisõmbluste puhastamise korralikkuse, vana betooniga kokkupuutuvate pindade ettevalmistamise ning keevisõmbluste korrosioonivastase kaitsekatte kvaliteedi ja tariraudade sissebetoonimise kvaliteedi kohta.

Korrosioonivastase kaitsekihi paksuse kontrollimise andmed.

TERASKONSTRUKTSIOONIDE VALMISTAMINE JA MONTAAZ

Valmistajatehase sertifikaadid, mis tõendavad teraskonstruktioonideks kasutatud teraste kvaliteeti ja marke, elektroodide, keevitusraadi, rübusti, kaitsegaaside ja metalltoodete tüüpe ning marke.

Sertifikaatide puudumisel peavad olema laboratoorsete teimimiste aktid, mis tõendavad materjalide kvaliteedi vastavust projekti ja tehniliste tingimuste nõuetele.

Teraskonstruksioone valmistava ettevõtte sertifikaadid, milles peab olema näidatud kasutatud materjalide vastavus projektile ja standarditele ning valmistatud konstruksioonide vastavus projektile ja tehnilistele tingimustele.

Vahepealse vastuvõtmise aktid:

teraskonstruksioonide tuge (toetuskohtade) ning sissemüüritavate (sissebetoontavate) osade kohta;

teraskonstruksioonide kohta, mis kattuvad järgnevate tööde käigus.

Vundamentide vastuvõtmise aktile lisatakse vundamentide telgede ja kõrguste hälvete loetelu ja skeem.

Monteerimisel konstruksioone keevitanud keevitajate kvalifikatsioonitunnistuste loetelu, kus on näidatud ka neile määratud tähised.

Teraskonstruksioonide proovimise aktid, kui see on ette nähtud spetsiaalsetes tehnilistes tingimustes, instruksioonides või projektis.

Geodeetilise mõõdistamise andmed konstruksioonide paigaldamise õigsuse kontrollimisel.

Kohalemonteeritud teraskonstruksioonide ülevaatuse ja kontrolli aktid pärast konstruksioonide lõplikku kinnitamist ehitises tervikuna või üksikute osadena.

PUITKONSTRUKTSIOONIDE VALMISTAMINE JA MONTAAZ

Aktid materjalide kvaliteedi, konstruksioonide ja nende üksikute elementide mõõtmete õigsuse, puidust kandekonstruksioonide või plokkide valmistamise ja kokkupaneku kvaliteedi kontrollimise ning vastuvõtmise kohta enne paigaldamist.

Kontrollimise ja vastuvõtmise aktid:

akna- ja uksepiitade kinnitamise kohta seintesse;

piitade kivimüüritisega külgnevate pindade antiseptimise ja hüdroisolatsioonikihiga katmise kohta;

piitade ja müüritise vahelise pilu takutamise kohta välisseintes mõlemalt poolt ning siseseintes paiknevate piitade ja seina vahelise pilu takutamise kohta;

aknalaudade alumise pinna isoleerimise kohta seinte müüritisest antiseptitud vildiga;

kiviseintesse müüritavate aknalaudade otste antiseptimise ja hüdroisolatsiooniümbrisega kaitsmise kohta.

Vahepealse vastuvõtmise aktid:

puitkonstruksioonide ja nende elementide kohta, mis varjatakse teiste konstruksioonidega;

tööde kohta puitkonstruksioonide kaitseks puiduseente ja -kahjurite vastu;

tööde kohta puitkonstruksioonide kaitseks süttimise vastu.

Puitsõrestike, -kaarte, -võlvide ja teiste vastutusrikaste puidust kandekonstruksioonide vahepealse vastuvõtmise aktid nende montaaži lõpetamisel.

PÖRANDATE TEGEMINE

Antiseptimise aktid:

laagide ja laudade kohta õhkvaheata laudpõrandate tegemisel;

laagide ja puidust alusklotside kohta õhkvaheata laudpõrandate tegemisel;

laagide ja nende puidust alusklotside kohta õhkvaheata parkett-põrandate puhul.

Põrandate pealiskihist allpool asuvate lõpetatud konstruktsiooni-elementide, sealhulgas pinnasaluste õigsuse kontrollimise aktid.

KATUSEKATTETÖÖD

Aktid katuse järgmiste konstruktsioonielementide õigsuse kontrollimise kohta:

katusekatte alus;

rullmaterjalidest katusekatte iga kiht;

auruisolatsiooni ja katuse vaipkatte alused, auru- ja soojaisolatsioonikihid.

HÜDROISOLEERIMISTÖÖD

Aktid järgmiste konstruktsioonielementide ja tööde õigsuse kontrollimise kohta:

pindade ettevalmistamine enne esimese isolatsioonikihi paigaldamist;

iga isolatsioonikiht enne järgmise kihi pealekandmist;

lõpetatud isolatsiooni osad, mis kaetakse pinnase, müüritise, kaitsekihi või veega, enne nende katmist;

vajumisvuukide kompensatorid.

Kasutatud materjalide laboratoorse teimimise tulemused.

Aktid valmis hüdroisolatsiooni instrumentaalse kontrollimise kohta ja (vajalikel juhtudel) sellest väljalõigatud proovitükkide katsetamise aruanded.

Hüdroisolatsioonitööde ning selle üksikute detailide kvaliteedi kontrollimise päevikud.

Hüdroisolatsiooni teostusjoonised.

SOOJAISOLATSIOONITÖÖD

Aktid järgmiste konstruktsioonielementide ja tööde õigsuse kontrollimise kohta:

pindade ettevalmistamine isolatsiooni alla enne esimese isolatsioonikihi pealekandmist;

iga isolatsioonikiht enne järgmise kihi pealekandmist;

sarrusekarkasside ning soojaisolatsioonikonstruktsioonide kinnitamine;

isolatsiooni osad, mis kaetakse pinnasega või kaitsekihiga.

Kasutatud materjalide teimimise tulemused.

Aktid valmis isolatsiooni instrumentaalse kontrollimise kohta ja (vajalikel juhtudel) isolatsioonist väljalõigatud proovitükkide katsetamise aruanded.

SISEMISED SANITAARTEHNILISED TÖÖD

Aktid küttesüsteemi, külma- ja soojaveevõrgu ning kanalisatsiooni-süsteemi läbipesemise kohta enne ekspluatatsiooni andmist.

Seadmete ja kontrollmõõteriistade passid.

Külma- ja soojaveevõrgu, keskküttesüsteemi ning katelde ja boilerite hüdraulilise rõhu all proovimise aktid.

Akt hoonesiseste vihmavee malmtorude proovimise kohta nende veega täitmise teel.

Hoonesiseste vihmavee äravoolu, vee- ja kanalisatsioonisüsteemide vahepealse vastuvõtmise aktid.

Keskkütte- ja soojaveesüsteemi soojusefekti proovimise aktid.

Katlamaja seadmestiku vahepealse vastuvõtmise akt.

Keskküttesüsteemi vahepealse vastuvõtmise akt.

Soojaveesüsteemi vahepealse vastuvõtmise akt.

Akt ventilatsiooniseadmete proovimise kohta.

VÄLISTE VEE- JA KANALISATSIOONITORUSTIKE E HITAMINE

Torustiku trassi mahamärkimise akt, millele on lisatud reeperite ja trassi sidumise kirjeldus.

Valmistajaettevõttes teimitud materjalide, torude, armatuuri ja liitmike passid ja sertifikaadid; nende puudumisel aktid materjalide analüüsimise ja teimimise kohta vastavalt standarditele ja tehnilistele tingimustele.

Aktid torukraavide kontrollimise ja vastuvõtmise kohta.

Torustike korrosioonivastase isolatsiooni üleandmisel tuleb esitada tellija või komisjoni nõudel järgmised dokumendid:

sertifikaadid (passid) materjalide iga partii kohta;

aktid materjalide laboratoorse teimimise kohta;

aktid isolatsiooni tehnilise vastuvõtmise kohta;

isolatsioonitööde päevik.

Akt veeluste kraavide ja pikiprofiilide valmiduse kohta, kui torustik paigaldatakse läbi veekogude.

Torustike aluste, tugede, kaevude, kambrite ja kanalite hüdroisolatsiooni, torustike korrosioonivastase ja soojaisolatsiooni, konstruktsioonide, millesse on paigaldatud maa-alused torustikud (läbipaistvad kanalid, hülsid jm.), ja torustike sisepindade puhastuse vahepealse vastuvõtmise aktid.

Torustike tugevuse ja tiheduse proovimise aktid.

Aktid joogiveetorustiku pesemise ja sanitaarse töötlemise kohta.

Keevitus- ja isoleerimistööde päevikud.

KAUGKÜTTEVÕRKUDE E HITAMINE

Trassi mahamärkimise akt, millele on lisatud reeperite ja trassi sidumise kirjeldus.

Valmistajaettevõtte passid (sertifikaadid) kasutatud torude, armatuuri, kontrollmõõteriistade, seadmete ja keevitusmaterjalide kohta.

Passide (sertifikaatide) puudumisel tuleb esitada terastorude keevitatavuse proovimise aktid ning andmed rõhutorude laboratoorse teimimise ja projekti nõuetele vastavuse kohta.

Aktid torustike raud-, trammi- ja autoteede alt läbiviimise kohta.

Formular iga keevitaja kohta, millesse kantakse keevitatud katse-

jätkude proovimise ning trassil keevitatud jätkude vastuvõtmise tulemused.

Keevitustöid tegevate montaažorganisatsioonide andmed torujätkude füüsilise kontrollimise ja kontrolljätkude mehaanilise proovimise kohta.

Akt torukraavide või tugede kõrguste vastavuse kohta projekti kohastele.

Akt lookkompensaatorite õlgade laialivenitamise kohta projektis ettenähtud suuruse võrra.

Aktid kõikide anood- ja kaitsemaanduste valgumistakistuse ja potentsiaalide vahe «toru-maa» mõõtmise kohta piki torustikku terastorustike elektrilise korrosioonikaitse kontrollimisel.

Maa-aluste torustike aluste, torustike liug- ja kinnistugede, maa-aluste torustike korrosioonikaitse, ümbriskonstruktsioonide (kanalid, kambrid, nišid), drenaažide, sooja- ja hüdroisolatsiooni ning torustike elektrilise korrosioonikaitse vahepealse vastuvõtmise aktid.

Aktid torustike rõhu all proovimise kohta koos keevisjätkude skeemiga (torustike paigaldamisel läbipääsmatuusse kanalitesse või vahetult pinnasesse).

Aktid kaugküttetorustike läbipesemise kohta.

Keevitajate nimekiri, milles on näidatud nende tunnistuste numbrid.

Akt kaugküttetorustiku sanitaarse töötlemise kohta (kui sooja vett võetakse vahetult küttetorustikust).

Küttetorustiku töötamise kontrollitulemused eksploatatsioonioludes (prooviekspluatatsioon) 72 tunni kestel.

GAASITORUSTIKE EHITAMINE

Trassi mahamärkimise akt, millele on lisatud reeperite ja trassi sidumise kirjeldus.

Kasutatud torude, sulgemisarmatuuri, seadmete, liitmike, keevitus- ja isolatsioonimaterjalide sertifikaadid (passid) valmistajatehaselt või teatised, millele on lisatud väljavõtted sertifikaatidest, mis tõendavad nende vastavust standarditele või tehnilistele tingimustele.

Aktid iga elektrodipartii vastuvõtmise kohta; aktidele peavad olema lisatud elektrodide ülevaatuse ja mehaanilise proovimise tulemused.

Aktid räubusti keevitamiskõlblikkuse kontrolli kohta.

Valmistajatehase sertifikaadid või ehitusvalitsuse laboratooriumi analüüsid korrosioonivastaste isolatsioonimaterjalide kvaliteedi kohta.

Formular iga keevitus- ja montaažitööd tegeva keevitaja kohta, näidates katsejätkude proovimise tulemused, trassil keevitatud jätkude vastuvõtmise tulemused ning muud keevitaja tööd iseloomustavad andmed.

Otsus keevitatud jätkude füüsilise kontrollimise ja proovikehade mehaanilise proovimise tulemuste põhjal.

Andmed bituumenmastiksi valmistamisel kateldest võetud proovide laboratoorse teimimise kohta.

Isolatsioonitööde päevik.

Aktid kraavide ja pikiprofiilide valmiduse kohta läbi veekogu kulgeval trassil (koostada enne gaasitorustiku paigaldamist).

Akt veekogu läbiva trassi pikiprofiili ja sügavuste mõõtmise kohta, mis määravad paigaldatud gaasijuhtme pealse kõrguse enne veealuse kraavi täitmist pinnasega.

Andmed gaasitoru asetuse kontrollimise kohta veekogu põhjas; kontrollima peab ühe ööpäeva kestel pärast gaasijuhtme paigaldamist ja andmed fikseerima trassi pikiprofiilil.

Varjatud tööde aktid:

maa-aluse gaasitorustiku aluste,
gaasitorustiku ehitiste aluste ja vundamentide,
maa-aluste gaasitorustike korrosioonikaitse ja ehitiste hüdroisolationi,

maa- ja veealuste konstruktsioonide ning ehitusosade,
maa-aluse gaasitorustiku ristumise kohta mitmesuguste kommuni-

katsioonidega,
gaasitorustiku tugevuse ja tiheduse proovimise,
gaasitorustiku läbipuhumise (vajaduse korral) kohta.

Vahepealse vastuvõtmise aktid:

a) gaasitorustiku osas:

ehitustööde,

takistustest läbiviimise,

elektrilise korrosioonikaitse,

maapealsete gaasitorustike ja üleminekute tugikonstruktsioonide kohta;

b) gaasijaotuspunktide osas:

hoone ehitusliku osa,

ventilatsiooni,

küttesüsteemi,

elektrivarustuse,

sidesüsteemi,

piksekaitse,

telemehhanismide ja

telejuhtimissüsteemi kohta.

PUITKONSTRUKTSIOONIDE KAITSE MÄDANEMISE, PUIDUKAHJURITE JA SÜTTIMISE VASTU

Antiseptimis-, insektitsiidimis- ja tulekaitsetööde päevik, milles näidata: millal ja missugused elemendid on töödeldud antiseptikute, insektitsiidide ja antipüriinidega; töödeldud puidu kogus; missuguseid meetodeid ja koostisi kasutati töötlemisel; kui palju kulutati antiseptilisi, insektitsiidseid ja tulekaitsematerjale ning missuguseid nimelt; kes tegi töid ja kes kontrollis tellija poolt.

Tehases antiseptitud, insektitsiiditud ja süttimise eest kaitstud toodete passid, milles on näidatud töötlemismeetodid ja 1 m² puidu pinna või 1 m³ puidu mahu kohta kulutatud antiseptikute või tulekaitseoolade kogus.

Fikseerimisaktid või tööde päevikutesse tehtud sissekanded ülevaastuste ja kvaliteedi kontrollimise kohta, sealhulgas puitelementide niiskuse, töötlemiseks ettevalmistuse (koorest, mustusest, tolmust, lubjast, lumest, jääst jne. puhastamise), antiseptikute, insektitsiidide ja antipüriinide valmistamisel kasutatud ainete kvaliteedi, töötlemissegude retseptidele vastavuse, pindade töötlemise hoolikuse, 1 m² või 1 m³ puidu töötlemiseks kulutatud materjalikoguse ning puidusse imbumise sügavuse kohta (määratakse keemiliste või bioloogiliste meetoditega).

HELIISOLATSIOONITÖÖD

Varjatud tööde aktid hoones heliisolatsiooni tagamiseks tehtud tööde kohta, sealhulgas andmed:

konstruktsioonelementide jätkude kinnitegemise õigsuse kohta (vahelagedes, seintes, vaheseintes jm.);

põrandate aluslappide paigaldamise õigsuse ja nende valmistamise kohta projektis ettenähtud materjalidest;

korrusevaheliste heli isoleerivate rõhtdiafragmade olemasolu ja ehituse õigsuse kohta seinte torustikuniššides ning vertikaalsete diafragmade kohta naaberruumide kõlaisolatsiooniks;

ukse- ja aknapiitade ning seinte ja vaheseinte vaheliste ebatiheduste ning pilude sulgemise kohta;

kõikide avade sulgemise kohta vahelagedes, seintes ja vaheseintes pärast sanitaartechniliste torude paigaldamist.

VAIATÖÖD

Vaiade proovikoormamise andmed.

Vaialuse telgede mahamärkimise akt, millele lisatakse mahamärigitud punktide asetuskeemid, andmed baasijoontega ja riikliku triangulatsiooni või muu aluseks võetud võrgu punktidega sidumise kohta.

Akt kontrollkuupide valiku ja teimimise kohta vastavalt betooni- ja raudbetoonitööde tehniliste tingimuste nõuetele; aktis tuleb näidata vaiade numbrid, mille valmistamisel kuubid valiti.

Raudbetoonvaiade valmistamise ja vaiade hoidmise päevikud.

Aktid raudbetoonvaiade vastuvõtmise kohta.

Raudbetoonist kande- ja sulundvaiad peab vastu võtma:

a) tööjooniste,

b) materjalide vastuvõtmise aktide,

c) sarruse ülevaatuse aktide,

d) betooni kontrollkuupide laboratoorse teimimise aktide ja

e) vaiade valmistamise ja hoidmise päevikute alusel.

Liimitud kande- ja sulundvaiade vastuvõtmise aktid.

Tehase passid metallsulundvaiadele.

Akt metallsulundvaiade sirgjoonelisuse ja nende lukkude õigsuse kontrollimise kohta enne sulundseina sisserammimist.

Aktid kande- ja sulundvaiade teistkordse ülevaatuse kohta vahetult enne sisserammimist.

Kande- ja sulundvaiade sisserammimise päevik.

Koondaruanne sisserammitud kande- ja sulundvaiade kohta.

Tõrgete diagrammid iga sajanda vaia kohta aluses.

Akt kohtvaiade betoonist kontrollkuupide valmistamise ja teimimise kohta.

Iga betoonist kohtvaia pass ja vaiade valmistamise koondpäevik.

Puurimispäevik vaiade valmistamisel valubetoonist.

Tampvaiade valmistamise päevik.

Tampvaiade valmistamise koondpäevik.

Vaiehitiste ja sulundseinte vastuvõtmisel tuleb esitada:

vaiehitiste geodeetilise mahamärkimise aktid;

geoloogiliste ja hüdrogeoloogiliste uurimiste tulemused ehitusplatsi rajoonis ning andmed põhjavee agressiivsuse kohta;

andmed raudbetoonist kohtvaiade valmistamisel kasutatud materjalide teimimise tulemuste kohta;

vaiade valmistamise, hoidmise ja süvitamise, manteltorude puurimise ja süvitamise ning kohtvaiade betoonimise päevikud;
aktid vaiade vastuvõtmise kohta enne nende süvitamist;
vaiade paigaldusplaanid;
dokumendid vaiade proovimise kohta staatilise ja dünaamilise koormusega ning arvutuslike ja kontrolltõrgete kindlaksmääramise kohta; sulundseina pinnalaotus.

Pinnase silikaatimiseks injektorite sisselöömise päevik.

Dokumendid pinnase tsementimistöödel:

puurimistööde päevik;

puuraukude veeimavuse proovimise päevik koos vee juurdeandmise ja rõhust oleneva veekulu graafikutega;

tsementimise päevik;

puuraukude profiil ja asendiplaan.

Pinnase tsementimisel tuleb koostada uurimis- ja kontrollpuuraukude geoloogilised tulbad.

Pinnase kunstliku külmutamise puuraukude vastuvõtmise akt, milles on näidatud puuraukude asetuse vastavus projektile ja täiendavate puuraukude arv ning teostusjoonis.

Külmutussüsteemi torustikkude soojaisolatsiooni vastuvõtmise akt.

Külmutussüsteemi kommunikatsioonide vastuvõtmise akt.

Külmutusjaama ja kogu külmutussüsteemi vastuvõtmise akt nende proovimise tulemuste põhjal.

Aktiivse külmutuse ja külmutatud pinnase seisukorra jälgimise päevik ning külmutuskehade ja soolaveevõrgu asetuskeem.

Akt mulla- ja betoonitööde vastuvõtmise kohta külmutatava pinnase tsoonis.

Dokumendid, mis tuleb esitada pinnase tugevdustööde vastuvõtmisel:

pinnase silikaatimistööde päevik;

materjalide laboratoorse teimimise päevik ja nende sertifikaadid;

silikaaditud pinnasest proovikehade teimimise päevik ja aktid;

filtrerumise jälgimise ja veetaseme piesomeetritega mõõtmise päevik filtratsioonitõkke ehitamisel;

teostusprofiil tugevdatud massiivi järgi ja puuraukude asendiplaan.

VAJUKAEVUD JA KESSOONID

Vajukaevude ja kessonide süvitamisel tuleb pidada süvitamise päevikut ja graafikut.

Vahepealselt tuleb koostada ja vastu võtta järgmiste varjatavate tööde aktid:

plaatide ja kunstlike saarekete ehitamine enne tööde algust;

valmis kessonid ja vajukaevude sektsioonid enne nende pinnasesse süvitamist või vette laskmist;

süvitatud kaevud ja kessonid enne täitmist;

kaevude ja kessonide alused enne nende täitmise algust.

Aktid kaevude ja kessonide põhitelgede mahamärkimise kohta, samuti kõigi tööde kohta, mis varjatakse järgmiste töödega.

Dokumentatsioon, mis esitatakse vajukaevude ja kessonide süvitustööde vastuvõtmisel, peab olema järgmine:

kaevu (kessooni) geodeetilise mahamärkimise akt, milles on näidatud sidumine telgedega;

andmed kaevu (kessooni) tegeliku olukorra kohta pärast tööde lõpetamist;

läbitud pinnaste geoloogiline lõige;

kaevu (kessooni) süvitamise päevik ja graafik ning üldehitustööde päevik ja muud dokumendid, mis iseloomustavad tööde kvaliteeti ja nende vastavust projektile.

HALJASTUSTÖÖD

Ülevaatuse aktid:

istutusaukude ja -kraavide kohta enne puude ning põõsaste istutamist;

drenaazi kohta enne selle kinniajamist;

küntud kihi sügavuse ja selle väetamise kohta.

Puidu kaitse mädanemise vastu

Puidu immutamine rõhu all toimub autoklaavides õliantiseptiku või antiseptiku vesilahusega.

Puit peab olema enne immutamist kuivatatud niiskuseni mitte üle 25%. Erinevatest puiduliikidest ja erineva niiskusega detailid immutatakse eraldi.

Maltspuit paksusega kuni 20 mm peab täielikult läbi imbuma. Antiseptiku sissetungimise sügavus paljastatud lülipuitu tangentsiaal- ja radiaalsuunas ei tohi olla kuival puidul alla 5 mm ja niiskel puidul alla 10 mm. Antiseptiku sisseimbumise sügavus määratakse immutatud puidust õõnespuuriga võetud proovitüki muutunud värvuse järgi.

Puidu sügavimmutamisel rõhu all on naatriumfluoriidi kulu 3,5... .. 4 kg 1 m³ puidu kohta.

Puidu immutamine kuumas ja külmas vannis toimub vees lahustuva või õliantiseptikuga, kusjuures puit paigutatakse kuumast vannist külma vannis. Detailid lastakse kuumas antiseptikuga vannis ja hoitakse seal, seejärel võetakse soojenenud detailid välja ja pannakse kiiresti külma antiseptikuga vannis.

Antiseptiku vesilahuse temperatuur kuumas vannis peab olema 95... 98°, külmas aga 15... 20°; õliantiseptiku temperatuur kuumas vannis peab olema vähemalt 90°, külmas aga 40... 60°.

Immutada võib ka ühes vannis kuumas segu väljavalamise või -pumpamisega reservuaari ja vannis külma seguga täitmisega.

Puitu võib kuumas ja külmas vannis immutada juhul, kui puidu niiskus ei ületa 35%. Vajaduse korral immutada rohkem kui 35%-lise niiskusega puitu (kuid alla 80%) tuleb puidu hoidmisaega kuumas vannis pikendada üks tund niiskuse iga 20% kohta üle 30%.

Puidu immutamist antiseptiku vesilahusega külmas vannis võib kasutada õhukeste laudade, takkude, vildi jms. materjalide korral soojal aastaajal vabas õhus, talvel aga kätavates ruumides.

Immutamiseks külmas vannis tuleb kasutada kanget antiseptiku-lahust. Vesilahuse kulu on 0,5... 0,7 l/m².

Pindmine antiseptimine on vähem efektiivne moodus; seda lubatakse kasutada ainult üksikjuhtudel, kui on vaja saavutada puidu lühiaegne kaitse seente vastu, näiteks õhukeste puitelementide kuivamise perioodiks.

	Antiseptimise moodus	
Ehitise element	kuni 20 %-lise niiskusega puitmaterjali ja kuivade täiteainete kasutamisel, kui puidu niiskumine on välditud	üle 20%-lise niiskusega puitmaterjali ja niiskete täiteainete kasutamisel või nende niiskumise võimalusel ekspluateerimise ja ehitamise käigus, samuti kõrge õhuniiskusega ja rikkalike sademetega rajoonides

Lahtised ehitised

Pinnasse kaevatavad puitelemendid, sideliinide postid, elektriliinide postid, liiprid, sillaprussid jms.

Õliantiseptikuga või antiseptiku vesilahusega rõhu all immutamine koos pinnasega kokkupuutuvate pindade järgneva hüdroisoleerimisega

Õliantiseptikuga immutamine ühes eelneva soojendamisega kuumas vannis

Õliantiseptikuga või antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis koos pinnasega kokkupuutuvate pindade järgneva hüdroisoleerimisega

Kaherkordne määrimine pastaga mark 200 ühes elemendi pinnasesse kaevatava osa kogu pikkuse ning kuni 25 cm üle maapinna ulatuva osa hüdroisoleerimisega

Põletamine koos järgneva immutamise õliantiseptikuga või antiseptiku vesilahusega kuumas vannis koos järgneva hüdroisoleerimisega

Antiseptiiliste bandaažide pealepanek koos järgneva hüdroisoleerimisega

Antiseptimise moodus

üle 20%-lise niiskusega puitmaterjali ja niiskete täiteainete kasutamisel või nende niiskumise võimalusel ekspluaatseerimise ja ehitamise käigus, samuti kõrge õhuniiskusega ja rikkalike sademetega rajoonides

kuni 20 %-lise niiskusega puitmaterjali ja kuivade täiteainete kasutamisel, kui puidu niiskumine on välditud

Seinad ja vaheseinad

Alumised kokkupuutekohad ja ühendused:

kapitaalsetel välisseintel

Immutamine antiseptiku vesilahusega kuumas ja külmas vannis koos müüritisega kokkupuutuvate pindade hüdroisoleerimisega

Määrimine pastaga mark 200 koos müüritisega kokkupuutuvate pindade hüdroisoleerimisega

Antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis koos müüritisega kokkupuutuvate pindade hüdroisoleerimisega

Määrimine pastaga mark 100 koos müüritisega kokkupuutuvate pindade hüdroisoleerimisega

Tugevdatud pindmine antiseptimine koos müüritisega kokkupuutuvate pindade hüdroisoleerimisega

Seinte ja mitmekihiliste vaheseinte kilpide elemendid:
kilpide karkassielemendid

Antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis
Tugevdatud pindmine antiseptimine

vooder

Kivivälisseintega kokkupuutuvad vaheseinad ja seinad (0,5 m ulatuses)
Vaheseinad ja seinad sanitaarsõlmedes

Esimese korruse põrandad

Mullalaeta põrandad taladel ja põrandad tellispostidele toetuvatel laagidel:

talad, laagid ja vaheseinte alumine osa
puhta põranda laudis altpoolt

Korruse- ja pööninguvahelaed

Kiviseintesse müüritavad talaotsad või talad kogu pikkuses (vannis immutamisel)

Kiviseintesse paigaldatavad lahtised talaotsad või talad kogu pikkuses (vannis immutamisel)

Ei töödeld

Antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis
Tugevdatud pindmine antiseptimine

Antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis

Määrimine pastadega mark 100

Imutamise kuumas ja külmas vannis

Pasta mark 100

Tugevdatud pindmine antiseptimine

Pasta mark 100

Pasta mark 200 koos külgpindade hüdroisoleerimisega

Antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis

Tugevdatud pindmine antiseptimine koos pragude lahusega vöö-

pamisega

—

Antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis

Pasta mark 100

Tugevdatud pindmine antiseptimine koos pragude lahusega vööpamisega

Antiseptimise moodus	
Ehitise element	kuni 20%-lise niiskusega puitmaterjali ja kuivade täiteainete kasutamisel, kui puidu niiskumine on välditud
Korruse- ja pööninguvahelagede talad ja latid silde ulatuses	Antiseptiku vesilahusega immutamine (talade tööstuslikul töötlemisel) Ei töödelda
Pööningu- ja korrusevahelagede laudised 1,5 m ulatuses piki vaheseinu	Tugevdatud pindmine antiseptimine
Raudbetoonvahelagede tellis- või betoonpostidele ja elastest heliisolatsioonimaterjalist vahetükkidele paigaldatavad laagid	Antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis Pasta mark 100
Pööningu vahelae vooder vanni- ja duširuumide kohal	Antiseptiku vesilahusega immutamine kuumas ja külmas vannis Tugevdatud pindmine antiseptimine Pasta mark 100
	üle 20%-lise niiskusega puitmaterjalide ja niiskete täiteainete kasutamisel või nende niiskumise võimalusel ekspluateerimise ja ehitamise käigus, samuti kõrge õhuniiskusega ja rikkalike sademetega rajoonides

Muud hoonete puitosad

Müürilattid kivist välisseintel müüritisepoolsest küljest ja sarikate müürilattidele toetuvad osad (tappides)

Naelkandurid, laudsõrestikud, kaared ja muud kandekonstruktioonid: kõik tugisõlmede elemendid kokku monteerimisel

naelkandurite, segmentsõrestike jms. ülemised vööd
sõrestike ülemiste prussidest vööde ülemine serv

Alusklotsid

Akna- ja uksepiidad välisseintes müüritisega kokkupuutuvates kohtades

Puitpostid vundamentidega kokkupuutuvates kohtades ja vahelagede läbimisel

M ä r k u s e d. 1. Pindmist antiseptimist võib kasutada ajutistes hoonetes ja ehitistes, samuti kapitaalhoonetes ja ehitistes neil juhtudel, kui on vajalik puidu ajutine kaitsmine kuni kuivamiseni, kusjuures hiljem asub puit normaalse niiskusega keskkonnas.

2. Reeglina tuleb vältida hoonete ja ehitiste puitelementide ning side- ja elektriliinide postide pinnasesse kaevamist; selle asemel tuleb kasutada raudbetoonjalandeid.

Pasta mark 200 koos hüdroisoleerimisega müüritise poolt Tugevdatud pindmine antisepti-
mine

Pasta mark 200
Antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis (vahetükid jt. väikesed elemendid)

Antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis
Pasta mark 200 koos hüdroisoleerimisega
Pasta mark 200

Õliantiseptikuga immutamise kuumas ja külmas vannis või tugev antiseptiku vesilahusega immutamise kuumas ja külmas vannis koos hüdroisoleerimisega

Pasta mark 100 koos hüdroisoleerimisega
Antiseptitud takkude, vildi jne. vaheleasetamine
Tugevdatud pindmine antisepti-
mine

Pasta mark 200 koos hüdroisoleerimisega

MÄNNIPUIDU KUUMAS JA KULMAS VANNIS IMMUTAMISE

Puidu sort	Puidu absoluutne niiskus kuni 20%			
	Hoidmise aeg tundides		Keskmine summaarne imbuvus	
	kuumas vannis	külmas vannis	antiseptiku vesilahus l	vees lahustuv antiseptik kg
Palgi läbimõõt cm:				
10...15	1...2	1...2	80...150	2,9...5,3
16...30	3	2	90...120	3,2...4,3
Saematerjalide paksus mm:				
16...25	1...1,5	1...1,5	80...120	3...4,4
30...50	2,5	2	85	3,1
60...100 ja rohkem	3...4	2...3	55	2

SOOVITATAVAD ANTISEPTILISED VESILAHUSED PUIDU IMMUTAMISEKS

Nimetus ja kontsentratsioon	Koostisosad	Koostisosade kulu-norm kg 100 l lahuse kohta
3%-line naatriumfluoriidilahus	Naatriumfluoriid (ГОСТ 2871-67) Värvaine Vesi	3 kg 0,5 „ 97 l
3%-line naatriumfluoriidilahus naatriumränifluoriidi ja soodaga	Naatriumränifluoriid (ГОСТ 87-66) Kaltsineeritud sooda (ГОСТ 5100-64*) Värvaine Vesi	2,24 kg 2,9 „ 0,05 „ 94,86 l
3%-line naatriumfluoriidilahus naatriumränifluoriidiga (3:1)	Naatriumfluoriid Naatriumränifluoriid Värvaine Vesi	2,25 kg 0,75 „ 0,05 „ 97 l
3%-line naatriumfluoriidilahus ammooniumfluoriidiga	Naatriumränifluoriid Tehniline 25%-line ammooniaak Värvaine Vesi	2,43 kg 3,87 l 0,05 kg 93,70 l
5%-line naatriumfluoriidilahus ammooniumfluoriidiga	Naatriumränifluoriid Tehniline 25%-line ammooniaak Värvaine Vesi	4,00 kg 7,00 l 0,05 kg 89,00 l

REZIIM NING ANTISEPTIKU KULU 1 m³ PUIDU KOHTA

Puidu absoluutne niiskus 21... 25%					
	Hoidmise aeg tundides		Keskmine summaarne imbuvus		
	kuumas vannis	külmas vannis	antiseptiku vesi-lahus l	vees lahustuv anti-septik kg	õliantiseptik l
70... 140	1,5... 2,5	1,5... 2	70... 120	2,5... 4,2	60... 100
80... 110	4	2,5	80... 100	2,8... 5,3	70... 90
80... 110	1,5... 2	1,5... 2	70... 110	2,6... 4,1	75... 100
85	3	2	70	2,6	70
50	4,5	2... 3	42	1,50	43

 ANTISEPTILISED PASTAD (materjalide kulu g/m²)

Nimetus	Materjalide kulu						
	naatrium-fluoriid	leotatud rammus savi	bituumen	vesi	roheline õli	turbatolim	Kokku pastat
Naatriumfluoriid-savi-pasta bituumenilisandiga:							
mark 100	100	120	45	150	—	—	415 ± 50
„ 200	200	200	65	170	—	—	635 ± 50
Bituumpasta:							
mark 100	100	—	100	—	100	30	330 ± 50
„ 200	200	—	200	—	200	40	640 ± 50

M ä r k u s. Õhutemperatuuril alla 0° C tuleb bituumpastadid soojendada temperatuurini 50... 70°.

Antiseptilise lahusega kaetakse puidu pinda hüdropuldist kaks korda; teistkordselt pritsitakse pärast 2... 4-tunnist vaheaega.

Segu kulu kahekordsel pindmisel antiseptimisel on 0,6... 0,8 l ühele ruutmeetrile.

Puidu antiseptimiseks immutamise teel rõhu all ja kuumas vannis kasutatakse õliantiseptikuid: puidu immutamiseks määratud kivisööli ja masuudi segu (ГОСТ 2770-59), antratseenõli, põlevkiviõli (ГОСТ 4806-66); turbakreosootõli, puidukreosootõli.

Õliantiseptikute lahustitena kasutatakse (vahekorras 1:1) naftat (ГОСТ 9965-61), solventnaftat, rohelist õli (ГОСТ 2985-64).

Antiseptilised pastad jagunevad markideks 100 ja 200 olenevalt antiseptiku hulgast g 1 m² töödeldava pinna kohta.

BETOON JA RAUDBETOON

Raketisetööd

Raketist tehakse põhiliselt männi-, kuuse-, lehise-, kase- ja lepa-puust. Raketiselaudade niiskus ei tohi ületada 25%.

Betooniga külgnevad raketiselauad ei tohi olla üle 150 mm laiused. Ühest lauast tala- ja kaarepõhjade laiust ei piirata. Raketisekilbid tuleb teha ühepaksustest laudadest.

Korduvalt kasutatavate raketisekilpide betooniga kokkupuutuvad pinnad peavad olema hõõveldatud. Hõõveldamata laudu võib kasutada ainult erandjuhtudel, näiteks krohvitatavate pindade puhul.

INVENTAARSE RAKETISE ELEMENTIDE LUBATAVAD HÄLBED mm

Puitraketis:

kilpide pikkuses ja laiuses	+5
hõõveldamata raketise naaberlaudade paksuses	±2
hõõveldatud raketise naaberlaudade paksuses	±0,5

Metall- ja puitmetallraketis:

kilpide ja karkasside pikkuses ja laiuses:

1 m kohta	±2
kogu pikkuses	±5

kilbiservade sirgjoonelisuses:

kilbi pinnas	0,5
kilbi pinnast välja	0,1

ühenduselementide (kiilud, poldid) avade asukohtades 0,5

LUBATUD HÄLBED RAKETISE PAIGALDAMISEL mm

Hälbed painutatud raketise-elementide tugede vahekauguses:

1 m pikkuse kohta	25
kogu silde kohta	75

Raketise pindade ja nende löikejoonte hälve vertikaalist:

1 m kõrguse kohta	5

konstruktsiooni kogu kõrguses:

vundamentidel	20

monoliitseid vahelagesid toetavatel kuni 5 m kõrgustel

seintel ja postidel	10

sama, kõrgusega üle 5 m	15
taladega seotud karkassipostidel	10
taladel ja kaartel	5
Raketise telgede hälve projektasendist:	
vundamentidel	15
seintel ja postidel	8
taladel ja kaartel	10
Hälbed raketise ristlõigete sisemõõtmetes ja seinaraketise sise- sispindade projektvahekaugustes	+5
Plaadiraketise kohalikud suurimad ebatasasused kontrolli- misel 2 m pikkuse latiga	3

RAKETISE PÕHIMÕÖTMED

Raketise konstrueerimisel on arvestatud, et raketis valmistatakse okaspuidust ja on määratud mahukaaluga 2400 kg/m³ raskebetoonist konstruktsioonide betoonimiseks sisevibraatorite abil.

Tabelites on toodud kinnituselementide minimaalsed ristlõiked ja lubatud maksimaalsed vahekaugused. Nende andmete kasutamisel raketiste koostamisel on soovitav silmas pidada järgmist:

a) kasutada iga objekti raketise jaoks mitte rohkem kui kahe üks-
teisest tunduvalt erineva paksusega laudu (näiteks 25 mm laudise ja
40 või 50 mm talaraketiste põhjade, parte, parte aluslaudade, tugi-
laudade jne. jaoks);

b) kui võimalik, tuleb kasutada kõikides liidetes ühesuguse läbi-
mõõduga, mitte rohkem kui kahe teineteisest tunduvalt erineva pikku-
suga naelu (näiteks 50 ja 70 või 60 ja 100 mm);

c) küljekilpide pöönade vahekaugused võtta võimaluse korral ühe-
sugused kõikide antud objekti talade jaoks; posti-, plaadi- ja seina-

LINTVUNDAMENTIDE RAKETISE MÕÖTMED

Vun- da- mendi kõr- gus m	Pöönade või muude tugede vahekaugus				Pöönade maks- maalne ristlõige		Pöönade ase- tus raketise- kilpide suhtes	
	raketiselaudade paksus mm							
	19	25	40	50	19	25		
0,20	—	—	1,7	2,2	—	—	Lapiti	
0,30	0,7	0,9	—	—	60×25	80×25		
0,40	0,6	0,8	—	—	60×25	80×25		
0,50	0,6	0,8	—	—	40×50	40×50	Serviti	
0,60	0,5	0,7	—	—	40×50	40×60		
0,75	0,5	0,7	—	—	40×70	40×90		

M ä r k u s. Pöõnu pealtpoolt ühendavate sidelaudade ristlõikeks võetakse alati 25×100 mm.

kilpide põõnade vahekaugused võtta aga küljekilpide puhul kasutatud vahekauguste kordsed;

d) parte, nende aluslaudade, tugilaudade, tellingute jms. valmistamisel kuni 25 mm paksustest laudadest tuleb võtta nende laiuks vähemalt 120 mm, et vältida laudade murdumist lahtiraketamisel.

Raketise-elementide läbivajumine koormuste mõjul ei tohi ületada järgmisi väärtusi:

lahtiste pindade raketisel $\frac{1}{400}$ raketise-elementi sildest;

varjatud pindade raketisel $\frac{1}{250}$ raketise-elementi sildest.

POSTIDE RAKETISE MÕÖTMED

Posti ristlõige m	Metallrangid		Puitrangid kiiludel					
	maksimaalne vahekaugus m	lehtterase minimaalne ristlõige mm	maksimaalne vahekaugus m	minimaalne ristlõige mm	tugiklotside pikkus mm	plankude kinnitussnaelad		
						lääbimõõt mm	pikkus mm	arv
0,3×0,3	0,5	45×5	0,6	25×100	160	4	90	4
0,4×0,4	0,5	45×5	0,6	40×100	200	4	90	4
0,5×0,5	0,45	45×5	0,6	40×100	200	4	90	4
0,6×0,6	0,6	75×5	0,6	40×120	200	4	90	4
0,7×0,7	0,6	75×5	0,6	40×150	210	4	90	5
0,8×0,8	0,4	75×5	0,6	50×160	260	5	125	5
0,9×0,9	—	—	0,6	50×200	260	5	125	5
1,0×1,0	—	—	0,6	50×200	260	5	125	5

Märkused. 1. Kilpide laudade paksuseks on võetud 25 mm.

2. Suurema ristlõikega kui 1×1 m postide jaoks tuleb rangide vahekaugus ja ristlõige arvutada.

TALADE KÜLJEKILPIDE MÕÖTMED

Tala kõrgus m	Põõnade maksimaalne vahekaugus m			Põõnade minimaalne ristlõige mm			Põõnade asetuse raketisekilpide suhtes
	kilbilaudade paksus mm						
	19	25	40	19	25	40	
0,3	0,6	0,8	1,3	19×80	25×80	40×90	Lapiti
0,4	0,5	0,7	1,2	25×80	25×100	40×90	
0,5	0,5	0,7	1,1	40×60	40×60	40×60	Serviti
0,6	0,5	0,6	1,0	40×60	40×90	40×90	
0,8	0,4	0,6	0,9	40×90	30×100	40×100	
1,0	0,4	0,6	0,9	40×100	40×120	40×120	
1,2	0,4	0,6	0,9	40×120	40×120	40×150	

TALARAKETISE PÕHJA JA PÕÕNADE TUGILAUDADE MÕÖTMED

Tala kõrgus mm	Põhja tugede maksimaalne vahekaugus m		Tugilaudade minimaalne ristlõige mm		Vajalikud naelad tugilaua iga toe jaoks põhja paksuse puhul mm					
					40			50		
	põhja paksus mm				lääbimõõt mm	pikkus mm	arv tk.	lääbimõõt mm	pikkus mm	arv tk.
	40	50	40	50						
0,3	1,25	1,55	25×120	25×120	3,0	70	2	3,0	70	3
0,4	1,15	1,45	25×120	25×120	3,5	80	3	3,5	80	3
0,5	1,05	1,35	25×120	25×120	3,5	80	4	3,5	80	5
0,6	1,00	1,25	25×120	25×120	3,5	80	5	4,0	100	5
0,8	0,90	1,15	40×100	50×100	4,0	100	6	4,5	125	6
1,0	0,85	1,05	40×100	50×100	4,5	100	6	5,0	125	6
1,2	0,80	1,00	40×100	50×100	5,0	125	6	5,0	125	8

RIBIVAHELAELAADI RAKETISE PARTE MINIMAALNE KÕRGUS mm

Parte vahekaugus m		0,5									
parte paksus mm											
40		50									
40		40									
plaadi paksus mm											
60... 80		90... 120		60... 80		90... 120		60... 80		90... 120	
1,6	120... 130	130... 140	110	120... 130	100	100... 110	90	100	100	100	100
1,8	130... 140	150... 160	120... 130	140	110	110... 120	100	110	110	110	110
2,0	150... 160	170	130... 140	160	120	130	100... 110	110	110	110	120
2,2	160... 170	180... 190	150... 160	170	120... 130	140... 150	110... 120	120	120	120	130
2,4	180... 190	200	160... 170	190	130... 140	150... 160	120... 130	130	130	130	140... 150

M ä r k u s. Raketiselaudade paksuseks on võetud 25 mm.

RIBIVAHAEPLAADI RAKETISE PARTE ALUSLAUDADE MINIMAALNE KÕRGUS mm

Plaadi puhas sille m		2,0...2,4									
kuni 2,0											
parte aluslaudade paksus mm											
25	40	50	25	40	50	25	40	50	25	40	50
plaadi paksus mm											
60...80	90...120	60...80	90...120	60...80	90...120	60...80	90...120	60...80	90...120	60...80	90...120
0,80	120	70	80	60	70	120	120	80	120	80	120
1,00	120	80	90	70	80	120	130	90	120	90	100
1,25	120	90	100	80	90	120	140	100	120	100	110
1,50	130	100	120	90	100	140	160	110	130	100	110
1,75	150	120	130	110	120	170	—	130	150	120	120
2,00	160	130	140	120	130	180	—	150	160	130	150
2,25	—	140	160	130	150	—	—	170	180	150	170
2,50	—	160	180	140	160	—	—	180	210	160	180
2,60	—	180	—	160	180	—	—	200	—	180	200
3,00	—	190	—	170	200	—	—	210	—	200	230

Märkus d. 1. Raketislaudade paksuseks on võetud 25 mm.

2. Parte aluslaud tuleb kinnitada talaraketise külge naeltega ja toetada postidele või muudele talaraketise tugelele alusklotside või kiilude abil.

Sarrusetööd

Sarruseteras peab olema puhas, vasaralöögil maha pudeneva tagi ja roosteta, õli- ja värviplekkideta.

Igasuguseid vardajätke tohivad teha ainult kutsetunnistusega keevitajad.

Traadivihtide läbimõõt peab kuni 5 mm jämeduse traadi puhul olema vähemalt 2 m, jämedama traadi puhul 2,5 m.

SARRUSE VALMISTAMISEL LUBATUD HÄLBED mm

Hälbed tasapinnaliste keeviskarkasside ja -võrkude mõõtmetes ning üksikvarraste pikkuses, kui terasvarraste nimiläbimõõt $d \leq 16$ mm:	
elemendi pikkuses	10
kõrguses või laiuses:	
üle 1 m	5
kuni 1 m	3
Sama, kui $d = 18 \dots 40$ mm:	
elemendi pikkuses	10
kõrguses või laiuses:	
üle 1 m	10
kuni 1 m	5
Sama, kui $d \geq 40$ mm:	
elemendi pikkuses	50
kõrguses või laiuses	20
Keeviskarkasside põikvarraste vahekauguses, keevisvõrkude silma suuruses ja ruumilise sarruse tasandiliste elementide vahekauguses	
	10
Töövarraste vahekauguse hälbed karkassides:	
$d < 40$ mm	$0,5d$
$d \geq 40$ mm	d

SARRUSE PAIGALDAMISEL LUBATUD HÄLBED mm]

Üksikute töövarraste vahekauguse hälbed:	
postides, talades ja kaartes	10
plaatides, seintes ja karkassivundamentides	20
massiivkonstruktsioonides	30
Sarrusekihtide vahekauguse hälbed sarruse paigaldamisel mitmes kihis:	
üle 1 m paksustes konstruktsioonides ning konstruktsioonide ja tehnoloogiliste seadmete vundamentides	20
talades, kaartes ja üle 100 mm paksustes plaatides	5
kuni 100 mm paksustes plaatides 10 mm paksuse kattekihi puhul	3
Hälbed talade ja postide rangide ning sarruskarkasside sidemete vahekauguses	10
Sarruse kaitsekihi paksuse kohalikud hälbed:	
massiivkonstruktsioonides (paksus üle 1 m)	20
konstruktsiooni- ja seadmevundamentides	10
postides, talades ja kaartes	5
plaatides ja seintes paksusega 100 mm	5
kuni 100 mm paksustes plaatides ja seintes 10 mm paksuse kattekihi puhul	3

SARRUSE PINGUTAMINE

Pingbetoonkonstruktsioonid jagunevad pragudekindluse järgi kolme kategooriasse:

1) konstruktsioonid, millelt nõutakse vedelikutihedust (rõhutorud, reservuaarid jms.);

2) konstruktsioonid, millelt vedelikutihedust ei nõuta, kuid millele mõjub agressiivne keskkond, paljukordselt vahelduv koormus või mille sarrus on valmistatud kõrgemargilisest külmtõmmatud traadist;

3) konstruktsioonid, mis võivad eksploatatsioonis praguneda ja mida pingestatakse ainult kas jäikuse suurendamiseks või pragude avanemise vähendamiseks.

1. ja 2. kategooria konstruktsioonidel pole pragude avanemine eksploatatsioonis lubatud.

Lubatud hälbed sarruse kontrollpinges, võrreldes projektpingega, on 1. ja 2. kategooria konstruktsioonidel $-5 \dots +10\%$, 3. kategooria konstruktsioonidel $-10 \dots +10\%$.

Pingutamiseks vajalik tungraud valitakse sõltuvalt tõmbevarda sisejõust, tungraua kinnitusest ja sarruse ankurdusest.

Hüdraulilised tungraudad ja tõmbemasinad peavad enne kasutamist olema tareeritud. Neid tuleb tareerida mitte vähem kui kord kuue kuu jooksul ja pärast iga remonti.

Pingutamisel peab tungraua telg ühtima pingutatava varda või kimbu teljega.

Töökohal, kus toimub pingutamine, peab olema tabel eri läbimõõdu ja terase margiga varraste vajalike ja piirtõmbejõudude kohta.

Pingutatava varda tõmbejõudu kontrollitakse üheaegselt manomeetri näidu ja sarruse pikkuse muutuse järgi. Seejuures ei tohi tulemused erineda üle 5%, vastasel korral tuleb pingutamine katkestada ja selgitada erinevuse põhjus.

Manomeetri jaotus ei tohi olla üle 5% pingutusjõust.

Sarruse tõmbejõudu võib hinnata ainult deformatsiooni järgi juhtudel, kui toote või konstruktsiooni pikkuse muutus on vähemalt 10 mm ja seda saab küllalt täpselt mõõta varbsirkliga.

Stendi otstugede vastu pingutamine hüdrauliliste tungraudadega toimub kahes etapis: algul pingestatakse sisejõuni 50%, pärast pingevaba sarruse ja tariraudade kohaleasetamist aga projektitud sisejõuni.

SARRUSETUNGRAUAD (ГОСТ 9828-66)

Tüüp	Tähis	Tõmbejõud t	Kolvikäik mm
Vardatungraud	ДСГ	8, 16, 31,5, 63	125, 200, 315, 500
Kimbutungraud	ДГП	16, 31,5, 63, 100, 160	
Stenditungraud	ДС	31,5, 63, 100, 160, 315, 500	500, 800, 1000, 1250, 1600

ELEKTRILISELT PINGESTATAVA KUUMVALTSITUD SARRUSEVARRASTE VAJALIK TEMPERATUUR °C

Terase klass	Soovitav	Lubatud maksimaalselt
A-IV	400	500
A-III, kaliibritud	350	400
A-II	300	350

Kõrgemargilise külmtõmmatud 5 mm läbimõõduga traadi elektrilisel soojendamisel ei tohi temperatuur ületada 450° 20-s soojendusaja jooksul.

Tõmbejõud antakse tavaliselt üle betoonile, kui viimane on saavutanud vajaliku tugevuse ja on kontrollitud sarruse otste ankurdust betoonis. Betooni vajalik tugevus tema pingestamise alguseks on tavaliselt toodud toote montaažijoonisel, tegelik tugevus määratakse aga kontrollkuupide katsetamisega.

Traatsarruse ankurdust betoonis kontrollitakse valikmõõtmistega.

SARRUSE KORROSIONIKAITSE

Konstruktsioonid	Ümbritsev õhk		
	kahjulikud gaasid puuduvad, niiskus 60... ... 95%	Kahjulike gaaside olemasolul	
		kuiv (niiskus kuni 50%)	niiskus 50... ... 95%
Varrassarrusega hari- likud ja pingbetoon- konstruktsioonid	Tihe betoon (W/Z=0,6)		Tihe betoon (W/Z=0,5). Kaitsevõõbad. Naatriumnitriti lisamine
Traatsarrusega ping- betoonkonstruktsioo- nid	Auruisolatsioon		Ei kasutata
Autoklaavsed sili- kaatbetoon- ja mull- betoonkonstruktsioo- nid	Sarruse kaitse- võõbad Pinna auruiso- latsioon	Ei kasutata	Sama

M ä r k u s. Niiskuse puhul alla 60% ja kahjulike gaaside puudumisel sarruse korrosioonikaitset ei nõuta.

Suurpaneelhoonete paneelide tariraudadele (sissebetoonitud metall-osad, nende ankurdusvardad, ühenduslapid ning -vardad) on kehtestatud ehitusnormidega CH 206-62 erilised korrosioonikaitse nõuded. Tehases tuleb nad katta tsingiga kas metalli pealepihustamise, kuumtsinkimise või galvaniseerimise teel. Tsingikihi paksus sõltub pealekandmise moodusest ja atmosfääri puhtusest. Minimaalne tsingikihi paksus puhta atmosfääri puhul on 0,05...0,06 mm kuumtsinkimise ja galvaniseerimise kasutamisel ning 0,1 mm pealepihustamisel. Väevli-ühenditega saastatud atmosfääri puhul peab pealepihustatud tsingikihi paksus olema 0,2 mm. Silikaat- ja mullbetoonide autoklaavimisel peab tsinkima galvaaniliselt või kuumalt; juhul kui kasutatakse pealepihustamist, peab tsingikihile kandma veel 0,2...0,3 mm paksuse klaasikihi. Sissebetoonitud metalloosad ja -kinnituslapid tuleb tsinkida üleni, sissebetoonitud metalloosade kinnitusvardad võivad olla tsingitud 40...50 mm ulatuses plaatist tingimuse, et ülejäänud osal on harilikust raskebetoonist kaitsekiht 20 mm. Kui on tegemist silikaat-, mull-, kore- või keramsiitbetooniga, tuleb kinnitusvardad tsinkida üleni või samuti 40...50 mm ulatuses ja katta ülejäänud osa tsementpolüstürool- või tsementperklorovinüülvõõbaga vähemalt 1 mm paksusest.

Ehitusplatsil tuleb teha kaitsekiht keevisõmblustele ja keevitamisel vigastatud tsingikihi kohale. Selleks tuleb keevisõmblused ja ilma korrosioonikaitseta kohad vähemalt 3 päeva jooksul pärast keevitamist puhastada hoolega mehaaniliselt ja katta järgmiselt:

a) kui tariraudad on tsingitud pealepihustamisega, kasutada portatiivseid metallipritse vastavalt CH 206-62 lisale I;

b) kui tariraudad on tsingitud galvaniseerimise või kuumtsinkimisega, kasutada kaitselakki, mis koosneb tsingitolmust (80...90% kaaluliselt) ja lakist ХСЛ, vastavalt CH 206-62 lisale III.

Et korrosioonikaitset veelgi tugevdada, soovitatakse peale nimetatud abinõude katta tariraudad veel ühe kihi bituumenlakiga. Kõik tööd tuleb teha kuiva ilmaga, vihmase ilma puhul tuleb tariraudu enne kuivatada ja külma ilmaga ka soojendada.

Kõik suurpaneelhoonete keevisühendused tuleb katta tsementmördiga (vahekord 1:1,5...2, vesitsementsuhe 0,35...0,4, koonuse vajumine 6...8 cm), nii et moodustuks kaitsekiht vähemalt 20 mm. Vuugid tuleb täita hoolikalt.

Keevisühenduste kvaliteedi kontroll, nende puhastamine enne korrosioonikaitset, vuukide puhastamine enne betoonimist, korrosioonivastaste võõpade ja kaitsekihtide pealekandmine ja vuukide betoonimine peavad olema vormistatud varjatud tööde aktiga.

Silikaat- ja mullbetoonkonstruktsioonide sarrus tuleb katta järgmiste korrosioonivastaste võõpadega, kui konstruktsioonid asuvad niiskuses 60...95%.

Tsemendi ja vee segu (kaaluosades):

portlandtsement	100
kaseiinliim	5
naatriumnitrit	10
vesi	38...40

Külmastiks tsemendist ja bituumenist:

naftabituumen БН-V	1
portlandtsement	4...6
bensiin või toluool	1,5

Bituumen-savipasta:

naftabituumen BH-III ja BH-V 1,5... 2
 liivsavi ja savi (10...20%) 1

Alumiiniumpulbriga valmistatud mullbetoonides kasutatakse tsemendi ja vee segu ilma naatriumnitritita.

Betooni valmistamine

KILLUSTIKBETOOINI VESITSEMENTSUHE W/Z

Betooni mark	Jäiga seguga määratud tsemendi aktiivsus									
	150	200	250	300	350	400	450	500	550	600
100	0,70	0,73	0,81	0,86	0,90	—	—	—	—	—
150	—	0,56	0,62	0,67	0,70	0,73	0,76	0,79	0,81	0,83
200	—	—	0,53	0,56	0,59	0,61	0,64	0,67	0,68	0,70
250	—	—	—	—	—	0,54	0,55	0,58	0,59	0,61
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,54

Märkus. Betooni koostise määramiseks tuleb ülaltoodud W/Z väärtused ümardada.

GRANIITKILLUSTIKUL VALMISTATUD BETOOINI ORIENTEERIV KOOSTIS

(I. M. Frenkeli tabelite järgi)

W/Z	Betooni mahuline koostis (tsement:liiv:killustik)	Tsemendi kulu kg 1 m ³ betooni kohta	100 l mahutavusega betoonisegistisse doseerimine				Saadav betooni kogus m ³
			tsement kg	kuiv liiv l	killustik l	vett kokku l	
0,50	1:1,6:3,1	360	20,4	27	53	10,2	0,59
0,55	1:1,8:3,3	328	19,7	30	54	10,8	0,60
0,60	1:2,1:3,5	300	18,2	32	53	10,9	0,61
0,65	1:2,3:3,7	276	17,1	33	53	11,1	0,61
0,70	1:2,6:3,8	258	16,3	35	52	11,4	0,63

Tambitav või vibreeritav betoon koonuse vajumisega 3...7 cm

0,50	1:1,6:3,1	360	20,4	27	53	10,2	0,59
0,55	1:1,8:3,3	328	19,7	30	54	10,8	0,60
0,60	1:2,1:3,5	300	18,2	32	53	10,9	0,61
0,65	1:2,3:3,7	276	17,1	33	53	11,1	0,61
0,70	1:2,6:3,8	258	16,3	35	52	11,4	0,63

W/Z	Betooni mahuline koostis (tsement:liiv:killustik)	Tsemendi kulu kg 1 m ³ betooni kohta	100 l mahutavusega betoonisegistisse doseerimine				Saadav betooni kogus m ³
			tsement kg	kuiv liiv l	killustik l	vett kokku l	
0,75	1:2,9:4,0	240	15,2	37	51	11,4	0,63
0,80	1:3,1:4,2	225	14,5	37	51	11,6	0,64
0,85	1:3,5:4,4	212	13,5	39	49	11,6	0,64

Tihedalt sarrustatud konstruktsioonidesse paigaldatav betoon koonuse vajumisega 10...12 cm

0,50	1:1,4:2,7	397	23,5	27	53	11,8	0,59
0,55	1:1,7:2,9	360	21,5	30	52	11,8	0,60
0,60	1:1,9:3,1	330	20,0	32	52	12,0	0,61
0,65	1:2,1:3,3	304	18,8	33	52	12,2	0,62
0,70	1:2,3:3,5	282	17,7	34	52	12,4	0,63
0,75	1:2,5:3,6	264	16,6	35	51	12,5	0,64
0,80	1:3,8:3,8	248	15,8	37	50	12,6	0,64
0,85	1:3,1:4,0	232	14,8	38	49	12,6	0,64

PORTLANDTSEMENDI KULU kg BETOONIDES

Betooni mark	Jäiga seguga määratud tsemendi aktiivsus								
	200	250	300	350	400	450	500	550	600
	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Paigaldatavus 1...2 cm

100	240	212	202	—	—	—	—	—	—
150	—	—	260	248	237	227	218	—	—
200	—	—	—	—	278	264	248	237	231
250	—	—	—	—	—	298	283	274	260
300	—	—	—	—	—	—	—	322	293

Paigaldatavus 6...8 cm

100	272	239	228	—	—	—	—	—	—
150	—	—	293	280	267	256	245	—	—

Betooni mark	Jäiga seguga määratud tsemendi aktiivsus								
	200	250	300	350	400	450	500	550	600
200	—	—	—	—	314	298	280	268	260
250	—	—	—	—	—	337	320	308	293
300	—	—	—	—	—	—	—	364	331

Paigaldatavus 9... 12 cm

100	287	254	240	—	—	—	—	—	—
150	378	338	310	296	283	270	260	—	—
200	—	—	370	350	332	316	295	283	276
250	—	—	—	—	378	357	338	327	310
300	—	—	—	—	—	—	—	385	350

Märkused. 1. Killustiku maksimaalne jämedus on 40 mm.

2. Tehases valmistatud plastifitseeritud tsemendi kasutamisel on tsemendikulu 8% võrra väiksem.

3. Tabelis toodud väärtusi suurendatakse putsolaanportlandtsemendi kasutamisel 20% võrra ja räbuportlandtsemendi kasutamisel 10% võrra.

4. Talvisel betoonimisel elekter- ja aursoojenduse ja termosmenetluse kasutamisel tuleb tabelis toodud väärtusi suurendada 15% võrra.

VIBREERIMISEGA PAIGALDATAVATE BETOONISEGUDE KOONUSE VAJUMINE mm

Vundamentide, põrandate, teekatete aluskiht	0
Massiivsed sarrustamata ja hõreda sarrusega konstruktsioonid (tugiseinad, vundamendid, massiivsete ehitiste plokid)	10... 20
Raudbetoon-karkasskonstruktsioonid (plaadid, talad, suure ja keskmise ristlõikega postid)	20... 40
Tihedalt sarrustatud raudbetoonkonstruktsioonid (õhukesed seinad, punkrid, silod, peened postid)	50... 80
Eriti tihedalt sarrustatud raudbetoonkonstruktsioonid (kaar- ja talasillad, tugiosad)	80... 100

Betoonisegisti koppa asetatakse materjalid järjekorras: vesi; kui 20% veehulgast on segistis, siis korruga tsement ja täitematerjalid, vee lisamist katkestamata. Kui kasutatakse lisandite vesilahuseid, siis asetatakse need segistisse kõige enne.

BETOONI SEGAMISE KESTUS

Betonisegisti trumli maht l	Betonisegu mahukaal kg/m ³		
	≥ 2200; koonuse vajumine mm		1800 ... 2200
	20 ... 60	> 60	
≤ 300	60	45	180
800	120	90	240
1600	150	120	—

Talvel pikendatakse segamise kestust 1,25 ... 1,5 korda.

Kruusa või killustiku suurim jämedus peab vastama betoonisegisti trumli mahule.

TÄITEMATERJALI LUBATUD JÄMEDUS BETOONISEGISTITES SEGAMISEL

Betonisegisti	Betonisegisti trumli või kopa maht l	Täitematerjali maksimaalne jämedus mm
Vabalangemisega	165; 280 800; 1600	80 150
Sundsegamisega	165; 330 660	40 70

Betonisegisti trumlisse ei tohi laadida rohkem kui 5% üle passiandmetes toodud mahu. Iga vahetuse lõpul ja enne pikemat vaheaega tuleb trumlit vee ja killustikuga pesta. Punkreid, mis on määratud betoonisegu laadimiseks transpordivahenditele, tuleb vähemalt kaks korda vahetuses puhastada külgekleepunud betoonist.

Betonisegu valmistamisel ehitusobjekti betoonisõlmes doseeritakse tsement ja kuivad aktiivsed lisandid kaaluliselt täpsusega 2%, täitematerjalid kas mahuliselt või kaaluliselt täpsusega 3%, vesi ja märjad aktiivsed lisandid, samuti kaltsiumkloriidi vesilahus kaaluliselt või mahuliselt täpsusega 2%.

Tsentraalses tehases peab tsemendi, lisandite ja vee doseerima vähemalt 1%-lise täpsusega.

LIGIKAUDNE VEEKULU BETOONI VALMISTAMISEL

Otstarve	Mõõtühik	Erikulu l/m ³
Kruusa või killustiku pesemine: keskmiselt must, käsitsi (künades)	1 m ³ pestavat materjali	1000... 1500
tunduvalt must	„	2000... 3000
mehaaniliselt kruusapesijates	„	500... 1000
Liiva pesemine liivapesijates	„	1250... 1500
Täitematerjalide (liiva ja kruusa) pesemine	„	1500... 2000
Betooni valmistamine betoonisegistites:		
jääk	1 m ³ betooni	225... 275
plastne	„	250... 300
vedel	„	275... 325
kergebetoon	„	300... 400
Betooni ja raketise kastmine keskmises kliimas ööpäeva jooksul	„	200... 400

Betooni paigaldamine

Vahetult enne betoonimist tuleb raketis ja sarrus puhastada prahist, mustusest ja lahtikooruvast roostest. Puitraketise pinnad, mis puutuvad otseselt kokku betooniga, peab niisutama.

Enne betoonimist peab külgneva varem paigaldatud betooni pinna puhastama mustusest ja tsemendikilest ning niisutama.

Andmed konstruktsioonide betoonimise kohta kantakse betoonitööde päevikusse (vt. tabel lk. 271).

Paigaldatav betoonisegu tihendatakse vibraatoritega.

BETONISEGU KIHTIDE PAKSUS PAIGALDAMISEL

Sisevibraatorite kasutamisel 1,25 vibraatori tööosa pikkust

Pinnavibraatorite kasutamisel:

sarrustamata ja ühepoolse sarrusega konstruktsioonides 250 mm

kahepoolse sarrusega konstruktsioonides 120 mm

Betoonimise vaheaegadel peavad töövuugid paiknema:

postides — vundamendi ülemise pinna kohal, peatalade, talade ja kraanakonsoolide alumise pinna kohal, kraanatalade ülemise ja seenvahelagede kapiteelide alumise ääre kohal või raami postide ja riigli ühendusvuugi alumise või ülemise ääre kohal;

suurtes talades 20... 30 mm allpool plaadi alumist pinda;

BETOONITÖÖDE PÄEVIK

Ehitus
 Objekt m³, mark m³
 Sarrustamata betooni maht m³, mark m³
 Sarrustatud betooni maht m³, mark m³
 Töödejuhataja
 Laborant
 Aasta
 Alustatud Lõpetatud

1	Kunnapäev	Ehitise betoonitava osa ja konstruktsiooni- elemendi nimetus (näidates teljed ja kõrgusmärgid)	3	Betooni mark	4	Betoonisegu koostis ja vesitsementsus	5	Tsemendi liik ja aktiivsus	6	Koonuse vajumine (keskmine)	7	betoonisegist väljaladimisel	8	paigaldamisel	9	Paigaldatud betooni maht vahetuses	10	Betoonisegu tihendamise moodus (vibraatori tüüp)	11	Ohutemperatuur °C	12	Seadmed	13	Kontrollkehade märkering	14	lahtrake- tamisel	15	28 päeva vanuselt	16	Antud osa lahtri- raketamise kuupäev

Märkus d. 1. Tsentraalsest betoonitehasest saadud betooni puhul täidetakse lahtirid 3... 6 passi andmetel (näidates passi numbrit), betooni valmistamisel ehitusel — laboratooriumi andmetel.
 2. Lahtrid 7 ja 8 täidetakse ainult talvel.

BETOONI SUHTELINE TUGEVUS

Kivistumise kestus päeva	Betooni keskmine temperatuur °C			
	1	5	10	15

Betoon portlandsemendil mark 300...500

2	—	0,45...0,55	0,65...0,75	1,00
3	0,35...0,45	0,50...0,60	0,70...0,80	1,00
5	0,40...0,50	0,55...0,65	0,75...0,85	1,00
7	0,45...0,55	0,60...0,70	0,77...0,87	1,00
10	0,50...0,60	0,65...0,75	0,80...0,90	1,00
15	0,55...0,65	0,70...0,80	0,85...0,90	1,00
28	0,60...0,75	0,80...0,85	0,90...0,95	1,00

Betoon putsolaan- ja räbuportlandsemendil mark 300...500

2	—	—	0,60...0,65	1,00
3	—	0,40...0,50	0,62...0,67	1,00
5	0,25...0,35	0,45...0,55	0,65...0,72	1,00
7	0,30...0,40	0,48...0,58	0,70...0,80	1,00
10	0,35...0,45	0,52...0,62	0,75...0,85	1,00
15	0,38...0,48	0,57...0,67	0,80...0,90	1,00
28	0,40...0,50	0,60...0,70	0,80...0,90	1,00

Märkused. 1. Igas lahtris kehtivad vasakul asuvad väärtused betooni mark 300 jaoks, paremal asuvad väärtused aga betooni mark 500 jaoks.

lamedates plaatides — ükskõik millises kohas paralleelselt plaadi lühema küljega;

ribivahelagede betoonimisel paralleelselt taladega — talade silde keskmise kolmandiku piires; betoonimisel risti taladega — peatalade ja plaatide silde kahe keskmise neljandiku piires.

Betooni vaakuumimisel tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid:

vaakuumitavad pinnad peavad olema tasased, vaakuumkilbid ja -raketis tihedalt vastu betooni surutud ning õhk ei tohi pääseda vaakuumvahesse;

betoonisegu peab olema eelnevalt vibreerimisega tihendatud;

vaakuumimine peab algama mitte hiljem kui 15 minutit pärast betoonimise lõpetamist ja tagama hõrenduse vähemalt 350 mm Hg suurpaneelvaakuumkilpide kasutamisel ning vähemalt 500 mm Hg väikeste vaakuumkilpide kasutamisel.

Kuni 200 mm paksuste konstruktsioonide vaakuumimise kestus ja režiim peab tagama plastse betoonisegu üldisest veehulgast vähemalt

				Normaaltingimustes kivistuva betooni tugevus % 28-päevastest tugevusest R_{28}
20	35	30	35	

1,15 ... 1,25	1,40 ... 1,35	1,60 ... 1,50	1,80 ... 1,70	20 ... 25
1,17 ... 1,20	1,30 ... 1,25	1,45 ... 1,40	1,60 ... 1,50	30 ... 45
1,15 ... 1,17	1,25 ... 1,20	1,35 ... 1,30	1,40 ... 1,35	50 ... 60
1,13 ... 1,15	1,20 ... 1,15	1,25 ... 1,20	1,30 ... 1,25	60 ... 70
1,10 ... 1,12	1,15 ... 1,10	1,20 ... 1,15	—	75 ... 80
1,08 ... 1,10	1,10 ... 1,08	1,15 ... 1,10	—	82 ... 85
1,05	1,08	—	—	100

1,30 ... 1,25	1,65 ... 1,50	2,10 ... 1,80	3,00 ... 2,40	10 ... 20
1,25 ... 1,20	1,55 ... 1,40	1,80 ... 1,60	2,35 ... 2,20	20 ... 30
1,23 ... 1,15	1,50 ... 1,35	1,65 ... 1,50	1,90 ... 1,70	30 ... 40
1,20 ... 1,10	1,40 ... 1,30	1,55 ... 1,45	1,75 ... 1,60	40 ... 50
1,15 ... 1,05	1,35 ... 1,25	1,45 ... 1,35	1,60 ... 1,50	50 ... 60
1,12 ... 1,02	1,22 ... 1,12	1,35 ... 1,25	1,45 ... 1,35	65 ... 75
1,05 ... 1,00	1,12 ... 1,05	1,15 ... 1,05	—	100

2. Andmed GOCT 970-61 ja GOCT 310-41 järgi.

15% väljaimemise, üle 200 mm paksuste konstruktsioonide puhul vähemalt 5 l m² vaakuumitava pinna kohta.

Betooni kastmise ja katmisega antakse paigaldatud betoonile soodsad kivistumistingimused ja välditakse üleliigne kahanemine. Betooni puitraketist ja katet soovitatakse kasta iga päev 2 korda, kui õhutemperatuur 13 tunni jooksul on +10°, 4 korda, kui temperatuur on +20°, 6 korda, kui temperatuur on +30°, ja 8 korda, kui temperatuur on +40° C.

MONOLIITSETE BETOON- JA RAUDBETOONKONSTRUKTSIOONIDE MÕÖTMETE LUBATAVAD HÄLBED mm

Tasapindade ning nende lõikumisjoonte hälve vertikaalist või projektkaldest konstruktsiooni kogu kõrguse kohta:	
vundamendid	20
seinad liikumatus raketises ja monoliitset vahelage kandvad postid	15
kraanataladega seotud karkassipostid	10

Horisontaalpinna hälbed

1 m kohta igas suunas	5
kogu pinna kohta hoonetes	10
sama, muudes ehitistes	20
Betooni pealispinna (välja arvatud tugipinnad) konarused kontrollimisel 2 m pikkuse latiga	8
Elemendi pikkuse või silde ebatäpsus	±20
Hälbed elemendi ristlõike mõõtmetest	8
Metallist ja monteeritavast raudbetoonist postide või muude monteeritavate elementide tugipindade kõrguse ebatäpsused	+5

Ankrupoltide asukoht:

tugikontuuris	5
väljaspool tugikontuuri	10
väljaulatuses	20

Lahtiraketamine

VERTIKAALSETE ELEMENTIDE LAHTIRAKETAMISE AJAD PÄEVADES

Betooni mark	Tsemendi liik ja mark	Keskmine temperatuur °C					
		5	10	15	20	25	30
100	Portlandtsement mark ≥250	5,0	4,0	3,0	2,0	1,5	1,0
	Putsolaan- ja räbuport- landtsement mark ≥250	8,0	6,0	4,5	3,5	2,5	2,0
150	Portlandtsement mark ≥300	4,5	3,0	2,5	2,0	1,5	1,0
	Putsolaan- ja räbuport- landtsement mark ≥250	6,0	4,5	3,5	2,5	2,0	1,5
≥200	Portlandtsement mark ≥400	3,0	2,5	2,0	1,5	1,0	1,0

Element	Betooni vajalik tugevus % arvutustugevusest	Tsemendi liik	Keskmine temperatuur °C					
			5	10	15	20	25	30
Plaadid sildega 2,5 m	50	Portlandtsement	11	7,5	5,5	4,5	4,0	3,0
		Putsolaan- või räbuportlandtsement	20	13	10	8	6,5	5
Vahelaed	70	Portlandtsement	22	15	10	8	7	6
		Putsolaan- või räbuportlandtsement	30	21	16	13	10	8
Suure sildega kandekonstruktsioonid	100	Portlandtsement	37	32	28	24	20	16
		Putsolaan- või räbuportlandtsement	60	38	28	24	20	16

M ä r k u s. Lahtiraketatud konstruktsioonide koormamine ajutise või alalise koormusega on lubatud alles siis, kui betoon on saavutanud antud koormusele vastava tugevuse; koormamine täieliku arvutuskoormusega ei ole lubatud enne, kui betoon on saavutanud 100%-lise projektugevuse. }

Konstruktsioonide kaaluga koormamata raketise külgelementide eemaldamine ei ole lubatud enne, kui betoon on nii tugev, et pinnad ja nurgad lahtiraketamisel ei lagune.

Raudbetoonkonstruktsioonide kandva raketise eemaldamine on lubatud alles siis, kui betooni tugevus on (% projektugevusest):

plaadid ja võlvid sildega kuni 2 m	50
sama, 2... 8 m	70
talad sildega kuni 8 m	70
kandekonstruktsioonid sildega üle 8 m	100

Paigaldatud betooni tugevust kontrollitakse proovikehade seeria (3 proovikeha ühest betoonisegust) katsetamisega. Nende kivistumise tingimused peavad vastama standardile.

Betoonitööd talvel

Talvel kivistuva betooni tugevus monoliitsetes konstruktsioonides peab külmumise momendil olema vähemalt 50% projektugevusest, kuid mitte alla 50 kg/cm².

Talvel valmistatava betoonisegu täitematerjalid peavad betoonisegistisse laadimise momendil olema plus temperatuuriga, vesi vähemalt +5° C.

BETOONISEGU JA TEMA TÄITEAINETE MAKSIMAALNE LUBATAV TEMPERATUUR

Tsemendi liik	Suurim lubatav temperatuur °C		
	betoonisegistisse laadimisel		betoonisegu segistist väljumisel
	vesi	täitematerjalid	
Portlandtsement mark 300 ja räbuportlandtsement mark 300 ja 400	90	60	45
Portlandtsement mark 400 ja putsolaanportlandtsement mark 300	80	50	40
Portlandtsement mark 500 ja putsolaanportlandtsement mark 400	60	40	35
Aluminaattsement	40	20	25

Enne betoonimist tuleb raketis ja sarrus puhastada lumest ja jääst. Sarrus läbimõõduga üle 25 mm, samuti jäik sarrus ja suured tari-raudad tuleb välisõhu temperatuuril alla -10°C enne betoonisegu paigaldamist soojendada plus temperatuurini.

BETOON- JA RAUDBETOONKONSTRUKTSIOONIDE SOOVITATAVAD HOIDMISVIISID TALVEL

Konstruksioon	Pinna-moodul	Hoidmisviis
Massiivsed betoon- ja raudbetoonvundamendid	≤ 3	Termosmenetlus. Väga külma ilma puhul termosmenetlus koos betooni kivistumise kiirendajate kasutamisega
Hoonete lintvundamendid ja massiivsed seinad	3...5	Termosmenetlus koos kivistumise kiirendajate ja tsemendi mark 400 kasutamisega. Välistemperatuuril alla -20°C ja kui betooni tugevus enne külmumist peab olema $> 50\% R_{28}$ —elekter-termosmenetlus (lühiajaline elektersoojendus järgneva kivistumisega termos)
Üksikvundamendid postide või seadmete all	4...6	Termosmenetlus koos kivistumise kiirendajate kasutamisega. Vundamentide küllaldase rajamissügavuse puhul termosmenetlus koos külmumata pinnase soojuse kasutamisega. Lihtsaimad soojakud, mida soojendatakse kalorieferidega.

Konstruksioon	Pinna- moodul	Hoidmisviis
Postid, talad, raam- konstruktsioonid	≥ 5	Elekter-termosmenetlus ja elekter- soojendus. Vertikaalsete konst- ruksioonide puhul ka aursoojen- dus kapillaarraketisega, horison- taalsete konstruktsioonide puhul aursoojendus betooni asetatud torude abil
Vaheseinad	≥ 8	Aursoojendus aurusärkide või kapil- laarraketisega. Elektersoojendus (puute-elektroodid)
Vahelaed	≥ 10	Aursoojendus aurusärkidega. Soo- jendus elektrodkiilpidega. Sooja- kute ehitamine, milles kasuta- tak paigaldatud seinu piiretena ja mida soojendatakse õhuga ka- lorifeerist
Betoonpõrandad ja -ettevalmistuskihid, muldehitiste nõlvade katted	≥ 8	Elektroodkiilpide ja reflektorahjude abil soojendamine. Aursoojen- dus lamedates soojakutes. Välis- temperatuuril üle -15°C ja kui- va külmumata aluspinnase puhul termosmenetlus koos kivistumise kiirendajatega

M ä r k u s. Pinnamooduliks nimetatakse betoonkonstruktsiooni jahtumispinna ja üldmahu suhet.

KALTSIUMKLORIIDI SISALDAVA BETOONI SUHTELINE TUGEVUS (PROTSENTIDES LISANDITA BETOONI TUGEVUSEST)

Betooni vanus päeva	Portlandtsemendil val- mistatud betoon			Putsolaanportlandtsemendil valmistatud betoon		
	Kaltsiumkloriidi tsemendi kaalust %					
	1	2	3	1	2	3
2	140	165	200	150	200	250
3	130	150	165	140	170	185
5	120	130	140	130	140	150
7	115	120	125	125	125	135

M ä r k u s e d. 1. Tabel kehtib, kui betoon kivistub temperatuuril $+10 \dots 20^{\circ}\text{C}$.

2. Sarrustatud betoonis ei tohi kaltsiumkloriidi kasutada enam kui 2% tsemendi kaalust.

BETOONIDE JA MÖRTIDE SOOLALISAND

Kivistuva betooni või mördi temperatuur °C	Veevaba soola hulk %			
	seguvee kaalust		tsemendi kaalust	
	naatriumkloriid	kaltsiumkloriid + naatriumkloriid	potas	naatriumnitrit
> -5	5	—	5	5
-5 ... 10	—	3+7	10	10
-10 ... 15	—	9+6	10	—
-15 ... 20	—	—	15	—

ISOTERMILISE ELEKTERSOOJENDUSE ORIENTEERIV KESTUS TUNDIDES, MIS TAGAB BETOONI 50%-LISE TUGEVUSE

Betooni isotermilise hoidmise temperatuur °C	Tsemendi liik	
	portlandtsement	räbuportlandtsement
30	60	95
40	39	43
50	28	28
60	23	21
70	18	15
80	—	12

Monteeritavate raudbetoon- ja betoontoodete vastuvõtmine

(CH 1-61 põhjal)

Tarbijatele tehases väljastatavad tooted peavad vastama kõigile riiklike standardite nõuetele, nende puudumisel aga tehnilistele tingimustele ja tööjoonistele.

Toodete välispindadel ei tohi olla pragusid, tühimikke, murdunud kohti, plekke või paljastatud sarrust, samuti raketise pragudest väljalagunenud betooni. Kõik sellised defektid tuleb kõrvaldada või parandada tehases enne toote saatmist tarbijale. Pinnal on lubatud ainult juus-kahanemispraod, mis ei mõjuta toote tugevust.

MONTEERITAVATE RAUDBETOON- JA BETOONTOODETE
MÕOTMETE MAKSIMAALSED LUBATAVAD HÄLBED

Toode	Maksimaalne hälve mm		
	pikkuses	ristlõike laiuses	paksuses või ristlõike kõrguses
Vahelaepaneelid ja -plaadid	±10	±5	±5
Katuseplaadid ja -paneelid .	+10; -5	+5; -10	±5
Seinapaneelid	+10	+5	±5
Vundamendiplokid	±15	±15	±10
Vundamendikannude sise- mõõtmed	±15	±15	±20
Postid	±10	±5	±5
Postid alusest kuni konsoli ülemise ääreni	-5	-	-
Kraanatalad	±10	±5	±5
Katusetalad ja -sõrestikud:			
sildega kuni 18 m	±10	±5	±5
sildega üle 18 m	±20	±5	±5
Riigid ja peatalad	+10; -5	±5	±5
Trepimarsid	±5	±5	±5
Trepimademed	+8; -5	±5	+5; -3

TÖÖSARRUSE BETOONKAITSEKIHI PAKSUSE LUBATUD
HÄLBED RAUDBETOONTOODETES

Toote ristlõike kõrgus või paksus cm	Betonkaitsekihi paksus mm		
	10	15	≥ 20
Kuni 40	+3	±3	±5
Üle 40	+3	+5 ; -3	+10; -5

Tooted saadetakse tarbijale alles siis, kui betoon on saavutanud nn. väljastamistugevuse. See on määratud tehniliste tingimustega igale tootele sõltuvalt konstruktsiooni otstarbest, aastaajast, montaaži- ja laadimistingimustest, kuid on vähemalt 70% betooni projektitud survetugevusest.

Nõrgemaid raudbetoontooteid väljastades peab tehas garanteerima, et betoon kuu aja jooksul saavutab projektugevuse.

Iga toote välisilmet ja viimistluse kvaliteeti kontrollitakse eraldi. Mõõtmeid ja kuju kontrollitakse valikuga või eraldi igal tootel sõltuvalt vajadusest. Valikkontrolliks võetakse 5% partiist, kuid mitte vähem kui 5 toodet.

Igal tootel peab olema veekindel tehase markeering: tehase märk, toote number, tehnilise kontrolli osakonna (TKO) praakija number ja valmistamise kuupäev. Toodetel, mille pealispond on alumisest ras-

kesti eraldatav, või toodetel, mille töösarrus on ebasümmeetriline, tuleb pealispind märkida pealkirjaga «pealmine», samuti peab TKO, tempel vastama õigele asendile. Toodetel peavad olema märgitud kohad, kust neid transpordil ja ladustamisel võib toetada, samuti kohad tropimiseks, kui pole ette nähtud tõsteasu.

Iga partii kohta koostatakse tehnilise kontrolli osakonnas pass, milles on antud:

- a) tehase nimi ja aadress;
- b) passi (partii) number;
- c) passi koostamise kuupäev;
- d) vastava toote kohta kehtiva riikliku standardi või tehniliste tingimuste number;
- e) toote nimetus riiklike standardite või tehniliste tingimuste järgi;
- f) toodete arv partiis;
- g) toote projekt mõõtmised;
- h) valmistamise ja TKO poolt vastuvõtmise kuupäev ning praakija number;
- i) betooni väljastamistugevus kg/cm^2 ja sama protsentides projektugevusest;
- k) tariraudade terase klass.

Tarbijale antakse pass või selle koopia, kus on märgitud ka väljastatud toodete arv.

Ladustamisel tuleb tooted asetada puidust aluslattidele. Alus- ja vahelattide paksus peab olema vähemalt 25 mm ja ületama toodete väljaulatuvate tõsteasade kõrguse. Toodete horisontaalsel ladustamisel peavad vahelattid asetsema üksteise kohal.

MONTEERITAVATE RAUSBETOONTOODETE LAOPINNA LIGIKAUDSED NORMID

Toote nimetus	Mahtuvus laopinna m^3/m^2 (läbikäikusid arvestades)
Vundamendiplokid	1,1 . . . 1,5
Kraanadeta hoonete täisnurkristlõikega postid	0,35 . . . 0,55
Kraanakonsoolidega täisnurkristlõikega postid	0,15 . . . 0,25
Kraanakonsoolidega I-ristlõikega postid	0,15 . . . 0,35
Kraanatalad	0,40 . . . 0,45
Katusetalad ja -fermid (püsti)	0,15 . . . 0,25
Vahelae- ja katuslaepaneelid	0,45
Seinapaneelid	1,3

Korebetoon

(CH 60-59)

TSEMENDI MARK 400 (ГОСТ 970-61) ORIENTEERIV KULU KOREBETOONILE kg/m³ TÄITEAINE JÄME-
DUSE 5...40 mm PUHUL

Kuiva täite- materjali mahukaal kg/m ³	Korebetooni mark					
	15	25	35	50	75	100
1600	70...85	90...105	110...125	130...155	150...185	180...215
1400	85...95	100...115	120...135	140...165	170...200	205...235
1200	105...115	125...140	145...160	170...195	200...235	—
1000	130...145	150...165	175...195	205...235	—	—
800	155...175	180...200	210...235	—	—	—
600	180...205	215...235	250...275	—	—	—
400	210...235	250...275	—	—	—	—

M ä r k u s. Keramsiitkruusa kasutamisel täiteainena võib tabelis toodud korebetooni marki tõsta ühe astme võrra, tsemendi kulu ja betooni mahukaalu muutmata.

TSEMENDIKULU OLENEVALT TSEMENDI MARGIST

Tsemendi mark	200	250	300	400	500	600
Tegur	1,5	1,35	1,2	1	0,9	0,8

RASKEL TÄITEMATERJALIL KOREBETOONI ORIENTEERIVAD KOOSTISED

(kruus mahukaaluga üle 1500 kg/m³; tsemendi mark GOCT 970-61 järgi)

Betooni koostis mahuliselt	Orienteeriv vesitsemendisuhe kaalu järgi	Tsemendikulu kg 1 m ³ betooni kohta	Betooni-saagi tegur	Betooni mahukaal pärast paigaldamist kg/m ³	Betooni survetugevus kg/cm ²	
					7 päeva järel	28 päeva järel

T s e m e n t m a r k 400

1:6	0,45	180	0,86	2050	70	100
1:8	0,49	155	0,86	2000	50	75
1:10	0,52	130	0,88	1950	35	50
1:12	0,55	110	0,88	1900	25	35
1:15	0,6	90	0,90	1850	15	25
1:20	0,65	70	0,90	1800	10	15

T s e m e n t m a r k 300

1:8	0,49	155	0,87	1950	35	50
1:10	0,52	130	0,88	1900	25	35
1:12	0,55	110	0,88	1850	15	25
1:15	0,61	85	0,88	1800	10	15

T s e m e n t m a r k 200

1:8	0,47	165	0,87	2000	20	35
1:10	0,51	135	0,87	1950	15	25
1:12	0,56	105	0,88	1900	10	15

Monteeritava raudbetooni tugevuse, jäikuse ja pragudekindluse hindamine

Betooni survetugevust peab kontrollima vahetult tootel, seda purustamata, meetoditega, mis 95 protsendil juhtudest tagavad betooni tugevuse määramise maksimaalse hälbega tegelikust tugevusest kuni 15%.

Mehaaniliselt pingutatud sarrusega toodete kontrollpinge ei tohi tööjoonistes ettenähtust erineda rohkem kui -5 või +10%.

Betoonkaitsekihi paksust ja sarruse paiknemist peab kontrollima spetsiaalsete magnet-, ultraheli- või muude seadmetega; betoonist väljaulatuvate vardaostte korral viimaste järgi. Kontrollima peab vähemalt 10% valmistoodetest. Seadmete puudumisel võib kaitsekihi paksuse määrata 15...20 mm laiuste soonte sisseraiumisega; need tuleb hiljem täita. Nii kontrollitakse 2% valmistoodetest partiis, kuid vähemalt 5 toodet. Kuni 50 tootega partiis kontrollitakse 3 toodet.

Laiades plaatides ja talades avatakse üks varras kummalgi serval silde veerandi kohal. Seinapaneelides avatakse karkassid külgservadel.

Seeriaviisiliselt valmistatavaist raudbetoonitoodetest võetakse staatikaliseks proovimiseks vähemalt 1% nende üldarvust partiis, kuid mitte alla kahe toote. Partii suurus on määratud standardite või tehniliste tingimustega.

Proovimisel peab koormus tootele mõjuma samuti nagu eksploatatsioonis.

Uhesildelised vabalt toetatuna arvutatud talad, fermid, plaadid ja paneelid peab toetama kahele liigendtoele, kusjuures üks neist peab piki toodet vabalt liikuma.

Neljas nurgas toetatud plaatide ja paneelide proovimisel peavad toed võimaldama vaba pöördumist ning kolm tuge peavad saama rõhtsuunas vabalt liikuda. Liugtugesid kasutada ei tohi.

Kauguseks toote otsast liigendtoe keskkohani võetakse pool projektis määratud minimaalsest toetuspikkusest.

Ohtlaselt jaotatud koormused võib asendada keskendatuga, kusjuures paindemomendi ja põikjõu epüür peavad olema võimalikult lähedased tegelikule.

Tugevusproovil võetakse summaarseks kontrollkoormuseks (koos toote omakaaluga) tootes maksimaalseid sisejõudusid põhjustav koormus teguriga c .

¶ Painutatud ja ekstsentriliselt ($e_0 > 0,4 h_0$) surutud sarrustatud toodetele, samuti raskest ja kergest tsementbetoonist ning silikaatbetoonist sõrestikkonstruktsioonidele, mis purunevad pikisarruse voolamise ja betooni samaaegse murenemise tõttu survetsoonis, võetakse $c=1,4$; pikisarruse katkemise tõttu purunevais konstruktsioonides $c=1,6$. Kui toode puruneb betooni survetsooni murenemise või kaldpragude tõttu enne, kui tõmbe-pikisarrus voolab, samuti sarruse väljatõmbamise või otsa lähenemise või sõrestikkonstruktsiooni sõlmedes, siis tsementbetoonitoodetel $c=1,6$; silikaatbetoonitoodetel $c=1,7$; mullbetoonitoodetel $c=1,8$.

Tsentriliselt ja ekstsentrilisusega $e_0 < 0,4 h_0$ surutud toodetel, samuti seinapaneelidel on c väärtused:

raske ja kerge tsementbetoon	1,6
tihe silikaatbetoon	1,7
autoklaavne mullbetoon	1,8
mitteautoklaavne mullbetoon	2,0

Jäikuse kontrollimisel võetakse kontrollkoormuseks kõige ebasoodsam normatiivne koormus.

Täielikuks kontroll-läbipaindeks võetakse läbipaine kontrollkoormuse lühiajalisel mõjumisel.

Kui toode on kontrollimisel oma tööasendis, siis määratakse pealepandav koormus, lahutades kontrollkoormusest toote omakaalu ja koormamisseadmete kaalu. Kontroll-läbipaindeks lisakoormuse mõjust

võetakse summaarsest kontrollkoormusest tingitud läbipainde ja oma-kaalust ning koormamisseadmetest tingitud läbipainde vahe.

Pragude avanemise järgi võetakse kontrollkoormuseks 1,05 koormust, mis põhjustab konstruktsiooni põhilistes elementides sisejõud, mis vastavad kõige ebasoodsamale normatiivsele koormusele II pragudekindluse kategooria elementides või arvutuslikule koormusele I pragudekindluse kategooria elementides.

Toodetes, mille pragnemine eksploatatsioonis on lubatav, peab kontrollima pragude laiust normkoormuse mõjumisel. Juhul kui ei kehti erinõudeid, võivad praod avaneda kuni 0,2 mm. Kui praod eksploatatsioonis ei tohi avaneda üle 0,2 mm, siis on pragude maksimumlaiuseks kontrollimisel 0,1 mm.

Kontrollimisel tuleb kasutada spetsiaalseid masinaid või stende, mis võimaldavad koormust anda täpsusega $\pm 3\%$.

Jaotustalade abil koormamisel peavad viimased kontrollitavale tootele toetuma mitte enam kui kahes punktis, kusjuures üks neist peab võimaldama vaba paigutumist piki jaotustala.

Plaatide ja paneelide proovimisel võib ühtlaselt jaotatud koormust anda tükkmaterjalide, vee, puistematerjalide või suruõhuga.

Tükkmaterjalide suurus ei tohi ületada $\frac{1}{6}$ sillet. Nad tuleb peale laduda sümmeetriliselt, vahepiludega püstsuunas.

Paigutis mõõdetakse silde keskel; ühtlasi mõõdetakse tugede vajumine. Tegelik läbipaine arvutatakse nende kolme suuruse järgi.

Kui proovitava elemendi laius on alla 1 m, siis mõõdetakse läbipaine tema keskjoonel. Kui element on laiem, mõõdetakse läbipaine kahel serval ja avaldatakse keskmise väärtusena.

Ribiplaadidel mõõdetakse kummagi pikiribi läbipaine; kui plaat on laiem kui 3 m, siis määratakse läbipaine ka plaadi keskel.

Läbipainde mõõtmise täpsus peab olema vähemalt 5% arvutuslikust läbipaindest. Proovi peab tegema plus temperatuuril. Silmas peab pidama ka ohutustehnikat.

Koormus rakendatakse järkjärguliselt, tugevusproovil mitte enam kui 10% ja jäikusproovil mitte üle 20% kontrollkoormusest korruga. Iga koormusaste tuleb peale kanda ühtlaselt kogu pindalale ja hoida vähemalt 10 minutit. Jäikusproovil hoitakse kontrollkoormust peal vähemalt 30 minutit.

Hoidmise ajal:

vaadatakse toode neljakordselt suurendava luubiga üle; mõõdetakse paigutis silde keskel ja tugede vajumine, samuti sarruse nihe: kohe pärast koormuse rakendamist ja enne hoidmisaja lõppu; mõõdetakse pragude avanemine alumise sarrusekihi kohal silde keskel, samuti kaldpragude maksimaalne avanemine.

Toote tugevus määratakse alljärgnevaist ühe piirreisundi ilmumishetke järgi:

pikisarruse voolamine, mida iseloomustab läbipaine üle $\frac{1}{50}$ sildest (konsoolil — üle $\frac{1}{25}$ väljaulatusest);

survetsooni betooni murenemine koos pikisarruse voolamisega; sel puhul on painutatud elemendi läbipaine vähemalt 1,5 korda suurem läbipaindest kontrollkoormuse mõjul, kusjuures praod avanevad üle 1 mm;

survetsooni betooni murenemine enne pikisarruse voolamist (sel puhul on läbipaine ja pragude avanemine eeltooduist väiksemad);

tsentriliselt või ekstsentriliselt surutud postide betooni murenemine või lõhenemine;

sarruse katkemine, purunemine kaldlõikes, purunemine sarruse väljarebimise või ankrutest lahtitõmbamise tõttu, samuti fermi sõlmede purunemine.

Partii on kõlblik, kui purunemisel oli koormus tugevuse kontrollkoormusest suurem.

Kui kas või üks proovitud toodetest purunes koormuse all, mis oli vähemalt 85% kontrollkoormusest, proovitakse uuesti sama arv tooteid. Kui sel puhul on purustav koormus vähemalt 85% kontrollkoormusest, loetakse partii kõlblikuks.

Tooted, mille arvutuslik läbipaine normatiivsest koormusest, arvestades selle kestvat mõju, on üle 85% piirläbipaindest, loetakse kõlblikeks, kui ühegi toote läbipaine ei ületa kontrollläbipainet enam kui 10%.

Kui kas või ühe toote läbipaine on kontrollläbipaindest enam kui 15% suurem, proovitakse uuesti sama arv tooteid. Partii loetakse kõlblikuks, kui ühegi toote läbipaine teistkordsel kontrollimisel ei ületa piirläbipainet enam kui 15%.

Kui toodete arvutuslik läbipaine ei ületa 85% piirläbipaindest, on lubatavad läbipainded analoogilised, kusjuures kriteeriumideks on vastavalt 20% ja 30% üle piirläbipainde.

Toote kõlblikkust pragudekindluse järgi hinnatakse järgmiselt:

tooted, milles pragusid ei lubata (I ja II kat.), loetakse kõlblikeks, kui nende koormus pragude tekkimise hetkel on kontrollkoormusega võrdne või suurem;

tooted, milles pragusid lubatakse, loetakse kõlblikeks, kui kontrollkoormuse all mõõdetud pragude avanemine ei ületa lubatavat enam kui 50%.

Tooted, mis esitatud nõudeid ei rahulda, võib ära kasutada väiksema koormuse all.

BETOOINI MARGI MÄÄRAMINE]

Kehtivate normide* alusel määratakse betooni survetugevuse mark proovikuupide abil. Betooni margi määramiseks vajaliku kuubi serva pikkus on 200 mm. Betooni tugevust võib määrata ka teistsuguste kuupide abil, kusjuures minimaalne kuubi serva pikkus oleneb täitematerjalide jämedusest max D . Serva minimaalne pikkus on 100 mm, kui max $D \leq 20$ mm, ja 150 mm, kui max $D \leq 40$ mm; 200 mm, kui max $D \leq 70$ mm; 300 mm, kui max $D \leq 150$ mm. Juhul kui betooni tugevus määratakse kuupidega, mille serva pikkus ei ole 200 mm, tuleb margi määramiseks katseandmed taandada 200-mm servaga kuupidele, kasutades üleminekutegurit k .

* GOCT 10180-67 «Raskebetoon. Tugevuse määramise meetodid». GOCT 4800-59 «Hüdrotehniline betoon. Betooni katsetamismeetodid».

Teguri k väärtused olenevad kuubi serva pikkusest:

Serva pikkus mm . . .	100	150	200	300
k	0,85	0,9	1,0	1,1

Minimaalne proovikehade arv on määratud normidega. Igas seerias peab olema 3 üheaegselt valmistatud proovikeha. Seeriade arv oleneb konstruktsioonist, valmistatava betooni mahust ja kivistumise tingimustest.

Proovikehade tihendamise moodus peab vastama tegelikule.

Vibreerimisel kasutatakse vibrolaudu sagedusega 3000 ± 200 võnget/minutis; amplituud on 0,35 mm. Vibreerimise kestus peab vastama betoonisegu konsistentsile. Pärast vibreerimise lõpetamist lõigatakse betooni ülejääk metalljoonlauaga maha ja silutakse pind.

Teine moodus on kasutada tihendamiseks sorkimist. Selleks täidetakse vorm esialgu pooleni (välja arvatud kuubid serva pikkusega 300 mm, kus sorkida tuleb kolmes kihis), sorgitakse terasvardaga kuni põhjani ühtlaselt spiraali mööda äärtest keskele, täidetakse siis ülejäänud (järgmine) osa ja sorgitakse uuesti, nii et varras ulatub 2...3 cm alumisse kihti. Iga kihi sorkimiste arv sõltub jällegi kuubi serva pikkusest.

Serva pikkus mm . . .	100	150	200	300
Sorkimiste arv	12	25	50	75

Pärast sorkimise lõpetamist lõigatakse betooni ülejääk metalljoonlauaga ära.

Betooni paigaldamine peab olema lõpetatud mitte hiljem kui poole tunni jooksul pärast proovikehade valmistamist.

Standardite ja СНиП I-B.3-62 järgi on ette nähtud kaks režiimi proovikehade hoidmiseks kuni proovimiseni:

1) monoliitsed konstruktsioonid temperatuuril 20°C ja vähemalt 90%-lise niiskuse juures või niiskes liivas;

2) monteeritavad konstruktsioonid samades tingimustes kui konstruktsioonelemendidki.

Proovikehad vabastatakse vormidest kahe päeva pärast. Nende pinnal ei tohi olla defekte. Suurt tähelepanu tuleb pöörata ka vormide korrasolekule. Tuleb kasutada metallvorme lubatud hälvetega viikkuses kuni 1%, täisnurkades 2%.

Betooni mark määratakse 28 päeva vanuselt. Selleks kasutatakse 50...200-tonniseid presse. Koormamise kiirus on 2...3 kg/cm² sekundis. Survepindala määratakse eraldi igal kuubil täpsusega 1 mm².

Vastavalt standardile ГОСТ 10190-67 määratakse betooni keskmine tugevus kolme proovikeha aritmeetilise keskmisena. Kui vähim tulemus erineb järgmisest rohkem kui 20% võrra, siis määratakse tugevus kahe suurema tulemuse keskmisena. Betooni margiks loetakse keskmisele tugevusele lähim väiksem väärtus markide skaalal.

ABINÕUD BETOONI TUGEVUSE MÄÄRAMISEKS ILMA PURUSTAMATA

Moodus	Abinõu	Ligi- kaudne täpsus %
Stantsi surumine betooni pinda ja jälje mõõtmine	НИИМострой etalonvasar ХПС vedruvasar (Saksa DV)	15... 20
Löökriista elastse pörke mõõtmine	Šmiti vasar Kiievi НИИСМИ aparaat Kiievi ehitusinstituudi aparaat	15
Lahtirebimisproov	ДонПромстройНИИ projekti aparaat	10... 15
Ultraheli	Арагаадид ПИК (ВНИИжелезобетон; СоюздорНИИ) УП-4 (NSVL Ehituskomitee Kiievi НИИСК); «Beton» (ВНИИжелезобетон), УКБ-1 (НИИСК ja ВНИИНК)	15... 20

Raudbetoonkonstruktsioonide montaaž

Monteeritavate elementide betooni tugevus transpordil ei tohi olla väiksem montaažil nõutud tugevusest ja mitte vähem kui 70% projektugevusest.

Seina- ja vaheseinapaneele transporditakse püst- või veidi kallutatud asendis, sõrestikke ja talasid — toetatuna alumisele vööle, teisi elemente rõhtasendis.

Elementide troppimisel terastrossidega tuleb betooni vigastuste vältimiseks haardekohtadele trosside alla asetada vahelatud.

Enne suurte lamelate või ruumiliste raudbetoonelementide tõstmist tuleb panna elementidele lisasidemed nende kuju võimalike muutuste vältimiseks tõstmise ja montaaži ajal.

Paigaldatud konstruktsioonid kinnitatakse ajutiselt enne kraana tõstekonksult vabastamist. Ajutine kinnitus peab võimaldama konstruktsioonide rihtimist ja lõplikku kinnitamist.

TÖÖSTUSHOONETE MONTEERITUD RAUDBETOON- KONSTRUKTSIOONIDE LUBATUD HÄLBED PROJEKTASENDIST mm

Posti telje (all) hälve märkteljest	5
Posti vundamendi tugipinna kõrguse erinevus projektist	3

Posti telje hälve vertikaalist (ülal) posti kõrguse puhul:	
kuni 4,5 m	10
4,5 . . . 15 m	15
Seina- või vaheseinapaneeli telje hälve märkteljest (all) . . .	5
Riigli või tala telje hälve	5

MONTEERITAVATE BETOON- JA RAUSBETOONKONSTRUKTSIOONIDE VUUKIDE TÄITMISEKS SOBIVAD BETOONI-(MÖRDI-)SEGUD

Vuugi tüüp	Soovitav segu
Arvutusjõude vastuvõtvad vuugid, samuti vuugid väljaulatuvate vardaotste ja tariraudadega (postide, talade, riiglite ühendused jne.)	Kõrgtugevad kiirkivistuvad betoonid, mis on valmistatud tehastest saadud kiirkivistuval tsemendil ja sisaldavad 3% ehituskipsi või kuni 2% kaltsiumkloriidi. Tsement on vibroaktiveeritud 15... 20 min. jooksul
Arvutusjõude vastuvõtvad vuugid, kus ei ole metallelemente (posti ühendus kannvündamendiga)	Betoon (mört), mis sisaldab kuni 5% kaltsium- või 2% naatriumkloriidi
Arvutusjõude mittevastuvõtvad vuugid (mittekandvate seinapaneelide vuugid);	Kergel täitematerjalil betoon (keramsiitbetoon, pimssbetoon jne.)
Kandvate seinapaneelide rõhtvuugid	Kõrgaktiivsel portlandtsemendil valmistatud mördid
Monteeritavate pingbetoonkonstruktsioonide vuugid	Kõrge aktiivsusega kiirkivistuvast portlandtsemendist mördid

Mitmekorruseliste hoonete iga ülemise korruse (haardeala) montaaži võib alustada alles pärast alumise korruse (haardeala) konstruktsioonide täielikku kinnitamist ja kui kandvate konstruktsioonide monoliitsed ühendused on saavutanud 70% projektugevusest.

Monteeritavate konstruktsioonide elementide lõplik kinnitamine keevitamisega või vuukide monoliitimisega on lubatud alles pärast konstruktsioonide rihtimist. Keevitada võivad ainult diplomiga keevitajad.

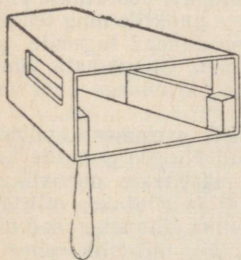
Kui projektis puuduvad spetsiaalsed juhised, valmistatakse vuukide monoliitimiseks kasutatav betoon konstruktsiooniga ühte marki.

GEODEETILISED TÖÖD

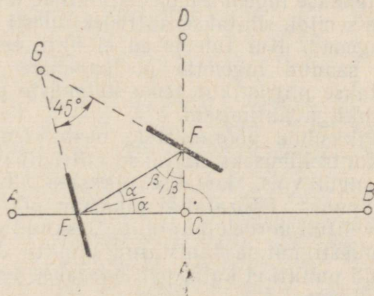
Ekker on määratud täisnurkade märkimiseks maastikul. Kasutatakse peegel- ja prismaekreid, mis on vastavalt kahe- või kolme-pegeliga või ühe või kahe prismaga.

Kahe peeliga ekker koosneb kolmetahulisest karbist, millel on ühe külgtahu asemel ava, ülejäänud tahkude külge karbi sees on aga kruvidega kinnitatud peeglid nii, et nurk nende vahel on 45° . Peeglist kõrgemale on jäetud aknad.

Ühe prismaga ekker erineb kahe peeliga ekrist ainult selle poolest, et siin on peeglite asemel kasutatud kolmetahulist klaasprismat, mille ristlõige on täisnurkne võrdhaarne kolmnurk.

Ekker

Ekri põhimõtteline skeem

Täisnurga määramine ekriga toimub järgmiselt (joonis). Olgu vaja joonele AB (alusjoonele) punktis C märkida ristjoon. Mõõdistaja kinnitab ekri käepideme külge ripploodi ja asetab ekri punkti C kohale nii, et ekri ava ja mõõdistajapoolne peegel oleksid pööratud punktis B oleva tähise poole. Ekri peeglist vaadates näeb mõõdistaja punktis B asuva tähise kahekordselt peegeldunud kujutist. Vaadates aga peegli kohal olevasse avasse, näeb mõõdistaja tema abilise poolt samal ajal punktis D nihutatavat tähist. Kui tähis punktis D paistab peeglist nähtava punktis B asuva tähise pikendusena, on täisnurk BCD maha märgitud.

Juhul kui on tarvis punktist D väljaspool joont AB märkida viimasele ristjoon, toimub see järgmiselt. Valime joonel AB punkti C , mis näib ristjoone otsitava algusena. Edasi, analoogiliselt eelnevaga, kontrollime, kas punktides B ja D asuvate tähiste kujutised ühtivad. Kui kujutised ei lange kokku, liigub mõõdistaja ekriga mööda joont AB kuni kujutiste ühtimiseni. Sellel momendil fikseeritav punkt ongi otsitav.

Ristjoone mahamärkimisel on oluline, et ekker asuks täpselt alusjoonel. Et veenduda mahamärkimise õigsuses, tehakse kontroll alusjoone teises otsas asuva tähise järgi (näiteks joonisel näidatud skeemi korral punkti A järgi). Sama meetodit kasutatakse ekri kontrolliks enne märkimise algust.

Töö hõlbustamiseks kasutatakse kolme peegli või kahe prismaga ekreid. Kummaski neist riiistadest on koos kaks ekrit, mis võimaldab ristjoont märkida korraga alusjoone mõlema otsa järgi.

Kuna ekrite täpsus üldiselt on kaunis väike, kasutatakse neid täpsemate mõõtmiste juures abiinstrumendina.

Teodoliite kasutatakse rõht- ja püstnurdade mõõtmiseks looduses. Teodoliit peab rahuldama järgmisi tingimusi.

1. Alidaadiringi silindrilise vesiloodi telg peab olema risti instrumendi põhiteljega. Kontrollimiseks seatakse vesiloodi mull kahe kruvi abil keskele, seejärel pööratakse alidaadi 90° ja seatakse kolmanda kruvi abil mull uuesti keskele. Edasi pööratakse alidaadi samas suunas veel 90° . Ka nüüd peab vesiloodi mull jääma keskele. Kui mull ei jää keskele, parandatakse kõrvalekaldumisest pool vesiloodi paranduskruviga ja korratakse kontrolli.

2. Pikksilma viseerimistelg peab olema risti tema pöörämisteljega. Kontrollimiseks sihitakse pikksilma niitistik kauguses asuvale punktile ja tehakse lugemid mõlema vernjee järgi. Seejärel pööratakse pikksilm üle seniidi, sihitakse niitistik uuesti samale punktile ning tehakse jälle lugemid. Kui tulemused ei ühti, seatakse alidaad lugemile, mis vastab saadud lugemite poolsummale. Seejärel, liigutamata limbi, nihutatakse niitistikut tema külgmiste paranduskruvidega kuni valitud punktiga ühtimiseni.

3. Pikksilma pöörämistelg peab olema risti instrumendi põhiteljega. Kontrollimiseks sihitakse niitistik valitud kõrgele punktile hoonel, plangul vms., lastakse pikksilm alla ja märgitakse niitistikuga kaetud punkt. Pööratakse pikksilm üle seniidi ja sihitakse niitistik uuesti valitud kõrgele punktile. Lasknud pikksilma jälle alla, peab niitistik uuesti katma tähistatud punkti. Juhul kui niitistik eelnevalt märgitud punkti ei kata, parandatakse pool veast pikksilma toe paranduskruvidega.

4. Limbi ja vernjeede jaotused peavad olema õiged.

5. Instrumendi põhitelg peab läbima limbi keskpunkti, s. t. alidaadiring ei tohi olla ekstsentriline.

6. Limbi tasapind peab olema risti instrumendi põhiteljega.

7. Niitistikuga üks niitidest (või niitide bisektor) peab olema risti pikksilma pöörämisteljega.

Loetletud seitsmest nõudest tuleb võimalikult iga kord enne töö alustamist kontrollida kolme esimest.

Rõhtnurdade mõõtmine. Kontrollitud teodoliit seatakse üles ja tsentreeritakse ripploodi abil mõõdetava nurga tippu.

Seejärel suunatakse pikksilm esimeses punktis olevale tähisele, kinnitatakse alidaadiringi ja pikksilma kinnituskruvid ning, keerates

alidaadiringi mikromeetrist suunamiskruvi, sihitakse niitistikku niitide lõikepunkt tähise alumise osa keskkohale. Lugem tehakse kraadides ja minutites esimese vernjee järgi ning ainult minutites teise vernjee järgi. Võtnud minutitest keskmise, saame alidaadiringi ekstsentrilisuse mõjust vaba lugemi.

Analoogiliselt suunatakse pikksilm kolmandas punktis olevale tähisele ja tehakse lugemid.

Nurka mõõdetakse kaks korda: vertikaalringi asudes paremal (RP) ja vasakul (RV). Esimesest keskmisest lugemist lahutatakse teine keskmine lugem ja saadakse nurga suurus; kui esimene lugem on teisest väiksem, tuleb talle liita 360° .

RÕHTNURKADE MÕÖTMISE ZURNAAL

Seisupunkt	Viseeritav punkt	Vernjee lugemid			Keskmine lugem		Nurga suurus		Keskmine lugem		
		1		2							
		°	'	'	°	'	°	'	°	'	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
B	C	Ring paremal (RP)					72	15,5			
		193	34	35	193	34,5					
	A	121	19	19	121	19					
	Ring vasakul (RV)										
B	C	42	52	54	42	53	72	16,5	72	16,0	
	A	330	36	37	330	36,5					

Nivelliir. Nivelliiri kasutatakse punktide kõrgusvahede määramiseks. Nivelliiri oluliselt tähtsad osad on pikksilm ja vesilood, mis moodustavad ka ühe terviku või on eraldi. Vastavalt on ka nivelliire kahte põhitüüpi: 1) pikksilm ja vesilood on teineteise külge kinnitatud; 2) pikksilm ja vesilood on lahus. Esimest tüüpi nivelliiride hulka kuuluvad: kinnised nivelliirid — vesilood on kinnitatud pikksilmale ja viimane alusele (tüüp НГ-1) — ja ümbertõstetava pikksilmaga nivelliirid — vesilood on kinnitatud pikksilmale (tüüp НТ). Teist tüüpi nivelliiride hulka kuulub tehase «Геофизика» tüüpi ümbertõstetava pikksilmaga nivelliir, mille vesilood on kinnitatud alusele.

Enamkasutatavad on esimest tüüpi nivelliirid, eelkõige just kinnised nivelliirid.

Kinnine nivelliir peab rahuldama järgmisi tingimusi.

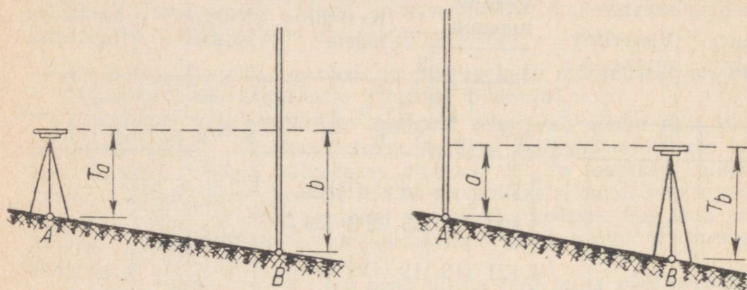
1. Ümmarguse vesiloodi telg peab olema paralleelne instrumendi pöörämisteljega. Kontrollimiseks seatakse tõstekruvide abil vesiloodi mull keskele. Pikksilma pöörämisel 180° võrra ei tohi mull keskkohast eemalduda.

2. Silindrilise vesiloodi telg peab olema risti nivelliiri pöörämisteljega. Kontroll on analoogiline sama tingimuse kontrolliga teodoliidil. Vea kõrvaldamiseks on vastav paranduskruvi.

3. Niitristiku niitidest peab üks olema risti, teine aga paralleelne instrumendi pöörämisteljega. Kontrollimiseks seatakse nivelliir üles nii, et tema pöörämistelg oleks vertikaalne, ja suunatakse pikksilm umbes 90 m kaugusel asuvale hästivalgustatud latile. Mikromeetrist kruvi liigutades nihutatakse lati kujutist üle kogu vaatevälja, jälgides pidevalt lugemit. Kui lugem ei muutu, on niitristiku niit risti instrumendi pöörämisteljega. Kui lugem muutub, tuleb justeerida niitristikut. Edasi suunatakse pikksilm raske koormusega ripploodi nõõrile. Niitristiku niit peab ühtima ripploodi nõõriga. Kui esineb kõrvalekaldu mine, tuleb niitristikut justeerida.

4. Vesiloodi telg ja pikksilma viseerimistelg peavad olema paralleelsed. Kontrollitakse nn. kahest otsast nivelleerimisega. Tingimus on rahuldatud, kui:

$$T_a + T_b = a + b \text{ (vt. joonis)}$$

Kahest otsast nivelleerimise skeem

5. Pikksilma fokuseerimisel ei tohi viseerimistelg muuta oma asendit.

Kontrollimiseks määratakse seisupunktidest 10... 100 m kaugusel asuvate rea punktide kõrguse juurdekasvud kahest erineval kaugusel olevast seisupunktist. Jälgida tuleb, et fokuseerimisel ei esineks nihkuva osa hüppeid. Kui kõrguskasvud, määratuna eri seisupunktidest, erinevad mitme millimeetri võrra, siis kontrollitav nivelliir tööks ei kõlba.

Nivelliiri pöörämistelje esialgseks vertikaalasendisse seadmiseks kasutatakse ümmargust vesiloodi. Töö ajal on pikksilmal oleva silindrilise vesiloodi mulli otste kujutis näha vastavas vaatusavas pikksilma okulaari kõrval. Vesiloodi ampulli välispinnal on jaotuskriipsud, mille järgi reguleeritakse mulli pikkust (peab olema 20... 30 mm piires).

Nivelleerimiseks kasutatakse kuni 4 m pikkusi kas ühest tükist koosnevaid, kokkupandavaid (liigendiga) või teleskoopilisi nivelleerimislatte, millele on kantud iga 1 m järel vahelduvad mustvalged ja punane-valged jaotused. Jaotuse väärtus on 1 cm ja nad on nummerdatud alt üles ümberpööratud numbritega, sest pikksilm annab ümberpööratud kujutise. Millimeetrid määratakse silma järgi.

Orientiirideks nivelleerimisel on reeperid — varem määratud kõrgusega liikumatud punktid. Tavaliselt on reeperiteks malmmärgid kapitaalsete hoonete seintes maapinnast 0,4... 0,5 m kõrgusel. Reeperiteks võivad olla ka allapoole külmumispiiri maasse kaevatud puit- või betoonpostid.

Punkti number	Lugem latilt		Keskmine			Kõrgusvahe		Instru- mendi horisont	Leppe- kõrgus	Absoluutne kõrgus	Märkused
	Loetud		Tagasi- vaade	Vahe- vaade	Edasi- vaade	+	—				
	Tagasi- vaade	Edasi- vaade									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1200 1122				1161			84,968	83,846	155,428	
2		1420 1344		1382		221			83,625	155,207	
par. (1)+10 vas. (1)+10			816 850						84,152 84,118	156,734 155,700	
2	3020 2924			2972	186	2786		86,549	86,411	157,993	
(2)+60	2125 2313	236 136		2219	686	1533					Kontroll: 87,944 83,846
(3)		648 724							87,944	159,526	
Kontroll:	12704	4508 8196		6352 4098	2254 4098	4319 221 4098					4,098

Märkused. 1. Lahtrisse «Vahevaade» kantakse lugemeid, kui samaaegselt pikinivelleerimisega tehakse ka põiknivelleerimist. Näites on risti pikinivelleerimisega määratud piketist 1 kummalgi pool 10 m kaugusel asuvate punktide kõrgusvahed. Tagasivaateks on sel juhul lugemid piketiilt, mille kõrval asuvate punktide kõrgust määratakse/näiteks pikett 1/.

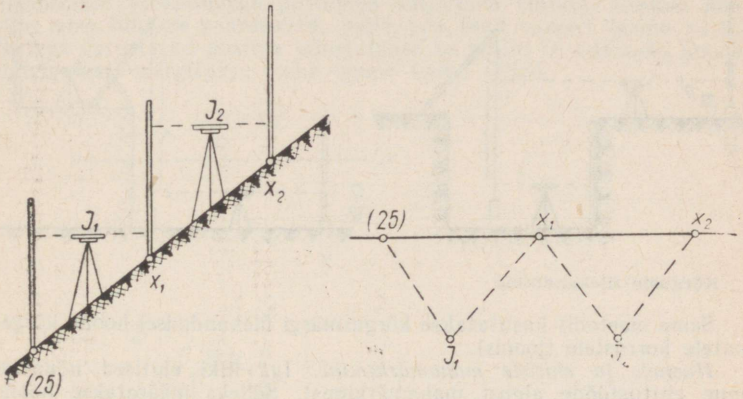
2. Pikettide 2 ja 3 vahele on loodud lisapikett (2)+60.

3. Nivelliiri igas seisupunktis (jaamas) tehtud sissekannete järele on tõmmatud horisontaaljoon.

4. Nivelleerimisžurnaali lehekülje kontroll on järgmine. Lahtri 2 kokkuvõtte peab võrduma lahtri 5 kahekordse kokkuvõttega. Sama seos on kehtiv lahtrite 3 ja 6 vahel. Lahtrite 5 ja 6 kokkuvõtete vahe peab võrduma lahtrite 7 ja 8 kokkuvõtete algebralisel summaga.

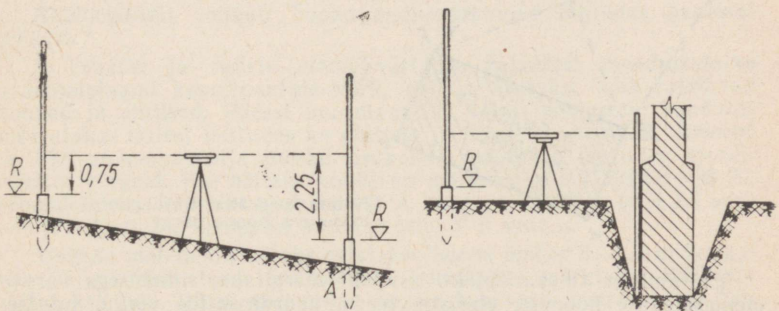
1. Kui nivelleerimiskäik lõikab sügavat jäärakut, seatakse instrument üles sellises kohas, kus on võimalik nivelleerida mõlemal pool jäärakut asetsevaid pikette. Kõik ülejäänud vahepunktid, sealhulgas ka jäärakusse jäävad pikettpunktid, nivelleeritakse täiendavalt.

2. Järskude kallakute nivelleerimisel märgitakse maastikule piki nivelleerimiskäiku vajalik arv vahepunkte, nn. « x -punkte», ja iga saadud punktide vahe nivelleeritakse keskelt nivelleerimise meetodil. Nivelliir seatakse üles nivelleerimiskäigust eemal, kuna muidu instrumendi ja lattide vahekaugus oleks liialt väike (joonis).

Nõlva nivelleerimine

3. Mingisse punkti A ettenähtud kõrgusega vaia löömisel seatakse nivelliir üles teadaoleva kõrgusega reeperi ja punkti A vahele. Liites reeperi kõrguse reeperil asuvalt nivelleerimislatilt tehtud lugemile, määratakse instrumendi horisondi kõrgus. Seejärel asetatakse latt vaiale punktis A . Määratakse instrumendi horisondi ja vaia ettenähtud kõrgusevahe. Vaia lüüakse sügavamale või tõstetakse seni, kuni lugem latilt võrdub selle vahega (joonis).

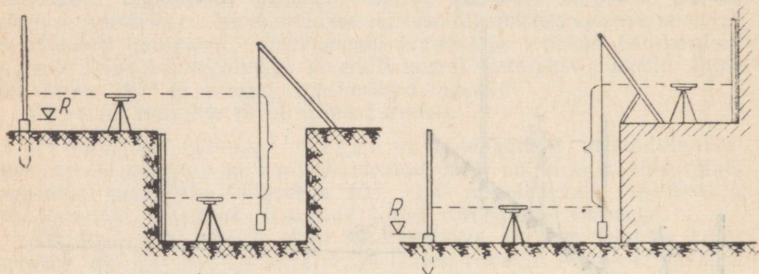

Nivelleerimise skeem

Vundamendi rajamissügavuse määramine nivelliiriga

Samuti kontrollitakse vundamendi ja sokli rajamissügavust (joonis).

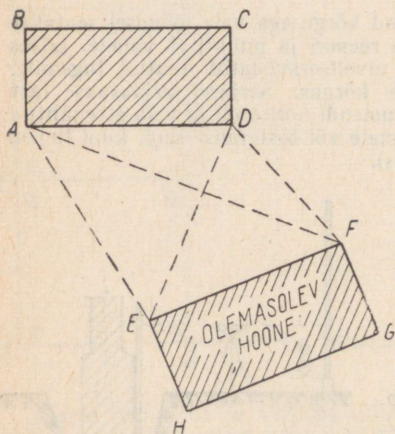
4. Et kanda kõrgusmärk sügava kaeviku põhja, seatakse nivelliir üles kaeviku kaldale. Määratakse instrumendi horisondi kõrgus ja kantakse see üle kaevikusse rippuvale lindile. Nüüd seatakse instrument üles kaevikus ja määratakse uuesti instrumendi horisondi kõrgus, milleks fikseeritakse nivelliiri horisondi kõrgus kaevikusse rippuval lindil ja seejärel mõõdetakse instrumendi kahe asendi (ülal ja all) horisontide vahe teraslindiga (joonis).

Kõrguste ülekandmine

Sama meetodit kasutatakse kõrgusmärgi ülekandmisel hoone kõrgematele korrustele (joonis).

Hoonete ja ehitiste mahamärkimine. Iga liiki ehitised nõuavad enne ehitustööde algust mahamärkimist. Selleks määratakse hoone asukoht ehitusplatsil, pärast seda toimub detailne mahamärkimine.

Hoone asukoha fikseerimine olemasoleva hoone järgi

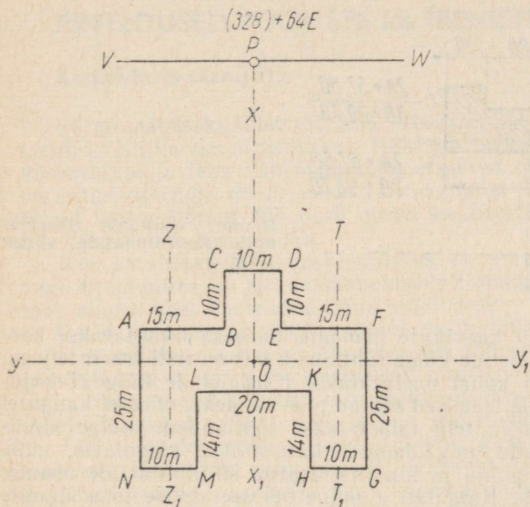
Ehitamisele tuleva objekti asukoht märgitakse sidumisega varem olemasolevate hoonete, ehitiste, teede, koordinaatide võrgu, punase joone või muu looduses fikseeritud punkti või teljega.

1. Ehitatav hoone on seotud varem olemasoleva hoonega (joonis). Sellisel juhul on antud näiteks ehitamisele tuleva hoone kahe punkti

kaugused olemasoleva hoone kahest punktist (kaugused AE , AF , DE ja DF), mis võimaldab need punktid määrata.

2. Ehitatav hoone on seotud raudtee teljega (joonis).

Hoone tuleb ehitada piketilt $(328)+64E$ raudtee teljest 45 m kaugusele. Pärast raudtee telje VW ja sellel punkti P määramist märgitakse sellest punktist raudtee telje ristjoon XX_1 , mis jääb hoone teljeks. Edasi määratakse hoone peatelgede lõikepunkti O kaugus raudtee teljest. Vastavalt joonisele on see: $45+10+5,5=60,5$ m. Punktist O märgitakse teodoliidi abil hoone teine peatelg YY_1 . Hoone peateljed tähistatakse põikpuudega postidega väljaspool ehitust. Postide ülemise otsa lüüakse raudnaelad, mille pea asub rangelt hoone teljel. Naelaga varustatud postiga tähistatakse ka punkt O . Lähtudes hoone peatelgedest, märgitakse maha hoone teised teljed.

Hoone asukoha fikseerimine raudtee järgi

Analoogiliselt toimub hoone mahamärkimine lähtudes punasest joonest.

3. Tehaste ja suurte elamukvartalite rajamisel moodustatakse generaalplaani koordinaatide võrk, millega seotakse kõik rajatavad hooned ja ehitised. Pärast koordinaatide võrgu loodusesse kandmist määratakse sellest lähtudes ka ehitiste ja hoonete asukohad. Joonisel lk. 298 on hoone nelja punkti asukohad määratud lähtudes koordinaatide võrgust. Kui näiteks punkt $A+37,50/2B+93,70$, tähendab see, et punkt asub teljest A kaugusel 37,50 m telje $2A$ suunas ja teljest $2B$ kaugusel 93,70 m telje $3B$ suunas.

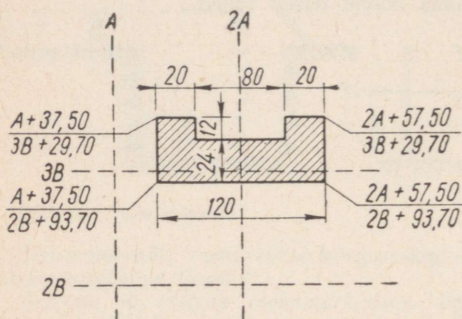
Telgede mahamärkimiseks rajatakse hoone ümber 3... 5 m kaugusele välisseintest tema perimeetriga paralleelne märktara. Märktara ehitatakse 1... 1,2 m sügavusele maasse kaevatud postide külge löödud 4... 5 cm paksustest laudadest. Postide vahekaugus on 2,1... 3,2 m ja ulatus üle maapinna 2,5... 3 m. Lauad lüüakse postide välisküljele horisontaalselt ühele ja samale kõrgusele. Lauad jätkatakse postide

kohal. Postid ei tohi ulatuda üle laudade ülemise serva. Kõik märktara nurgad peavad olema täisnurgad.

Algul kantakse märktarale hoone üks peatelg. Seejärel määratakse teodoliidi abil teine peatelg ja kantakse ka see märktarale. Edasi kantakse märktarale hoone pikkused vastavate peatelgede järgi ja ülejäänud teljed.

Hoone teljed fikseeritakse märktara servadesse löödud naeltega ja projektile vastavate numbrite ning tähtedega.

Väikeste hoonete mahamärkimisel võib toime tulla teodoliidiga, teades, et kolmnurk, mille küljed suhtuvad nagu 3:4:5, on täisnurkne. Kontrolliks mõõdetakse üle hoone diagonaalid, mis peavad olema võrdsed.

Hoone asukoha fikseerimine koordinaatide võrgu järgi

Väliskanalisatsiooni kaevikute mahamärkimiseks kinnitatakse kaevude kõrvale löödud postide külge rõhtlaudade külge T-kujulised sihtimislattid, mille ülemised servad peavad olema võrdsel kaugusel renni põhjast. Torustiku telg tähistatakse rõhtlaudade külge kinnitatud traadiga. Torude paigaldamisel kasutatakse käigulatte, mille kõrgus võrdub renni põhja ja kinninaelutatud sihtimislattide ülemise serva kõrguste vahega. Käigulati alumine ots asetatakse toru alumise sisepinna (renni) kõrgusele. Torude õige asendi korral peab käigulati ülemine serv olema kaevude kohal asuvate lattide ülemise servaga ühes tasandis.

Torustiku asendit plaanis kontrollitakse torustiku telge tähistava traadi külge riputatud nõõrloodi abil.

ARVELDUSED TÖÖLISTE JA TEENISTUJATEGA

Kvalifikatsioonijärk

Järgu saamiseks tuleb töölistel katse (proovitöö) ajal vastata kõigile tariifi-kvalifikatsiooniteatmiku rubriigis «Peab teadma» esitatud küsimustele ja teha vähemalt kolm erinevat tööd nende hulgast, mis on antud rubriigis «Peab oskama». Seejuures peab tööline täitma kehtivaid tootmisnorme, töö peab olema kvaliteetne ja vastama kehtivatele tehnilistele eeskirjadele.

Kui kvalifikatsioonikarakteristikus on ette nähtud spetsialiseerumine eriala piires, on järgu omistamiseks küllaldane teha katsed (proovitöö) ainult ühel spetsialiseeritud erialadest.

Peale vastavas kvalifikatsioonikarakteristikus esitatud küsimuste peab proovitööd sooritav tööline teadma töö tehnoloogia põhiküsimusi, kasutatavate materjalide sortimenti, ohutustehnika ja tulekaitse eeskirju, tema poolt kasutatavate mehhanismide ehitust, kasutusala ja eksploatatsiooni eeskirju, kütuse ja elektrienergia kulunorme.

Järku taotlev tööline peab tundma kasutatavate tööriistade ja seadmete kasutusala ning ehitust, tehtavate ja naabertööde tehnilisi tingimusi (näiteks krohvija peab teadma müüritööde kvaliteedi nõudeid), praagi liike ja praagi vältimise meetodeid, töökorra eeskirju.

Tööline peab järgu saamiseks sooritama katsed (proovitöö) spetsiaalse kvalifikatsioonikomisjoni ees, mille koosseisu kuuluvad ehitusorganisatsiooni peainsener või peamehaanik, tööjuhataja, meister, brigadir ja üks või kaks vastava eriala töolist. Katse (proovitöö) tulemused vormistatakse vastava akti ja käskkirjaga. Töölisele omistatud järk märgitakse tema töö- ja palgaraamatusse.

EHITUSTÖÖLISTE TARIIFIVÕRK JA TASUMÄÄRAD

Näitaja	Järk					
	I	II	III	IV	V	VI
Tunnitasu kop.	32	37	42,5	48,8	56,2	64
Tariifitegur	1	1,156	1,328	1,525	1,756	2

Töötasu vormid ja -süsteemid

Ehituses kasutatakse kahte töötasu vormi: tüki- ja ajatasu.

Tükitasuks nimetatakse töötasu vormi, kus töölisel makstakse tasu tema töö hulga ja kvaliteedi järgi vastavalt kehtestatud normidele ning hinnetele. Tükitasu on ehituses domineeriv. Ta jaguneb otseseks ja premiaalseks (akordseks) tükitasusüsteemiks.

Otsese tükitasusüsteemi korral kasutatakse kehtivates normide ja hinnete käsiraamatutes toodud hindede üksikute tööliikide kohta. Töölise töötasu on proportsionaalne toodangu hulgaga.

Premiaalse tükitasusüsteemi, mida kasutatakse ainult nn. akordtöökäskudega, rakendamisel makstakse tööliste peale otsese tükitasu veel preemiat normatiivse tööaja lühendamise eest.

Ajatasuks nimetatakse töötasu vormi, kus tööliste makstakse tasu töö ajal olnud aja eest sõltuvalt tööliste kvalifikatsioonist. Selle töötasu vormi rakendamisel on reeglina aluseks tariifijärgne tööliste järgule vastav tunnitasu.

Ajatasu vorm jaguneb otseseks ja premiaalseks ajatasusüsteemiks.

Viimane erineb otsesest ajatasusüsteemist selle poolest, et töölisel makstakse täiendavalt preemiat tootmisülesannete kvantitatiivse ja kvalitatiivse täitmise ning ületamise eest (tööviljakuse tõstmine, omahinna alandamine, energia ja materjalide kokkuhoidmine jne.).

Ajatasu vormi kasutatakse põhiliselt töötasu maksimise ehitusmasinaid teenindavatele töölistele, kui puudub võimalus nende viimiseks tükitasule, samuti töödel, mille mahtu pole võimalik arvestada (näiteks valvelukkseppade ja valveelektrikute töö).

Ajatasu vorm on ehituses vähe levinud.

PREMIAALNE TOKI- JA AJATASUSÜSTEEM

Tükitasul töötavatele töölistele makstakse akordse tööülesannete tähtaegse või ennetähtaegse täitmise korral normatiivse tööaja lühendamise iga protsendi eest preemiat 0,5...1% akordtöökäsus otseste tükitööhinnete alusel arvutatud töötasust.

Akordtöökäsu võib väljastada kompleks- ja erialabrigaadidele, lüliledele või üksikisikutele, kes töötavad tähtsatel objektidel ja töödel, mille nimekirja koos konkreetse preemiamääraga vähemalt üheks kvartaliks kinnitab ametiühingukomiteega kooskõlastatult ehitusorganisatsiooni (kapitaalehituse osakonna, ettevõtte) juhataja.

Akordtööülesande lõpetamise tähtaja määrab tööjuhataja vastavalt ehituse kalendergraafikule ja konkreetsetele töötingimustele. Selle muutmise seoses töös esinevate seisakutega on keelatud. Juhul kui on vajalikud vahepealsed arveldused töölistega (enne akordtööülesande lõpetamist), tasutakse neile otsese tükitasusüsteemi hinnete alusel. Lõplik arvestus koos preemia väljamaksmisega tehakse alles pärast kõigi akordtöökäsus ettenähtud tööde lõpetamist.

Kompleks- ja valmistoodangubrigaadidele võib maksta preemiat põhiliste ehitusmaterjalide kokkuhoiu, samuti monteritavate konstruktsioonide ja detailide säästliku kasutamise eest. Premia arvutamisel aluseks olevad materjalide kulunormid peavad olema kooskõlas NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee poolt kehtestatud normidega (Госстрой СССР. «Производственные нормы расхода строительных материалов. Москва 1964.).

Ehitusmaterjalide kokkuhoiu eest makstava preemia üldsumma ei tohi ületada 40% kokkuhoiusemmast, monteeritavate konstruktsioonide ja detailide säästliku kasutamise eest makstav preemia — 0,2% nende konstruktsioonide ja detailide eelarvelisest maksumusest. Vastavate ehitusmaterjalide, -konstruktsioonide ja -detailide nimekirja koos preemiamääradega, samuti NSV Liidu Riikliku Ehituskomitee juhiste kohased ehitusmaterjalide kulunormid määrab ametiühingukomiteega kooskõlastatult kindlaks ehitusorganisatsiooni (kapitaalehituse osakonna) juhataja.

Preemiat makstakse pärast kogu töökompleksi lõpetamist brigaadi poolt; preemia jaotatakse brigaadi liikmete vahel proportsionaalselt töö ajal.

Preemiat ei maksta, kui tööde kvaliteet on mitterahuldav või kui monteeritavaid konstruktsioone ja detaile on rikutud.

Premiaalse ajatasusüsteemi kasutamisel makstakse tööliste preemiat töö kvaliteetse ja tähtaegse täitmise eest juhul, kui nende poolt teenindatav meistri- või tööjuhatajajaoskond täidab kuu- ja plaani, samuti kui nad ise korralikult teenindavad oma tööloiku, kindlustades masinate ja mehhanismide avariide ning seisakuteta töö. Preemiamäärad on järgmised:

a) masinaid ja mehhanisme juhtivad töölistes — kuni 25% nende tariifitasust;

b) masinaid, mehhanisme, elektri-, soojus- ning veevõrke ja seadmeid hooldavad töölistes, samuti üksikud ajatöölised, kelle tööst vahetult sõltub plaani täitmine — kuni 20% nende tariifitasust.

Preemiamäärad ja jaoskondade nimekirja, kus rakendatakse ajatöölise premeerimist, kehtestab ametiühingukomiteega kooskõlastatult igaks kvartaliks ehitusorganisatsiooni (kapitaalehituse osakonna, ettevõtte) juhataja.

Jaoskondades, kus ajatöölisele makstakse preemiat, peab olema sisse seatud premeerimistingimuste täitmise arvestus. Ajatöölise preemiad kinnitab ehitusorganisatsiooni (kapitaalehituse osakonna, ettevõtte) juhataja mehaaniku või meistri, kelle alluvuses töölistes töötasid, ja tööjuhataja, kellele alluvas jaoskonnas nad töötasid, esildusel. Preemia arvutatakse vastavalt tegelikult töö ajal ja makstakse välja koos töötasuga eelmise kuu eest.

Töölise premeerib organisatsioon, kelle nimekirjas need töölistes on, kui aga tööline on komandeeritud montaaži- või muudele töödele, siis organisatsioon, kelle plaani täitmisse arvatakse tehtud töö.

Kui tööline töötab ehitusel ainult osa kuust ja katkestab töö seoses tema kutsumisega Nõukogude Armeesse, üleviimisega teisele tööle, õppima asumisega, pensionile minekuga, koondamisega või muude arvestatavate asjaoludega, makstakse preemia välja proportsionaalselt antud kuu jooksul tegelikult töö ajal.

Premiaalse tüki- ja ajatasusüsteemi rakendamisel makstakse preemiad välja palgafondi arvel. Preemia ülemääraks on 40% tükitöölise tükitasust või ajatöölise tariifimäärast kuus.

Ehitusorganisatsiooni juhatajal on õigus jätta üksikuid töölistes täiesti või osaliselt ilma preemiata tööluusi, ebakvaliteetse töö või muude tööalaste eksimuste eest.

Tööline jäetakse täiesti või osaliselt ilma preemiata ainult selle arveldusperioodi eest, millal esines tööalane eksimus või tööluus. Preemiata jätmise põhjuse näitab oma käskkirjas ära ehitusorganisatsiooni juhataja.

TÖÖTASU JAOTAMINE BRIGAADIS

Brigaadi üldine töötasu jaotatakse brigaadi liikmete vahel proportsionaalselt nende kvalifikatsioonijärgu ja väljatöötatud inimtundide arvuga.

Töötasu jaotatakse järgmiselt:

- 1) arvutatakse brigaadi iga liikme tariifijärgne töötasu, lähtudes tema järgust ja väljatöötatud inimtundide arvust;
- 2) arvutatakse kogu brigaadi tariifijärgne töötasu;
- 3) leitakse tegeliku ja tariifijärgse töötasu suhe;
- 4) arvutatakse brigaadi iga liikme tegelik töötasu, korrutades tema tariifijärgse töötasu leitud suhtega.

Näide

Ühest V järgu, kahest IV järgu ja kahest III järgu töolisest koosneva 5-liikmelise brigaadi töötasu summa on 543 rbl. 84 kop.

Leiame brigaadi kõigi liikmete töötasud:

Töölise nimi	Järk	Tööl- oldud tundi- de arv	Tariifi- järgne tunnitasu kop.	Tariifijärgne töötasu rbl. kop.	Tegeliku ja tariifijärgse töötasu suhe	Töötasu rbl. kop.
A. K.	V	200	56,2	112-40	$\frac{543,84}{453,20} = 1,20$	134-88
B. L.	IV	200	48,8	97-60		117-12
C. M.	IV	150	48,8	73-20		87-84
D. N.	III	200	42,5	85-00		102-00
E. O.	III	200	42,5	85-00		102-00
				453-20		543-84

Tasumine talvel tehtavate tööde eest

(1965. aasta «ÜN ja H» üldosa alusel)

NSV Liidu MN Riiklik Ehituskomitee ja NSV Liidu MN Töö ja Töötasu Komitee kooskõlastatult ÜAKN-ga kehtestasid keskmised parandustegurid talvel tehtavate ehitustööde ajanormidele ning hinnetele.

Parandustegurid peavad kompenseerima täiendavad tööajakulutused tööde tegemisel talvel, arvestades talveriietusest tingitud takistusi liikumisel, ebamugavusi kinnastes töötamisel, nähtavuse halvenemist töökohal, raskusi seoses jää ja lume olemasoluga, samuti madalast temperatuurist tingitud muudatusi tehnoloogias jne.

Keskmete parandustegurite kasutamine on kohustuslik tasu maksimisel töölistele kõigil ehitustöödel (sealhulgas masinistidele), kes saavad palka tükitasunormide ja -hinnete järgi, tööde eest, mida tehakse talvel vabas õhus ja kütmata ruumides.

Parandustegurite tabel on koostatud temperatuuritsoone arvestades, mida on kuus. Eesti NSV kuulub teise temperatuuritsooni.

TALVISTE PARANDUSTEGURITE TABEL EESTI NSV
TERRITOORIUMIL

Kuu	Tööde grupp		
	I	II	III
Detsember	1,06	1,09	1,12
Jaanuar ja veebruar	1,08	1,11	1,14
Märts	1,05	1,07	1,10

Kõik ehitustööd on jaotatud kolme gruppi.

I grupp

Kaldakindlustus-, õgvendus-, põhjasüvendus- ja põhjapuhastustööd.

Puurimistööd.

Veevarustuse, gaasi, kanalisatsiooni ja keskkütte sisevõrkude detailide ja sõlmede ettevalmistamine.

Raudbetoonitööd.

Eluruumide ahjud ja ventilatsioon — kõik tööd, välja arvatud korstnate ladumine ja ventilatsioonitorude paigaldamine katusest kõrgemal.

Mulla- ja puurimis-lõhketööd külmumata ja kaljupinnastes.

Isoleerimistööd.

Sepa- ja lukksepatööd.

Viimistlustööd.

Puusepatööd.

Raudteetööd.

Keevitustööd — konstruktsioonide ja detailide lõikamise ning keevitamise kõik liigid, mille tegemine miinustemperatuuril on lubatud.

Klaasimistööd.

Laudsepatööd.

Transpordi- ja troppimistööd.

Elektrimontaažitööd — juhtmete, valgustus- ja signaaliseadmete, aparaatide ja grupikilpide montaaž.

II grupp

Veevarustuse, kanalisatsiooni, magistraalsete gaasi-, kaugkütte- ja naftatorustike välisvõrgud — teras-, malm-, asbestsement-, keramiiliste, betoon- ja raudbetoonitorude paigaldamine, looduskivist, betoonist ja raudbetoonist kaevude ja kaevualuste tegemine ning montaaž valmiselementidest, tellistest ja monoliitset ning monteeritavast betoonist kollektorite ehitamine, siibrite ja ühendusosade paigaldamine ning rõhuproovid (vt. III grupp).

Veevarustuse, gaasi, kanalisatsiooni ja keskkütte sisevõrgud — kõik tööd, välja arvatud ettevalmistustööd (vt. I grupp).

Teraskonstruksioonide valmistamine.

Müüritööd.

Katusekattetööde kõik ettevalmistustööd.

Ehitusmasinate montaaž, demontaaž ja remont.

Tehnoloogiliste seadmete montaaž ja demontaaž.

Tööstusahjude lammutamine.

Keevitustööd — torude ja terase keevitamise ning lõikamise kõik miinustemperatuuril lubatavad liigid II gruppi kuuluvatel sanitaartehtnilistel ja montaažitöödel.

Elektrimontaažitööd — välja arvatud I ja III gruppi kuuluvad tööd.

III grupp

Veevarustuse, kanalisatsiooni, magistraalsete gaasi-, kaugkütte- ja naftatorustike välisvõrgud — torustike viimine läbi jõgede ja veekogude, veehaarde- ja kanalisatsioonisuudmete ehitamine veepinnast allpool asuvale alusele ning muud tööd.

Eluruumide ahjud ja ventilatsioon — korstnate ja ventilatsioonitorude katusepealse osa tegemine.

Katusekattetööd — iga liiki katusekattetööde ja vihmaveetorude tegemine, välja arvatud ettevalmistustööd (vt. II grupp).

Ehituskonstruksioonide montaaž.

Tööstusahjude ehitamine.

Keevitustööd — keevitamise ning lõikamise kõik miinustemperatuuril lubatavad liigid III gruppi kuuluvatel sanitaartehtnilistel ja montaažitöödel.

Elektrimontaažitööd — iga liiki kõrgepingelelektriliinide ja raadioehitiste montaaž, samuti elektri- ja sideliinide läbiviimine jõgedest ning veekogudest.

M ä r k u s. Käesolevas jaotuses esitamata ehitus- ja montaažitööd tuleb lülitada ühte või teise gruppi kohapeal vastavalt käesolevas jaotuses toodud analoogilistele töödele.

Juhul kui tabelis ettenähtud kuudel esineb pluss-temperatuure vähemalt kaheksal tööpäeval kuus, siis tabelis toodud keskmisi parandustegureid pluss-temperatuuriga päevadel tehtud tööde ajanormide ja hinnete juures ei rakendata (vt. näide 2). Kui aga tabelis mitte-ettenähtud kuudel esineb miinustemperatuure samuti vähemalt 8 tööpäeval kuus, siis neil kuudel miinustemperatuuriga päevadel tehtud tööde ajanormide ja hinnete suhtes rakendatakse parandustegureid temperatuuritsoonist sõltumatult vastavalt alltoodud tabelile.

Seoses sellega on vaja kindlaks määrata tööde mahud eraldi pluss-temperatuuriga ja miinustemperatuuriga päevadel.

Sageli pole praktiliselt võimalik eraldi kindlaks määrata tööde hulka, mida tehakse pluss-temperatuuriga ja miinustemperatuuriga vahetustes. Seetõttu tuleb arvestada töötasule lisatasu antud makseperioodi jooksul pluss- ja miinustemperatuuride keskmise erikaalu põhjal, s. t. arvestades tööviljakuse langust talvel, tuleb miinustemperatuuriga päevadel väljatöötatud inimpäevade arv jagada keskmise parandusteguriga, mis on ajanormile kehtestatud vastava miinustemperatuuri jaoks.

TEMPERATUURI PARANDUSTEGURID AJANORMIDELE JA HINNETELE HARILIKULT SOOJADEL KUUDEL

Tööde grupp	Tegur sõltuvalt õhutemperatuurist °C				
	0... -10	-10... ... -20	-20... ... -30	-30... ... -40	alla -40
I	1,10	1,17	1,25	1,35	1,50
II	1,15	1,30	1,45	1,60	1,75
III	1,20	1,40	1,60	1,80	2,00
Külmunud pinnaste kaevamine . . .	1,00	1,00	1,10	1,20	1,30

Näide

Detsembris oli kokku üle kaheksa plus temperatuuriga tööpäeva. Puuseppade brigaad, töötasuga 800 rubla, töötas välja 250 inimtööpäeva, neist 150 miinustemperatuuril ja 100 plus temperatuuril. Lisatasu arvutatakse järgmiselt.

1. Miinustemperatuuriga päevadel väljatöötatud inimpäevade arv, arvestades tööviljakuse langust (taandatuna suvetingimustele), moodustab $150:1,06=141,6$.

2. Väljatöötatud inimpäevade üldine arv, kohandatuna suvetingimustele, moodustab $141,6+100=241,6$.

3. Miinustemperatuuriga päevadel tehtud tööde erikaal moodustab mitte $(150:250)\times 100=60\%$, vaid $(141,6:241,6)\times 100=58,6\%$.

4. Lisatasu talvel tehtud töödele parandusteguriga 1,06 moodustab $800\times 0,586\times 0,06=23,13$ rubla.

Näide

Novembris oli üle 8 miinustemperatuuriga tööpäeva. Puuseppade brigaad teenis samuti 800 rubla ja töötas välja 250 inimpäeva, neist 100 miinustemperatuuril ja 150 plus temperatuuril.

Lisatasu ajanormidele ja hinnetele töö eest talvel arvestatakse analoogiliselt eelmise näitega. Arvestades, et temperatuur oli neil päevil $0...10^{\circ}$ piires, saame tabeli järgi keskmiseks parandusteguriks 1,1.

1. Miinustemperatuuriga päevadel väljatöötatud inimpäevade arv, arvestades tööviljakuse langust (taandatuna suvetingimustele), moodustab $100:1,1=91$.

2. Üldine väljatöötatud inimpäevade arv, kohandatuna suvetingimustele, moodustab $91+150=241$.

3. Miinustemperatuuriga päevadel tehtud tööde erikaal moodustab $91:241\times 100=37,8\%$.

4. Lisatasu talviste töötingimuste eest moodustab $800\times 0,378\times 0,1=33,26$ rubla.

Analoogiliselt arvutatakse ka normatiivne tööaeg.

Brigadiritasu

Juhul kui brigaad tervikuna täidab tootmisnorme, makstakse põhitööst vabastamata brigadiridele, kelle brigaadi suurus üldehitus- ja komplekstöödel on vähemalt 10 inimest ja eri- ning montaažitöödel vähemalt 6 inimest, brigaadi juhtimise eest lisatasu 2% ulatuses brigaadi töötasust, mis on arvestatud otsese tükitasu hinnete või tariifitasu alusel preemiaid arvestamata, kuid mitte rohkem kui 40 rbl. kuus.

Tööliste arv brigaadis määratakse, jagades brigaadi poolt kuu jooksul tegelikult väljatöötatud inimpäevade summa tööpäevade arvuga antud kuus.

Juhul kui brigaadi liikmed puudusid töölt vabandatavatel põhjustel (haigused, puhkused jne.), loetakse need päevad tegelikult tööldold päevadeks, välja arvatud juhud, kus brigaadi liikme rohkem kui kuuajaline töölt puudumine samadel põhjustel oli varem teada.

Eri- ja montaažitöödeks loetakse järgmised tööd: monteeritavate raudbetoon- ja suurplok-konstruksioonide montaaž; teraskonstruksioonide ja tehnoloogilise seadmestiku montaaž, ehitusmasinate montaaž, demontaaž ja remont; mehhaniseeritud mulla- ja teetööd; puurimis-lõhketööd, sanitaartehtnilised tööd, torustike montaaž ja elektrimontaažitööd ning elektriliinide, sideehitiste ja kontaktliinide montaažitööd; isoleerimistööd; sarruse-, sepa-, lukksepa- ja katlatööd; gaas- ja elekterkeevitus; vaia-, kessooni-, kõrgmontaaži- ja tulekaitsetööd; vooderdustööd (välja arvatud vooderdamine samaaegselt müüritöödega).

Preemiad ehitusobjekti eksploatatsiooni andmise eest

Kapitaalehituse plaanide täitmise peamiseks näitajaks on ehitusobjektide eksploatatsiooni andmine kooskõlas kehtivate ehituskestuse normidega.

Ehitus- ja montaažitööde trustid annavad ehitusobjektide eksploatatsiooni andmise plaanid ehitusvalitsustele ja need omakorda tööjuhatajatele ja meistritele.

Ehitustööde tempo ja töötajate materiaalse huvitatuse suurendamiseks on ehitusobjektide tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest kehtestatud preemiad kuni 2% ulatuses* ehitus- ja montaažitööde maksumusest antud objektil.

Ehitusobjektide ennetähtaegse eksploatatsiooni andmise korral suureneb preemiasumma 10...20% võrra. Juhul kui objekti eksploatatsiooni andmise esialgselt kehtestatud tähtaega vastavalt ettenähtud korrale pikendatakse, makstakse sellise objekti eksploatatsiooni andmise (uue tähtaja järgi) eest preemiat, kuid mitte rohkem kui 75% ulatuses preemiast, mis oleks makstud objekti eksploatatsiooni andmisel kooskõlas esialgse tähtajaga.

Preemiat objekti ennetähtaegse või tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest makstakse pärast vastuvõtuaktide kinnitamist kooskõlas kehtiva korraga.

* Preemiate täpsed määrad on antud NSVL MN Riikliku Töö ja Töötasu Komitee, Riikliku Ehituskomitee ja ÜAÜKN Presiidiumi määruses nr. 271/Π-14 1. juulist 1964. a.

Ehitusobjektide ennetähtaegse või tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest makstavast preemiast antakse vähemalt 95% objekti ehitanud ehitusorganisatsioonidele, kuni 2,5% nii tellijale kui ka projektorganisatsioonidele.

Ehitus- ja montaažiorganisatsioonidele eraldatud summast 30... 40% määratakse eriti silmapaistnud tööliste ja brigadiride premeerimiseks.

Ehitus- ja montaažiorganisatsioonide juhtivatele ning insener-tehnilistele töötajatele ja teenistujatele makstakse objekti tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest preemiaid kuni 2 ametikohajärgse kuupalga ulatuses, eriti tähtsate objektide* (tootmisvõimsuste) ja üle 2-aastase plaanijärgse ehituskestusega objektide tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest aga 3 ametikohajärgse kuupalga ulatuses. Spetsiaaltrustide vastavatele töötajatele makstakse ehitusobjektide tähtajalise eksploatatsiooni andmise seotud tööde õigeaegsuse eest preemiat vastavalt ühe- ja poolteisekordse ametikohajärgse kuupalga ulatuses.

Juhul kui ehitus- ja montaažiorganisatsioonil seoses töödega objekti eksploatatsiooni andmiseks tekib ehitusmaksumuses ülekulu objektile, mille plaaniline ehituskestus ületab 6 kuud, või kui ehitusorganisatsioon aasta algusest kuni objekti eksploatatsiooni andmiseni tehtud tööde omahind ületab plaanilise omahinna, jäävad ehitus- ja montaažiorganisatsiooni juhtivad ning insener-tehnilised töötajad (välja arvatud insener-tehniline liinipersonal) ja teenistujad kas täielikult või osaliselt preemiata.

Juhul kui jääb täitmata ehitusorganisatsiooni kvartaliplaan ehitustööde omahinna alandamisel või ehitusjaoskonna kvartaliplaan tööviljakuse osas, väheneb kuni 6-kuulise plaanilise ehituskestusega objektide ennetähtaegse või tähtaegse eksploatatsiooni andmise eest ehitusmontaažiorganisatsiooni või -jaoskonna töötajatele makstava preemia määr 50%-le esialgsest.

Enne tööde algust peab ehitusorganisatsiooni juhtivatele ja insener-tehnilistele töötajatele olema teatatud objektide ning tootmisvõimsuste tähtajalise eksploatatsiooni andmise eest makstavate preemiate määrad ja nende väljamaksmise tingimused.

Objektidel, mille plaaniline ehituskestus ületab 6 kuud, makstakse ehituse vältel preemiaid kvartaliplaanide täitmise eest, kusjuures on nõutav kvartaliülesande täitmine (mitte ainult summaline plaanitäitmine).

Kvartaliplaani täitmise eest objektidel, mille plaaniline ehituskestus on 6 kuud kuni 1 aasta, ja eksploatatsiooni minevatel objektidel, mille plaaniline ehituskestus ületab ühe aasta, makstava preemia määr ei tohi ületada 75% ametikohajärgsest kuupalgast kvartalis, üle 1-aastase plaanilise ehituskestusega objektidel aga, mida antud kvartalis eksploatatsiooni ei anta, ühte ametikohajärgset kuupalga.

Üldine objektide ennetähtaegse või tähtaegse eksploatatsiooni andmise ja kvartaliplaanide täitmise eest ühele töötajale makstavate preemiate summa ei tohi aasta jooksul ületada 4,8-kordset ametikohajärgset kuupalga, eriti tähtsatel objektidel ja 2-aastase plaanilise ehituskestusega objektidel — 6 kuupalga aastas.

* Eriti tähtsateks loetakse objekte, mille tiitelnimekirjad kinnitab NSV Liidu Ministrite Nõukogu.

Premeeritavate töötajate nimekiri koostatakse vastavalt premeermist käsitlevale määrusele. Töötajaid, kes ei ole lülitatud sellesse nimekirja, kuid kes aktiivselt aitasid kaasa plaani täitmisele, võib premeerida kuni 0,5 ametikohajärgse kuupalga ulatuses kvartalis.

Komandeerimised

Komandeerimise puhul linnadesse makstakse töötajatele päevaraha 3% tema kindlast kuutöötasust, kuid mitte alla 50 kopika ega üle 2 rubla 60 kopika iga komandeerimispäeva eest.

Komandeerimiste puhul, mis on seotud katkestamatu elamisega ühes linnas üle 30 päeva, makstakse päevaraha 1,5% suuruses kindlast kuutöötasust, kuid mitte alla 50 kopika ega üle 1 rubla 30 kopika iga komandeerimispäeva eest.

Maale komandeeritud töötajatele makstakse päevaraha 1,5% kindlast kuuteenistusest, kuid mitte alla 50 kopika ega üle 1 rubla 30 kopika iga komandeerimispäeva eest.

Kui maale komandeerimise kestus on alla 2 ööpäeva, siis päevaraha ei maksta.

Päevaraha arvutatakse komandeerimispäevade tegeliku arvu järgi, kaasa arvatud puhkepäevad ja pühad. Väljasõidu ja saabumise päev loetakse päevarahade arvutamisel üheks päevaks.

Komandeerimisaja eest tasutakse komandeeritule korterite üürikulud järgmiselt: komandeerimise puhul Moskvasse, Leningradi ja Kiievisse — 1 rubla ööpäeva eest; komandeerimise puhul liiduvabariigi või autonoomse vabariigi pealinna, oblastikeskuse või iseseisvaks administratiiv-territoriaalüksuseks (vabariikliku ja oblastilise alluvusega) eraldatud linna — 70 kopikat ööpäeva eest; komandeerimise puhul teistesse NSV Liidu kohtadesse — 50 kopikat ööpäeva eest.

Näidatud suuruses tasutakse üürikulud makstud arveid esitamata.

Teeloleku aja eest üürikulusid ei tasuta. Samuti ei tasuta üürikulusid juhul, kui komandeeritavale võimaldatakse tasuta korter.

Makstud üüriarvete esitamisel, kui arved on välja antud riiklike või ühiskondlike asutuste või ettevõtete poolt, on lubatud komandeeritutele tasu maksta tegelike kulude järgi, kusjuures tasu ei tohi ületada komandeerimise puhul Moskvasse, Leningradi ja Kiievisse 70% päevarahanormist, komandeerimise puhul liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide pealinnadesse, oblastikeskustesse ja vabariikliku ning oblastilise alluvusega linnadesse — 60% päevarahanormist, komandeerimise puhul NSV Liidu teistesse kohtadesse, välja arvatud maakohad — 40% päevarahanormist.

Eesti NSV-s on:

a) vabariikliku alluvusega linnadeks Kohtla-Järve, Narva, Pärnu, Sillamäe ja Tartu;

b) rajoonilise alluvusega linnadeks, kuhu komandeerimise puhul tasutakse üürikulud makstud üüriarvete esitamisel kuni 40% ulatuses päevarahanormist (arvet esitamata 50 kopikat):

Antsla, Elva, Haapsalu, Jõgeva, Kallaste, Keila, Kiviõli (allub Kohtla-Järve linnanõukogule), Kilingi-Nõmme, Kingissepa, Kunda, Kärkla, Mustvee, Mustla, Mõisaküla, Otepää, Paide, Paldiski, Põltsamaa, Rakvere, Sindi, Suure-Jaani, Tapa, Türi, Valga, Viljandi ja Võru;

c) linnatüüpi asulateks, kuhu komandeerimise puhul tasutakse üürikulud makstud üüriarvete esitamisel kuni 40% ulatuses päevaraha-

normist (arvet esitamata 50 kopikat): Abja-Paluoja, Aegviidu, Ambla, Järvakandi, Järva-Jaani, Kehra, Kohila, Lavassaare, Lihula, Loksa, Maardu, Märjamaa, Narva-Jõesuu, Nuia, Põlva, Püssi, Pärnu-Jaagupi, Rapla, Räpina, Tamsalu, Tootsi, Tõrva, Viivikonna, Võhma, Väike-Maarja ja Vändra.

Komandeerimise korral montaaži- ja seadistustöödele juhul, kui need tööd kestavad üle kahe kuu, kuid mitte üle ühe aasta, makstakse päevaraha teeloleku aja eest 1,5% kindlast kuupalgast, kuid mitte üle 1 rubla ööpäevas. Komandeerimispaigas viibimise aja eest makstakse päevarahade asemel palgalisa 50% ulatuses kindlast kuupalgast, kuid mitte üle 2 rubla 60 kopika (Kaug-Põhjas ja sellega võrdsustatud rajoonides mitte üle 3 rubla 50 kopika) iga komandeerimispäeva eest.

Peale selle tasutakse korteri üürimisega seotud kulud (kui korterit ei võimaldata tasuta) tegeliku maksumuse ulatuses, kuid mitte üle 50 kopika ööpäevas.

Komandeeritu sõidukulu tasutakse (välja arvatud juhud, kus asutuse juhataja võimaldab komandeeritule vastavad liiklusvahendid):

a) raudteel — kõvaistmelise vaguni tariifi järgi;

b) veeteedel — II klassi tariifi järgi;

c) maanteedel — vastavas kohas kehtiva sõiduhinna järgi, mis on tõestatud kohaliku võimuorgani või asutuse (ettevõtte) poolt, kuhu komandeeritu oli saadetud.

Tegelikud kulud platskaardi ja kiiruse eest tasutakse komandeeritule asutuse või ettevõtte juhataja loal.

Kui sõit raudteel ühes suunas kestab üle ühe ööpäeva või toimub öösel, siis võidakse ettevõtte või asutuse juhataja loal tasuta sõidukulud pehmeistmelise vaguni tariifi järgi. Sellisel juhul peab komandeeritu esitama tõendi faktilisest sõidust pehmes vagunis.

Vastutavad töötajad ja spetsialistid võivad asutuse (ettevõtte, organisatsiooni) juhataja loal kasutada ametialastel komanderingutel õhustransporti sõltumata sõidu kaugusest (Eesti NSV MN 24. märtsi 1962. a. määrus nr. 131).

Sõidukulude tasumiseks kõvaistmelise rongivaguni tariifi ulatuses (ilma platskaardita) ei ole sõidupiletite esitamine nõutav.

Komandeerimisel oldud aja eest säilitatakse töötajale töötasu alalisel töökohal.

Komandeeritu on kohustatud hiljemalt 3 päeva jooksul pärast komanderingult tagasijõudmist esitama kirjaliku aruande komanderingu tulemustest ja aruande komanderingul kulutatud summade kohta.

Sõidupiletite hinnale lisatakse nende müümisel elukindlustusmaks. See on sõidupileti maksumuse korral 50 kopikast kuni 2 rubla 50 kopikani 18 kopikat, sõidupileti maksumuse korral 2 rubla 50 kopikat ja enam — 25 kopikat.

Elukindlustusmaks võetakse sõidupileti põhimaksumuse alusel kõvaistmelises vagunis.

Ametialastel komanderingutel komandeeritutele elukindlustusmaksu ei tasuta.

Sotsiaalkindlustus

Ajutise töövõimetuse korral antakse toetust (nn. haigustasu):

- a) töövõimekaotusega seotud haiguste puhul;
- b) sanatoorse või kuurordiravi puhul;
- c) perekonnaliikme haiguse puhul haigestunu põetamisel;
- d) karantiini puhul;
- e) ajutiselt teisele tööle üleviimisel seoses haigestumisega tuberkuloosi või kutsehaigusse.

Ainsaks ajutist töövõimetust tõendavaks dokumendiks on haigusleht (töövõimetusleht), mille annab välja selleks õigust omav arst.

Toetuse saamise õigus. Toetust makstakse juhul, kui töövõimetus tekkis töö ajal (kaasa arvatud katseaeg) või töölt vallandamise päeval.

Töödistsipliini rikkumise või kuriteo toimepanemise pärast vallandatud töötajail on õigus toetusele ajutise töövõimetuse ajaks alles pärast vähemalt 6-kuust töötamist uuel töökohal.

Töövigastuse või kutsehaiguse korral antakse toetust sõltumatult uuel kohal töötamise ajast.

Korralise või lisapuhkuse ajal haigestunud töötajaile antakse toetust kõigi puhkuse ajale langevate haiguspäevade eest, mis on tõendatud haiguslehega. Ühtlasi pikendatakse puhkust sama arvu päevade võrra või viiakse see üle teisele ajale.

Toetust ei maksta, kui töövõime kaotati palgata puhkuse ajal. Kui töövõimetus kestab ka pärast puhkuse lõppu, makstakse toetust sellest päevast alates, mil töötaja pidi tööle asuma.

Haiguse tagajärjel tekkinud ajutise töövõimetuse korral makstakse toetust alates töövõimekaotuse esimesest päevast kuni töövõime taastumiseni või kuni arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) poolt invaliidsuse kindlakstegemiseni; seda ka juhul, kui töötaja selle aja jooksul vallandati.

Töötavatele invaliididele makstakse tavalise haigestumise korra toetust mitte rohkem kui 2 kuu eest järjest ja mitte üle 3 kuu kalendriaasta jooksul.

Kui töötaval invaliidil tekkis ajutine töövõimetus kutsehaiguse või töövigastuse tagajärjel, makstakse toetust kuni tervenemiseni või kuni invaliidsusgrupi ümbermääramiseni seoses uue haigestumisega.

Toetusmäärad. Töövigastusest või kutsehaigusest tingitud ajutise töövõimetuse korral antakse töötajaile (sealhulgas ka neile, kes ei ole ametiühingu liikmed) toetust 100 % ulatuses töötasust, sõltumata pidevast tööstaažist.

Teistel juhtudel antakse ametiühingu liikmeks olevatele töölistele ja teenistujatele toetust järgmises suuruses:

a) pideva tööstaaži puhul:

kuni 3 aastat	—	50%	töötasust
3...5 aastat	—	60%	„
5...8 „	—	80%	„
üle 8 aasta	—	100%	„

b) alla 18 aasta vanustele töötajatele — 60% töötasust;

c) töötavaile Isamaasõja invaliididele — 90% töötasust, sõltumata pidevast tööstaažist.

Töötajaile, kes ei ole ametiühingu liikmed, antakse toetust ülal-eesitatud normidega võrreldes pooles suuruses.

Toetus ajutise töövõimetus korral, sealhulgas ka neile, kes ei ole ametiühingu liikmed, ei tohi olla väiksem kui 30 rbl. kuus linnades ja töölisasulates ning 27 rbl. kuus maarajoonides.

Toetus ühe päeva eest ei tohi olla suurem tegelikust keskmisest päevatasust ning ei tohi ületada 10 rbl. päevas (välja arvatud töövigastuse või kutsehaiguse korral).

Toetusest ilmajätmine. Töötajad, kes tööst kõrvalehoidumiseks tahtlikult kahjustavad oma tervist või teesklevad haigust (simuleerivad), jäetakse toetusest ilma; varem väljamakstud toetused nõutakse ametiühinguorganisatsiooni poolt tagasi kohtukorras.

Haigestumise korral joomise või joomisega seoses olevate tegude (kaklus, vigastus jm.) tagajärjel jäetakse üksikud töötajad toetusest ilma kogu töövõimetusajaks (üksikuteks loetakse töötajad, kelle ülalpidamisel ei ole lapsi, abikaasat või vanemaid).

Perekonnaga töötajaile ei anta mainitud juhtudel toetust töövõimetus esimese 10 kalendripäeva eest ning töövõimetus üheteistkümnendast päevast makstakse toetust pooles suuruses.

Rasedus- ja sünnitustoetus. Töötajaile antakse puhkust enne sünnitust 56 ja pärast sünnitust 56 kalendripäeva ulatuses. Kahe või rohkema lapse korraga sündimise või ebanormaalse sünnituse puhul antakse pärast sünnitust puhkust 70 kalendripäeva ulatuses.

Rasedus- ja sünnituspuhkust antakse raviasutuse poolt väljaantud haiguslehe alusel.

Töötajail, sealhulgas ka neil, kes ei ole ametiühingu liikmed, on õigus rasedus- ja sünnitustoetusele sõltumata tööstaažist.

Rasedus- ja sünnitustoetust antakse ametiühingu liikmeks olevatele töötajatele järgmiselt.

1. Täie töötasu ulatuses kogu puhkuse jooksul:

- a) kui neil on vähemalt 3 aastat üldist tööstaaži, sellest vähemalt 2 aastat pidevat tööd antud ettevõttes või asutuses;
- b) kui nad on alla 18 aasta vanad ja on antud ettevõttes või asutuses pidevalt töötanud vähemalt ühe aasta;
- c) endistele partisanidele ja Isamaasõja invaliididele;
- d) ordenikandjatele;
- e) novaatoritele või tööeesrindlastele, kelle üldine tööstaaž on vähemalt üks aasta.

2. $\frac{3}{4}$ töötasu ulatuses puhkuse esimese 20 kalendripäeva eest ning täies ulatuses ülejäänud päevade eest:

- a) kui nad on antud ettevõttes või asutuses pidevalt töötanud vähemalt 2 aastat, kuid ei oma 3-aastast üldist tööstaaži;
- b) kui nad on alla 18 aasta vanad ega oma aastast tööstaaži.

3. $\frac{2}{3}$ töötasu ulatuses puhkuse esimese 20 kalendripäeva eest ning täies ulatuses ülejäänud päevade eest:

kui nad on antud ettevõttes või asutuses pidevalt töötanud 1...2 aastat.

4. $\frac{2}{3}$ töötasu ulatuses kogu puhkuse jooksul:

kui nad on antud ettevõttes või asutuses töötanud vähem kui aasta. Töötajaile, kes ei ole ametiühingu liikmed, makstakse rasedus- ja sünnituspuhkuse aja eest toetust $\frac{2}{3}$ palga ulatuses.

Tööõnnetused. Õnnetusjuhtum loetakse tööga seotuks, kui see toimus:

a) tavaliste töökohustuste täitmisel (sealhulgas komanderingul) samuti administratsiooni erakordsete korralduste täitmisel;

b) tegevusel ettevõtte või asutuse huvides, kuigi administratsiooni vastava korraldusest;

c) riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel, samuti nõukogude, partei-, ametiühingu- või teiste ühiskondlike organisatsioonide eriülesannete täitmisel, kuigi need ei olnud seotud põhitööga;

d) ettevõtte või asutuse territooriumil või mõnes teises töökohas töötaja kestel, kaasa arvatud kindlaksmääratud töövaheajad; ajal, mis on vajalik tootmisvahendite, tööriiete jm. korrastamiseks enne töö algust ja pärast töö lõppu;

e) ettevõtte, asutuse või mõne teise töökoha lähedal töö ajal, kaasa arvatud kindlaksmääratud töövaheajad, kui seal viibimine ei olnud vastuolus töö sisekorra eeskirjadega;

f) teel töökohta või töölt koju;

g) kodanikukohuse täitmisel — inimesu päästmisel, sotsialistliku omandi ning sotsialistliku korra kaitsmisel.

Töövõimekaotus seoses doonorifunktsioonide täitmisega võrdsustatakse töövõimekaotusega tööõnnetuse tagajärjel.

Avastused, leiutised ja ratsionaliseerimisetpanekud

NSV Liidus on avastuste, leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute autorsus kaitstud seadusega. Avastuste kohta antakse välja diplomid, leiutiste kohta — autoritunnistused või patendid, ratsionaliseerimisetpanekute kohta — tunnistused.

Avastuseks tunnistatakse materiaalse maailma varem tundmatute objektiivselt eksisteerivate seaduspäraste, omaduste ja nähtuste kindlakstegemine.

Leiutiseks tunnistatakse tehnilise ülesande olemuselt uudne lahendamise viis, mis annab rahvamajandusharus, kultuuris, tervishoius või riigikaitses, kui see annab positiivset efekti.

Ratsionaliseerimisetpanekuks loetakse ettepanek kasutatava tehnika, väljastatava toodangu, tehnoloogia, kontroll- ja uurimismeetodite, ohutustehnika ning töökaitse parandamiseks, samuti ka ettepanek, mis aitab suurendada tööviljakust, kasutada efektiivsemalt energiat, sisseseadet ja materjale.

Aastase ökonomia määramisel on aluseks «Instruktsioon leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute juurutamisest saadava ökonomia arvestamiseks».

Leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute eest tasumisel arvestatakse leiutise või ratsionaliseerimisetpaneku kasutamise esimese 12 kuu jooksul saavutatud ökonomia summat, tehes edaspidi ümberarvestusi maksimaalse aastase ökonomia järgi leiutistel 4 aasta jooksul ja ratsionaliseerimisetpanekutel teisel aastal.

Leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute juurutamisele kaasaaitamise eest võib premeerida vastava ettevõtte või asutuse töötajaid, sealhulgas leiutiste osakondade ja büroode töötajaid.

Avastuste, leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute eest makstav tasu kuni 1000 rubla on tulumaksuvaba.

Avastuste, samuti riigile tähtsate leiutiste ja ratsionaliseerimisetpanekute autoritel on õigus lisaalamispinnale ühistel alustel teaduslike töötajatega.

LEIUTISTE JA RATSIONALISEERIMISETTEPANEKUTE EEST MAKSTAV TASU

Aastane ökonomia tuh. rbl.	Tasu suurus	
	leitutis	ratsionaliseerimis- ettepanek
Kuni 0,1	25% ökonomiast, kuid vähemalt 20 rbl.	13,75% ökonomiast, kuid vähemalt 10 rbl.
0,1 ... 0,5	15% + 10 rbl.	7% + 10 rbl.
0,5 ... 1,0	12% + 25 rbl.	5% + 20 rbl.
1,0 ... 5,0	10% + 45 rbl.	2,75% + 45 rbl.
5,0 ... 10,0	6% + 250 rbl.	2% + 85 rbl.
10,0 ... 25,0	5% + 350 rbl.	1,75% + 110 rbl.
25,0 ... 50,0	4% + 600 rbl.	1,25% + 235 rbl.
50,0 ... 100,0	3% + 1100 rbl.	1% + 360 rbl.
100,0 ja enam	2% + 2100 rbl., kuid mitte üle 20 000 rbl.	0,5% + 860 rbl., kuid mitte üle 5000 rbl.

Vastuvõetud leiutiste ja ratsionaliseerimisettepanekute juurutamisega seotud tööd (tehnilise dokumentatsiooni väljatöötamine, katse- näidiste valmistamine ja katsetamine ning tootmise organiseerimine) lülitatakse vastava ettevõtte või organisatsiooni tööplaanidesse.

Leiutus- ja ratsionaliseerimistegevuse üldise juhtimisega NSV Liidus tegeleb NSV Liidu Ministrite Nõukogu Leiutiste ja Avastuste Komitee (aadress: Москва, Т-59, Бережковская наб. 24, Комитет по делам изобретений и открытий при Совете Министров СССР.).

TULETÖRJE EESKIRJAD

[(ENSV ÜKKM poolt 15. aprillil 1963. a. kinnitatud instruksioonis «Tuleohutuse eeskirjad ehitustöödel».)]

Vastutus tuletorje eeskirjade täitmise eest ehitusobjektidel ja abehitistes pannakse ehitusorganisatsiooni juhataja käskkirjaga ehitusjaoskondade juhatajatele, tsehhijuhatajatele, tööjuhatajatele, meistritele ja teistele insener-tehnilistele töötajatele.

Uute hoonete ajutiste töökodadena ning materjali ja seadmete ladudena kasutamise võimalus otsustatakse igal eri juhul kooskõlas- tatult järelevalvet teostava kohaliku riikliku tuletorjeorganiga.

Süttivate ehitusmaterjalide ladustamine tulekaitsevööndite piires on keelatud. Mittesüttivate ehitusmaterjalide ladustamine nendes vööndites on lubatud, kui seejuures on võimalik jätta hoone ümber tuletorjeautode takistusteta läbisõitu ja manööverdamist võimaldava vaba vööndi. Selle laius ei tohi olla alla 5 m.

Alaliste või ajutiste hoonete ja ehitiste kaugus saematerjali virnast puitmaterjali ladudes ei tohi olla alla 15 m, ümarpuidu virnast — 12 m.

Saematerjalide virnade pikkus ja laius ei tohi ületada laudade prusside pikkust, kõrgus aga 8 m. Virnade vahekaugus ei tohi olla alla 2 m.

Palgivirnade mõõtmed ei tohi ületada: laius — palgi pikkust, pikkus — 100 m, kõrgus 3 m.

Olivärvide, oksooli, vaikude, õlide ja määrdeainete hoidmine koos teiste süttivate materjalidega on keelatud. Nimetatud materjale tuleb hoida eriruumides. Kergelt süttivate ja põlevvedelike lubatav kogus ehitusplatsil on 500 kg.

Gaasiballoone koguses mitte üle 20 tuleb hoida tuulutatavates tulekindlates laoruumides või varikatuse all, mis kaitseb neid päikese eest. Keelatud on hoida ühes ruumis hapniku- ja põlevgaaside balloone.

Kustutamata lupja tuleb hoida suletud laoruumides, kus on välditud vee ja niiskuse sattumine lubjale. Nende ruumide põrand peab olema maapinnast vähemalt 0,2 m kõrgusel.

Ehitusplatsi territooriumi peab enne ehituse algust ühendama üldkasutatavate teedega. Peale selle tuleb ehitusplatsid varustada teede või vähemalt 6 m laiuste vabade vöönditega tuletorjeautode läbisõiduks.

Öösel peavad kõik teed ehitusplatsil olema küllaldaselt valgustatud.

Ehitistel, millel on 3 või enam korrust, tuleb projektis ettenähtud trepid monteerida samaaegselt seinte ladumisega. Trepid tuleb paigu-

ada mittesüttivatesse trepikodadesse samaaegselt vahelagede paigaldamisega. Puitreppide kasutamine trepikodades on lubatud kuni kahekorruselistes hoonetes.

Ehitatava hoone tuleohtlikkuse vähendamiseks võib vahelagede ja postide raketisi ehitada korruga ainult kuni kolme korruse ulatuses.

Kui betoon on saavutanud vajaliku tugevuse, tuleb raketised eemaldada.

Metallkorstnaga ajutiste ahjude kasutamine tööliste ruumide kütmiseks on lubatud ainult erandjuhtudel, kui alalist küttesüsteemi millegipärast ei saa kasutada. Seejuures tuleb täita järgmisi tuletõrjenõudeid.

Metallahjudel peavad olema tugevad, vähemalt 25 cm kõrgused jalad; süttiv põrand ahju all peab olema isoleeritud ühe rea savimördi lapiti laotud tellistega või katuseplekiga, mis on asetatud kahekordsele savileotisele immutatud vildikihile või kahele kihile vähemalt 1,5 cm paksusele asbestpapile. Põranda isolatsioon peab ulatuma ahju alt välja 25 cm, kolde ees — 50 cm. Metallahjud tuleb paigaldada vähemalt 100 cm kaugusele süttimise eest kaitsmata puitkonstruktsioonidest ja vähemalt 70 cm kaugusele kaitstud (krohvitud) konstruktsioonidest. Jalgadeta metallahjude, samuti ajutiste tellisahjude paigaldamisel puitpõrandale tuleb ahju alus teha neljast kihist savimördil lapiti laotud tellistest, kusjuures kaks alumist kihti võib laduda tühemikega. Metallahjude alla võib ehitada aluse ka toortellistest või liivast kihi paksusega mitte alla 25 cm.

Küttekolde ette peab olema löödud katuseplekist plaat 70×50 cm või tehtud samamõõtmeline plaat ühest kihist tellistest savimördil.

Metall-lõõride kaugus kaitsmata puitkonstruktsioonidest peab olema vähemalt 100 cm ja süttimise eest kaitstud puitkonstruktsioonidest vähemalt 70 cm. Metall-lõõrid peavad suubuma statsionaarsetesse lõõridesse.

Kui tellislõõrid puuduvad, on lubatud metallkorstnad välja juhtida läbi seinte, akende ja vaheseinte, kusjuures süttivates konstruktsioonides peab korstna ümber olema vähemalt 25 cm paksune tellistest kaelus ning puit peab olema isoleeritud kahe kihi savileotises immutatud vildi või kahe kihi asbestpapiga. Suitsu juhtimine ventilatsioonilõõridesse on keelatud.

Metallkorstnate väljajuhtimine akende või seinte kaudu ei ole lubatud enne välistellingute mahavõtmist. Kui ajutised metallkorstnad juhitakse läbi hoone välisseinte, peavad nad asuma vähemalt 100 cm kaugusel süttivatest konstruktsioonidest.

Lae all asuvad horisontaalsed suitsulõõrid tuleb kindlalt kinnitada traadist riputitega.

Hoonese paigaldatud ajutiste ahjude metall-lõõride üldpikkus e tohi ületada 10 m, kusjuures lõõril ei tohi olla üle kolme põlve.

Reeglina on keelatud ajutiste metallahjude ja söepannide kasutamine ehitatavate ruumide kuivatamiseks. Erandjuhul võib seda lubada ainult kohaliku tuletõrje või tuleohutuse eest vastutava isiku kirjalikul eriloal.

Ehitatavate hoonete ja ehituse kontorihoone iga 200 m² põranda-pinna, samuti ka iga 100 m tellingute kohta peab olema vähemalt üks keemiline tulekustuti (kuid vähemalt 2 tulekustutit igal korrusel).

Iga 100 m tellingulaudise kohta peab olema veepaak mahuga 250 l; kaks pange.

Lõkke tegemine ehituse territooriumil on keelatud.

Kõiki töid, mis on seotud lahtise tule kasutamisega (jootmine, autogeen- ja elekterkeevitus ning -lõikamine, bituumeni keetmine jne.), on lubatud teha ainult ehitusel tuleohutuse eest vastutava isiku loal.

Ehituse territooriumil on lubatud suitsetada ainult veetünnide ja urnidega varustatud selleks spetsiaalselt määratud kohtades. Ülejäänud kohtadesse tuleb üles riputada hästinähtavad suitsetamist keelavad sildid.

Teede, hoonete välja- ning sissepääsude, samuti tuletõrjeinventarile, -seadmetele ja sidevahenditele juurdepääsu ummistamine on keelatud.

Välised ehitustellingud tuleb vähemalt iga 40 m järel nende perimeetril varustada treppidega, kuid igal juhul vähemalt kahega. Kuumal aastaajal tuleb tellingute puitelemente, samuti raketisi perioodiliselt veega kasta.

Kütuse ladustamine vahetult ahjude küttekollete ette on keelatud.

Ahjusid peab kütja kütma pideva järelevalve all. Juhul kui ahje kasutatakse ehitatavate hoonete kuivatamiseks, tuleb iga 4 ahju jaoks määrata üks kütja.

Pärast tööd tuleb tööruumide valgustus (välja arvatud valvevalgustus) ja elekter (kõik faasid) välja lülitada.

Ehituse administratsioon ja tuletõrje on kohustatud kõiki ehitusele võetud töölisi ja teenistujaid instrueerima tuletõrje eeskirjade nõudeist.

Ehituse territooriumil ja tööruumides tuleb nähtavatesse kohtadesse riputada väljavõtted tuleohutuse eeskirjadest.

OHUTUSTEHNIKA

Ehitustööde ohutustehnika eeskirjad on antud Ehitusnormide ja -eeskirjade III osa jao A peatükis 11 (СНП III-A. 11-62) ja kehtivad ehitus-, montaaži- ning eritöödel, sõltumata organisatsiooni alluvusest.

Üldnõuded. Töökoha organiseerimine peab tagama tööde ohutuse. Töökohad peavad olema varustatud vajalike piirete, kaitse- ja tõkkeseadmete ning -vahenditega.

Toestamist nõudvatel töödel ei tohi kasutada juhuslikke tugesid. Kõrvaliste isikute viibimine töökohtadel on keelatud.

Suurematel lahtistel avadel seintes, mille põhi on madalamal kui 0,7 m ühepoolsest töölaudisest, peab olema vähemalt 1 m kõrgune piire ja 15 cm kõrgune piirlaud.

Avad vahelagedes, millele on võimalik inimeste juurdepääs, peavad olema kaetud tiheda laudisega või piiratud kogu perimeetri ulatuses.

Kui kaitsepiirdega varustatud töölaudiseid ei saa teha, tuleb töötamisel kõrgemal kui 1,5 m töölisel varustada kaitsevöödega. (See ei kehti laooperatsioonide kohta.) Kaitsevöö kettide (köite) kinnituskohad tuleb tööliste kätte näidata enne tööde algust.

Kaitsevöö tuleb iga 6 kuu järel proovida 300 kg staatilise koormusega 5 minuti jooksul.

Ehitusmasinad, mehhanismid, tööpingid, inventar ja tööriistad peavad vastama tehtava töö iseloomule, olema korras ning ohtlikes kohtades piiratud. Töötavaid mehhanisme ei tohi jätta järelevalveta.

Üheaegne töötamine kahel või enamal korrusel üksteise kohal ilma vastavate kaitseseadmeteta on keelatud.

Kõikjale, kus see on vajalik, eriti masinate ja mehhanismide juurde, samuti raudteedele, autoteedele ja teistesse ohtlikes kohtadesse tuleb riputada hoiatussildid ning ohutusinstruktsioonid.

Uusi töölisi võib lubada tööle alles pärast sissejuhatavat (üldist) ohutustehnika-alast instrueerimist ning sellele järgnenud ohutustehnika-alast instrueerimist vahetult töökojal, mis peab toimuma ka igal üleminekul teisele tööle ja töötingimuste muutumisel. Instrueerimine vormistatakse dokumendiga.

Lisaks instrueerimisele peab igale töölisel 3 kuu jooksul pärast tema tööle asumist õpetama ohutuid töömeetodeid vastavalt kinnitatud programmile. Pärast õppuse lõppemist on ehitusorganisatsiooni peainsener kohustatud korraldama tööliste teadmiste kontrolli ja neile vastavate tunnistuste väljaandmise. Selline teadmiste kontroll tehakse igal aastal.

Kompleksbrigaadide töölisi tuleb instrueerida kõigis tehtavates tööliikides.

Töölisi tuleb varustada joogiveega, mille kvaliteeti kohalik sanitaarepidemioloogiajaam on kontrollinud.

Töökaitse ehitusplatsil. Läbisõidud ja läbikäigud peab tähistama. Liikluseks ohtlikud tsoonid tuleb piirata või tõkestada hoiatussiltide ning -signaalidega.

Auto- ja raudteede ristumiskohtades tuleb teha laudis koos kontrarööbastega raudteerööbaste peaga ühes tasandis. Autotee kalle ülesõidu kohal ei tohi ületada 5%.

Läbisõite, läbikäike, kraanateid ja laadimisplatse tuleb regulaarselt puhastada prahist ja ehitusjäätmest ning neile ei tohi kuhjata pinnast, materjale, seadmeid jne. Talvel tuleb neid puhastada lumest ja jääst, teedele aga puistata liiva, räbu või tuhka.

Astmetel või üle 20° kaldega nõlvadel asuvad tööliste läbikäigud peavad olema varustatud vähemalt 0,3 m laiuste trappide või treppidega, millel on käsipuud.

Ehitusmehhanismide juures asuvad estakaadid, trepid ja töölavad (platvormid) peavad olema piirdega ning nad tuleb hoida puhtad.

Ehitusplatsil asuvad kaevud ja šurfid peavad olema kaetud või piiratud. Kraavid ning kaevikud tuleb ohtlikes kohtades piirata 1 m kõrguselt. Pimedal ajal tuleb kasutada veel valgussignaale.

Sillad üle kanalite ja kraavide peavad samaaegselt transpordivahendite liiklusega võimaldama ka jalakäijate ohutut liiklust.

Kanalitest ja kraavidest, samuti transportööridest jne. ülekäigu kohtadesse tuleb ehitada vähemalt 0,8 m laiused ja 1 m kõrguselt käsipuudega varustatud sillakesed.

Materjalide ja prahi allaloopimine kõrgemalt kui üks korrus renni või teisi vahendeid kasutamata on keelatud.

Materjalide ja toodete hoidmine. Materjale, tooteid ja seadmeid t tuleb ehitusplatsil hoida järgmiselt:

tellised, mis on tõstealustel pakettidena — mitte enam kui kahes paketikihis teineteise peal; tellised konteinerites ühe reana; ilma konteineriteta — virnades, mille kõrgus lapiti ladumise puhul ei tohi ületada 25 rida, serviti ladumisel 13 rida;

vundamendi- ja keldriseinaplokke — virnades kuni 4 kihti ülestikku, alus- ja vahelattidega, virna kõrgusega kuni 2,25 m;

seina- ja vaheseinapaneele — kassetides vertikaalasendis; vahelaeplaate — alus- ja vahelattidega, kuni 2,5 m kõrguses virnas;

prügitorudega plokke — kuni 5 kihti ülestikku, kuni 2,5 m kõrguses virnas;

sanitaartehnilisi, ventilatsiooniplokke ja -plaatse — kuni 10 kihis, kuni 2,5 m kõrguses virnas;

talasid ja ühe korruse kõrgusi poste — kuni 2 m kõrgustes virnades, alus- ja vahelattidega;

seina-suurplokke — ainult vertikaalselt; ülejäänud plokke — mitte üle 2 kihis virnades horisontaalselt, alus- ja vahelattidega;

plaatmaterjale (asbesttsementplaatse, katusekive jne.) — kuni 1 m kõrgustes virnades;

palke kuni 1,5 m kõrgustes virnades, vahelattidega ridade vahel a laaliveeremist takistavate tugevdega, kusjuures virna laius ei tohi olla väiksem tema kõrgusest;

saematerjale — virnades, mille kõrgus lihtsal ladumisel ei tohi ületada poolt virna laiust, ristiladumisel — virna laiust;

mustast valtsmetallist tooteid (lehtterast, U-, T-, nurkraudu jne.) — kuni 1,5 m kõrguses virnas;

väiksemaid metalltooteid — kuni 1,5 m kõrgustel riulitel;
kütteseadmeid (radiaatoreid jt.) — üksikute sektsioonidena või kokkupandult, kuni 1 m kõrguses vrnas;
suuri ja raskeid seadmeid ning nende osi — ühes kihis;
klaasikaste — ühes kihis;
bituumenit plusstemperatuuril — tihedates kastides või paakides, et vältida laialivoolamist, samuti spetsiaalsetes kindla piirdega aukudes;

soojaisolatsioonimaterjale — kuni 1,2 m kõrguses vrnas suletud kuivas ruumis;

jämedaid terastorusid kuni 1,2 m kõrguses vrnas vahelattide ja tugeodega; peeni torusid — kuni 2,2 m kõrgustel riulitel;
malmtorusid — kuni 1 m kõrguses vrnas.

Vrnade vahelattid peavad asuma ühes vertikaaltasandis; alus- ja vahelattid peavad olema puidust ning ristlõikega, mille paksus ületab montaažikonksude väljaulatuse; ladustamisel peavad montaažikonksud jääma ülespoole, tehase markeering aga läbikäigu poole.

Liiva, kruusa, killustiku ja teiste puistematerjalide hunnikute külgedele kalle peab vastama antud materjali loomulikule varisemisnurgale või peavad nad olema piiratud tugevate tugiseintega. Loomulik varisemisnurk tuleb säilitada iga kord, kui materjali lisatakse või ära võetakse.

Tolmseid materjale tuleb hoida silodes, punkrites, kastides teistes suletavates mahutites, vältides tolmanemist.

Kergelt süttivate vedelike (bensiin jt.) väljastamine ja ümbervalamine on lubatud ainult hermeetiliselt suletavasse metalltaarasse pumba abil läbi vaskvõrgu. Benssiini ämbritega välja anda ja valada ei tohi.

Benssiini ja teiste kergelt süttivate vedelike, samuti mürgiste ainete alt vabanenud nõusid tuleb hoida selleks spetsiaalselt eraldatud platsil töökohtadest eemal.

Põlevate vedelike ja mürgiste ainete alt vabanenud nõusid ei tohi remontida (keevitada, neetida, joota jne.) enne nende läbipesemist või vastavate ainete kahjutukstegemist.

Elektrialane ohutustehnika. Ehitusplatsi kuni 1000 V seadmestikku teenindava elektrotehnilise valvepersonali kvalifikatsioon ei tohi olla alla III järku.

Elektriseadmete isoleerimata osad (isoleerimata juhtmed ja latid, lülitite ning kaitsmete kontaktid, elektrimasinate ja -aparatuuride klemmid jne.) peavad olema kaitsstud kindla piirdega (kattega) või tõstetud nii kõrgele, et nende vastu pole võimalik juhuslikult puutuda.

Pärast valgustusaparatuuri, elektrimootorite ja teiste voolutarbijate demontaaži ei tohi isoleerimata juhtmeid või kaabliotsi pinge alla jätta.

Vinnaklülitid peavad olema varustatud kattega, milles ei ole avasid või pilusid lülitava käepideme asendi muutmiseks, ja paigutatud lukustatud kasti. Vinnaklüliti metallkest peab olema maandatud. Väljalülitatud lüliti ei tohi oma liikuvate osade raskuse mõjul vooluahelat iseenesest sulgeda ja voolu alla sattuda.

Elektriseadmete voolu juhtivate osade katted (kaaned, kestad, ukSED jne.) ei tohi olla äravõetavad või avatavad ilma spetsiaalse võtme või tööriistata.

Elektriajamiga ehitusmasinate ja -mehhanismide, elektrimootorite, lülitusaparatuuride ja teiste seadmete metallosad, mis normaalolukorras

ei ole pinge all, kuid võivad isolatsiooni rikkumisel pinge alla sattuda, peavad olema maandatud.

Elektrijuhtmed ehitusplatsil peavad olema isoleeritud traadist.

Ehitusplatsi ajutine elektrijuhtmestik tuleb teha isoleeritud juhtmetest ja paigaldada: töökohast vähemalt 2,5 m, läbikäikudest 3 m ja läbisõitudest 5 m kõrgusele.

Elektrijuhtmed, mis asuvad vähem kui 2,5 m kõrgusel maapinnast, põrandast või laudisest, peavad olema torudes või karpides.

Üldvalgustuseks määratud lambid peavad pinge 110 V ja enam korral olema riputatud vähemalt 2,5 m kõrgusele. Juhul kui valgustite riputamine madalamale kui 2,5 m põrandast on möödapääsmatu, tuleb kasutada pinget kuni 36 V.

Statsionaarsete valgustite kasutamine kantavate käsilampidena on keelatud.

Kantavates valgustites kasutatav pinge ei tohi ületada 36 V, elektri suhtes eriti ohtlikes ruumides (niisked kohad, kraavid, šahtid, kaevud, metallreservuaarid, katlad jne.) ja väljas aga 12 V.

Kantavaid elektriseadiseid (elektritööriistu, kantavaid lampe, pingemadaldustrafosid, sagedusmuundureid jne.) tuleb kontrollida kord 3 kuu jooksul — kas ei ole lühiühendust, kas maandusjuhe ei ole katkenud, kas toitejuhtmete isolatsioon on korras, kas ei esine isoleerimata voolu juhtivaid osi. Kantavatel trafodel tuleb peale selle veel kontrollida, et ei esineks lühist kõrge- ja madalpingemähise vahel.

Tööriistad. Elektri- ja suruõhutööriistadega on lubatud töötada ainult spetsiaalse väljaõppe läbinud töölistel.

Ohtlikes ruumides, samuti väljas töötamisel ei tohi kasutatavate elektritööriistade voolu pinge ületada 36 V, kusjuures tuleb kasutada kõrgsagedusliku toitevooluga tööriistu.

Üle 36 V pingel töötavate elektritööriistade kere (sõltumata voolu sagedusest) tuleb maandada.

Elektri- ja suruõhutööriistadega on keelatud töötada redelil.

Elektri- või suruõhutööriista üleviimisel teise kohta tuleb mootor välja lülitada.

Käsitööriistade — vasarate, haamrite, kirveste, peitlite, yiilide jne. — pea peab kindlalt otsas olema.

Lööktööriistade käepidemed kinnitatakse kiiluga. Käepidemed peavad olema ovaalse ristlõikega ning vabast otsast jämedamad.

Mutrivõtmed peavad vastama mutri mõõtmeile. Nende tööpinnad ei tohi olla ära taotud ja pidemed peavad olema siledad. Mutrite keeramine suurema mutrivõtmeaga, kasutades mutri ja võtme vahel metallplaadikesi, on keelatud, samuti mutrivõtme pikendamine teise mutrivõtme või toru abil.

Ehitusmasinad ja tõstemehhanismid. Ehitusmasinate ja -mehhanismide juhtimisele ei tohi lubada isikuid, kes ei oma tõendit vastava masina juhtimise õiguse kohta.

Elektriajamiga ehitusmasinate ja -mehhanismide metallosad (korpused, konstruktsioonid), samuti tornkraanade rööbasteed peavad olema maandatud.

Masinale või tema töötsooni peavad olema üles riputatud hoiatussildid, -märgid, -plakatid ja ohutusjuhendid.

Rikkis masinaid tööle lubada, samuti neil töötada ei tohi.

Töö ekskavaatoritel, kraanadel ja teistel ehitusmasinatel vahetult statsionaarsete elektriliinide all on keelatud.

Elektriajamiga ehitusmasinate ülevaatamisel, puhastamisel ja remon-

dil tuleb vältida voolu ekslikku lülitamist seadme elektrimootoris. Lülitusseadmeile (magnetkäivite nupud, vinnaklülitid jne.) tuleb riputada sildid «Mitte lülitada — inimesed töötavad» ja sulavkaitsmed elektrimootori vooluahelast kõrvaldada. Voolu katkemise korral tuleb vinnaklülitid, käividid jne. viia väljalülitatud asendisse.

Võllid, trumlid, rihmarattad, hammasrattad, terastrossid, kettülekanDED, friktsioonülekanDED, muhvid, juhtplokid ja teised masinate ning mehhanismide liikuvad osad tuleb kõigis kohtades, kuhu on võimalik inimeste juurdepääs, varustada piirdega. Masinate ja mehhanismidel, mille liikuvate osade piirded ei ole korras või on kõrvaldatud, töötada ei tohi.

Masinaid teenindavate tööliste riietus ei tohi ripneda ega lotendada. Naiste juuksed peavad olema täielikult peakatte all. Töö juures pea- ja kaelarätte kanda ei tohi.

Kraanaga tõstetava koorma kaal ei tohi ületada maksimaalset passis märgitud tõstevõimet noole antud väljaulatuse puhul.

Detaile, mille kaal on lähedane piirkoormusele, peab tõstma kahe võttega: esialgu 20...30 cm kõrgusele (selles asendis kontrollitakse tippimist ning kraana püsivust), alles seejärel vajalikule kõrgusele.

Koormate juurdetirimine (lohistamine) tõstemehhanismi viltuse trossiga või noole pööramisega on lubamatu.

Igale tõstukile (kraanale) peab olema märgitud tema tõstevõime (piirkoormus). Peale selle peavad olema üles riputatud sildid, mis keelavad tõstukite ja kraanade kasutamise inimeste tõstmiseks, sisenemise tõstuki šahti (kui puuduvad püüdurid), koorma all seismise ja koorma tõstmise ajal töötsoonis viibimise.

Tuule puhul tugevusega üle 6 palli (kiirus 10...12 m/s) tuleb kraana töö katkestada ja kraana kohale ankurdada. Tugeva tuule puhul (üle 15 m/s) tuleb kraana kinnitada täiendavalt.

Teisaldatavate transportöörde ümberpaigutamist, töölavadele paigaldamist ja süvenditesse laskmist peab tööjuhataja või meister vahetult juhtima. Seejuures tuleb tagada tööliste ohutus.

Laadimis- ja transporditööd. Mehhaniseeritud peale- ja mahalaadimine on kohustuslik laaditavate esemete kaalu puhul üle 60 kg, samuti tõstmisel kõrgemale kui 3 m.

Ühe inimese poolt tasasel horisontaalsel pinnal kantava koorma suurus ei tohi ületada:

16...18-aastastel tütarlastel 10 kg,

16...18-aastastel noormeestel 16 kg,

üle 20-aastastel naistel 20 kg.

Noorukite ja naiste rakendamine raskemate koormate kandmisele on keelatud. Alla 16 aasta vanuseid noorukeid transporditöödele ei lubata. Materjalide kandmine kandraamidega mööda treppe ja trappe on keelatud.

Inimeste veoks määratud veoautod peavad olema varustatud kindlalt veokasti külge kinnitatud pinkidega, mille pealispind asub 15 cm madalamal veokasti luukide ülemisest servast. Piki küljeluuke asuvad pingid peavad olema varustatud vähemalt 30 cm kõrguste tugevate seljatugedega. Autokasti sulgevad haagid tuleb kindlalt kinnitada.

Inimeste veoks määratud veoauto peab olema varustatud kattega kaitseks tuule ja vihma eest ning trepiga (või jalaraudadega) inimeste peale- ning mahatulekuks.

Veoautil veetavate inimeste arv ei tohi ületada: 16 inimest autodel

kandevõimega 1,5... 2 t, 20 inimest autodel kandevõimega 2,5... 4 t a 30 inimest autodel kandevõimega üle 4 t.

Auto sõidu ajal ei tohi sõitjad seista veokastis püsti või auto astme- laudadel ja istuda veokasti luukidel. Inimeste veoks määratud auto kabiini veokastipoolisel seinal peavad olema sildid: «Veokastis mitte seista», «Luukidel mitte istuda».

Kallurauto veokastis, järelkärul ja veoauto kastis, milles on tule- ohtlikke ning mürgiseid aineid, mis on kohandatud pikkade koormate veoks või milles koorem on kõrgem veokasti luukidest, inimesi vedada ei tohi.

Inimeste vedu selleks kohandamata veoautodel on keelatud.

Tellingud ja töölavad. Ehitustöödel kasutatavad tellingud ja töö- lavad peavad olema inventaarsed ning tüüpprojekti järgi valmistatud. Mitteinventaarseid tellinguid ja töölavasid on lubatud kasutada ainult erandjuhtudel ehituse peainseneri loal. Juhul kui nende kõrgus ületab 4 m, tuleb nad ehitada kinnitatud projekti järgi.

Mistahes süsteemi puidust tellingud ja töölavad, samuti torutellingu- gite ja -töölavade puitdetailid (laudise kilbid, piirlaudad) tuleb val- mistada okas- või lehtpuidust, mis rahuldab «Ajutiste hoonete ja ehitiste puitkonstruktsioonide projekteerimise juhiste» nõudeid.

Maapind, millele tellingud või töölavad toetuvad, peab olema planeeritud ja tihendatud ning kaldega vee äravooluks.

Postid, raamid, tugiredelid ja tellingute teised vertikaalsed elemen- did peavad olema paigaldatud ripploodi järgi ning kinnitatud side- metega vastavalt projektile. Tellingute iga postipaari alla tuleb põik- suunas panna terve (läbilõikamata), vähemalt 5 cm paksune aluslaud.

Aluslaudade rihtimine telliste, kivide, lauajuppide jms. abil on keelatud.

Tellingute ja töölavade laudise laius müüritöödel peab olema vähe- malt 2 m, krohvitöödel 1,5 m, maalri- ja montaažitöödel 1 m.

Läbikäikude kõrgus tellingutel ei tohi olla alla 1,8 m.

Tellingute ja töölavade laudis peab olema pealt tasane ja mitte üle 10 mm laiuste pragudega. Kilpide või laudade jätkamine ülekattega on lubatud ainult pikisuunas, kusjuures elementide jätkukohad pea- vad asetsema toel ja ületama seda mõlemale poole vähemalt 20 cm.

Vahe ehitatava hoone sein ja selle juurde paigutatud tellingute (töölavade) töölaudise vahel ei tohi müüritöödel ületada 50 mm ja viimistlustöödel 150 mm. Viimasel juhul tuleb viimistlustööde ajaks vahe sein ja töölaudise vahel sulgeda äravõetavate laudadega.

Tööluste tõusmiseks üle 12 m kõrgustele tellingutele peab tegema trepid või redelid ja trepiplatvormid tellingute trepisektsioonides. Treppide ja redelite kalle ei tohi ületada 60°.

Tõusmiseks kuni 12 m kõrgustele tellingutele lubatakse kasutada tellingute igasse kõrgusjärku paigaldatud redeleid, mille ülemine ots on kinnitatud tellingu põikpuu külge.

Tellingute treppide ja trappide kasutamine materjalide kandmiseks ja ladustamiseks on keelatud.

Maapinnast või vahelaest kõrgemal kui 1,1 m asuvad tellingute, töölavade ja trappide laudised peavad olema piiratud vähemalt 1 m kõrguse piirdega, mis koosneb käsipuust, ühest vahepealsest rõht- elemendist ja vähemalt 15 cm kõrgusest äärelauast. Viimased tuleb kinnitada laudise külge, ülejäänud piirdeelemendid aga postide külge seestpoolt. Puidust käsipuud peavad olema hõõveldatud.

Töölavade asetamine aluspõrandale või muldlaele, samuti teistele

konstruktsioonelementidele, mis ei ole arvatud täiendavale koor-
musele, on keelatud.

Töölaudise toetamine kastidele, vaatidele, tellistele, küttekehadele,
sanitaartehtnilistele seadmetele ja muudele juhuslikele tugele on
keelatud.

Tellingud ja töölavad lubatakse ekspluatatsiooni alles pärast nende
aktiga vastuvõtmist ehitusorganisatsiooni peainseneri määratud isikute
poolt.

Metalltellingud tuleb varustada piksekaitsmetega ja maandada.

Tellingute ja töölavade laudiseid ning trappe tuleb puhastada
prahist ja ehitusmaterjalidest. Talvel tuleb laudiseid ja trappe puhas-
tada veel lumest ja jääst ning vajaduse korral puistata üle liivaga.

Äikesega ja üle 6-pallise tuulega tuleb töö tellingutel, samuti nende
montaaž katkestada.

Tõstetavaid tellinguid ja rippkiikesid kinnihoidvate terastrosside
läbimõõt peab olema määratud arvutusega, vähemalt kuuekordse
tugevusvaruga.

Ripptellinguid võib ekspluatatsiooni anda alles pärast nende proo-
vimist arvutuslikku koormust 25% võrra ületava staatilise koormu-
suga. Tõstetavaid tellinguid ja rippkiikesid tuleb peale selle proovida
veel dünaamilise koormusega — neid tõstes ja alla lastes arvutuslikku
töökoormust 10% võrra ületava koormusega. Proovimise kohta koos-
tatakse akt.

Rippkiikede ülestõstmiseks ja allalaskmiseks kasutatavad maa-
pinnale paigutatud vintsid peavad olema koormatud ballastiga, mille
kaal ei tohi olla väiksem täieliku arvutusliku koormusega koormatud
rippkiige kahekordsest kaalust. Ballast peab olema kindlalt kinnitatud
vintsi raamile.

Inimeste tõstmine ja allalaskmine rippkiikedes ilma vintsi abita,
samuti tööliste tõstmine ja nende töötamine kõissilmustes, kaigastel
jne. on keelatud.

Rippkiiged, millel ei töötata, tuleb lasta maapinnale.

Raamtöölavade tugiraamid peavad olema kinnitatud diagonaal-
sidemetega.

Tööliste liikumiseks ettenähtud trapid tuleb valmistada tihedalt
kokkulöödud kilpidest, mille laius on vähemalt 1 m ühesuunalise ja
1,5 m kahe-suunalise liikumise korral. Trapid katustel, katuselaternatel
jne. tõttamiseks peavad olema vähemalt 0,6 m laiad. Kogu trapi pikku-
ses tuleb iga 30... 40 cm järel lüüa põiksuunalised liistud ristlõikega
4×6 cm.

Trappide kalle ei tohi ületada 1:3. Libisemise vältimiseks tuleb nad
kindlalt tugelele kinnitada. Trappide kasutamisel katustel, katuse-
laternatel jne. peab olema välditud nende libisemine piki katusekülge.

Puitredelite astmed (pulgad) peavad olema küljepuudesse sisse
lõigatud, viimased peab iga 2 m järel omavahel tõmbepoltidega ühen-
dama. Redeleid, mille pulgad on küljepuudele naelutatud ilma sisse
lõikamata ja küljepuud tõmbepoltidega ühendamata, kasutada ei tohi.

Redeli pikkus ei tohi ületada 5 m.

Redeli alumine ots peab olema varustatud libisemist takistava
otsikuga — metallist teravikkude, kummist alustega jne. sõltuvalt
toetuspinna materjalist ja seisukorrast. Redeli ülemine ots tuleb kinni-
tada tugevate konstruktsioonide (tellingud, talad, karkassi elemendid
jne.) külge.

Mullatööd. Mullatööd maa-aluste kommunikatsiooniliinide (elektri-kaablid, gaasitorustik jne.) paiknemise tsoonis on lubatud ainult nende eksploatatsiooni eest vastutava organisatsiooni kirjalikul loal. Loale peab olema lisatud plaan, millel on näidatud kommunikatsiooniliinide asetus ja sügavus.

Maa-aluste kommunikatsioonide läheduses peab mullatöid tegema tööjuhataja või meistri järelevalve all. Pinge all olevate kaablite läheduses on peale selle veel nõutav elektrivõrgu töötajate järelevalve.

Tegutsevate maa-aluste kommunikatsiooniliinide lähedal töötades on lõökriistade (kangid, kirkad, kiilud, suruõhuvasarad jne.) kasutamine keelatud. Pinnast kaevata tohib ainult labidatega, vältides teravaid lõöke.

Ettenägemata maa-aluste ehitiste avastamisel tuleb töö katkestada kuni nende iseloomu selgitamiseni ja tööde jätkamiseks loa saamiseni.

Pinnasevee puudumisel võib loomuliku niiskuse ja rikkumata struktuuriga pinnastes madalaid kaevikuid kaevata püstseintega, kasutamata toestust. Seejuures ei tohi sügavus ületada:

- a) liiv- ja kruuspinnastes 1 m;
- b) saviliivades 1,25 m;
- c) liivsavidest ja savides 1,5 m;
- d) eriti tihedates pinnastes (mida peab kaevama kangide, kirkade ja kiilude abil) 2 m.

Kaevikud, mis kaevatakse asulate tänavatesse ja hoovidesse ning mujale, kus liiguvad transpordivahendid ja inimesed, peavad olema varustatud piirdega. Vahemaa piirde ja normaallaiusega raudtee lähima rööpa vahel ei tohi olla alla 2,5 m, kitsarööpmelise raudtee korral mitte alla 2 m. Piiretele tuleb tingimata paigutada hoiatussildid ja -märgid, õiseks ajaks aga signaalvalgustus.

Kaevikutest väljakaevatud pinnas tuleb paigutada pervest vähemalt 0,5 m kaugusele. Loomulikku varisemisnurka ületava nõlvakalde puhul tuleb väljakaevatud pinnase paigutamise kaugus süvendi pervest täpsustada arvutusega.

Pinnase kaevamine alt õnestamisega on keelatud. Pinnasekarniiside juhuslikul tekkimisel või nõlvades rändrahnude, kivide jms. esinemisel tuleb töölisel ohtlikust kohast eemaldada.

Tööliste pääsuks süvenditesse tuleb paigaldada vähemalt 0,75 m laiused käsipuudega trapid. Kitsastes kraavides tuleb kasutada redelid. Tööliste laskumine kaevikusse mööda toestust on keelatud.

Ilma toestuseta süvendite nõlvade kalded tuleb võtta vastavalt tabelile.

Kuni 3 m sügavuste kaevikute ja süvendite püstseinu tuleb sõltuvalt pinnasest toestada järgmiselt:

- a) loomuliku niiskusega (välja arvatud pudedad) pinnased — hõre rõhttoestus (vahedega üle ühe laua);
- b) niisked ja pudedad pinnased — tihe püst- või rõhttoestus;
- c) kõik pinnased pinnasevee tugeva juurdevoolu korral — sulundsein, mis on löödud veetihedasse pinnasesse vähemalt 0,75 m.

Kui puuduvad inventaarsed ja tüüpdetailid kuni 3 m sügavuste kaevikute toestamiseks, tuleb täita järgmisi nõudeid:

- a) loomuliku niiskusega (välja arvatud liivased) pinnaste toestamiseks tuleb kasutada vähemalt 4 cm, niisketes ja liivastes pinnastes aga vähemalt 5 cm paksusi laudu, asetades need vertikaalsete postide

SÜVENDINÕLVADE SUURIM LUBATAV KALLE

Pinnas	Sügavus m					
	<1,5		1,5 ... 3		3 ... 5	
	nurk nõlva ja horisondi vahel	nõlva kalle	nurk nõlva ja horisondi vahel	nõlva kalle	nurk nõlva ja horisondi vahel	nõlva kalle
Loomuliku niiskusega puistepinnas	76	1:0,25	45	1:1,00	38	1:1,25
Märg, kuid mitte veega küllastunud liiv ja kruus	63	1:0,50	45	1:1,00	45	1:1,00
Loomuliku niiskusega savipinnased;						
saviliiv	76	1:0,25	56	1:0,67	50	1:0,85
liivsavi	90	1:0,00	63	1:0,50	53	1:0,75
savi	90	1:0,00	76	1:0,25	63	1:0,50

M ä r k u s. Üle 5 m sügavuse süvendi nõlvade kalle määratakse arvutustega.

taha tihedalt vastu pinnast ja tugevdades toestust rõhttugede või ankrutega;

b) toestuse postid tuleb asetada mitte harvemini kui iga 1,5 m järel;

c) rõhttoed tuleb paigaldada vertikaali suunas kuni iga meetri tagant, asetades seejuures nende otste alla klotsid;

d) toestuse ülemised laud peavad ulatuma üle süvendi serva vähemalt 15 cm;

e) rõhttugesid, millele toetuvad pinnase ümberviskamiseks ettenähtud lavad, tuleb toetada; need lavad tuleb ümbritseda vähemalt 15 cm kõrguste äärelaudadega.

Puidu antiseptimine ja tulekaitsetöötlemine. Puidu antiseptimisele, tulekaitsetöötlemisele ja vastavate segude valmistamisele, samuti ka keemiliste materjalide laadimisele võib lubada ainult vastava väljaõppe ja arstliku kontrolli läbiteinud töölisi.

Kriimustustega, põletushaavadega, lõhenenud või kergesti ärritava nahaga jne. inimesi neile töödele lubada ei tohi.

Konstruksioonide antiseptimine samaaegselt mingite töödega naaberuumides või samas ruumis on keelatud.

Betooni ja mördi valmistamine. Töödel, kus kasutatakse tolmsiid sideaineid, tuleb vältida tolmmamine.

Lubjakaste või -auke võib lubja käsitsi kustutamisel täita kustutamata lubjaga ainult kuni $\frac{1}{3}$ kõrguseni. Nad peavad olema tarastatud või kaetud ja kõrvalises kohas.

Lubjataina laadimiseks tuleb kasutada abinõusid, mis ei nõua tööliste süvendisse laskumist.

Töölised, kes kustutavad lubja või laadivad jahvatatud kustutamata lubja, peavad olema varustatud respiraatorite ja kaitseprillidega.

Kivipurusti toiteava tuleb piirata metallvõrguga, et vältida purustatava materjali väljapaiskumist.

Süvendi puhastamine segisti laadimiskopa all on lubatud ainult pärast tõstetud kopa täiendavat kinnitamist.

Töölise viibimine tõstetud kinnitamata kopa all on keelatud.

Segisti töö ajal on trumli ja renni tühjendamine ning puhastamine labidate ja teiste käsitööriistadega keelatud. Segisti trumli ja renni tühjendamine ning puhastamine on lubatud ainult pärast masina seismajätmist, voolu väljalülitamist ja kaitsmete eemaldamist, kusjuures masina lülitusseade peab olema lukuga suletud ning välja pandud hoiatussilt.

Keemiliste lisanditega segude valmistamisel talvel tuleb vältida põletushaavu, silmade kahjustamist ning eralduvate gaasidega mürgistumist.

Müüritööd. Enne vundamentide ladumise algust ja nende ladumise ajal tuleb kontrollida süvendi toetuse kindlust ja nõlvade olukorda.

Süvendi äärde peab olema jäetud vähemalt 0,5 m laiune vaba perv.

Seinte ladumine kõrgemaks kui kaks korrust ilma korrusevaheagesid või ajutist laudist nende vahelaetaladele ehitamata on keelatud.

Seina iga järgu kõrgus tuleb määrata arvestusega, et müüritise pealispind pärast töölaudise iga ümberpaigutust oleks viimasest vähemalt kahe kihi võrra kõrgemal.

Seinte ladumisel sisemistelt töölavadelt tuleb ümber kogu hoone paigaldada välised inventaarsed kaitsesirmid laudisena, mis riputatakse iga 3 m järel seina müüritud teraskonksudele või aknaavadest väljaulatavatele konsoolidele. Seejuures tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid:

a) kaitsesirmid peavad olema vähemalt 1,5 m laiad, kaldega 20° ülespoole ja välisservas äärelauaga;

b) kaitsesirmid arvutatakse ühtlaselt jaotatud lumekoormusele ja silde keskel rakendatud 160 kg koondatud koormusele;

c) esimene rida kaitsesirme tuleb paigaldada mitte kõrgemale kui 6 m maapinnast ja jätta sinna kuni seinte ladumise lõpetamiseni;

d) teine rida kaitsesirme tuleb asetada 6...7 m kõrgusele esimesest reast, seejärel aga ladumise käigust sõltuvalt iga 6...7 m tagant ümber asetada;

e) kaitsesirme paigaldavad ja mahavõtavad töölised peavad olema varustatud kaitsevõõdega;

f) käimine mööda kaitsesirme, nende kasutamine töölavadena, samuti neile materjalide ladumine on keelatud.

Kuni 7 m kõrgusi hooneid on lubatud ehitada ilma kaitsesirmideta, kuid seejuures peab vähemalt 1,5 m kaugusele seinast ümber hoone olema ehitatud kaitsepiire.

Seinte ladumisel sisemistelt töölavadelt tuleb hoone sissekäikude kohale ehitada varikatused, mille mõõtmed plaanis on vähemalt 2×2 m.

Paigaldamata seinamaterjalide, tööriistade ja ehitusprahi jätmine seintele müüritöö vaheaegadeks on keelatud.

Kui üheaegselt seina ladumisega paigaldatakse välisvoodri plaate, on vaheaeg müüritöodes lubatud ainult pärast seina ladumist kuni voodriplaadi ülemise servani.

Hoonete ja ehitiste montaaž suurelementidest. Ehitustööd, samuti inimeste viibimine monteeritavate konstruktsioonide all on keelatud.

Tuule puhul üle 6 palli, kiilasjää, tugeva lumesaju ja vihma korral tuleb lageda taeva all toimuvad montaaži- ja kõrgtööd katkestada.

Monteeritavad raudbetoonkonstruktsioonid tuleb ladustada vahe-

lattidele ja nii, et neid saaks troppida ilma konstruktsioone pööramata (kantimata) ja eelnevalt tõstmata.

Konstruktsioonidele peab teljed ja kõrgusmärgid peale märkima enne nende tõstmist.

Enne tõstmist tuleb konstruktsioonid puhastada prahist, jääst ja roostest ning vajaduse korral kruntida ja värvida.

Mulla või lumega kaetud või maa külge külmunud konstruktsioonide ja detailide tõstmine on keelatud.

Keelatud on inimeste viibimine tõstetavatel konstruktsioonidel.

Iga järgmise korruse raudbetoonkonstruktsioonide montaaž on lubatud alles pärast eelmise korruse vahelae paigaldamist ja sõlmede kinnitamise, keevitamise ning monoliitimise lõpetamist. Vahelae sisse jäetud avad tuleb sulgeda laudisega või ümbritseda piirdega.

Suurplokkide monteerimisel võib kasutada nii spetsiaalseid haardeseadmeid kui ka tõstetava elemendi montaažiaasade külge troppimist. Seejuures peab olema välditud ploki kukkumine tõsteseadmelt.

Paigaldatud plokkide ja paneelide pärast troppide eemaldamist tõsta või nihutada ei tohi.

Monteerijate töökoht plokkide ja paneelide montaažil peab olema organiseeritud nii, et monteerijatel poleks vajadust asuda seinal või monteeritava konstruktsioonil. Monteerijad peavad asuma hoone vahelae või spetsiaalsetel inventaarsetel töölavadel.

Monteeritavate plokkide ja paneelide asetamine vahelagedele ja töölavade laudisele on keelatud.

Plokkide ja paneelide juhtimine kätega on montaažil keelatud, kui nad on paigalduskohast kõrgemal kui 30 cm.

Suurplokkidest ja -paneelidest seinte montaažil tuleb rakendada järgmisi abinõusid inimeste, materjalide ja tööriistade kukkumise vältimiseks väljapoole hoonet, samuti montaažitsoonis allpool asuvate inimeste kaitsmiseks:

a) monteerijad peavad olema varustatud kaitsevööga, mis on kinnitatud vahelae montaažiaasade või spetsiaalselt selleks piki välisseinu tõmmatud terastrossi külge;

b) montaažitsoon peab alt olema piiratud teisaldatavatest lülidest koosneva planguga, millel on hoiatussildid;

c) montaažitsooni tuleb rangelt valvata, et vältida inimeste liikumist selle piires;

d) ehitava hoone sissekäikude kohale montaažitsooni piires tuleb ehitada tugevad varikatused.

Vundamendiplatidele asetatud soklipaneelid tuleb kinnitada ajutiste tugede või muude montaaživahenditega.

Välis- ja siseseinapaneelid tuleb pärast kohaleasetamist kinnitada spetsiaalsete vahenditega ning alles seejärel võib eemaldada tropid.

Pitskruid asetamiseks, keevitustöödeks, troppide eemaldamiseks, samuti paneelivahede monoliitimiseks tuleb monteerijad varustada töötreppide või montaažilaudadega. Redelite kasutamine nendel töödel on keelatud.

Monteerijad, kes töötavad rōduplaatide ajutisel või lõplikul kinnitamisel ja rōdukäsipuude paigaldamisel, peavad olema varustatud kaitsevöödega.

Enne kohaleasetatud elementide lõplikuks kinnitamiseks vajalike elektrikeevitustööde algust on vaja kontrollida:

a) elektrikeevitusaparaadi korrasolekut;

b) keevitusaparaadi maanduse olemasolu ja korrasolekut;

c) et keevituskoha läheduses (kuni 5 m) ei oleks kergesti süttivaid aineid.

Iga elektrikeevitaja peab olema varustatud kaitseklaasidega individuaalse kaitsekilbi või -maskiga. Elektrikeevitustööd lageda taeva all vihmade ilmaga või lumesajus on keelatud.

Tule tegemine, suitsetamine, tikkude süütamine jne. lähemal kui 10 m hapniku- ja atsetüleeniballoonidele, gaasigeneraatoritele ja nende jäätmel on keelatud.

Tööks ettevalmistatud hapniku- ja atsetüleeniballoonid tuleb kaitsta päikese eest ja paigutada läbikäikudest, elektrijuhtmetest ning kuumadest esemetest eemale spetsiaalsetele alustele.

Kaltsiumkarbiidi tünne tuleb hoida suletud kuivades hästi tuulutatavates tulekindlates (kerge katusega) ruumides. Kaltsiumkarbiidi ladustamine keldriruumidesse on keelatud.

Raudbetoonitööd. Postide, riivide ja talade kilprakettis maapinnast või vahelaest kõrgemal kui 8 m tuleb paigaldada tellingutel asetsevalt töölaudiselt. Töölaudis peab olema vähemalt 0,7 m lai ja piiratud käsi puudega.

Raudbetoonseinte betoonimisel teisaldatava raketisega tuleb sein mõlemale küljele ehitada raketisetegijate jaoks 1,8 m kõrgusjärkudena töölaudised koos piiretega.

Enne betoonisegu paigaldamise algust on tööjuhataja kohustatud kontrollima raketise asetuse õigsust ja kinnituste kindlust, tellinguid, töölaudiseid ja paigaldatud sarrust.

Betoonisegu tihendamisel elektrivibraatoritega tuleb silmas pidada järgmisi nõudeid:

a) vibraatoriga tööle asuvad töölistes tuleb eelnevalt suunata meditsiinilisele ülevaatusele, mida hiljem tuleb perioodiliselt korrata, pidades silmas NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt kehtestatud tähtaegu;

b) vibraatorite käepidemed peavad olema varustatud amortisaatoritega, nii et käepideme vibreerimise amplituud ei ületaks käsi-elektritööriistadele kehtestatud norme;

c) elektrivibraatori kere peab enne töö algust maandama;

d) elektrivibraatori toitmiseks jaotuskilbilt tuleb kasutada kummi-voolikusse paigutatud juhtmeid;

e) on keelatud suruda pinnavibraatorit kätega vastu betooni pinda; töötava vibraatori käsitsi teisaldamiseks tuleb kasutada painduvaid tõmmitsaid;

f) töö vaheaegadel, samuti ka betoonijate üleminekul ühelt töökohalt teisele tuleb vibraatorid välja lülitada;

g) elektrijuhtmete katkemise ja elektrilöögi vältimiseks on keelatud vibraatorit tõmmata elektrijuhtmetest või kaablist;

h) töö lõpetamisel peab vibraatorid ja voolikjuhtmed betoonist ning porist puhastama ja kuivatama, juhtmed kokku kerima ning lattu hoiule andma;

i) vibraatori pesemine veega on keelatud;

k) iga 30...35 minuti töö järel tuleb vibraator jahutamiseks 5...7 minutiks välja lülitada.

Betooni soojendamisel elektriga tuleb kõigile sellega tegelevaile töölistele õpetada vastavaid ohutustehnika eeskirju. Töölisi, kes töötavad soojendatava ala vahetus läheduses, on vaja hoiatada elektriohtlikkusest ja hoolikalt instrueerida.

Raudbetoonkonstruktsioonide soojendamisel elektriga kasutatakse pinget kuni 127 V. Sarrustamata betooni soojendamiseks võib kasutada pinget 220 ja 380 V järgmistel tingimustel:

a) soojendatav konstruktsioon on piiratud vähemalt 3 m kaugusel asuva kindla piirdega, on olemas signaallamp ja hoiatussildid ning personali on instrueeritud vastavatest ohutustehnika eeskirjadest;

b) elektrisoojendussüsteemi trafo on maandatud.

Niiske ja sula ilma puhul tuleb katkestada lageda taeva all asuva betooni soojendamine elektriga. Üle 380 V pinge kasutamine betooni soojendamiseks on keelatud.

Kohtadesse, kus toimub elektriga soojendamine ja kus asuvad elektriga soojendamise seadmed, tuleb riputada hoiatussildid ja elektrilöögi saanule esmaabi andmise eeskirjad.

Elektriga soojendatavat betooni tohib veega kasta ainult pärast voolu väljalülitamist.

Raudbetoonkonstruktsioonide avatud, betooniga katmata sarrus, mis on seotud elektriga soojendatava alaga, tuleb täiendavalt maandada.

Katusekattetööd. Katusel töötamisel peavad tööliised olema varustatud kaitsevööde ja mittelibisevate jalanõudega.

Tööliised, kes töötavad katusel, mille kalle on üle 25° või mis on märg või härmas (lumine), tuleb peale kaitsevööde varustada veel vähemalt 30 cm laiuste kantavate trappidega. Töö ajaks tuleb trapid kindlalt kinnitada.

Asbestsemendist katuseid mööda käimiseks tuleb paigaldada vähemalt 30 cm laiused sillakesed (trapid).

Kiilasjää, tiheda udu, 6-pallise ja tugevama tuule, paduvihma ning tugeva lumesaju korral on katusekattetööd keelatud.

Viimistlustööd. Sisemistel krohvitoodel, samuti monteeritavate karniiside ja detailide paigaldamisel siseruumides tuleb kasutada tihedale laudisele vahelaetaladel või põrandale toetuvaid töölavasid ja teisaldatavaid töölaudu.

Tööreleid tohib kasutada ainult väikesemahulisteks krohvitoodeks üksikutes kohtades.

Tervisele kahjulike pigmentide (pliiimenniku, pliiikroomi, vaseühendite jne.) kasutamine värviliste mörtide valmistamiseks on keelatud.

Ruumide kütmine ja kuivatamine, samuti krohvi kuivatamine lahtiste sõepannide ja leegiheitjatega on keelatud.

Tööliised, kes on seotud klooritud mörtide valmistamise ja kasutamisega, peavad olema vastavalt kehtivatele eeskirjadele varustatud eririietuse ja individuaalkaitsevahenditega.

Siseruumides on krohvitoöd klooritud mörtidega keelatud, välja arvatud radiaatorinišside krohvimine avatud akende all.

Väliseid maalritöid tuleb teha tellingutelt või rippkiikedelt. Rippredelite ja -kaigaste kasutamine on keelatud. Metallkonstruktsioonide värvimisel kõrgemal kui 1,5 m tuleb tööliised varustada kaitsevöödega.

Sisemistel maalritöödel tuleb kasutada töölavasid või maalritreppede. Maalritööd redelitel on lubatud ainult väikeste värvitavate pindade korral ja maapinnast, põrandast või töölaudisest mitte kõrgemal kui 5 m, kusjuures redeli toetamine aknaraamidele on keelatud.

Kui sisemisi maalritöid tehakse suruõhuaparaatidega või kasutatakse lenduvaid lahusteid sisaldavaid kiirelt kuivavaid lakkvärve, peavad tööliised olema varustatud vastavat tüüpi respiraatorite ja kaitseprillidega.

Elektrijuhtmestik ruumides, kus tehakse maalritööd vett sisaldavate segudega, peab nende tööde ajaks olema välja lülitatud.

Ehituskonstruksioonide, aparaatide ja suletud mahutite värvimisel perklorovinüülakkidega on maalrid kohustatud kasutama õhu sundetteandega gaasimaske.

Fassaadide ja hoone teiste välisosade värvimine perklorovinüülvärvidega on lubatud temperatuuril mitte üle 4° C.

Isolatsioonitööd. Isolatsiooni- ja katusekattesegude keetmise ja soojendamise katlad peavad olema tugevalt kinnitatud mittesüttiva tihedalt sulguva kaanega. Katlaid ei tohi täita üle $\frac{3}{4}$ nende mahust.

Mastiksi keetmise ja soojendamise kohad peavad olema puitehitistest ja ladudest vähemalt 50 m kaugusel. Iga katla juures peab alaliselt olema komplekt tulekustutusvahendeid: vahtkustutid, labidad ja kuiv liiv.

Kuumad mastiksid peab töökohtadele andma mehhaniseeritult ülalt kitsenevais paakides, mis on tihedalt sulguva kaanega. Paake ei tohi täita üle $\frac{3}{4}$ nende mahust.

Töölised, kes töötavad mineraalvati ja isolatsioonimastiksiga või lõikavad turvasplaat, tuleb varustada kaitseprillide, respiraatorite ja vaseliiniga. Kaitseprillide kasutamine on kohustuslik, eriti esimese isolatsioonikihi pritsimisel kuumadele pindadele.

Ehituste personali kohustused ja vastutus. Tööjuhatajad (vanem-
tööjuhatajad) on kohustatud neile alluvatel objektidel:

a) tagama nõutava ohutustehnika ja töötervishoiu; süstemaatiliselt jälgima tellingute, töölavade, toestuste ning piirete korrasolekut ja eksploatatsiooni õigsust, ehitusplatsi, töökohtade, läbikäikude, läbisõitude ning trappide puhtust;

b) jälgima, et neile alluvaid ehitusmasinaid, mehhanisme, energia-seadmeid ja transpordivahendeid kasutataks õigesti ning ohutult;

c) vormistama load töötamiseks tegutsevates tsehhides, nõudmised sildkraanade ja teiste seadmete töö seismajätmiseks;

d) kontrollima, et töölistele antaks õigeaegselt välja eriietus ja kaitsevahendid vastavalt kehtivatele normidele;

e) instrueerima ohutustehnika eeskirjadest meistreid ja töölisi, samuti õigeaegselt tagama ohutute töömeetodite õpetamise töölistele;

f) rakendama ohutustehnika-alaseid propagandavahendeid (instruktsioonid, meespead, sildid, loosungid jne.);

g) õigeaegselt uurima tööõnnetusi ja koostama vastavad aktid.

Ehitusmeistrid on kohustatud:

a) tagama õige ja ohutu töö;

b) süstemaatiliselt jälgima tellingute, töölavade, kaitsevahendite, süvendite toetuse jne. olukorda;

c) regulaarselt kontrollima puhtust ja korda töökohtades, läbikäikudes ja juurdesõitudeedel; tagama töökohtade küllaldase valgustuse, kraana- ja roobasteede korrasoleku ja õige ekspuaterimise;

d) instrueerima töölisi ohutustehnika eeskirjadest töökohal tööde käigus;

e) kontrollima eriietuse ja individuaalkaitsevahendite kasutamise õigsust; kontrollima, et peetaks kinni raskuste kandmise normidest et töökohad oleksid varustatud hoiatussiltide ja -plakatitega.

Brigadir vastutab töödistsipliini ja töökorra eest.

Ehitusorganisatsiooni juhtkond ning insener-tehnilised töötajad on vastutavad kriminaal- ja administratiivkorras:

a) ohutustehnika- ja töötervishoiu-alaste kohustuste, sealhulgas kollektiivlepinguga võetud kohustuste ja töökaitsealaste kokkulepete täitmise eest;

b) kui nad oma käskude või tegevusega rikuvad töökaitsealast seadusandlust, ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirju, samuti tegevusetuse eest sel alal;

c) õnnetuste eest, mis juhtusid kehtivate ohutuseeskirjade ignoreerimise tõttu;

d) Ametiühingute Nõukogu Tehnilise Inspektsiooni, Riikliku Tehnilise ja Mäejärelevalve Inspektsiooni kohalike organite ning sanitaarinspektsiooni ettekirjutuste täitmata jätmise eest.

Projektide juhendajad ning projektijad on kriminaal- ja administratiivkorras vastutavad ehitustel toimunud õnnetuste eest, mille põhjustas vale lahendus projektis, tööjoonistes või tööde teostamise projektis.

Ohutustehnika ehituste polügoonidel. Polügoonide juures peavad olema eraldi elutarbelised ruumid, kui ehitusplatsi vastavad ruumid asuvad polügoonist kaugemal kui 250 m (söökla 500 m) või kui neist ei piisa polügooni tööliste.

Tööpingid sarruse ettevalmistamiseks tuleb paigutada varikatuse alla. Tööpingid sarruse õgvendamiseks ja lõikamiseks paigutatakse spetsiaalsele vundamendile ning kinnitatakse ankrupoltidega. Vahemaa tööpinkide vahel ei tohi olla väiksem kui 1 m.

Sarruseterese lõikamine alla 30 cm pikkusteks juppideks vastavate seadmeteta tööpinkidel on keelatud. Töölauad peavad olema tugevad, kindlalt kinnitatud põranda või pinnasesse asetatud raami külge. Kahepoolsed töölauad peavad olema kaitsvate metallvõrkudega eraldatud kahte ossa.

Sarrust õgvendama peab eraldi asuvatel piiratud platsidel.

Seista vormil või betoonisegel selle tihendamise ajal, samuti vibrolaual, diafragmadel või vormimismasina raamil nende töö ajal on kategooriliselt keelatud. Selleks tuleb teha spetsiaalsed töölaudised.

Raudbetooni valmistamisel stendimeetodil teistsaldatavate vibrotööriistadega tuleb maksimaalselt kasutada amortiseerivaid seadmeid, mis vähendavad vibratsiooni ja takistavad selle ülekandumist töölistele.

Kraanad tuleb varustada traaversitega, mis võimaldavad vorme auk-aurutuskambritesse lasta ja sealt välja võtta ilma tööliste allalaskumiseta. Tööliste laskumine auk-aurutuskambritesse on lubatud ainult pärast kambri ja toodete jahtumist. Kambrites peavad olema alalised või äravõetavad trepid.

Söövitusvannid tuleb sulgeda tihedate kaantega ja ümbritseda barjääriga; juhul kui vanni ülaosa asub maapinna (põranda) tasemel, tuleb vann ümbritseda vähemalt 1 m kõrguse tiheda piirdega.

Söövitusosakondadesse tuleb paigutada veevõtukraan (koos lühikese hajutava otsikuga voolikuga) happe läbi kahjustatud naha pesemiseks.

Auk-aurutuskambrid peavad olema varustatud liiv- või vesilukku-dega auru läbivoolu takistamiseks, samuti väljatõmbeventilatsiooniga, mis tagab auru eemaldamise kambri ja kambri jahutamise selle avamisel.

BEAUFORT'I TUULE TUGEVUSE SKAALA

Tuule tugevus palli	Tuule kiirus m/s	Tuule toime
0	0,0 ... 0,5	Täielik tuulevaikus. Suits tõuseb korstnast vertikaalselt
1	0,6 ... 1,7	Tõusev suits kaldub vertikaalist pisut kõrvale
2	1,8 ... 3,3	Näol on tunda tuulepuhangut. Lehed sahisavad
3	3,4 ... 5,2	Puude lehed ja peened oksad kõiguvad kergelt
4	5,3 ... 7,4	Tõuseb tolm. Puude peened oksad liiguvad
5	7,5 ... 9,8	Puude peened oksad kõiguvad tugevalt. Veepinnale ilmuvad vahused lained
6	9,9 ... 12,4	Puude suured oksad kõiguvad. Telefonitraadid undavad
7	12,5 ... 15,2	Väiksemate puude tüved kõiguvad. Suured oksad painduvad
8	15,3 ... 18,2	Puude peened oksad murduvad
9	18,3 ... 21,5	Väikesed purustused. Meri vahutab
10	21,6 ... 25,1	Tunduvad purustused. Puud kistakse juurtega välja
11	25,2 ... 29,0	Suured purustused
12	üle 29,0	Katastroofilised purustused

M ä r k u s. Tabelit tuleb kasutada ainult siis, kui ei ole võimalik saada tuule kiirust m/s.

Eririietus

VÄLJAVÕTE E HITUSTÖÖLISTELE TASUTA ERIRIETUSE JA -JALANÕUDE ANDMISE NORMIDEST

(Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee ja ÜAÜKN Presiidiumi poolt 30. detsembril 1959. a.)

Elukutse	Eririietus, erijalanõud ja kaitsevahendid	Kandmise aeg kuud
Betonija	Presentpüksid	12
	Töökindad	2
	Torkreetimistöodel veel: presentkuub	Valve-riietus

Elukutse	Eririietus, erijalanõud ja kaitsevahendid	Kandmise aeg kuud
	Niisketes tingimustes töötamisel veel:	
Ehituslukksepp ehitusmasinate remondil	kummisaapad	12
	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	2
puuride paigaldamisel	Rinnaesisega puuvillane põll	6
	Töökindad	2
Elekterkeevitaja	Presentülikond	12
	Nahast poolsaapad	12
	Presentkindad	2
lattjuhtmete keevitamisel	Tulekindla immutusega puuvillane ülikond	12
	Nahast poolsaapad	12
	Presentkindad	2
Elektrimontöör	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	3
töötamisel elektri-õhu-liinidel ja raudteede kontaktvõrkudel	Puuvillased tunked	12
	Kummeeritud jakk	Valve-riietus
	Nahast poolsaapad	12
	Töökindad	3
	Töötamisel antiseptitud postidel: presentülikond puuvillaste tunkede asemel	24
Gaaskeevitaja	Tulekindla immutusega puuvillane ülikond	12
	Nahast poolsaapad	12
	Presentkindad	3
statsionaarsete gaasigeneraatorite teenindamisel	Puuvillane ülikond	12
	Kummikindad	Valve-kindad
Katusekatja	Puuvillased püksid	12
töötamisel kõval katusekattel	Vilttuhvlid	6
	Töökindad	2
töötamisel pehmel katusekattel	Presentpüksid	12
	Puuvillane kuub	12
	Nahast poolsaapad	12
	Presendist põlvekaitsmed	Valve-riietus
	Presentkindad	3
Klaasija	Puuvillane põll	6
Krohviija	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	3
Laudsepp sisseseademonteerimisel ja üldehitustöödel	Puuvillane põll	12
	Töökindad	3

Elukutse	Eririietus, erijalanõud ja kaitsevahendid	Kandmise aeg kuud
Lukksepp-monteerija	Puuvillane ülikond	12
	Töökindad	3
	Montaažikinnituste elekterkeevitusel:	
	puuvillase ülikonna asemel presentülikond	12
kontrollmõõteriistade seadistamisel	Puuvillased pooltunked	12
määrimissüsteemide monteerimisel	Töökindad	3
Maaler	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	2
	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	4
	Kahjuliku mõjuga värvidega töötamisel veel:	
	kummikindad	Valve-kindad
	Katusel ja metallkonstruktsioonidel töötamisel täiendavalt:	
	vilttuhvliid	Valve-riietus
Masinist ja tema abi	Puuvillased pooltunked	12
	Töökindad	3
Monteerija	Puuvillased tunked	12
	Töökindad	2
Mullatööline	Töökindad	1
	Märjas pinnases töötamisel veel:	
	presentpüksid	Valve-riietus
hüdro mehhaniseeritud töödel	Presentkuub	12
šurfiide ja kambrite rajamisel	Presentpüksid	12
	Kummisaapad	12
	Presentkindad	1
	Presentülikond	12
	Töökindad	2
Müürsepp	Puuvillased pooltunked	12
	Töökindad	2
Parketiladuja	Presendist põlvekaitsemed	Valve-riietus
	Töökindad	3
	Kuuma mastiksiga töötamisel veel:	
	puuvillased püksid	12
Plekksepp	Puuvillane põll	6
	Töökindad	2

Elukutse	Eririietus, erijalanõud ja kaitsevahendid	Kandmise aeg kuud
Pottsepp	Puuvillane põll	12
	Töökindad	2
Puusepp	Töökindad	2
	Hüdrotehniliste ehitiste raketise tegemisel veel:	
	veekindla immutusega puu-	
	villane ülikond	12
puidu antiseptimisel	Presentülikond	12
	Nahast poolsaapad	12
	Kummikindad	2
	Presentkeep	Valve-
		riietus
ruitkonstruktsioonide ja ehitiste takutamisel	Puuvillane põll	6
	Töökindad	3
Sarrustaja	Presentülikond	12
	Presentkindad	1
Sillaehitaja	Töökindad	2
	Presentist põlvekaitsmed . . .	Valve-
		riietus
Transporditööline (abitööline)	Töökindad	2
Troppija	Puuvillased tunked	12
	Presentkindad	1

Märkused. 1. Kaitsevahendid (kaitsevööd, dielektrilised kalossid ja kindad, dielektrilised kummivaibad, kaitseprillid, respiraatorid, gaasimaskid, kaitsekiivrid jne.) antakse kõigi erialade töölistele välja valveriietusena vastavalt töö iseloomule ja tingimustele.

2. Töötamisel märjas pinnases ja vees antakse valveriietusena täiendavalt välja kummisaapad või kalossid.

3. Eesti NSV kliimas antakse kõigile talvel välistöid tegevatele töölistele veel vattkuub ja -püksid (kandmismnorm 30 kuud) ja vildid (36 kuud). Sel puhul suurenevad puuvillase eririietuse, nahksete poolsaabaste, nahk- ning kummisaabaste kandmisajad 25% võrra.

Esmaabi

Elektrivigastused. Eelkõige vabastada kannatanu voolu alt. Tugevasti hõõruda kannatanu selga, jäsemeid ja näonahka, anda nuusutada nuuskpiiritust. Kui kannatanu hingamine on ebakorrapärane, teha kunstlikku hingamist ja kiiresti kutsuda arst.

Põletused. Põletatud pind katta steriilse materjali või puhta triigitud linase lapiga, siduda kinni ja kannatanu saata arsti juurde.

Silmade kahjustamisel kaarleegiga teha külmad kompressid 2%-lise boorhappelahusest ja kannatanu viivitamatult saata arsti juurde.

Tugevatoimeliste hapete (väävelhape, lämmastikhape, soolhape) ja leeliste (seebikivi, pesusooda, kustutamata lubi jne.) tekitatud söövituste korral tuleb kannatanud nahka kohe 10...15 minuti jooksul hoolikalt pesta kiirelt voolavas veejoas kraanist või pangest. Samuti võib kannatanud jäseme pista puhta veega täidetud tunni, toobrisse või pange ja seal liigutada.

Pärast hoolikat veega pesemist asetada kahjustatud nahale kompress: happesöövituse korral soodalahusest (üks teelusikatäis soodat klaasi vee kohta); leelisesöövituse korral — nõrgast äädikalahusest (kergelt hapuka maitsega) või boorhappelahusest (üks teelusikatäis boorhapet klaasi vee kohta).

Külmetused. Keha külmunud osi hõõruda sooja kuiva kinda või riidega. Lumega hõõrumine ei ole soovitatav. Ruumis võib külmunud jäseme asetada toatemperatuuril olevasse vette, edasi järk-järgult vee temperatuuri tõstes kuni kehatemperatuurini (37° C).

Pärast külmunud koha punakaks muutumist tuleb teda määrida rasvaga (õli, sulatatud searasv, 2%-line boorvaseliin jne.) ja soojalt kinni siduda.

Pärast kinnisidumist tuleb külmunud kätt või jalga hoida ülestõtetuna — see vähendab valu ja väldib tüsistusi.

Murded, nihestused, vigastused ja venitused. Eelkõige asetada haige jäsme mugavaimasse rahulikku asendisse ning vigastatud ala hoida külm.

Minestus. Asetada kannatanu asendisse, kus pea on all ja jalad tõstetud. Anda nuusutada nuuskpiiritust ja juua külma vett. Mitte asetada pähe külmi kompresses ja jääd.

Soojalöök või päikesepiste. Kannatanu viia külma kohta, riietada lahti ja asetada lamama, lehvitada näole tuult, jahutada keha, niisutada pead ja rinda, pritsida üle külma veega. Lakanud või väga ebakorrapärase hingamise korral teha kunstlikku hingamist.

Vingu- või gaasimürgitus. Kannatanu kohe välja viia vingu või gaasiga täidetud ruumist. Kiiresti hankida hapnikupadi ja anda kannatanule hapnikku hingata. Esmaabi analoogiline minestusega.

Haavad. Mädanemise vältimiseks ei tohi haava pesta veega, üle puistata pulbriga, katta salviga, haavast välja pesta liiva või mulda, eemaldada vereklompe. Puhtaks pestud ja joodiga määritud kätega tuleb avada esmaabipakk ja, mitte puutudes sõrmedega steriilset marlit, asetada see haavale ning haav kinni siduda.

Kui esmaabipakki ei ole käepärast, võtta sidumiseks värskest triigitud taskurätik või puhas linane lapp. Lapi vahetult haava vastu puutuvale osale tilgutada mõned tilgad jooditinktuuri, moodustades pleki, mis on pisut suurem haava pinnast. Seejärel asetada lapp haavale ja kinni siduda.

Võõrkeha sattumine silma. Eelkõige pesta silma puhta veega. Teha silmale puhtast marlist või taskurätist kuiv side ja kannatanu kohe arsti juurde saata.

SISUKORD

Eessõna	5
Üldisi andmeid	7
Mõõtühikud	7
Matemaatilised tabelid	10
Staatika	17
Ehituskonstruktsioonide ja aluste projektimismormid	21
Üldosa	21
Betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonid	22
Kivikonstruktsioonid	33
Teraskonstruktsioonid	44
Alumiiniumkonstruktsioonid	50
Puitkonstruktsioonid	51
Ehitiste alused	58
Hoonete tehnilised ja majanduslikud näitajad	60
Ehitusmaterjalid	61
Sideained ja lisandid	66
Inertmaterjalid	72
Soojaisolatsioonimaterjalid	73
Katuse- ja hüdroisolatsioonimaterjalid	74
Tehiskivid	79
Metalltooted	80
Torud ja liitmikud	103
Poldid, mutrid, seibid, naelad, kruvid ja kobad	106
Trossid, ketid, köied	109
Puitmaterjalid	111
Värvid ja lakid	118
Seinakattematerjalid	127
Põrandakattematerjalid	129
Liimid	130
Polümeerimaterjalid	132
Klaas ja kitid	134
Proovide võtmine ehitusmaterjalidest	135
Tsemendi aktiivsuse ja betooni tugevuse määramine	136
Ehitusmasinad ja -tööriistad	138
Tõste- ja teisaldusmasinad	138
Mullatöömasinad	147
Raudbetoonmasinad	153

Viimistlustööde masinad	161
Puidutöomasinad	165
Autod	167
Käsi-tööriistad	170
Ehitustööd	188
Üldised juhised	188
Ehituskestuse normid	188
Ehituse mehhaniseerimine	190
Tööde projekteerimine	191
Mullatööd	192
Müüritööd	195
Pottsepatööd	204
Katusekattetööd	204
Põrandate tegemine	205
Viimistlustööd	207
Tööd talvel	212
Tehtud tööde mõõtmine	215
Juhised ehitustööde kvaliteedi hindamiseks Eesti NSV-s ..	218
Ehitustööde kontrollmõõtmine	234
Kaudsete kulude otstarve	237
Kattuvate tööde akteerimine	237
Puidu kaitse mädanemise vastu	248
Betoon ja raudbetoon	256
Raketisetööd	256
Sarrusetööd	262
Betooni valmistamine	266
Betooni paigaldamine	270
Lahtiraketamine	274
Betoonitööd talvel	275
Monteeritavate raudbetoon- ja betoontoodete vastuvõtmine	278
Korebetoon	281
Monteeritava raudbetooni tugevuse, jäikuse ja pragude-	
kindluse hindamine	282
Raudbetoonkonstruktsioonide montaaž	287
Geodeetilised tööd	289
Arveldused tööliste ja teenistujatega	299
Kvalifikatsioonijärk	299
Töötasuvormid ja -süsteemid	300
Tasu talvel tehtavate tööde eest	302
Brigadiritasu	306
Preemiad ehitusobjekti ekspluatatsiooni andmise eest	306
Komandeerimised	308
Soitsiaalkindlustus	310
Avastused, leiutised ja ratsionaliseerimissetpanekud	312
Tuletõrje eeskirjad	314
Ohutustehnika	317
Eririietus	332
Esmaabi	335

Виктор Иосифович Скатынский. СПРАВОЧНИК СТРОИТЕЛЯ.
На эстонском языке. Издательство «Валгус». Таллин, Пярну-
ское шоссе, 10.

Toimetajad T. Masso ja T. Erilt. Kunstiline toimetaja R. Kelu.
Tehniline toimetaja T. Linkvist. Korrektor M. Pohlak.

Laduda antud 17. X 1968. Trükkida antud 12. V 1969. Kohila
Paberivabriku trükipaber nr. 2. 54×84/16. Trükipoognaid 21,25.
Tingtrükipoognaid 17,85. Arvestuspoognaid 22,96. Trükiarv
5000. Tellimuse nr. 1784. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn,
Pikk t. 54/58. Hind rbl. 1.35.

A-29860

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00410921 3